

Aan de leden en deelnemers van
het Algemeen Bestuur
van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Veiligheidsregio ZHZ

Postbus 350
3300 AJ Dordrecht

Romboutslaan 105
3312 KP Dordrecht

T 088 6365000
E mail@vrzhz.nl
I www.zhzveilig.nl

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Graag nodig ik u namens de voorzitter uit voor de vergadering van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid op **donderdag 12 april 2018 van 09:00 uur tot 11:00 uur** in de raadszaal van het gemeentehuis Gorinchem aan het Stadhuisplein 1 te Gorinchem.

Bijgaand ontvangt u de agenda en stukken behorend bij deze vergadering.

Indien u verhinderd bent, kunt u dit doorgeven aan mevrouw A.R. Wagemans op telefoonnummer 088-636 5307 of per mail ar.wagemans@vrzhz.nl.

Met vriendelijke groeten,

Drs. C.H.W.M. Post Mcm
Secretaris Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Datum

27 maart 2018

Uw kenmerk

-

Ons kenmerk
2018/653

Onderwerp
Uitnodiging vergadering AB
12 april 2018

Bijlage(n)
Agenda en vergaderstukken

Behandeld door
A.R. Wagemans
T 088 6365307
ar.wagemans@vrzhz.nl

Agendapunt I-1
Registratienummer 2018/655

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 12 april 2018

Onderwerp: Vaststellen agenda

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

- de agenda d.d. 12 april 2018 vast te stellen

Vergaderstuk: 2018/655/A - Agenda dd. 12 april 2018

Toelichting: Geen

Juridische aspecten: Geen

Financiën: Geen

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Niet van toepassing

Vervolgstappen: Geen

Communicatie: Geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concern-controller	Directiesecretaris
Directie	J. Boons		J. Boons

dd. 29-3-2018

dd. 29-3-2018

Algemeen Bestuur
Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Agenda – 2018/655/A

12 april 2018

I	Opening	
		<i>Reg. Nr.</i>
1.	Vaststellen agenda	2018/655
2.	Mededelingen	2018/656
3.	Besluitenlijst	2018/657
II	Ter behandeling	
1.	Jaarstukken 2017	2018/658
2.	Begroting 2019	2018/659
3.	Kazerne Klaaswaal	2018/660
4.	Zelfredzaamheid	2018/661
5.	Vijfheerenlanden	2018/662
6.	Effect herindelingen op bestuurlijke vorm	2018/663
III	Ter kennisname of Hamerstukken	
1.	Weerstandsvermogen en Risicomanagement	2018/664
2.	Concept verslag auditcommissie	2018/665
IV	Overig	
1.	Rondvraag en sluiting	

Agendapunt I-2
Registratienummer 2018/656

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 12 april 2018

Onderwerp: Mededelingen

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

- Niet van toepassing

Vergaderstuk: Geen

Toelichting: De leden van het AB krijgen gelegenheid tot het doen van mededelingen.

Juridische aspecten: Geen

Financiën: Geen

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Niet van toepassing

Vervolgstappen: Geen

Communicatie: Geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concern-controller	Directiesecretaris
Directie	J. Boons		J. Boons

dd. 29-3-2018

dd. 29-3-2018

Agendapunt I-3
Registratienummer 2018/657

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 12 april 2018

Onderwerp: Besluitenlijst

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

- de besluitenlijst AB d.d. 22 februari 2018 vast te stellen

Vergaderstuk: 2018/657/A - Besluitenlijst d.d. 22 februari 2018

Toelichting: Geen

Juridische aspecten: Geen

Financiën: Geen

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Niet van toepassing

Vervolgstappen: Geen

Communicatie: Geen

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concern-controller	Directiesecretaris
Directie	J. Boons		J. Boons

dd. 29-3-2018

dd. 29-3-2018

Besluitenlijst

Overleg: Algemeen bestuur

Datum: 22 februari 2018

Vastgesteld op:

Aanwezig

Gemeente Dordrecht	DHR	A.W.	Kolff	burgemeester, voorzitter
Gemeente Gorinchem	MW	R.W.J.	Melissant-Briene	burgemeester, vicevoorzitter
Gemeente Alblasserdam	DHR	J.G.A.	Paans	burgemeester
Gemeente Binnenmaas	DHR	A.J.	Borgdorff	burgemeester
Gemeente Cromstrijen	DHR	J.J.	Luteijn	burgemeester
Gemeente Giessenlanden	DHR	W.	Ten Kate	wnd. burgemeester
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	DHR	D.A.	Heijkoop	burgemeester
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	DHR	J.	Heijkoop	burgemeester
Gemeente Korendijk	DHR	S.	Stoop	wnd. burgemeester
Gemeente Leerdam	DHR	T.P.J.	Bruinsma	wnd. burgemeester
Gemeente Molenwaard	DHR	D.R.	van der Borg	burgemeester
Gemeente Oud-Beijerland	MW	J.H.M.	Hermans-Vloedveld	wnd. burgemeester
Gemeente Papendrecht	DHR	A.J.	Moerkerke	burgemeester
Gemeente Sliedrecht	DHR	A.P.J.	van Hemmen	burgemeester
Gemeente Strijen	DHR	J.B.	Waaier	wnd. burgemeester
Gemeente Zederik	DHR	A.F.	Bonthuis	wnd. burgemeester
Gemeente Zwijndrecht	DHR	D.J.	Schrijer	burgemeester
Politie Eenheid Rotterdam	DHR	H.	de Jong	politie eenheid Rotterdam
Gemeente Alblasserdam DG&J	MW	S.	Van Heeren	coördinerend gemeentesecretaris a.i.
Arrondissementsparket Rotterdam	DHR	K.J.	van Hengel	directeur DG&J
Defensie	DHR	R.P.H.G.	de Beukelaer	Openbaar Ministerie
Veiligheidsregio ZHZ	Dhr.	E.J. van de	Broek	regionaal militair commandant
Veiligheidsregio ZHZ	DHR	C.H.W.M.	Post	secretaris
Veiligheidsregio ZHZ	Mw.	J.	Boons	directiesecretaris

Afwezig

Waterschap Hollandse Delta	MW	I. de	Bondt	dijkgraaf
Waterschap Rivierenland	DHR	R.W.	Bleker	dijkgraaf

I Opening

Agendapunt I-1 2018/057	Vaststellen agenda <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd te besluiten:</i> – <i>de agenda d.d. 22 februari 2018 vast te stellen.</i>
Besluit	Conform Noot: de heer Van Hemmen sluit later aan bij de vergadering. Enkele leden (Melissant, Stoop, Hermans en Waaijer) gaan eerder weg vanwege andere verplichtingen.

Agendapunt I-2 2018/058	Mededelingen
Toelichting	<ul style="list-style-type: none">• Per 1 februari 2018 is de heer Borgdorff 25 jaar actief als burgemeester, de VRZHZ heeft bloemen gestuurd om hem hiermee te feliciteren.• De beide dijkgraven hebben zich afgemeld voor de vergadering.• Op 31 januari heeft de heer Post bij de vaste kamercommissie van Binnenlandse Zaken gesproken over de toepassing van het concept wetsvoorstel ten aanzien van de financiële vergoeding. De heer Post geeft aan dat het punt gemaakt is, mede ook vanwege de goede afstemming hierover met o.a. de Provincie Zuid-Holland, de VRU en OZHZ. De Tweede Kamer spreekt naar verwachting in april over het wetsvoorstel.• De heer Luteijn geeft een toelichting op de voortgang van de benchmark. Vanwege de input die benodigd is van andere veiligheidsregio's wordt de planning vermoedelijk aangepast.• De heer Post dankt een ieder voor de vele blijken van medeleven die hij heeft ontvangen naar aanleiding van het overlijden van zijn vader.

Agendapunt I-3 2018/059	Besluitenlijst <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd te besluiten:</i> – <i>de besluitenlijst AB d.d. 30 november 2017 vast te stellen.</i>
Besluit	Conform

II Ter behandeling

Agendapunt II-1 2018/060	Kostenverdeelssystematiek <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> <ul style="list-style-type: none">– <i>kennis te nemen van de ontvangen zienswijzen van de gemeenten op de kostenverdeelssystematiek;</i>– <i>in te stemmen met de kostenverdeelssystematiek en de voorgenomen besluiten:</i><ul style="list-style-type: none">○ <i>voor de verdeling van alle kosten van de Veiligheidsregio, met uitzondering van de kosten voor taken die vallen onder het Pluspakket, het verdeelmodel toe te passen op basis van het gemeentefonds, sub-cluster Brandweer en Rampenbestrijding.</i>○ <i>de grootste nadeelgemeenten voldoende tijd te geven om de begroting aan te passen aan de stijgende kosten en gelijktijdig de grootste voordeelgemeenten zo snel als mogelijk te korten op hun bijdragen, middels een ingroeimodel dat rekening houdt met het herverdeeldeffect en een totale ingroeiperiode heeft van 5 jaar, te beginnen bij 2019.</i>
Toelichting	De heer Luteijn geeft aan dat met dit besluit het onderwerp

	<p>kostenverdeelsystematiek kan worden afgesloten. Met respect voor de reacties die vanuit Zwijndrecht en Dordrecht zijn ontvangen, vraagt hij de leden van het bestuur om in te stemmen.</p> <p>De heer Bruinsma vraagt naar de reactie van Leerdam (geldt tevens voor II-2 en II-4). Op tafel ligt een actueel overzicht van alle reacties die tot en met 22 februari zijn ontvangen. De reactie van Leerdam zit hier ook bij. De heer Luteijn geeft aan dat alle individuele gemeenten die een reactie hebben gegeven een inhoudelijk antwoord ontvangen op hun reactie.</p>
Besluit	Conform
Actie	<ul style="list-style-type: none"> • iedere gemeente ontvangt een individuele reactie op de zienswijze

Agendapunt II-2 2018/061	<p>Gemeenschappelijke regeling <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>afhankelijk van ontvangen zienswijzen van gemeenten, op 22 februari 2018 definitief in te stemmen met de inhoud van het Wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling VRZHZ.</i>
Toelichting	Op tafel ligt een actueel overzicht van alle reacties die tot en met 22 februari zijn ontvangen.
Besluit	Conform

Agendapunt II-3 2018/062	<p>Technische uitwerking kostenverdeelsystematiek <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>in te stemmen met de in de toelichting uiteengezette technische uitwerking van de kostenverdeelsystematiek.</i>
Besluit	Conform

Agendapunt II-4 2018/063	<p>Vaststelling dekkingsplan Brandweer Zuid-Holland Zuid <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kennis te nemen van de schriftelijke reacties van de gemeenteraden welke niet leiden tot een inhoudelijke wijziging van het dekkingsplan.</i> 2. <i>Kennis te nemen van de wijze waarop de implementatie van het dekkingsplan wordt vormgegeven.</i> 3. <i>Het dekkingsplan Brandweer Zuid-Holland Zuid vast te stellen.</i>
Toelichting	<p>Op tafel ligt een actueel overzicht van alle reacties die tot en met 22 februari zijn ontvangen. Mevrouw Melissant geeft een korte toelichting op de gegeven reacties. Het betreft met name reacties op de risicoparagraaf (openbare bluswatervoorziening, incidentbestrijding op het water en het werven van vrijwilligers).</p> <p>De heer Bruinsma vraagt naar de afspraken die zijn gemaakt over de grensgebieden bij de incidentbestrijding op water. Deze afspraken zullen gemaakt worden. Mevrouw Hermans benoemt de bespreking in haar gemeenteraad over het dekkingsplan en geeft aan dat haar raad positief reageert op de praktische toets die gedaan gaat worden.</p> <p>De heer Post geeft aan dat weliswaar het dekkingsplan verder uitgewerkt gaat worden maar daarbij niet de ogen gesloten kunnen worden voor de toekomst van de brandweezorg. Met het vertrek van vrijwilligers uit de kernen is het lastig om overdag een bezetting te garanderen. Ten aanzien van het vervallen van de 1-minuut regeling zal eerst een praktische toets gedaan worden alvorens gehandeld wordt volgens het dekkingsplan. De heer Waaijer vraagt hierbij aandacht voor het verschil tussen het rekenmodel en de werkelijkheid,</p>

	<p>de heer Post beaamt dit en geeft aan dat we hiermee al rekening houden.</p> <p>Ten aanzien van de uitvoering van het implementatieplan geeft hij aan dat in het beleidsplan staat dat het dekkingsplan per 2020 gereed is. In het implementatieplan wordt gericht op realisatie per 2019. Via bestuurlijke rapportages houdt de VRZHZ het bestuur op de hoogte van de voortgang.</p>
Besluit	Conform

<p>Agendapunt II-5 2018/066</p>	<p>Concessieovereenkomst Openbaar meldsysteem <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Het tweesporenbeleid, zoals geadviseerd door Brandweer Nederland, toe te passen waarbij de concessieovereenkomst tot 2021 - in dien mogelijk - wordt uitgediend. Abonnees die specifiek verzoeken over te stappen worden daartoe in gelegenheid gesteld.</i> - <i>Te besluiten na het jaar 2021 de concessieovereenkomst niet te continueren en de OMS-markt binnen de regio vrij te geven.</i> - <i>De hoogte van de brandweervergoeding te reduceren tot het kostendekkend niveau, te weten €100.000,- per jaar.</i> - <i>Akkoord te gaan met het verwerken van het financieel tekort in de ontwerp begroting 2019 en verder maar deze pas effectueren bij de vaststelling van de begroting 2019 op 28 juni 2018.</i>
Toelichting	<p>Gevraagd wordt of het risico (ook al is dat relatief laag) opgenomen wordt in de risicoparagraaf van de burap. De heer Post geeft aan dat dit al enige tijd opgenomen is in deze paragraaf en dat het bestuur door middel van dit voorstel geïnformeerd wordt over de wijze waarop de VRZHZ dit risico opvangt.</p>
Besluit	Conform

<p>Agendapunt II-6 2018/064</p>	<p>Ontwikkeling naar informatiegerichte organisatie <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>De verdere ontwikkeling van de VRZHZ naar een informatiegerichte organisatie oriënterend te bespreken.</i> 2. <i>Besluitvorming hierover, alsmede over de dekking van de benodigde financiën mee te nemen bij de behandeling van de jaarrekening 2017.</i>
Toelichting	<p>De heer Vermeulen, hoofd Bedrijfsvoering, neemt de leden van het bestuur mee in wat de ontwikkeling naar een informatiegerichte organisatie betekent voor de VRZHZ. In de bijlage treft u de sheets aan van de presentatie.</p> <p>Samengevat: een van de speerpunten uit het beleidsplan is te komen tot een informatiegerichte organisatie. We lopen mee in het landelijke programma dat hiertoe is ingericht door het IFV (digitaal verkeersplein). Voor ZHZ wordt dit vertaald in een realistisch en behapbaar plan. Er moet nog aardig wat gebeuren in ZHZ, zo moet de techniek verbeterd worden, de beschikbare informatie moet ontsloten worden (zaakgericht werken) en de informatiebeveiliging moet op orde komen. Hiertoe dient de organisatie aangepast te worden.</p> <p>Ter verduidelijking wordt nog aangegeven dat bij de behandeling van de jaarstukken een voorstel komt op de bestemming van de reserves voor dit onderwerp. Hieraan is een zienswijzeprocess gekoppeld.</p>
Besluit	Conform

Agendapunt II-7 2018/065	Voorbereiding veranderende omgeving <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Te spreken over de veranderende rol van de Veiligheidsregio als gevolg van de veranderende omgeving (onder andere Omgevingswet) en de voorbereiding hierop door de afdelingen Risicobeheersing en GHOR (VRC).</i> 2. <i>Besluitvorming hierover, alsmede over de dekking van de benodigde financiën, mee te nemen bij de behandeling van de jaarrekening 2017.</i>
Toelichting	<p>De heer Bron, hoofd VRC, neemt de leden van het algemeen bestuur mee in een presentatie over de veranderende omgeving. De sheets van de presentatie zijn als bijlage aan deze besluitenlijst toegevoegd. Een belangrijk punt uit de presentatie is dat de verantwoordelijkheid van de VRZHZ op dit onderwerp altijd in relatie tot de verantwoordelijkheid van de gemeenten beschouwd wordt. De VRZHZ is verantwoordelijk voor het samenhangende advies en de ontwikkelingen zoals Omgevingswet vragen een veranderende manier van werken. We gaan van toetsing achteraf naar integrale advisering aan de voorkant.</p> <p>Gevraagd wordt naar de financiering. De heer Post geeft aan dat bij de behandeling van de jaarstukken 2017 een voorstel komt op de bestemming van de reserves. Voor de bestemming van de reserves volgt dit jaar voor het eerst ook een zienswijzeproces. Het bestuur verzoekt om het in kaart brengen van de keuzes ten aanzien van het ambitieniveau. Tevens wordt verzocht om de samenhang met de andere diensten DG&J en OZHZ op dit onderwerp in beeld te brengen (zowel bestuurlijk als ambtelijk) en bij de jaarschijven inzicht te bieden in de incidentele kosten.</p> <p>Specifiek wordt gevraagd naar de bestuurlijke regie voor de drie GR-en die zich voorbereiden op de veranderende omgeving. Afsproken wordt dat de reeds werkende stuurgroep voorstellen doet voor iedere GR en hierbij de onderlinge afstemming bewaakt.</p>
Besluit	Conform met de aanvulling dat: <ul style="list-style-type: none"> • Keuzes in ambitieniveau in kaart worden gebracht • Samenhang met andere GR-en in beeld wordt gebracht • Bij de jaarschijven inzicht wordt geboden in de incidentele kosten

Agendapunt II-8 2018/067	Project strategische heroriëntatie VRZHZ <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Kennis te nemen van bijgevoegde rapportage inventarisatie en analyse strategische heroriëntatie VRZHZ;</i> – <i>Kennis nemen van de oplegger van de bestuurlijke werkgroep strategische heroriëntatie behorende bij de rapportage;</i> – <i>Instemmen met het in deze oplegnotitie beschreven proces;</i> – <i>instemmen met het zoeken van afstemming met DG&J en OZHZ, en de Drechtsteden omtrent het proces</i>
Toelichting	<p>De heer Schrijer geeft als voorzitter van de bestuurlijke werkgroep strategische heroriëntatie het bestuur een toelichting op de context van het project. Hoe zien de samenwerkingsrelaties eruit, wat komt op ons af en hoe gaan we ons voorbereiden.</p> <p>De heer Zannoni neemt vervolgens de leden van het bestuur aan de hand van een presentatie mee in de uitwerking tot nu toe. In de bijlage van dit verslag</p>

	<p>zijn de sheets van de presentatie opgenomen. Doel van de presentatie is het bestuur informeren over de taakopvatting van de VRZHZ, vanuit welke rollen doet de VRZHZ wat. Hierbij is de opgave leidend, niet de organisatie. Vervolgens wordt in een later stadium bekeken met welke partners samengewerkt kan worden.</p> <p>Gevraagd wordt naar de relatie met het rapport van Drechtsteden dat recent is uitgebracht. Dit wordt betrokken in het proces, de strategische heroriëntatie staat niet op zichzelf en er is tevens afstemming met het lopende traject van de benchmark.</p> <p>De strategische heroriëntatie is niet alleen voor ZHZ een thema, ook landelijk vindt eenzelfde soort gesprek plaats in de Raad van directeuren veiligheidsregio's.</p>
Besluit	Conform

III Ter kennisname of Hamerstukken

Agendapunt III-1 2018/068	Crisiscommunicatie <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van:</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Het memo Communicatiestrategie terrorismegevolgbestrijding;</i> – <i>het communicatieadvies Terrorisme gevolgbestrijding;</i> – <i>het herziene Handboek Crisiscommunicatie</i>
Toelichting	De heer Heijkoop licht toe dat in de vergadering van april 2018 het thema zelfredzaamheid op de agenda komt. Om dit voor te bereiden wordt onder andere bij de burgemeesters door medewerkers van de VRZHZ input opgehaald.
Besluit	Conform

Agendapunt III-2 2018/069	Overzicht grotere incidenten VRZHZ <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van:</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>het overzicht recente grotere incidenten VRZHZ</i>
Toelichting	Het overzicht laat zien dat steeds minder grote incidenten plaatsvinden in onze regio.
Besluit	Conform

Agendapunt III-3 2018/070	Concept verslag auditcommissie <i>Het algemeen bestuur wordt gevraagd:</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>kennis te nemen van het conceptverslag van de auditcommissie d.d. 25 januari 2018.</i>
Besluit	Conform

IV Overig

Agendapunt III-1	Rondvraag en sluiting
Toelichting	Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter dankt de aanwezigen en sluit de vergadering.

Bijlage 1: hand-out presentatie Voorbereiding veranderende omgeving

Vorbereiding veranderende omgeving

Een doorlopend proces

samen voor veiligheid >>

veiligheids regio **nl** >>

De veranderende omgeving

1. Aanleiding veranderende omgeving(wet)
2. Veranderende rol Veiligheidsregio
3. Impact veranderingen voor Veiligheidsregio
4. Casus

veiligheids regio **nl** >>

Verbeterdoelen Omgevingswet

Inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en aansprakelijkheid

Samenhangende bestuuring, besluitvorming en regelgeving

Verstellen en verbeteren besluitvorming

Bestuurlijke afwegingsruimte

veiligheids regio **nl** >>

Wetgeving veranderd

50 wetten 3.700 artikelen	→	8 wet 539 artikelen
120 AMvB's	→	4 AMvB's
120 ministeriële regelingen	→	20 ministeriële regelingen

veiligheids regio **nl** >>

Wettelijke taak irt de omgeving

Omgevingswet

De veiligheidsregio's

- Gemeenschappelijke regeling
- Risicoanalyse
- Beleidsplan

veiligheids regio **nl** >>

Bestuurlijke afwegingsruimte

Bestuurlijke afwegingsruimte

Advies

veiligheids regio **nl** >>

Samenhangende benadering

Samenhangende benadering beleid, besluitvorming en regelgeving

De benadering van de realisatie van een veiligheidsdoel is 2300
 Samen zorgen voor richte co-productie!

veiligheids regiozrhz

PRAKTIJKVOORBEELDEN

BRZO?

DORP

Vernieuwingskwaliteits Maatschappij oml. 1.15.15 vzw
 brand

veiligheids regiozrhz

Doorontwikkeling personeel

veiligheids regiozrhz

Ontwikkeling woon- werklocatie (West Kinderdijk)

Terrein Mercon-Kloos

Van Industrie naar woon en werk

Samen doen: inwoners en andere betrokken

veiligheids regiozrhz

Betrokkenheid Veiligheidsregio ZHZ

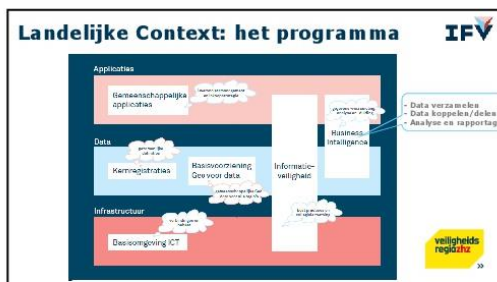
Samen werken aan veilige fysieke leefomgeving:

- Beperking risico's
- Afstand houden
- Bouwwerken bieden bescherming
- Gebied is snel te verlaten
- Hulpdiensten kunnen optreden
- Risicocommunicatie

SAMEN VROEG AAN TAFEL

veiligheids regiozrhz

Bijlage 2: hand-out presentatie Ontwikkeling naar informatiegerichte organisatie

Digitaal verkeersplein IFV

Informatiegericht werken

Wat is er in ZHZ gedaan?

- Onderzoek door M&I partners
- Collegiale toets veiligheidsregio's informatieveiligheid
- (markt)verkenning zaakgericht werken
- Rapportage archiefspecteur
- Lopend: project aanbesteding management informatie systeem
- Operationele informatie

Informatiegericht werken

Wat moet er in ZHZ gebeuren?

Informatiegericht werken

Financiën

- **Structureel € 310.000 (interne ombuiging burap-II 2017):**
 - Formatie informatieveiligheid en applicatieregie
 - Co-sourcing partner
- **Incidenteel € 600.000 (bij jaarrekening)**
 - Projectleiding
 - Processen en koppelingen met bestaande applicaties
 - Overgang licenties (dubbelingen)
 - Opleidingen - trainingen

Informatiegericht werken

Bijlage 3: hand-out presentatie Project strategische heroriëntatie VRZHZ

Strategische heroriëntatie Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

samen voor veiligheid >>

veiligheids regio **VRZHZ** >>

Inhoud presentatie:

- Aanleiding strategische heroriëntatie
- Inhoud strategische heroriëntatie (de wat-vraag)
- Denkriching & attitude: driedimensionale keuzematrix als hulpmiddel
- Procesvoorstel vertaling van de inhoudelijke vraagstukken (de hoe-vraag)
- Gevraagd besluit

veiligheids regio **VRZHZ** >>

Aanleiding Retraite op Vlieland mei 2017

- Ontwikkelingen in Zuid-Holland Zuid: uittreden gemeenten, herindelingen.
- Nieuwe ontwikkelingen die op gemeenten en VRZHZ af komen
 - Nieuwe vraagstukken als cyberaanval, terrorismegevolgbestrijding, omgevingswet
 - Meer netwerksamenleving

Keuze voor een strategische heroriëntatie

veiligheids regio **VRZHZ** >>

Inhoudelijke heroriëntatie:

- Tussenrapportage inventarisatie en analyse strategische heroriëntatie
- Oplegger van de werkgroep strategische heroriëntatie
- Rapportage: de veiligheidsregio in een veranderende wereld (HCSS)
- Resultaten inventarisatie strategische heroriëntatie: ontwikkelingen en samenwerkingen

veiligheids regio **VRZHZ** >>

De inhoudelijke heroriëntatie

- Langs de lijn van de crisistype
 - Stroomstoring
 - Cyberaanval
 - Terrorismegevolgbestrijding
 - Overstromingen
- Langs de lijn van de taakonderdelen
 - Risicobeheersing
 - Incidentbestrijding
 - Crisisbeheersing
- Langs de lijn van de rolneming VRZHZ/gemeenten
 - Sturen/uitvoeren
 - Adviseren/regisseren
 - Faciliteren/agenderen

veiligheids regio **VRZHZ** >>

Particelisch Apparaat

Incidendbestrijding

Risicobeheersing

Crisisbeheersing

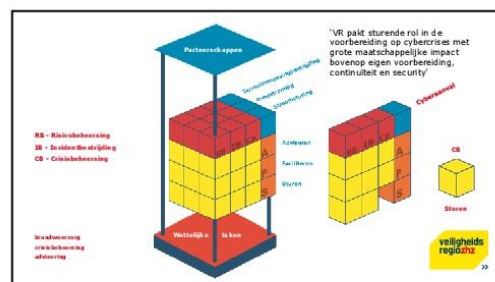
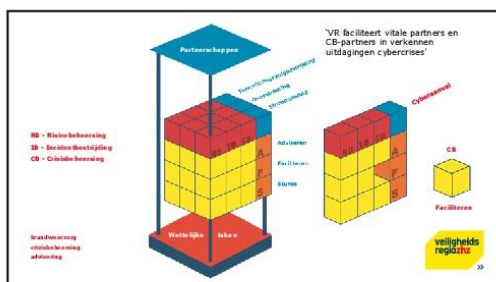
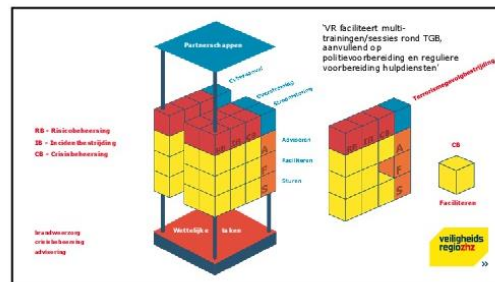
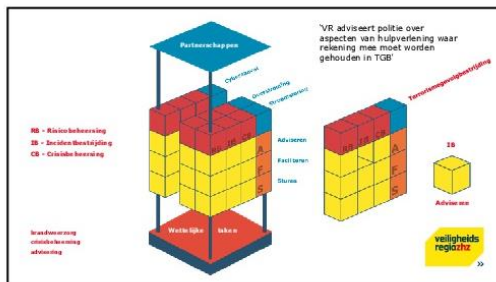
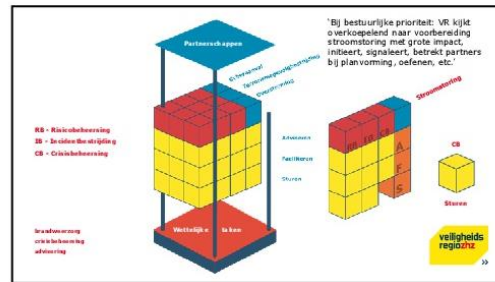
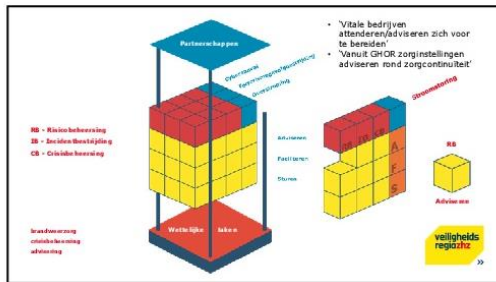
Sturen/uitvoeren

Adviseren/regisseren

Faciliteren/agenderen

Inhoudelijke heroriëntatie

veiligheids regio **VRZHZ** >>

Strategische heroriëntatie staat niet op zichzelf

- Afstemmen met lopende traject van de benchmark
- Inhoudelijk/ambtelijk afstemmen
- Bestuurlijk: gezamenlijke overleg BBC Benchmark en bestuurlijke werkgroep strategische heroriëntatie
- 'De opgave staat centraal, niet de organisatie VR'

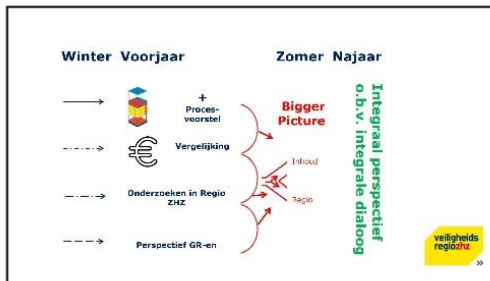
Vervolg proces

- **Organisatorische vertaling van de inhoudelijke vraagstukken** (wat-vraag)
 - Hiervoor de tijd nemen voor de periode tot de zomervakantie
 - Sub-regionale workshops voor ARB'ers, OOV'ers en mensen op snijvlak veiligheid en milieu etc.
 - Betrekken van de colleges
 - Uitgangspunt: niet te groot maken (goed afbakenen en behapbaar houden) (advies van de AGV)
 - Inhoudelijke AGV wat vraag te bespreken
 - Organisatie dagdeel met het bestuur (inclusief wethouders)

Vervolg proces

- **Procesvoorstel voor de vormgeving van het vervolgproces (hoe vraag)**
 - Gaat om de som der delen, kracht van ZHZ als geheel voor de dienstverlening
 - Procesvoorstel maken met gemeenten in de lead, betrokkenheid van de GR-en organiseren
 - Juni voorleggen procesvoorstel met betrokkenheid van gemeentesecretarissen (adviezen AGV)

Agendapunt II-1
 Registratienummer 2018/658

- Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur
- Datum vergadering: 12 april 2018
- Onderwerp: Jaarstukken 2017
- Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
1. kennis te nemen van het advies van de auditcommissie over de jaarstukken 2017;
 2. De jaarstukken 2017 vast te stellen;
 3. In te stemmen met de volgende voorstellen om:
 - a. Kredieten ouder dan twee jaar die gehandhaafd moeten worden door te schuiven naar het volgend begrotingsjaar. Zie voor de totaalopsomming van deze bijlage 3 van de jaarstukken 2017;
 - b. De reserve Organisatie-ontwikkeling op te heffen en het restantbedrag (€ 65.432) vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve;
 - c. De aparte rapportage op het Meerjarenperspectief met de Monitor MJP in de jaarstukken 2017 af te sluiten en deze niet meer in de P&C-producten op te nemen;
 4. In te stemmen met het voorstel om het jaarresultaat 2017 als volgt te bestemmen:
 - a. Uit het jaarresultaat 2017 het resultaat op het Meerjarenperspectief (€ 1.705.000) uit te keren aan de gemeenten;
 - b. Uit het jaarresultaat 2017 een bedrag van € 1.207.000 te reserveren ten behoeve van de trajecten Veranderende Omgeving en Informatie-gestuurd Werken;
 - c. Hiertoe een bestemmingsreserve Veranderende Omgeving te vormen en daaraan € 607.000 uit het jaarresultaat 2017 doteren.
 - d. Hiertoe een bestemmingsreserve Informatie-gestuurd werken te vormen en daaraan € 600.000 uit het jaarresultaat 2017 doteren.
 - e. Het restbedrag uit het jaarresultaat 2017 (€ 135.000) uit te keren aan de gemeenten;
 - f. De in 4a t/m 4e voorgenomen resultaatbestemming aan te bieden aan de colleges met het verzoek deze voor zienswijze

voor te leggen aan de gemeenteraden.

Vergaderstuk:	2018/658/A	Jaarstukken 2017, inclusief de volgende bijlages: 1. Kernegevens 2. Risico's 3. Kredieten 4. Operationele kentallen 5. Het jaarverslag in één oogopslag (infographic)
	2018/658/B	Controleverklaring (volgt in een nazending)

Toelichting:

Inleiding

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ) heeft in 2017 een dynamisch jaar gekend, waarin vele ontwikkelingen van de organisatie hebben plaatsgevonden en grote stappen zijn gemaakt richting de toekomst. Daarbij heeft de VRZHZ een positief financieel resultaat geboekt dat voor een substantieel deel bestaat uit het vastgestelde resultaat op het Meerjarenperspectief (hierna: MJP). Onderdeel hiervan is de bij de jaarstukken 2016 vastgestelde bijstelling (AB2017/989), die hiermee terugvloeit naar de gemeenten. In deze oplegnotitie geven we een korte terugblik op de in 2017 behaalde prestaties en op het financieel resultaat. Daarna worden de gevraagde besluiten nader toegelicht. Maar eerst zullen we hieronder kort ingaan op een veranderingen in het bestuurlijk besluitvormingsproces en het proces van de accountantscontrole.

Bestuurlijk besluitvormingsproces

Dit jaar is het besluitvormingsproces over de bestemming van het jaarrekeningresultaat anders dan in de voorgaande jaren.

Op basis van de vastgestelde Eenduidige kaders voor begroting en algemene reserve GR'en (AB2017/1712) zal de bestemming van het jaarresultaat 2017 een zienswijzprocedure doorlopen. Dit houdt in dat vaststelling van de voorliggende jaarrekening en de bestemming van het jaarresultaat niet gelijktijdig plaatsvindt. Op 12 april 2018 worden de jaarstukken 2017 (en hiermee de jaarrekening als onderdeel daarvan) vastgesteld en vindt er een voorgenomen besluit plaats over de bestemming van het jaarresultaat 2017. Vervolgens zal na zienswijzprocedure het jaarresultaat op 28 juni 2018 definitief bestemd worden door het AB.

Proces accountantscontrole

De afgifte van de goedkeurende controleverklaring over jaarrekening 2016 vond vorig jaar vanwege planningstechnische redenen aan de kant van de accountant plaats bij agendering van de stukken in het AB van juni 2017. Dit jaar is de accountantscontrole naar voren geschoven en heeft die in februari 2018 plaatsgevonden. Omwille van een zuiver proces wordt de controleverklaring pas na vaststelling van de jaarrekening door het DB afgegeven door de accountant. Deze controleverklaring is bij de voorliggende AB-stukken gevoegd middels een nazending.

Terugblik op 2017

De VRZHZ heeft in 2017 te maken gehad met een aantal ingrijpende ontwikkelingen. Zo is de herstructurering van de organisatie in gang gezet, is het nieuwe dekkingsplan ontwikkeld en is er een nieuwe kostenverdeelstematiek uitgedacht. Ook is er een start gemaakt met grote trajecten die de organisatie moeten klaarstomen voor de toekomstige uitdagingen, zoals de voorbereidingen op de veranderende omgeving en de transitie naar een Informatie-gestuurde organisatie. Als gevolg hiervan kenmerkt het jaar 2017 zich door het onderzoeken en uitdenken van de richting en het groeipad. In enkele gevallen is er een pas op de plaats gemaakt, wat zich heeft geuit in het aanhouden van vacatures en het uitstellen van investeringen. De VRZHZ heeft de ruimte genomen om de noodzakelijke stappen te onderzoeken en een goed doordacht groeipad op te stellen. Aan de operationele kant stond de VRZHZ in 2017 voor een 24 uur per dag deskundige, parate en kwalitatief hoogwaardige organisatie op het vlak van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De VRZHZ heeft een jaar achter de rug, waarin de organisatie het fundament verder verstevigd heeft en waarin aan de operationele kant de prestaties meer dan goed waren. Daarnaast heeft de VRZHZ een positief financieel resultaat waar we hieronder kort op ingaan.

Financieel resultaat 2017

Het financieel resultaat over 2017 is ca. € 3,0 mln positief ten opzichte van een prognose van € 2,7 mln bij de tweede bestuursrapportage. Van het jaarresultaat is € 1,7 mln onderdeel van het MJP. Dit zijn de naar voren gehaalde bezuinigingen uit het MJP.

Jaarresultaat 2017 uitgesplitst in Incidenteel /Structureel * € mln

	Begroting	BURAP-II	Rekening	I	S
Resultaat MJP*	0	1,7	1,7	1,7*	0,0
Resultaat excl. MJP	0	1,0	1,3	0,7	0,6
Totaal resultaat	0	2,7	3,0	2,4	0,6

*Dit MJP-resultaat is structureel verwerkt in de toekomstige begrotingen

Het resultaat op het MJP wordt bij deze jaarstukken teruggegeven aan de gemeenten conform de bestuurlijke afspraken die gemaakt zijn bij de behandeling van de jaarstukken 2016. Als wij het vastgestelde saldo op het MJP van het jaarresultaat aftrekken, resteert er een positief jaarresultaat exclusief het MJP-resultaat van ca. € 1,34 mln. Hieronder treft u de grofmazige opbouw van het resultaat.

Tabel grofmazige opbouw jaarresultaat 2017

	* mln	
Personeel – Voordeel a.g.v. vasthouden vacatures	€ 0,4 mln	Voordeel
Testen en oefenen – onder meer multi-disciplinaire vakbekwaamheid en trainingen	€ 0,6 mln	Voordeel
Spinel - Incidenteel voordeel uit afrekening met Spinel	€ 0,2 mln	Voordeel
Overige –verschillende posten met voor- en nadelen (o.a. Bdur).	€ 0,1 mln	Voordeel
Subtotaal resultaat	€ 1,3 mln	Voordeel
MJP – Dit resultaat is het saldo van het MJP	€ 1,7 mln	Voordeel
Totaal resultaat	€ 3,0 mln	Voordeel

We zien dat het positieve resultaat het gevolg is van een aantal zaken, zoals onder meer het structureel niet invullen van vacatureruimte en een onderbesteding bij het oefenen op onder meer het vlak van multi-disciplinaire vakbekwaamheid. Ook zien we dat in sommige gevallen de VRZHZ meevallers heeft doordat kosten door partners gedekt zijn en de Brede doeluitkering (Bdur) naar boven is bijgesteld.

Kredieten (beslispunt 3a)

Ons vigerend beleid met betrekking tot kredieten stelt een termijn van twee jaar waarin gevoteerde kredieten afgesloten kunnen worden. Na verstrijken van die tweejarige termijn zullen de kredieten afgevoerd worden. Wij vragen het Algemeen Bestuur om de in bijlage 3 genoemde kredieten, waarvan de tweejarige termijn verstreken is, maar waar een onderbouwing of verplichting aan ten grondslag ligt, door te schuiven naar de begroting 2018. Voorgesteld wordt de overige kredieten, waarvan de tweejarige termijn verlopen is, op te heffen.

Reserve Organisatie-ontwikkeling (beslispunt 3b)

De projecten ten behoeve van de Organisatie-ontwikkelingen zijn in 2017 uitgevoerd en afgerond. De resultaten van deze projecten worden geborgd in de reguliere werkzaamheden. Hiermee wordt de reserve Organisatie-ontwikkelingen voorgesteld tot opheffing. Het restantbedrag (€ 65.432) wordt, conform het beleid, overgeheveld naar de algemene reserve.

Met de vaststelling van de Eenduidige begrotingskaders en algemene reserve GR'en (AB2017/1712) laat de VRZHZ vanaf de Begroting 2019 het sturen op een weerstandsratio van 1,0 los. Hiermee wordt ook de relatie tussen de genoemde risico's en de omvang van onze algemene reserve losgelaten. In de jaarstukken 2017 is ons weerstandsratio 0,93. Vooruitlopend op het nieuwe

beleid wordt de weerstandsratio, en hieraan gerelateerd de omvang van onze algemene reserve, niet aangevuld. Wel hebben wij in de jaarstukken het weerstandsratio inzichtelijk gemaakt, zodat de deelnemende gemeenten in hun eigen risico-management rekening kunnen houden met het deel van de risico's dat niet door de VRZHZ afgedekt is. De VRZHZ blijft hierbij onverminderd sturen op de beheersing van de in de risico-paragraaf genoemde risico's.

De MJP-Monitor (beslispunt 3c)

Het meerjarenperspectief (hierna: MJP) is in november 2015 vastgesteld en bestond uit enerzijds de kostenstijgingen en anderzijds de bezuinigingen. De bezuinigingen konden ingezet worden ter dekking van de kostenstijgingen. Het restant hiervan vloeit als MJP-resultaat terug naar de gemeenten. Op het MJP hebben twee herijkingen plaatsgevonden, te weten: de bijstelling als gevolg van de analyse van het resultaat van de jaarrekening 2016 en de correctie naar aanleiding van de MJP-analyse bij BURAP-II 2017. Deze laatste leidt nog tot een éénmalig voorstel voor deze MJP-meevaller (€ 115.000) bij de behandeling van de begroting 2019. In hoofdstuk 4.6 "Monitor MJP" ziet u de rapportage op het MJP en een toelichting op de herijkingen.

Daarnaast zijn in 2017 de laatste stelposten uit het MJP in de begrotingen verwerkt. Hiermee is het MJP volledig gerealiseerd. Het op twee plekken in de P&C-producten apart financieel rapporteren draagt volgens ons niet bij aan een helder en eenduidig beeld van onze financiële stand. Bovendien is gebleken dat nieuwe kostenstijgingen nauwelijks meer van de in het MJP vastgestelde kostenstijgingen en ontwikkelingen te onderscheiden zijn. Het voorstel is om met deze jaarverantwoording de aparte Monitor MJP af te sluiten en naar de toekomst te sturen op de vastgestelde begrotingen, waarin het MJP volledig verwerkt is.

Het resultaat op het MJP uit te keren (beslispunt 4a)

Voorgesteld wordt het resultaat op het MJP (€ 1.705.000) uit te keren aan de gemeenten. Hiermee wordt ook de vastgestelde bijstelling op de begroting 2017 als gevolg van de analyse van het resultaat van de jaarrekening 2016 conform de bestuurlijke afspraken (AB2017/900) uitgekeerd.

Reserveren van een deel van het jaarresultaat (beslispunt 4b)

Bij de tweede bestuursrapportage 2017 is afgesproken, dat de VRZHZ structurele voordelen in relatie kan bezien tot nieuwe ontwikkelingen met een financieel effect, en deze bestuurlijk voor kan leggen. Ten behoeve hiervan is er in de algemeen bestuursvergadering op 22 februari 2018 een uiteenzetting en financieel kostenonderbouwing gepresenteerd van de trajecten Veranderende omgeving en de transitie naar een informatie-gestuurde organisatie. In navolging van het advies van Kernteam is nogmaals kritisch gekeken naar de noodzaak van de voorgestelde transitie op het vlak van de Veranderende Omgeving en Informatie-gestuurd werken. De lijn van het kernteam wordt onderkent. Echter, is het zaak op dit moment door te pakken. Op basis van deze overwegingen wordt voorgesteld een deel van het

jaarresultaat hiervoor te reserveren. Er is bij dit voorstel op verzoek van het algemeen bestuur gekeken naar de mogelijkheden om jaarlijks een deel van de benodigde bedragen te reserveren. Deze optie kan ons inziens leiden tot een aantal onzekerheden over de te kiezen richting en dekking binnen deze twee trajecten. Omwille van de duidelijkheid aan de voorkant is ons voorstel om, conform de reguliere werkwijze, éénmalig een deel (€ 1.207.000) van het jaarresultaat te reserveren ter dekking van de incidentele lasten van deze twee trajecten. Hieronder treft u een nadere toelichting per dossier.

Vorming bestemmingsreserve Veranderende Omgeving (beslispunt 4c)

De invulling van de toekomstige rol van de veiligheidsregio als gevolg van diverse omgevingsveranderingen is anders dan de huidige en vraagt een andere werkwijze, die vooral een wijziging betekent voor het personeel van met name de afdeling Risicobeheersing: dit zal anders gaan opereren. In plaats van 'reactief adviseren' willen we meer 'pro-actief' handelen. Dat vergt een omslag in denken, maar ook in de voorbereiding van het personeel. De regionale samenhang en afstemming in dit traject wordt geborgd via een regionale stuurgroep, met hierin de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. In het voortraject is gekeken naar een aantal varianten, waarbij dit voorstel gebaseerd is op de minimum-variant. Het hierin gevraagde bedrag heeft tot doel productieverlies op te vangen tijdens de kentering en het opleiden/bijhouden van personeel voor zowel het anders gaan werken als het noodzakelijke invoeren van zaakgericht werken. Op basis hiervan wordt voorgesteld een bestemmingsreserve Veranderende Omgeving te vormen en hieraan € 607.000 te doteren.

Vorming bestemmingsreserve Informatie-gestuurd werken (beslispunt 4d)

Op basis van het externe onderzoek wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve Informatie-gestuurd werken te vormen en hieraan € 600.000 te doteren ten behoeve van de transitie naar een Informatie-gestuurde organisatie. Een externe adviespartij heeft hierin ondersteund, waarbij ingezet op een realistisch en noodzakelijk scenario. Dit voorstel bestaat uit de incidentele kosten hiervoor, met name voor de totstandkoming van zaakgericht werken, wat één van de randvoorwaarden is om de VR door te kunnen ontwikkelen naar een informatie-gestuurde organisatie. Het betreft de kosten voor een projectleider, implementatiekosten (koppelingen met bestaande systemen, opleidingen) en het gegeven dat gedurende de duur van implementatie tijdelijk sprake is van dubbele licenties (oude systemen kunnen pas weg als zaakgericht werken draait).

Het restbedrag uit het jaarresultaat (€ 135.000) uit te keren (Beslispunt 4e)

Naast het terugvloeden van het resultaat op het MJP, is het voorstel om € 135.000 uit het jaarresultaat uit te keren. Dit is het restantbedrag na aftrek van de voorgestelde reserveringen. Hieronder gaan we in op de voorgestelde reserveringen.

De effecten van het structurele deel van het jaarresultaat (€ 0,63 mln) zijn bij

de tweede bestuursrapportage 2017 voor een deel omgebogen ten behoeve van de structurele lasten die gemoeid zijn met het vormgeven van informatiemanagement en de hierbij horende beveiligingseisen (€ 0,31 mln). Voor het resterende structurele deel van het jaarresultaat 2017 (€ 0,32 mln) zullen wij een voorstel doen in het daarvoor bestemde P&C-product. Voor begrotingsjaar 2019 e.v. is dit de begroting 2019 en voor begrotingsjaar 2018 is dit de eerste bestuursrapportage 2018.

Juridische aspecten: n.v.t.

Financiën: De financiële consequenties worden conform besluit verwerkt.

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒ MT	☒ AB
☐ AGV	☒ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Gevraagde inbreng (C)OR

Zaaknummer (C)OR

Datum n.v.t.

overlegvergadering (C)OR

Vervolgstappen: **Vaststelling Jaarstukken 2017**

De jaarstukken worden vastgesteld in het AB van 12 april 2018. Na definitieve vaststelling worden de jaarstukken 2017 voor 15 juli 2018 aan gedeputeerde staten aangeboden.

Vaststelling Resultaatbestemming

Daarnaast wordt met ingang van dit jaar, met de bekrachtiging van de uniforme begrotingskaders (AB2017/1712), de bestemming van het jaarresultaat 2017 ter zienswijze voorgelegd. Na behandeling van de voorgenomen resultaatbestemming in het AB op 12 april wordt de resultaatbestemming uiterlijk 15 april 2018 ter zienswijze aan de gemeenten aangeboden. Gemeenten worden gevraagd uiterlijk 10 juni hun zienswijze aan te leveren. Definitieve besluitvorming over de resultaatbestemming vindt na zienswijzeprocedure plaats in het AB van 28 juni 2018.

Raadsavonden

Op 8, 14 en 16 mei vinden er raadsavonden plaats voor de drie subregio's in ZHZ, waarin de drie gemeenschappelijke regelingen VRZHZ, DG&J en OZHZ gezamenlijk de jaarstukken en concept-begrotingen toelichten.

Communicatie: Het jaarverslag in één opslag (infographic), zoals bij de jaarstukken gevoegd,

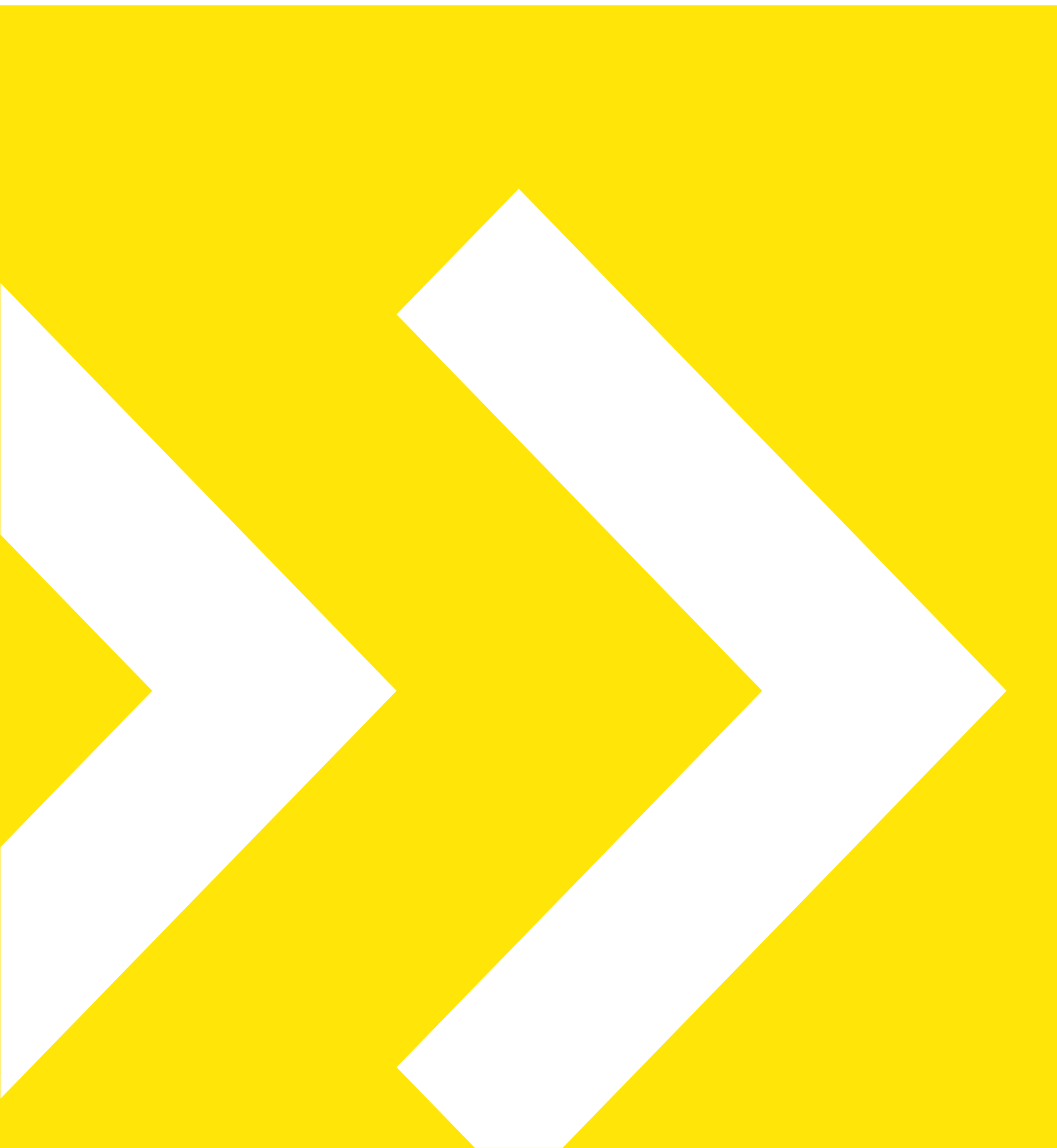
wordt voor diverse doeleinden ingezet. Zowel voor communicatie naar onze medewerkers en vrijwilligers als voor publicatie in het brandweermagazine als op de website.

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Bedrijfsvoering	D. Vermeulen	J. Rutten	J. Boons
	dd. 28-3-2018	dd. 28-3-2018	dd. 28-3-2018

Vergaderstuk 2018/658/A

Jaarstukken 2017

Versie: 1.0
Datum: 08-03-2018

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1 Bestuurlijke samenvatting	6
2 Strategische ontwikkelingen	8
3 Programmaverantwoording	10
3.1 Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant - risicobeheersing	10
3.2 Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie	11
3.3 Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen - samenwerking	14
3.4 Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering - professionaliteit	16
4 Paragrafen	19
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	19
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	21
4.3 Financiering	22
4.3.1 Inleiding	22
4.3.2 Renteontwikkeling en -resultaat	22
4.3.3 Kasgeldlimiet	22
4.3.4 Renterisiconorm	24
4.3.5 Schatkistbankieren	24
4.3.6 Kredietrisico's	25
4.3.7 Financieringspositie	25
4.4 Bedrijfsvoering	27
4.5 Verbonden partijen	27
4.6 Monitor Meerjarenperspectief 2016-2020	28
5 Overzicht van baten en lasten	31
5.1 Gerealiseerde baten en lasten	31
5.2 Aanwending post onvoorzien	34
5.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	35
5.4 Incidentele baten en lasten	36
5.5 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	37
5.6 WNT-verantwoording 2017 VRZHZ	37
5.7 Rechtmatigheid	38
6 Balans	40
6.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	42
6.1.1 Activa	42
6.1.2 Passiva	43
6.2 Toelichting op de balans per 31 december 2017	44
6.2.1 Vaste activa	44
6.2.2 Financiële vaste activa	45

6.2.3	Vlottende activa	47
6.2.4	Vaste passiva	48
6.2.5	Vlottende passiva	52
6.2.6	Overlopende passiva.....	53
7	SiSa bijlage 2017.....	58
8	Vaststelling	59

Bijlages

1	Kerngegevens.....	60
2	Risico's	61
3	Kredieten.....	64
4	Operationele kentallen	66
5	Jaarverslag in één oogopslag (Infographic).....	76
6	Controleverklaring.....	77

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Hierin leggen we verantwoording af over 2017, een jaar waarin een aantal nieuwe ontwikkelingen op ons afkwamen en waarin we een stevig fundament hebben gelegd voor de groei naar een toekomstbestendige organisatie.

Zo heeft de VRZHZ te maken gehad met de voorbereidingen op een aantal gemeentelijke fusies, is de herstructurering van de organisatie in gang gezet, hebben we in regionale afstemming een nieuwe kostenverdeelssystematiek uitgedacht en is het nieuwe dekkingsplan ontwikkeld. Deze ontwikkelingen zijn majeure trajecten die deze organisatie klaarstomen voor de toekomstige uitdagingen. Als gevolg hiervan kenmerkt het jaar 2017 zich door het minutieus onderzoeken en uitdenken van het groeipad. In enkele gevallen moest er een pas op de plaats gemaakt worden, wat zich heeft geuit in een personele onderbezetting en het uitstellen van investeringen. Echter wil de VRZHZ hiermee op basis van een goed doordacht groeipad de noodzakelijke transitie doorvoeren. Aan de operationele kant stond de VRZHZ in 2017 voor een 24 uur per dag deskundige, parate en kwalitatief hoogwaardige organisatie op het vlak van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hiermee heeft de VRZHZ een goed jaar achter de rug waarin de organisatie het fundament verder verstevigd heeft en waarin aan de operationele kant de prestaties te allen tijde meer dan goed waren.

In de jaarstukken hebben al deze ontwikkelingen een plek gekregen. Het samenstellen van deze jaarstukken heeft in het voorjaar van 2018 in een korte periode plaatsgevonden door een natuurlijke samenwerking van verschillende medewerkers en afdelingen van onze organisatie. Het tekent de medewerkers om, te midden van alle werkzaamheden en ontwikkelingen, in een kort tijdsbestek de jaarstukken samen te stellen. Veel dank aan allen die, in welke vorm dan ook, hebben bijgedragen aan deze jaarstukken 2017. Daarnaast hebben alle collega's in 2017 zonder uitzondering hun waarde getoond. Hun inzet en betrokkenheid heeft de VRZHZ gebracht waar zij nu staat. Met dit gegeven ben ik ervan overtuigd dat de VRZHZ een over een stevige fundering beschikt, waarmee zij de toekomst met een gerust hart tegenmoet kan treden.

Vanaf deze plaats dank ik alle medewerkers voor hun inzet en betrokkenheid in het afgelopen jaar. Het is prachtig om te zien dat zoveel bevlogen mensen elke dag weer hard werken aan de doelen en opgaven waarvoor onze Veiligheidsregio nu en in de toekomst staat.

Mede namens het managementteam van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid,

Drs. Carlo Post Mcm,
Algemeen directeur

1 Bestuurlijke samenvatting

2017 is voor de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ) een jaar geweest, waarin vele prestaties geleverd zijn en ontwikkelingen plaatsgevonden hebben. Daarbij heeft de VRZHZ dit jaar, bovenop de bezuinigingen in het MJP, met een positief financieel resultaat afgesloten. De voorliggende jaarstukken gaan voornamelijk in op de in de begroting 2017 genoemde ontwikkelopgaves. Om de kernprestaties van de VRZHZ in 2017 in één oogopslag weer te geven is ook dit jaar een infographic ontwikkeld. De infographic met het volledig overzicht is te vinden in bijlage 5. Hieronder geven we een beknopte samenvatting van het jaar.

In 2017 hebben vele ontwikkelingen plaatsgevonden, zoals de bestuurlijke trajecten op het vlak van de nieuwe kostenverdeling en het dekkingsplan. Maar ook het vertrek van de brandweercommandant en de start van de herstructurering van de VRZHZ hebben plaatsgevonden. De VRZHZ heeft ingespeeld op deze ontwikkelingen door zorgvuldig en in brede regionale afstemming de nieuwe lijnen uit te tekenen. Hiermee is de basis gelegd voor een nieuwe toekomstbestendige organisatie. Aan de inhoudelijke kant is er tegelijkertijd veel inzet gepleegd op de actuele en landelijke thema's zoals onder meer zelfredzaamheid, hoog water, de doorontwikkeling van bevolkingszorg en terrorismegevolgbestrijding. Daarnaast zijn er ook achter de schermen vele stappen gezet door het stroomlijnen van de interne organisatie. Dit alles heeft plaatsgevonden te midden van de dagelijkse taken en landelijke ontwikkelingen.

Tegenover de geleverde prestaties staat dat de VRZHZ in 2017 op een aantal gebieden niet de voorgenomen mijlpalen heeft bereikt. Zo is in 2017 een pas op de plaats gemaakt met de transitie naar een informatie-gestuurde organisatie en de cultuuromslag op het vlak van risicobeheersing. De ruimte is gebruikt om een gedegen onderzoek te doen en een onderbouwd plan te maken voor de benodigde stappen die we de komende jaren moeten nemen. In afwachting van deze plannen zijn deze twee trajecten vertraagd. Uit de onderzoeken volgt een meerjarig groeipad hiervoor, waarmee de de VRZHZ op een gedegen wijze deze majeure ontwikkelingen beoogd vorm te geven. Op deze wijze wil de VRZHZ komen tot de organisatie die staat voor de uitdagingen zoals omschreven in het beleidsplan 2017-2020.

Het financieel resultaat over 2017 is ca. € 3 miljoen positief. Van dit resultaat is ca. € 1,7 mln. Het resultaat op het bijgestelde Meerjarenperspectief (hierna: MJP) en de daarin naar voren gehaalde bezuinigingen. Daar de bijstelling op het Meerjarenperspectief bij de vaststelling van de jaarstukken 2016 pas in juni 2017 formeel is bekrachtigd kon de begroting 2017 hier lopende het begrotingsjaar niet op worden aangepast. Het resultaat op het MJP vloeit daardoor middels het jaarresultaat 2017 terug naar de gemeenten. Indien we de bezuinigingen in het kader van het MJP isoleren van het jaarresultaat, dan kan gesteld worden dat de VRZHZ een jaarresultaat over 2017 heeft behaald van ca. € 1,3 miljoen.

Hieronder treft u de grofmazige opbouw van het resultaat.

	* mln	V/N
Personeel – Voordeel a.g.v. vasthouden vacatures door herstructurering. <i>Daarentegen is het gevolg dat er extra is ingehuurd.</i>	€ 0,4 mln	V
Testen en oefenen - Voordelen op onder meer ketenoefeningen, <i>multidisciplinaire vakbekwaamheid en trainingen.</i>	€ 0,6 mln	V
Spinel - Incidenteel voordeel uit de afrekening met Spinel	€ 0,2 mln	V
Overige – verschillende posten met voor- en nadelen (o.a. een voordeel op de Bdur).	€ 0,1 mln	V
Subtotaal resultaat	€ 1,3 mln	V
MJP – Dit resultaat is het saldo van het MJP, inclusief de naar voren gehaalde <i>bezuiniging.</i>	€ 1,7 mln	V
Totaal resultaat	€ 3,0 mln	V

Opbouw Jaarstukken

In hoofdstuk 2 "Strategische ontwikkelingen" wordt aandacht gevraagd voor belangrijke toekomstige ontwikkelingen.

De belangrijkste beleidsrealisaties van 2017 worden in hoofdstuk 3 gepresenteerd, waarbij we vooral aandacht besteden aan de verantwoording over onze ontwikkelopgaves in 2017. De operationele prestaties komen met de presentatie van de belangrijkste kengetallen aan bod in de bijlages.

In hoofdstuk 4 zijn de verplichte paragrafen opgenomen, zoals de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" en "Verbonden partijen". Daarnaast willen we ons bestuur inzicht bieden in de bezuinigingsopgave voor 2017 uit het Meerjarenperspectief 2016 - 2020 (hierna: MJP). Dat doen we ook in dit hoofdstuk middels een extra paragraaf waarin een Monitor MJP is opgenomen.

Hoofdstuk 5 bevat het overzicht van de baten en lasten over 2017 en in hoofdstuk 6 presenteren wij de balans. In deze hoofdstukken treft u, zoals gebruikelijk, de toelichting op de verschillen tussen de financiële begroting en de financiële realisaties.

De jaarstukken sluiten vervolgens af met een aantal bijlages met de kerngegevens van deze regio, het overzicht van kredieten, een overzicht van de belangrijkste kengetallen van 2017 en een jaarverslag-in-één-oogopslag (infographic). Met deze laatste twee bijlages willen we de operationele prestaties de aandacht geven die ze verdienen.

2 Strategische ontwikkelingen

In de voorliggende jaarstukken legt de VRZHZ verantwoording af over het gevoerde beleid in 2017. De VRZHZ heeft de gewoonte om bij het opstellen van de jaarstukken een beknopte doorkijk naar de toekomst te geven. In dit hoofdstuk worden alleen de belangrijkste (toekomstige) strategische ontwikkelingen gedeeld die een meerjarig verloop kennen. De rest van de jaarstukken bevatten de beleidsmatige en financiële verantwoording over 2017.

Wij gaan kort in op een aantal voor u bekende strategische dossiers. Zo belichten we kort de voortgang van onder meer de gemeentelijke herindelingen, de samenvoeging van de meldkamer en de strategische heroriëntatie. Gezien de strategische aard hebben we besloten alleen de ondergenoemde kort uit te lichten. De voortgang van de overige beleidsdossiers komen uitgebreid aan bod in hoofdstuk 3 "Programmaverantwoording".

Gemeentelijke herindelingen

Onze regio heeft te maken met diverse herindelingen. Ten aanzien van de vorming van de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden heeft de Ministerraad aangegeven dat de nieuwe gemeente onderdeel zal worden van de Provincie Utrecht. Om dit besluit uit te werken zijn de Veiligheidsregio Utrecht en VRZHZ samen aan de slag gegaan en is een projectorganisatie ingericht. Het uitgangspunt is en blijft dat zowel achterblijvende als ontvangende gemeenten in beide VR-en geen nadeel mag ondervinden van deze herindeling. Dit uitgangspunt is gedeeld met het Ministerie van BZK. Met de nieuw te vormen gemeente Vijfheerenlanden vindt het gesprek plaats over de aanstaande uittreding.

Herstructurering VRZHZ

Vanwege de relatief hoge overhead, de beperkte externe gerichtheid en het vertrek van de commandant brandweer is er nagedacht over een herstructurering van het management. Dit heeft geleid tot een procesgerichte benadering van de taken van de VRZHZ. In zeer korte tijd is veel werk verzet om te komen tot voorstellen voor een nieuwe organisatiestructuur. De effectuering hiervan vindt plaats in 2018. Met deze herstructurering bouwt de VRZHZ verder aan de organisatie zoals deze is beschreven in het beleidsplan 2017-2020.

Nieuwe kostenverdeelsystematiek

Tijdens de bestuurlijke retraite van mei 2017 is het raamwerk gelegd voor de nieuwe kostenverdeelsystematiek. Uitgangspunt hierbij is om te komen tot een toekomstbestendige wijze van kostenverdeling. In 2017 is de nieuwe wijze van kostenverdeling uitgedacht. Ook is er een intensief bestuurlijk traject afgerond. Dit heeft geleid tot een definitief en unaniem besluit in het voorjaar van 2018.

Benchmark

Het algemeen bestuur heeft in juni 2017 als vervolg op de gesprekken rondom de kostenverdeelsystematiek besloten een benchmark uit te voeren naar de kosten en baten van de VRZHZ. De resultaten van dit onderzoek worden in 2018 met het bestuur gedeeld.

Strategische heroriëntatie

Tijdens de retraite op Vlieland in mei 2017 is besloten tot een strategische heroriëntatie. Redenen om deze strategische heroriëntatie uit te voeren zijn enerzijds gelegen in de ontwikkelingen in Zuid-Holland Zuid, waar een aantal gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling zullen treden en een aantal gemeenten gaan herindelen. Anderzijds komen er de komende jaren nieuwe ontwikkelingen op gemeenten en op de veiligheidsregio af en is het goed om tot een heroriëntatie over te gaan.

Strategische agenda Veiligheidsberaad

In 2018 wordt de nieuwe strategische agenda van het Veiligheidsberaad bepaald. De input hiervoor is in 2017 onder andere door de verschillende veiligheidsregio's aangeleverd. Ook de VRZHZ heeft hier haar bijdrage aan geleverd.

3 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk geeft de VRZHZ een beleidsmatige verantwoording en een toelichting op de belangrijkste resultaten die ze heeft bereikt. In deze jaarverantwoording rapporteren wij op de beleidsvoornemens uit de begroting 2017. Zoals u gewend bent worden de realisaties langs de indeling van de vier beleidsdoelstellingen uit het beleidsplan 2017-2020 gepresenteerd:

1. Focus op de voorkant - risicobeheersing
2. Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie
3. Samen verder komen - samenwerking
4. Investeren in bedrijfsvoering – professionaliteit

3.1 Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant - risicobeheersing

Ontwikkelingen op het vlak van risicobeheersing

De omgeving is volop in verandering. Daarmee veranderen ook de risico's, wat een andere aanpak van de verschillende betrokkenen bij deze risico's vraagt. Voor de VRZHZ bijvoorbeeld, betekent dat een extra inspanning op het vroegtijdig verbinding krijgen met diverse partners om haar (wettelijke) advisering goed vorm te geven. Een extra inspanning aan de personeelskant, de processenkant, maar ook aan de kant van de techniek. In deze grote ontwikkeling krijgt ook de komst van de Omgevingswet een plek. Dit alles vraagt een andere manier van risicobeheersing en een omslag in denken, wat leidt tot inzet op opleidingen, bijscholing, processen en informatievoorziening. In 2017 is in beeld gebracht in welke vorm en tijdspad dit traject plaats moet vinden. Het implementeren van deze omslag in denken zal vervolgens in 2018 plaatsvinden, onder meer met het inrichten van het zaakgericht werken.

Facetbeleid

Het totale veiligheidsspeelveld bestaat uit verschillende facetten die een integrale aanpak behoeven. Veiligheidsbeleid noemen wij hierdoor 'facetbeleid'. Het is namelijk een aspect van diverse andere beleidsterreinen en thema's. In de huidige beleidsplanperiode 2017 - 2020 wordt, naast alle andere thema's, jaarlijks aan één extra thema aandacht besteed. Voor 2017 is er echter geen extra thema benoemd. Wel heeft de veiligheidsregio in 2017 de voorbereidingen op het thema 'Hoog Water en overstromingen' in gang gezet. Dit thema staat ook landelijk in de belangstelling. Hieronder gaan we kort hierop in.

Hoog water en overstromingen

Onder het thema 'Hoog water en overstromingen' is op basis van het risicoprofiel een project op het vlak van ernstige wateroverlast en overstromingen opgepakt. Voor het opstellen van de impact- en krachtenveldanalyse voor ernstige wateroverlast en overstromingen per dijkkring is aansluiting gevonden bij het Deltaprogramma Rijnmond Drechtsteden en het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (hierna: MIRT) van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Daarnaast wordt in de Brandveilig Leven-programma's deze werkwijze geïntroduceerd. Hier is steeds

meer gewerkt met krachtenveldanalyses. Tot slot is de VRZHZ in 2017 begonnen met het inbedden van de risico's van hoog water en overstromingen in de integrale veiligheidsadviezen.

Voortzetting doelgerichte aanpak en de regisseursrol bij zelfredzaamheid

De VRZHZ is een integrale aanpak van zelfredzaamheid aan het ontwikkelen, waarin haar rol van uitvoerend naar regisserend verschuift. Onderdeel hiervan zijn:

- de doelgerichte aanpak: door middel van onderzoek naar risicogroepen en de uitkomsten uit de regionale risicoprofielen en het dynamisch brandrisicoprofiel worden de doelgroepen bepaald.
- de regisseursrol: Dit houdt in dat de omslag plaatsvindt van 'het zelf uitvoeren' naar 'het regisseren van veiligheid'.

De VRZHZ heeft in 2017 op dit vlak actief geëxperimenteerd. Deze ontwikkeling loopt door in 2018 en zal in 2020 volledig ingebed zijn.

Met het project zelfredzaamheid is de planvorming verminderd zelfredzame personen aangepast en in afstemming met partners de bewustwording rondom dit thema vergroot. Verder is in 2017 ingezet op het formuleren van een algemene definitie en kader. Dit zal naar de toekomst toe éénsluitend een afbakening en invulling geven aan het thema 'zelfredzaamheid', voorafgaand én tijdens een incident. Dit regionale proces wordt in 2018 afgerond en bestuurlijk besloten.

Risicogericht werken

Op basis van het Regionaal Risicoprofiel, het Brandrisicoprofiel en de bestuurlijk prioritaire risico's is inzet gepleegd in planvorming, advisering, toezicht en het vergroten van veiligheidsbewustzijn. Concreet heeft dit geresulteerd in de uitwerking van risicogerichte protocollen en de aanschaf van de Risico-Analyse-Monitor (RAM).

Risicocommunicatie

De samenwerking tussen de multi- en monorisicobeheersing is binnen de VRZHZ de afgelopen jaren naar elkaar toegegroeid. Een logische vervolgstap is de doorontwikkeling van risicocommunicatie. Hiertoe is in 2017 gestart met het opstellen van een beleidskader Risicocommunicatie. In verband met capaciteitsproblemen wordt deze in 2018 verder verfijnd en bestuurlijke vastgesteld.

3.2 *Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig – preparatie en repressie*

De VRZHZ is een organisatie die staat voor een vakbekwame, goed toegeruste, voor incidenten 24/7 parate organisatie. Dat betekent dat zowel mono- als multidisciplinaire planvorming, vakbekwaamheid, brandweezorg, faciliteiten en processen actueel en op orde zijn. Voor wat betreft de brandweerorganisatie is de overdagbezetting van diverse vrijwilligersposten in 2017 een aandachtspunt geweest. Na de implementatie van het nieuwe dekkingsplan wordt hierin een verbetering verwacht. Hieronder zetten we de belangrijkste resultaten uiteen.

Een continue parate repressieve brandweerorganisatie

Het voorzien in een continue parate repressieve brandweerorganisatie is een belangrijk aandachtspunt voor de brandweer. Dit tegen de achtergrond dat de samenleving verandert, wat een effect heeft op de bereidheid van burgers om zich beschikbaar te stellen als vrijwilliger. Deze maatschappelijke

ontwikkelingen zijn ook bij de brandweerorganisatie merkbaar. Hierdoor ontstaan er bij een aantal posten op bepaalde momenten paraatheidsproblemen. Een aantal trajecten, dat in 2017 is opgezet om deze paraatheidsproblemen tegen te gaan, wordt hieronder uiteengezet.

Het nieuwe dekkingsplan

Vanuit het programma 'Vernieuwde Brandweezorg' is in 2017 een bestuurlijk proces gelopen om te komen tot een nieuw dekkingsplan. Hiermee komt de VRZHZ tot goed afgewogen uitgangspunten in termen van posten, mensen en middelen voor een nieuw dekkingsplan Brandweer Zuid-Holland Zuid. Tijdens de bestuurlijke retraite van mei 2017 is hierover gesproken en dit heeft geleid tot een voorgenomen besluit in het algemeen bestuur van juni 2017. Vervolgens is het dekkingsplan naar de burgemeesters verstuurd ter bespreking met de gemeenteraden. De reacties hebben geleid tot bestuurlijke besluitvorming hierover in het voorjaar van 2018. Tevens wordt in het dekkingsplan beschreven op welke wijze bestuurlijk gemotiveerd wordt afgeweken van de in het Besluit Veiligheidsregio's gestelde eisen aan de basisbrandweezorg. Het gaat onder meer uit van de mogelijkheid om in geval van paraatheidsproblemen uit te rukken met een variabele voertuigbezetting in de basisposten.

Daarnaast zijn de resultaten van de pilot TS-4 zijn meegenomen in het nieuwe dekkingsplan. Ook is de beschrijving van de herziening in de regionale specialismen en het grootschalig brandweeroptreden, die een relatie heeft met het dekkingsplan, in 2017 bijna volledig afgerond. Begin 2018 heeft de besluitvorming hiervan in het managementteam plaats, waarna implementatie van de herziening van de regionale specialismen en het grootschalige optreden volgt.

Boeien en binden van vrijwilligers

Een ander project dat inspeelt op de paraatheidsproblemen op de vrijwilligersposten is het 'boeien en binden' van vrijwilligers. Dit project is in 2017 opgepakt. Belangrijk onderdeel hierin is het inregelen van meer zelfsturing per post, waarmee de eigenheid van de post behouden wordt.

Melding en alarmering

De meldkamer ZHZ wordt samengevoegd met die van Rotterdam-Rijnmond. In het voorjaar van 2017 is de regionale meldkamer fysiek opgeleverd. Ook is besluitvorming over de inpassing van het C2000-apparaat genomen. Hiermee zal op 15 mei 2018 de migratie en de samenvoeging van beide meldkamers geformaliseerd worden. Ter voorbereiding op deze samenvoeging heeft er in 2017 een harmonisatieslag plaatsgevonden van de processen in Zuid-Holland Zuid en Rotterdam-Rijnmond. De VRZHZ heeft geparticipeerd in bovenregionale en landelijke overleggen met betrekking tot harmonisatie van processen met betrekking tot de nieuwe meldkamerstructuur. Per kolom zijn er convenanten gesloten tussen VRZHZ en VRR waarin afspraken gemaakt over de verdere harmonisering vanaf het moment dat de nieuwe meldkamer actief is. Tot slot is in het voorjaar van 2017 is de regionale meldkamer in Rotterdam fysiek opgeleverd.

De vertraging van de samenvoeging heeft tot gevolg dat de huidige meldkamer ZHZ langer operationeel dient te blijven. De politie en het Meldkamer Dienstencentrum (hierna: MDC) blijft hierdoor de komende tijd inzetten op regulier onderhoud en noodzakelijke vervangingen. Onderzoek naar de huidige staat van de meldkamersystemen heeft geleerd dat onderhoud en noodzakelijke vervangingen volgens plan zijn uitgevoerd, waardoor het risico op uitval klein is. In overleg met het ministerie wordt gekeken naar hoe met deze meerkosten wordt omgegaan.

Informatievoorziening

In de zomer 2017 is de pilot Veiligheidsregio Informatiecentrum (hierna: VIC) gestart. Met deze pilot wordt informatiemanagement tijdens incidenten versterkt. De evaluatie heeft in het najaar plaatsgevonden en de resultaten worden meegenomen bij de samenvoeging van de meldkamers. Daarnaast is ook de ontsluiting van de planvorming verbeterd. Hiermee is de operationele informatievoorziening bij de brandweerorganisatie in 2017 verder geprofessionaliseerd. Dit traject krijgt een vervolg in 2018.

Multidisciplinaire planvorming

Op het vlak van planvorming is in 2017 de multidisciplinaire planvorming rondom spoor, weg en tunnels gerealiseerd. Ook zijn de huidige plannen geactualiseerd. Voor 2018 wordt hiervoor een implementatieproces uitgestippeld. De VRZHZ zal daarbij onder meer kijken naar enerzijds de ontsluiting van de plannen via hulpmiddelen en anderzijds het onderdeel maken van de vakbekwaamheid.

Een veilige en gezonde leefomgeving

Het project Schoner Werken is in 2016 gestart en heeft als doel om in de toekomst 100% schoon te werken. In 2017 zijn de verschillende deelprojecten uitgevoerd en afgerond. Zo is onder meer de inrichting van de repressieve piketten, inclusief voertuigen, inmiddels doorgevoerd zodat vervuiling zoveel mogelijk op het incident achter blijft. In het najaar zijn centrale werkplaats en het oefencentrum aangepast. De nieuwe (landelijke) onderzoeken over schoner werken adresseren daarnaast ook de effecten van inhalatie en extreme hitte. In 2018 worden deze eerste onderzoeksresultaten verwacht en met het bestuur gedeeld. Van daaruit wordt het vervolg en de borging van Schoner werken ingericht.

Niet alleen in het kader van het bovengenoemde traject is er aandacht voor een veilige en gezonde werkomgeving. Zo zijn in 2017 nieuwe bluspakken uitgeleverd die verhoogde bescherming bieden bij brandbestrijding. Ook het traject rondom het periodiek preventief medisch onderzoek (hierna: PPMO) draagt hieraan bij, bestaande uit de jaarlijkse fysieke test en de medische keuring. Het PPMO is vorig jaar ingevoerd voor de 24-uursberoepsdienst. In 2017 is een implementatieplan opgesteld om het PPMO voor de vrijwillig bevelvoerder en manschappen in te voeren in 2018.

Het herstel uit een ontwrichte situatie

Het herstellen uit een ontwrichte situatie begint al tijdens de bestrijdingsfase van een ramp of crisis. De zogenoemde nafase is een proces dat primair is belegd bij de gemeenten. De voorbereiding en uitvoering van de nafase heeft echter een sterk multidisciplinair karakter, waar inzet op gepleegd is. Zo is er onder andere een visie voor opgesteld en zijn er afspraken gemaakt met als doel een betere borging.

Terrorismegevolgbestrijding

De VRZHZ heeft in 2017 veel inzet gepleegd om de organisatie en partners volledig voor te bereiden. In samenwerking met de politie eenheid Rotterdam-Rijnmond en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond heeft de VRZHZ een incidentbestrijdingsplan met informatiekaarten gemaakt. Ook zijn er uitgebreide oefensessies georganiseerd om de meldkamers en de operationele organisaties op orde te brengen. Het voltallige repressieve personeel is hierbij bijgeschoold, waarbij er aandacht is besteed aan zowel operationele procedures, de psychosociale belasting als het creëren van bewustzijn.

Vakbekwaamheid

Bekend is dat het bureau van de VRZHZ brandweeronderwijs van bovengemiddelde kwaliteit levert, maar dat de processen onvoldoende geborgd zijn. In 2017 is er ingezet op de verbetering van de administratieve organisatie van ons bureau. Hiermee is het bureau Vakbekwaamheid in 2017 voorbereid op de audit die in 2018 zal plaatsvinden. Eveneens is een start gemaakt met de vorming van één regionale instructeurspool van circa 125 personen. Zij dragen zorg voor eenduidige, uniforme en kwalitatieve instructie en onderwijs wat het kwaliteitsniveau verder uniformeert.

Elektronische leeromgeving

Dit jaar is gestart met onderwijs te verzorgen in de elektronische leeromgeving (hierna: ELO) door middel van *Blended Learning*. Dit is enerzijds een ICT-middel en anderzijds een andere manier van lesgeven. Dit brengt ook een cultuurverandering met zich mee voor de instructeurs van de VRZHZ. Hiermee is in 2017 een impuls gegeven aan de uitrol van de ELO op alle brandweerposten in de VRZHZ. Dit traject is op schema en loopt door in 2018.

De inbedding van de meerdaagse training in het jaarlijks programma

Om de vier jaar worden er met alle officieren uitgebreide meerdaagse trainingen gedaan. Ervaringen laten zien dat een spreiding van deze vierjaarlijkse trainingen een constante kwaliteitsverbetering oplevert. Vanuit deze gedachte heeft de VRZHZ de huidige vierjaarlijkse-systematiek verlaten en de trainingen inbouwen in het reguliere jaarlijkse programma.

Crisiscommunicatie

Het afgelopen jaar is gewerkt aan de aanpassing in de structuur van de crisiscommunicatietaken. Dit leidt ertoe dat in een eerdere fase in het incident informatie beschikbaar is en gecommuniceerd wordt. Zo is de functie van incidentvoorlichter, in samenwerking met de brandweer en politie, verder geprofessionaliseerd. De incidentvoorlichters zijn als gevolg hiervan al aanwezig vanaf incidenten met het karakter 'grote brand' of incidenten met bestuurlijke raakvlakken. De informatiemanagementmedewerkers zijn hiertoe in 2017 opgeleid en gecertificeerd.

HartVeilig Wonen

Ten behoeve van de ondersteuning aan burgerinitiatief Hart Veilig Wonen heeft het algemeen bestuur op 8 juli 2016 besloten tot het plaatsen van AED's aan de buitengevels van brandweerposten op die plaatsen waar dat een toegevoegde waarde voor Hart Veilig Wonen heeft. Dit betreft een omvang van ca. 30 AED's. Levering en montage hebben in 2017 plaatsgevonden. De komende jaren zal in onderhoud worden voorzien.

3.3 *Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen - samenwerking*

Gezamenlijk optrekken in de voorbereiding op het vlak van de Omgevingswet

In hoofdstuk 3.1. "Beleidsdoelstelling 1" zijn de ontwikkelingen op het vlak van risicobeheersing uiteengezet. Onderdeel hiervan is de komst van de Omgevingswet. Hierbij wordt op verschillende lagen en met verschillende partners samengewerkt, waaronder de OZHZ, DG&J, Rijkswaterstaat, de Provincie Zuid-Holland en het Waterschap Hollandse Delta. In 2018 zullen deze voorbereidingen haar vervolg krijgen en blijft de VRZHZ actief participeren in landelijke en regionale trajecten ter voorbereiding op onder meer de komst van de Omgevingswet.

Accountmanagement

In het kader van de ontwikkelingen op het vlak van risicobeheersing is in 2017 gestart met het inrichten van accountmanagement. Hiermee wordt beoogd steeds eerder in het proces aan te haken bij de gemeenten. Dit traject heeft echter vertraging opgelopen. Het zal haar vervolg in 2018 krijgen.

Doorontwikkeling bevolkingszorg

Op het gebied van bevolkingszorg is de ontwikkelagenda in 2017 in samenwerking met bestuur, gemeentesecretarissen en Ambtenaren Rampenbestrijding (hierna: ARB'en) uitgevoerd. Meerdere sessies zijn belegd, waar een aantal bestuurders, gemeentesecretarissen en de ARB's aan hebben deelgenomen. Er is een concrete vertaling gemaakt van de in oktober 2016 door het algemeen bestuur vastgestelde uitgangspunten. Dit traject heeft geleid tot concrete verbetervoorstellen voor de organisatie en aansturing van bevolkingszorg binnen de VRZHZ. De afspraken over de doorontwikkeling van bevolkingszorg en de GHOR zijn geborgd. Dit heeft geleid tot besluitvorming in het algemeen bestuur over vervolgstappen voor bevolkingszorg in de regio.

Van 2 naar 1

Het onderzoeksproject "Van 2 naar 1" naar de positie van de GHOR en de Dienst Gezondheid & Jeugd (hierna: DG&J) is in 2017 afgerond met het besluit in beide dagelijks besturen om te komen tot één crisisorganisatie voor publieke gezondheid. Dit betekent een samenvoeging van de crisisorganisaties GHOR en DG&J. Een innovatief traject, waarin VRZHZ landelijk voorop loopt. De Directeur Publieke Gezondheid (hierna: DPG) en de directeur VRZHZ hebben een implementatieopdracht gegeven aan de GHOR, de afdeling VRC en de DG&J om te komen tot deze vernieuwde crisisorganisatie. Als onderdeel hiervan is gestart met een onderzoek naar de implementatie en start van de nieuwe crisisorganisatie.

Intensiveren samenwerkingsverband BRZO-Zuid-West

Op 1 juli 2017 trad de algemene maatregel van bestuur Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (hierna: AMvB-VTH) in werking. Daarin staat dat BRZO-taken uitsluitend uitgevoerd mogen worden door de daartoe aangewezen BRZO-omgevingsdiensten. In Zuid-Holland en Zeeland is daarmee de verantwoording en kwaliteitsborging ten aanzien van BRZO/RIE4-inrichtingen in handen van de DCMR Milieudienst Rijnmond gekomen, waar voorheen een onder mandaat lag bij de OZHZ. In dit kader zijn er door de betrokken veiligheidsregio's afspraken gemaakt voor een gecoördineerde inbreng via het samenwerkingsverband BRZO-Zuid-West per 1 januari 2018.

Ook zijn er bij de brandweerorganisatie samenwerkingsverbanden op landelijk, interregionaal, regionaal en lokaal niveau. Zo vindt er onder meer afstemming plaats via Brandweer Nederland om gebruik te kunnen maken van de kennis en kunde van andere brandweerorganisaties en er zijn gezamenlijke projecten opgestart, zoals het project ELO.

Spinel

Een bijzonder partnerschap binnen het geheel vormt Spinel Veiligheidscentrum. De VRZHZ is 100% eigenaar hiervan. Dit opleidingscentrum, waar de brandweeropleidingen worden georganiseerd, droeg in 2017 in belangrijke mate bij aan de doelstellingen van de VRZHZ. De mogelijkheid is geboden om alle operationele brandweerfunctionarissen meerdere keren per jaar een realistisch oefenscenario aan te bieden. Het goed geoefend zijn van de operationele functionarissen in onze organisatie is immers een belangrijke waarde om "startklaar en daadkrachtig" respons te kunnen geven op hulpvragen uit de samenleving ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand; het beperken van brandgevaar; het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al wat daarmee verband houdt. Hierbij hoort

dus ook het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand (zoals opgenomen in artikel 3 van de Wet Veiligheidsregio's).

3.4 *Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering - professionaliteit*

Zoals eerder vermeld zijn er drie beweegredenen om in 2017 over te zijn gegaan tot een herstructurering van de managementstructuur. Naast het vertrek van onze Brandweercommandant wil de organisatie de overhead verminderen. Tevens komt de eerste fase na regionalisatie, met een interne gerichte focus, ten einde. Het natuurlijk moment is aangebroken dat de organisatie zich meer naar buiten gaat richten. Om dit te begeleiden en op de juiste manier vorm te geven is in 2017 enerzijds ingezet op de doorontwikkeling van de organisatie in relatie tot de kwaliteit en de kosten. Anderzijds is gestart met het vormgeven van informatiemanagement om te komen tot een informatie-gestuurde organisatie. Hieronder gaan we dieper in op deze twee onderwerpen.

De doorontwikkeling van de organisatie

In 2017 heeft de doorontwikkeling van de organisatie langs verschillende sporen plaatsgevonden. We geven deze verschillende sporen weer, die allen in 2017 hebben geleid en naar de toekomst toe leiden tot een efficiëntere en slagvaardigere organisatie.

Het stroomlijnen van de interne organisatie

Ook op andere vlakken is de VRZHZ de organisatie aan het stroomlijnen. Zo heeft er in het voorjaar van 2017 een verdiepingsslag plaatsgevonden op de overheadbenchmark. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart om de GHOR volgens de ISO 9001 HKZ-norm te certificeren. Ten behoeve van de interne sturingscyclus heeft in 2017 zowel uitrol als een evaluatie van de huidige systematiek (de zogenaamde "A3") plaatsgevonden. De conclusies uit de evaluatie worden meegenomen ten behoeve van de verdere verfijning van de jaarplancyclus in 2018. Daarbij zal extra aandacht zijn voor het aanbrengen van de 'focus'. In 2018 zal ook het nieuwe functiewaarderingsysteem HR-21 uitgerold worden. De uitrol was voor 2017 beoogd maar is vertraagd. Samen met de nieuwe kostenverdeelssystematiek, de benchmark en de strategische heroriëntatie zal dit in 2018 leiden tot een verdere stroomlijning van de organisatie. 2018 is ook het jaar waarin de visitatie plaatsvindt. Hiervoor zijn inmiddels het raamwerk en draaiboeken opgesteld.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

Eind 2017 heeft het medewerkers onderzoek plaatsgevonden. Het medewerkers onderzoek dient als nulmeting om inzichtelijk te krijgen hoe medewerkers aankijken tegen het werken binnen onze organisatie. Samen met de uitkomsten van de visitatie en de evaluatie van de reorganisatie 2016, worden de uitkomsten van het medewerkers onderzoek gebruikt om het beleid op verschillende vlakken de komende jaren verder vorm te geven.

Ik en onze VRZHZ

Vanaf 2016 is er gewerkt aan de doorontwikkeling van de organisatie op grofweg drie kernpunten: initiatief, verantwoordelijkheden laag en samenwerking. Ten behoeve is in 2017 aandacht besteed aan de sporen leiderschapsontwikkeling, teamontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling. Deze activiteiten krijgen in 2018 een vervolg. Belangrijk aspect hierbij is dat het vervolgtraject aansluit bij de herstructurering en waar nodig wordt hierop bijgesteld.

Het nieuwe werken

Het onderzoek naar de mogelijkheden op het vlak van het nieuwe werken sluit aan bij het lager in de organisatie beleggen van de verantwoordelijkheden. Er wordt hierbij rekening gehouden met tijd- en plaats onafhankelijk werken met aandacht voor de drie deelgebieden: de zogenoemde *Bits, Bricks & Behaviour*. Het doel is een zowel efficiëntere als effectievere werkomgeving voor de organisatie te creëren. De VRZHZ heeft hierbij de wens een goede en moderne werkgever te zijn en tegelijkertijd besparingen te koppelen aan innovatie. In 2017 heeft een eerste verkenning plaatsgevonden. De resultaten waren echter niet rendabel genoeg om over te stappen op het nieuwe werken. In 2017 is daarom besloten dat eerst zal worden ingezet op de informatie-kant (de zogenaamde *Bits*). Onderzoek naar een inrichting van het bouwkundige en cultureel deel (de *bricks* en *behaviour*) volgt en zal in relatie tot eventuele verschuivingen als gevolg van de herstructurering bezien worden. Hieronder gaan we in op de in 2017 ingezette lijn.

De transitie naar een informatie-gestuurde organisatie

In het informatiebeleidsplan (2015) zijn de beleidsdoelen van de VRZHZ ten aanzien van informatie benoemd. In het beleidsplan 2017-2020 is een daarop aansluitende visie weggelegd ten aanzien van informatiegericht werken. Om een goed beeld te krijgen van de opgave, waar de VRZHZ voor gesteld staat, heeft er in 2017, naast een collegiale toetsing, een onderzoek plaatsgevonden door een externe partij die meerdere VR-en en het IFV adviseert. Er is gekeken naar de invoering van zaakgericht werken gekoppeld aan een Document Management Systeem (met als eerste aandachtspunt risicobeheersing), de technische aspecten (het upgraden van onze huidige ICT infrastructuur) en naar de personele componenten. Deze laatste vooral beschouwd waar het gaat om informatie-ontwikkeling en vanwege nieuwe wetgeving op het gebied van dataveiligheid. Hieruit is een meerjarig traject geformuleerd met een scope om over een periode van vier jaar onze applicaties in de Cloud te kunnen organiseren en aangesloten te zijn op het "landelijk digitaal verkeersplein" van het IFV. In 2018 komt dit onderwerp ter besluitvorming bij het bestuur.

De doorontwikkeling van de inkoopfunctie

De inkoopfunctie krijgt bij een verdere professionalisering van organisaties een steeds belangrijkere rol toebedeeld. De VRZHZ heeft hier dit jaar sterk op ingezet. Als gevolg hiervan heeft haar inkoopfunctie in 2017 goede resultaten behaald met onder andere de ontwikkeling van het nieuwe Inkoop- en aanbestedingsbeleid, een inkoopkalender en de aanhaking op de landelijke aanbestedingen van de veiligheidsregio's. Deze resultaten werpen haar vruchten af in de vorm van technische of financiële inkoopresultaten bij de verschillende aanbestedingen in 2017. De financiële resultaten zijn voor een (klein) deel terug te vinden in het financieel jaarresultaat. Ze maken vooral deel uit van de resultaten uit het MJP en de huisvestingskosten, die één-op-één met de gemeenten worden afgerekend.

De verbeteringen in de financiële functie

Het voorspellend vermogen van de financiële functie van de VRZHZ bleek over het boekjaar 2016 onvoldoende. Als gevolg daarvan hebben in 2017 een aantal verbeteracties plaatsgevonden. Zo is de financiële functie versterkt en is de doorontwikkeling van de controlfunctie opgestart. De inspanningen hebben geresulteerd in een verbeterd financieel voorspellingsvermogen. De verbetering van de financiële functie heeft echter blijvend onze focus en wordt in 2018 intern op verschillende niveaus onder de aandacht gebracht.

De doorontwikkeling van de P&C-cyclus

In 2017 en 2018 vinden er verschillende vernieuwingen plaats op het vlak van de P&C-cyclus. Een aantal financiële kaderdocumenten is in 2017 vernieuwd, daar deze verouderd of niet meer in lijn waren met de huidige organisatie. Zo is de systematiek van de egalisatie van kapitaallasten geëvalueerd, is de financiële verordening herzien en zijn de begrotingskaders regionaal geüniformeerd. Daarnaast is ook het MJP geanalyseerd en volledig verwerkt in de begrotingsadministratie, waarmee een volgende stap gemaakt is. In hoofdstuk 4.6 "Monitor MJP" gaan we hier dieper op in. Als laatste willen wij melden dat de dienstverlenings-overeenkomst met Spinel, na een eerste opstartjaar in 2016, in 2017 goed ingeregeld is. De bovenstaande inspanningen en resultaten dragen bij aan een verbeterde Planning & Control-cyclus.

4 Paragrafen

Conform het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) zijn in de jaarstukken de volgende paragrafen van toepassing.

1. weerstandsvermogen en risicobeheersing;
2. onderhoud kapitaalgoederen;
3. financiering;
4. bedrijfsvoering;
5. verbonden partijen.

We nemen in dit hoofdstuk in paragraaf 4.6 aanvullend ook een stand van zaken van het MJP. Deze paragraaf hoort niet tot de bij het BBV verplichte paragrafen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de financiële positie in relatie tot het weerstandsvermogen en de risico's. Onder weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om potentiële tegenvallers op te vangen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen en de mogelijkheden waarover de VRZHZ beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit van de VRZHZ bedraagt € 630.678 en is in de onderstaande tabel nader toegelicht.

Beschikbare weerstandscapaciteit (in €)	ultimo 2016	ultimo 2017
Algemene reserve per 31 december	449.075	620.678
Onvoorzien	10.000	10.000
Totale weerstandscapaciteit	459.075	630.678

Ten opzichte van de jaarstukken 2016 is de weerstandscapaciteit met € 171.603 toegenomen. Deze stijging wordt verklaard door de toevoegingen uit de reserve Schoner Werken, de Reserve Organisatieontwikkeling en de rente.

Risico's

Een risico is een kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet is voorzien in de begroting. In de onderstaande tabel wordt een geactualiseerd overzicht van de huidige risico's gepresenteerd. Indien risico's zijn afgedekt middels maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van (bestemmings)reserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle, zijn ze niet opgenomen in deze paragraaf. Voor de volledige beschrijving van de risico's wordt verwezen naar bijlage "Risico's".

Nr.	Risico en I/S	financiële gevolgen <i>in €</i>	Kans (%)	Risicoprofiel	I/S*	Benodigd weerstandscapaciteit <i>In €</i>
1.	Langdurige calamiteit	1.000.000	33%	Hoog (20%)	I	66.000
2.	Regionale Meldkamer	300.000	50%	Hoog (20%)	S	120.000
3.	Garantstelling en risico's leningen oefenterrein	4.500.000	5%	Hoog (20%)	I	45.000
4.	Opkomsttijden/Operationele dekking	4.000.000	5%	Midden (10%)	S	80.000
5.	Brandweeronderwijs	600.000	30%	Laag (5%)	S	36.000
6.	Friciekosten uittreding Leerdam en Zederik	6.600.000	25%	Hoog (20%)	I	330.000
7.	Inkomsten OMS	300.000	25%	Laag (5%)	S	15.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit						692.000

* Bij een structureel risico gaan wij conform ons beleid uit van 4 jaar.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Dit is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de (niet afgedekte) risico's die zich kunnen manifesteren. In de vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2012-2015 is hiervoor de ratio weerstandsvermogen opgenomen. Deze is als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 630.678}{€ 692.000} = 0,91$$

Aan deze ratio is de volgende waardering toegekend:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De VRZHZ streeft naar een voldoende waardering. Hiervan is sprake bij een waardering van 1,0 of hoger. Dit betekent dat de VRZHZ over voldoende weerstandscapaciteit beschikt ten opzicht van de benodigde weerstandscapaciteit.

Financiële kengetallen

In onderstaande tabel is een aantal kengetallen opgenomen die inzichtelijk moeten maken over hoeveel (financiële) ruimte de VRZHZ beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen.

Kengetallen:	Verloop van de kengetallen		
	Realisatie 2016	Begroting 2017	Realisatie 2017
Netto schuldquote	128%	105%	124%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	124%	103%	121%
Solvabiliteitsratio	11%	5%	12%
Structurele exploitatieruimte	7%	-1%	0%

De Provincie Zuid Holland heeft als toezichthouder vragen gesteld over de in de begroting 2017 gepresenteerde percentages. Gebleken is dat de percentages niet juist waren en deze zijn vervolgens gecorrigeerd. In de tabel zijn de juiste percentages weergegeven.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt de het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geven een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Door het aflossen van de in 2016 aangetrokken financieringen ten behoeve van het in eigendom verkrijgen van de brandweerkazernes is de netto schuldquote gedaald ten opzichte van 2016. In 2017 zijn geen nieuwe langlopende leningen aangegaan.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VRZHZ in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteit als de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen is verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Dit komt door de afname van de vaste en vlottende passiva als gevolg van de verdere aflossing van de aangepane leningen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, de structurele baten en lasten en worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente van de langlopende leningen) te dekken. In 2017 zijn er geen structurele baten en lasten en is het % t.o.v. 2016 gedaald tot 0%.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Vastgoedbeheer

Het beheer en onderhoud zijn planmatig georganiseerd en gericht op het behoud van het gewenste kwaliteitsniveau waarin de beoogde functie van gebruik ongestoord mogelijk wordt gemaakt. Het onderhoud is uitgewerkt in een 3-jaarlijks te actualiseren Meerjaren Onderhoudsplan (MOP).

Sinds 1 januari 2016 heeft de VRZHZ 35 panden in eigendom, voor het onderhoud van deze panden is een voorziening ingesteld. In deze voorziening wordt jaarlijks een bedrag gestort. Gedurende het jaar

worden de uitgaven gemonitord en gevolgd. Eventuele aanpassingen worden gerapporteerd in de financiële en bestuurlijke planning & control cyclus.

Voertuigen, persoonlijke bescherming en uitrusting

Onderhoud en reparatie aan voertuigen, persoonlijke bescherming en uitrusting voert de afdeling Materieel & Logistiek van de VRZHZ zelfstandig, dan wel onder regie extern uit.

Hiervoor heeft zijn, centraal voor vaar- en voertuigen en decentraal voor ademlucht, een aantal werkplaatsen ingericht.

Onderhoud is uitgevoerd conform de bestaande beleid- en beheernotitie. Vanuit het totale volume is er per product / middel een actueel onderhoudsblad beschikbaar waarin specifiek is opgenomen wat de benodigde arbeidsuren en materialen zijn inclusief een correctieve toeslag. Door het op orde zijn van het onderhoud blijven de kapitaalgoederen in de gewenste staat zodat 24/7 operationaliteit ook in 2017 gewaarborgd is gebleven.

4.3 Financiering

4.3.1 Inleiding

In deze paragraaf worden, aan de hand van de begrippen renteontwikkeling, kasgeldlimiet, renterisico en financieringspositie en schatkistbankieren, de belangrijkste zaken die zich afgelopen jaar op het gebied van treasury hebben voorgedaan beschreven.

4.3.2 Renteontwikkeling en -resultaat

De rentevergoeding op de rekening-courant met de schatkist is gelijk aan de daggeldrente. In 2017 was dit percentage onder de 0%. Ultimo boekjaar is het rentepercentage -/- 0,346%¹. De gerealiseerde rentebaten met betrekking tot het schatkistbankieren zijn in 2017 nihil.

Het renteresultaat 2017 is € 556.000 (begroot: € 519.000; 2016: € 256.000). De totale rentelasten op langlopende leningen bedraagt € 1.366.000. De rentebaten bestaan uit de toegekende rente aan de kapitaallasten en reserves en de rentevergoeding over de uitstaande geldleningen.

4.3.3 Kasgeldlimiet

Onder kasgeldlimiet wordt verstaan: "een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar". Op grond van artikel 2, lid 1 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden is de kasgeldlimiet voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2%.²

De kasgeldlimiet is een instrument om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat fluctuaties in de korte rente (maximaal 1 jaar) een relatief grote impact op de rentelasten hebben. De kasgeldlimiet is bepaald op een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de jaarbegroting, zoals deze bij aanvang van het jaar is vastgesteld, met een ministeriële regeling vastgesteld minimumbedrag.

¹ Bron: http://sdw.ecb.europa.eu/quickview.do?SERIES_KEY=198.EON.D.EONIA_TO.RATE

² Bron: Overheid.nl 21-12-2015

	mnd x €1.000		mnd x €1.000		mnd x €1.000		mnd x €1.000	
1 Vlottende korte schuld	1	0	4	1.000	7	0	10	0
	2	0	5	0	8	0	11	0
	3	1.000	6	2.000	9	0	12	1.000
2 Vlottende middelen	1	4.906	4	6.415	7	7.794	10	5.034
	2	4.987	5	3.499	8	809	11	2.512
	3	1.123	6	1.236	9	7.330	12	518
Netto vlottende schuld (+) danwel netto 3 vlottende middelen (-)	1	-4.906	4	-5.415	7	-7.794	10	-5.034
	2	-4.987	5	-3.499	8	-809	11	-2.512
	3	-123	6	764	9	-7.330	12	482
Gemiddelde netto vlottende schuld (+) danwel 4 gemiddelde overschot vlottende middelen (-)		-3.339		-2.717		-5.311		-2.355
5 Kasgeldlimiet		4.023		4.023		4.023		4.023
6a Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)		7.362		6.740		9.334		6.378
6b Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)		0		0		0		0
7 Begrotingstotaal		49.062		49.062		49.062		49.062
8 Percentage regeling		8,2%		8,2%		8,2%		8,2%
9 Kasgeldlimiet		4.023		4.023		4.023		4.023

Toelichting

Post 1: het gezamenlijke bedrag van:

1. opgenomen gelden met een oorspronkelijke rente typische looptijd van korter dan 1 jaar,
2. de schuld in rekening-courant,
3. de voor een termijn van korter dan 1 jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden,
4. overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.

Post 2: het gezamenlijke bedrag van:

1. de contante gelden in kas,
2. de tegoeden in rekening-courant,
3. de overige uitstaande gelden met een rente typische looptijd van korter dan 1 jaar.

Post 7: stand van de begroting per 1 januari van het desbetreffende jaar.

4.3.4 Renterisiconorm

Onder renterisiconorm wordt verstaan: "een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar". Op grond van artikel 2, lid 2 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden is de renterisiconorm voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 20% met een minimum van € 2,5 miljoen³. Dit houdt in dat in een jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal aan herfinanciering of renteherziening toegestaan is. Het Rijk heeft het maximumpercentage ingesteld om ervoor te zorgen dat de rentelast over de jaren min of meer stabiel blijft.

Er zijn in 2017 geen investeringen gedaan die zijn gefinancierd met langlopende leningen. Daarnaast zijn er geen renteherzieningen geweest. De renterisiconorm is in 2017 niet overschreden. Dit blijkt uit onderstaande tabel.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting	Realisatie
Renteherzieningen (1)	0	0
Aflossingen (2)	2.247	2.247
Renterisico (3=1+2)	2.247	2.247
Renterisiconorm komend jaar (4)	9.813	9.599
Ruimte onder renterisiconorm (5a)= (4>3)	7.566	7.352
Overschrijding renterisiconorm (5b)= (3>4)	-	-
Berekening renterisiconorm		
Begrotingstotaal komend jaar	49.062	47.993
Percentage	20,00%	20,00%
Regeling (4)	9.813	9.599

4.3.5 Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is in de loop van 2013 geïntroduceerd. Alle decentrale overheden dienen het overgrote deel van hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Dit gebeurt op een rekening-courant bij het Agentschap van het ministerie van Financiën. Met overtollige middelen worden de liquide middelen bedoeld die (nog) niet nodig zijn voor het uitvoeren van de publieke taak. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000. De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden.

Het drempelbedrag van de VRZHZ bedraagt € 368.000.

³ Bron: Overheid.nl 21-12-2015

	Kwartaal 1 x €1.000	Kwartaal 2 x € 1.000	Kwartaal 3 x € 1.000	Kwartaal 4 x € 1.000
Gemiddeld saldo overtollige middelen (4)	243	223	241	202
5) Drempelbedrag	368	368	368	368
6a) Ruimte onder drempelbedrag (5-4)	125	145	127	166
6b) Overschrijding van het drempelbedrag (4-5)	0	0	0	0
Berekening drempelbedrag (5= 5a x 5b)				
Begrotingstotaal (5a)	49.062	49.062	49.062	49.062
Percentage regeling (5b)	0,75%	0,75%	0,75%	0,75%

4.3.6 Kredietrisico's

In verband met de beëindiging van de samenwerking met de private partij is door de VRZHZ Participatie B.V. een transitievergoeding betaald waarvoor de VRZHZ een langlopende lening heeft verstrekt voor een bedrag van € 1.200.000. Jaarlijks wordt een bedrag van € 120.000 afgelost, waarna de resterende hoofdsom ultimo 2017 € 960.000 bedraagt. Als gevolg van de fusie is de vordering van rechtswege overgegaan op Spinel Veiligheidscentrum B.V.

Daarnaast is vanwege de toentertijd slechte liquiditeitspositie van Spinel Veiligheidscentrum B.V. door de VRZHZ een lening verstrekt van € 650.000 om de investeringen aan de oefenobjecten te kunnen financieren. Naar verwachting wordt het boekjaar 2017 van Spinel Veiligheidscentrum B.V. positief afgesloten. In 2017 heeft Spinel Veiligheidscentrum B.V. voldaan aan haar betalingsverplichtingen.

Door de aflossingen in 2017 is het totale kredietrisico verminderd ten opzichte van vorig jaar.

Daarnaast is de liquiditeitspositie van Spinel Veiligheidscentrum B.V. verbeterd. De verbeterde positie treft u ook aan in de geactualiseerde risico-paragraaf zie hiervoor de bijlage 2.

4.3.7 Financieringspositie

Ultimo 2017 is het saldo van de liquide middelen € 199.391 (31-12-2016: € 224.573). Door het aanhouden van de overtollige middelen in de schatkist wijkt het saldo niet substantieel af van het saldo ultimo 2016.

In het kasstroomoverzicht wordt de mutatie van de liquide middelen onderbouwd.

Kasstroomoverzicht <i>(volgens de indirecte methode)</i>	2017	2016
1. Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	3.046.569	2.733.491
Correcties voor:		
Afschrijvingen (kapitaallasten)	3.865.648	3.560.795
Onttrekkingen reserveringen t.g.v. exploitatie	-794.138	-1.074.742
Toevoegingen reserveringen t.l.v. exploitatie	477.760	575.573
Rente reserveringen	0	17.818
Voorzieningen	153.963	553.193
Veranderingen in vlottende middelen:		
Vorderingen op openbare lichamen	-215.413	263.152
Voorraad	-8.449	-11.262
Onderhanden werk	-143.388	126.511
Overige vorderingen en overlopende activa	236.482	656.724
Crediteuren	-352.803	-995.131
Overige schulden en overlopende passiva	-1.422.954	698.897
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.356.310	-824.720
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	3.153.019	3.546.808
2. Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings (materiële vaste activa)	-2.624.127	-3.115.542
Investerings (financiële vaste activa)	0	-
Desinvesteringen (financiële vaste activa)	0	18.000
Aflossingen op leningen u/g	380.000	120.000
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	-2.244.127	-2.977.542
3. Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Uitkering gemeenten uit resultaat voorgaand jaar	-2.653.490	-1.047.555
Uitkering tgv exploitatie uit resultaat voorgaand jaar	-80.000	-
Ontvangsten uit langlopende leningen	0	-
Ontvangsten uit kasgeldleningen	1.000.000	-
Aflossingen op leningen o/g	-2.247.153	-2.189.952
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-3.980.643	-3.237.507
	-25.182	65.250
Saldo liquide middelen 1 januari	224.573	159.324
Saldo liquide middelen 31 december	199.391	224.573
	-25.182	65.249

4.4 **Bedrijfsvoering**

De paragraaf "Bedrijfsvoering" behoort tot de bij het BBV verplichte paragrafen. De VRZHZ hanteert in haar programmabegroting en programmaverantwoording vier beleidsdoelstellingen. Eén hiervan betreft de beleidsdoelstelling "Investeren in bedrijfsvoering – professionaliteit", welke gewijd is de bedrijfsvoering van de veiligheidsregio. Omwille van de leesbaarheid en om dubbelingen te voorkomen verwijzen wij u voor de inhoudelijke verantwoording over de bedrijfsvoering naar hoofdstuk 3.4.

Ten aanzien van de bedrijfsvoering en bedrijfsvoeringkosten, worden de volgende kentallen gerapporteerd:

Kengetal		2016	2017
Personeelsleden in dienst	Medewerkers	302	301
	Vrijwilligers	791	792
Instroom	Medewerkers	18	8
	Vrijwilligers	67	50
Uitstroom	Medewerkers	12	9
	Vrijwilligers	43	49
Ziekte	Verzuim	3,31%	3,84%
Personeelskosten	Medewerkers	€ 20.744.000	€ 21.505.798
	Vrijwilligers	€ 3.366.000	€ 3.536.711
Personeel van derden	Kosten	€ 1.331.000	€ 1.028.957
Huisvesting	Kosten	€ 4.980.000	€ 4.565.968
Automatisering	kosten	€ 1.505.000	€ 1.644.353

4.5 **Verbonden partijen**

In onderstaande tabel is opgenomen in hoeverre de verbonden partij heeft bijgedragen aan het behalen van de doelstellingen van de VR (zoals opgenomen in de begroting).

Verbonden partij	Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht
Aard activiteiten en financiering	De vennootschap is eigenaar en exploitant van het opleidings- en oefenterrein voor brandweer en hulpdiensten, gelegen aan Spinel 100 te Dordrecht. De vennootschap heeft een eigen begroting, jaarrekening en financiële administratie cf. Titel 9 BW2. Huisbankier is BNG Bank. De VRZHZ staat, als enig aandeelhouder, garant voor de financiering bij de BNG Bank. De VRZHZ betaalt bijdrage voor het opleiden, trainen en oefenen van repressief personeel (inkomsten van de vennootschap). De verkoopt zelf 'trainings-arrangementen' en trainingen aan publieke en private partijen, teneinde inkomsten van derden te genereren.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Opleiding, training en oefening van repressief personeel (voornamelijk brandweer) in de regio ZHZ. Een eigen oefenterrein in de regio is van belang om vrijwilliger en beroepskrachten in dichte nabijheid van woonplaats/kazerne te kunnen trainen en oefenen.

Bestuurlijke betrokkenheid	<ol style="list-style-type: none"> VRZHZ is 100% aandeelhouder Leden van het Algemeen Bestuur hebben zitting in aandeelhoudersvergadering namens de aandeelhouder (VRZHZ) Drie leden van dagelijks bestuur vormen de toezichthouder van de vennootschap (Raad van Commissarissen) Algemeen directeur VRZHZ is directeur-bestuurder van de vennootschap 														
Relevante ontwikkelingen/ risico's	<ol style="list-style-type: none"> De VRZHZ staat (sinds 2005) garant voor de totale lening bij de BNG Bank. De vennootschap heeft in overleg met de RvC en de VRZHZ herstelmaatregelen genomen. De liquiditeit zal op langere termijn aantrekken. Met de onderliggende businesscase is er geen direct risico op een claim van de BNG Bank op de borg. Per 31/12/2015 is de samenwerkingsovereenkomst (PPS) verlopen t.b.v. de exploitatie over de periode 2005-2015. Een andere B.V. van de VRZHZ was hierin commandite. Voor de beëindiging van de samenwerking is een overeenkomst gesloten. Dit heeft geleid tot de betaling van een transitievergoeding van €1,2 mln. Voor betaling van deze vergoeding heeft de B.V. vreemd vermogen aangetrokken bij de VRZHZ. Deze verplichting is overgenomen in de businesscase van Spinel Veiligheids-centrum B.V. De verplichting ultimo 2017 is € 960.000. 														
Financiële kengetallen * (x € 1.000)	<table> <tr> <td>Jaarresultaat 2017</td> <td>€ 436.790</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 01-01-2017</td> <td>€ 39.455</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 31-01-2017</td> <td>€ 476.244</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 01-01-2017</td> <td>€ 5.752.892</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 31-01-2017</td> <td>€ 4.913.707</td> </tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 01-01-2017 (eigen vermogen / totaal vermogen)</td> <td>0,68%</td> </tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 31-01-2017 (eigen vermogen / totaal vermogen)</td> <td>8,81%</td> </tr> </table> <p>Toelichting mutatie solvabiliteit 2017: Als gevolg van de toename van het eigen vermogen en verlaging van het vreemde vermogen, door verdere aflossing van de aangegane leningen, is de solvabiliteit verbeterd.</p>	Jaarresultaat 2017	€ 436.790	Eigen vermogen per 01-01-2017	€ 39.455	Eigen vermogen per 31-01-2017	€ 476.244	Vreemd vermogen per 01-01-2017	€ 5.752.892	Vreemd vermogen per 31-01-2017	€ 4.913.707	Solvabiliteit per 01-01-2017 (eigen vermogen / totaal vermogen)	0,68%	Solvabiliteit per 31-01-2017 (eigen vermogen / totaal vermogen)	8,81%
Jaarresultaat 2017	€ 436.790														
Eigen vermogen per 01-01-2017	€ 39.455														
Eigen vermogen per 31-01-2017	€ 476.244														
Vreemd vermogen per 01-01-2017	€ 5.752.892														
Vreemd vermogen per 31-01-2017	€ 4.913.707														
Solvabiliteit per 01-01-2017 (eigen vermogen / totaal vermogen)	0,68%														
Solvabiliteit per 31-01-2017 (eigen vermogen / totaal vermogen)	8,81%														

* Ten tijde van opstelling zijn deze cijfers nog in concept.

4.6 Monitor Meerjarenperspectief 2016-2020

In november 2015 is het Meerjarenperspectief 2016-2020 (AB2015/4024) vastgesteld. Het MJP bestaat uit enerzijds vastgestelde kostenstijgingen en anderzijds vastgestelde bezuinigingen. Hiermee worden de bezuinigingen ingezet om de kostenstijgingen te dekken. De in het MJP vastgestelde kostenstijgingen en bezuinigingen leiden tot een resultaat. Dit MJP-resultaat, zoals dat in november 2015 is vastgesteld, ziet u in de onderstaande tabel.

Tabel: MJP-resultaat kostenstijgingen en bezuinigingen November 2015 (*€ 1.000)

	2016	2017	2018	2019	2020
Opgave begroting	-4.417	- 4.631	-5.066	-4.751	-4.641
Af: voorstellen lage bestuurlijke impact	555	972	1.194	1.347	1.365
Vernieuwde brandweezorg	-3.862	-3.659	- 3.872	-3.404	-3.276
Restant opgave	2.530	2.895	3.250	3.575	3.900
Korting kapitaallasten (90% realiseren investeringen en inzet bestemmingsreserve)	-1.332	- 764	- 622	171	624
	1.000	1.000	200	PM	PM
- Tekort, +Overschot	- 332	236	- 422	171	624

Nieuw resultaat MJP

Sinds de vaststelling van het MJP in november 2015 hebben de onderstaande herijkingen van het MJP geleid tot aanpassingen:

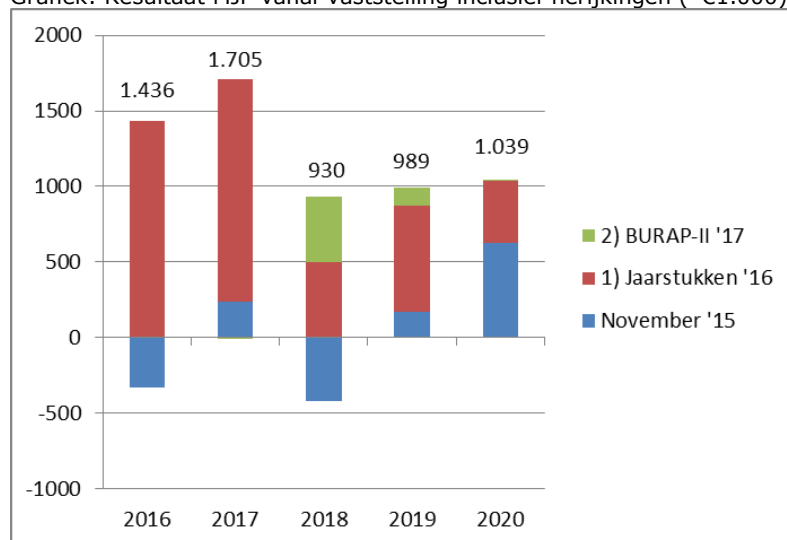
- 1) De bijstelling MJP op basis van de analyse jaarresultaat 2016: Op basis van de analyse van het jaarresultaat 2016 is in het voorjaar 2017 de conclusie getrokken dat de opgave in het MJP door de VRZHZ naar voren gehaald is en eerder gerealiseerd wordt.
- 2) Correctie MJP als gevolg van de analyse bij BURAP-II 2017: In 2017 heeft bij BURAP-II een analyse plaatsgevonden op de verwerking van het MJP in de begrotingen. Deze analyse leidt tot een extra opgave in 2017 van € 5.000 naar extra overschotten ter grootte van € 430.000 in 2018, € 115.000 in 2019 respectievelijk € 5.000 in 2020.

Tabel: Nieuw totaal resultaat MJP na herijkingen (*€ 1.000)

		2016	2017	2018	2019	2020
	Resultaat o.b.v. MJP (nov. '15)	-332	236	-422	171	624
1	Bijstelling n.a.v. resultaat jaarrekening '16	1.768	1.474	922	703	410
	Totaal resultaat MJP na 1 ^{ste} herijking	1.436	1.710	500	874	1.034
2	Correctie n.a.v. analyse BURAP-II '17	-	-5	430	115	5
	Totaal resultaat MJP na herijkingen	1.436	1.705	930	989	1.039

Hieronder treft u een grafisch overzicht van het MJP en de twee herijkingen ervan. Zoals u ziet zijn de bezuinigingen naar voren gehaald, waarmee op een eerder moment een hoger resultaat wordt behaald in het MJP.

Grafiek: Resultaat MJP vanaf vaststelling inclusief herijkingen (*€1.000)

Teruggave MJP-resultaat

De herijking van het MJP-resultaat 2017 vloeit met het jaarresultaat over 2017 terug naar de gemeenten. De eerste herijking van het MJP 2018 is met de bijstelling van de begroting 2018 verwerkt. De tweede herijking van het MJP 2018 alsook de aanpassingen van beide herijkingen op de begrotingen 2019 en 2020 vloeien op de daarvoor geijkte momenten in de P&C-cyclus terug naar de gemeenten. Voor begrotingsjaar 2018 is dit het jaarresultaat 2018 en voor begrotingsjaar 2019 en 2020 is dit bij het opstellen van de desbetreffende begrotingen.

De Monitor MJP naar de toekomst toe

Tegelijkertijd met de analyse van het MJP bij BURAP-II 2017 zijn de laatste stelposten in de begroting verwerkt. Hiermee is het MJP volledig gerealiseerd. Tot nog toe wordt, naast de reguliere begroting, het MJP via een aparte paragraaf in de P&C-producten gemonitord. Het op twee plekken in de P&C-producten apart financieel rapporteren draagt onzes inziens niet bij aan een helder en éénvoudig beeld van onze financiële stand. Het leidt daarnaast tot extra administratieve werkzaamheden. Bovendien is gebleken dat nieuwe kostenstijgingen nauwelijks meer van de in het MJP vastgestelde kostenstijgingen te onderscheiden zijn. Toekomstige kostenstijgingen zullen dit inzicht verder vertroebelen. Het is ons inziens wenselijk om met de jaarverantwoording 2017 de aparte Monitor MJP af te sluiten. Nieuwe kostenstijgingen worden apart bestuurlijk voorgelegd ter opname in de begroting. En naar de toekomst toe kan gestuurd worden op de vastgestelde begrotingen, waarin het volledige MJP en alle bestuursbesluiten in verwerkt zijn.

B. Jaarrekening

5 Overzicht van baten en lasten

5.1 Gerealiseerde baten en lasten

De VRZHZ kent één programma Veiligheid. Binnen het programma worden organisatie-eenheden onderkend. Hieronder zijn achtereenvolgens het resultaat op concernniveau, het resultaat per organisatie-eenheid en het resultaat op kostensoorten opgenomen. Het laatst genoemde overzicht is voorzien van een toelichting op de incidentele en structurele resultaten.

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2016			Primaire begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging (BURAP-II)			Realisatie 2017		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	47.208	49.459	2.251	48.965	48.375	-590	47.862	46.805	-1.057	46.944	49.674	2.730
Mutaties reserves	593	1.075	482	98	688	590	131	1.188	1.057	478	794	316
Gerealiseerd resultaat	47.801	50.534	2.733	49.062	49.062	0	47.993	47.993	0	47.422	50.468	3.047

In onderstaand overzicht zijn de resultaten per productgroep opgenomen.

Productgroep Bedragen x € 1.000	Realisatie 2016			Primaire begroting 2017			Begroting 2017 na wijziging (BURAP-II)			Realisatie 2017		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Directie en Bedrijfsvoering (incl. alg middelen en projecten)	14.019	20.798	6.779	13.540	20.321	6.781	13.763	18.752	4.989	14.539	21.541	7.002
Brandweer (incl. GMC)	29.980	28.211	-1.769	32.067	27.522	-4.544	30.963	27.711	-3.252	29.597	27.722	-1.875
VRC	3.209	450	-2.759	3.358	531	-2.827	3.136	342	-2.794	2.808	411	-2.397
Resultaat voor bestemming	47.208	49.459	2.251	48.965	48.375	-590	47.862	46.805	-1.057	46.944	49.674	2.730
Mutaties reserves	593	1.075	482	98	688	590	131	1.188	1.057	478	794	316
Gerealiseerd resultaat	47.801	50.534	2.733	49.062	49.062	0	47.993	47.993	0	47.422	50.468	3.047

Analyse van het resultaat 2017

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Realisatie 2016	Primaire begroting 2017	Begroting na wijzigingen 2017	Realisatie 2017	Resultaat	I	S
Lasten							
1.1 - Salarissen en sociale lasten	24.110	26.503	25.227	24.288	939	619	320
2.1 - Belastingen	298	186	236	281	-44	4	-48
3.2 - Duurzame goederen		3	3	4	-1	-1	-
3.5.1 - Ingeleend personeel	1.331	377	471	1.029	-558	-558	-
3.8 - Overige goederen en diensten	13.633	14.985	14.069	13.432	637	259	379
5.1 - Rente	1.420	1.362	1.362	1.366	-4	-4	-
7.2 - Mutaties voorzieningen	954	807	807	756	52	42	9
7.3 - Afschrijvingen	5.444	5.167	3.642	3.866	-224	1	-225
7.4 - Toegerekende reële en bespaarde rente		1.338	1.968	1.922	45	61	-15
7.5 - Overige verrekeningen	18	-1.762	77	-	77	77	-
Subtotaal lasten	47.208	48.965	47.862	46.944	918	500	419
Baten							
3.5.2 - Uitgeleend personeel	750	266	417	565	148	148	-
3.8 - Overige goederen en diensten	2.344	1.524	1.586	2.334	748	536	211
4.3.1 - Bijdragen Rijk	6.800	5.510	5.610	6.511	901	901	-
4.3.2 - Bijdragen gemeenten	37.647	39.198	39.015	38.324	-691	-691	-
5.1 - Rente				18	18	18	-
6.1 - Financiële transacties		-	-	-	-	-	-
7.4 - Toegerekende reële en bespaarde rente	1.918	1.877	1.882	1.922	41	41	-
7.5 - Overige verrekeningen		-	-1.705	-	1.705	1.705	-
Subtotaal baten	49.459	48.375	46.805	49.674	2.869	2.658	211
Gerealiseerd saldo baten en lasten	2.251	-590	-1.057	2.730	3.788	3.158	631
7.1 - Toevoegingen aan reserves	593	98	131	478	347	347	-
7.1 - Onttrekkingen aan reserves	1.075	688	1.188	794	-394	-394	-
Gerealiseerd resultaat	2.733	-0	-0	3.047	3.047	2.417	631

Aan de hand van de bovenstaande tabel worden de resultaten boven de € 50.000 toegelicht.

Lasten

1.1 – Salarissen en sociale lasten (voordeel € 939.000)

Incidenteel: € 619.000

In 2017 zijn een aantal vacatures nog niet ingevuld. Naast een aantal kleinere voor- en nadelen op salarissen levert dit een voordeel op van € 155.000. Verder is er een voordeel op maatwerk van € 543.000. Dit voordeel is direct met de gemeenten afgerekend en dit bedrag vormt tevens volledig een nadeel onder baten 4.3.2 'bijdragen Gemeenten'. Daarnaast is er sprake van een nadeel op de loonkosten vrijwilligers van € 79.000.

Structureel: € 320.000

Als gevolg van de op handen zijnde herstructurering wordt een aantal vacatures structureel niet ingevuld.

3.5.1 – Ingeleend personeel (incidenteel) nadeel € 558.000

Omdat een aantal vacatures niet zijn ingevuld was het noodzakelijk om gebruik te maken van inhuur. Deze kosten worden voor een deel gedekt uit het voordeel op de post 1.1 salarissen.

3.8 – Overige goederen en diensten (voordeel € 637.000)

Incidenteel: € 259.000

Er is sprake van een aantal voordelen op de posten van de uitvoering van systeemtesten, het doorschuiven van de evaluatieapp naar 2018 en is een grote ketenoefening gefinancierd met bijdragen van ROAZ. Omdat er minder sprake van fluctuatie was bij de piketfunctionarissen was er ook minder behoefte aan opleidingen en inhuur. Naast een aantal kleinere posten levert dit een voordeel van totaal € 146.000.

De samenwerking met Spinel leverde een voordeel oefenterrein op van € 210.000. Daarnaast was er sprake van een voordeel van € 115.000 op het vlak van bakbekwaamheidstrainingen en levert het budget ten behoeve van de kosten voor vakbekwaamheid & trainingen een voordeel op van € 49.000. De kosten voor Schoner werken en de aanloopkosten meldkamer zijn € 394.000 lager dan begroot vanwege opgelopen vertragingen. Tot slot is de Bdur voor het jaar 2017 verhoogd met € 63.000.

Tegenover deze voordelen was er sprake van een nadeel op onderhoud en inkoop materialen (€ 112.000) en op specifieke software & licenties voor de brandweer (€ 58.000).

In de begroting worden de projecten niet begroot omdat deze budgettair neutraal verlopen. Als gevolg hiervan ontstaat een administratief nadeel van € 542.000 met daar tegenover een administratief voordeel bij de baten. (zie ook 4.3.1 Inkomensoverdrachten Rijk)

Tot slot zijn er een aantal kleinere afwijkingen op diverse posten (€ 6.000).

Structureel: € 379.000

Door een aanbestedingsvoordeel op schoonmaakkosten (€ 80.000), besparingen op software, telefonie en kopieerkosten (€ 160.000) en representatiekosten (€ 35.000) is er een structureel voordeel.

In de begroting waren piketkosten (€ 45.000) dubbel opgenomen. Een aantal kleinere posten, zoals opheffen GNK, bijdragen van ROAZ en overige, levert een besparing op van € 59.000.

7.3 – Afschrijvingen (nadeel € 224.000)

Incidenteel: € 1.000 (voordeel)

Structureel: € 225.000 (nadeel)

Het structurele nadeel wordt veroorzaakt door een verlaging van het budget kapitaallasten voor vernieuwde brandweezorg (€ 200.000) als gevolg van de verwerking van het MJP en een correctie op het budget gemiddelde kapitaallasten (€ 33.000). Daarnaast is er een voordeel op een aantal kleinere posten van € 7.000.

Baten

3.5.2 – Uitgeleend personeel (incidenteel voordeel € 148.000)

Dit betreft voornamelijk de vergoedingen voor instructeurs waarvan de kosten verantwoord zijn onder 1.1 'lonen en salarissen'.

3.8 – Overige goederen en diensten (voordeel € 748.000)

Incidenteel: € 536.000

Dit betreft de opbrengst roerende activa en bijdrage partners ten gunste van de brandweer (€ 249.000), niet geraamde baten uit diverse projecten (€ 119.000) en de dotatie evenementenveiligheid (€ 59.000 uit jaarresultaat 2016) waarvan de kosten bij de lasten worden verantwoord. Verder betreft het een aantal kleinere posten (liquidatie KOC, belastingdienst en USAR, baten huisvesting en overige) voor een totaal bedrag van € 109.000.

Structureel: € 211.000

Naast het incidentele voordeel is er in de opbrengst roerende activa en bijdrage partners ten gunste van de brandweer ook een structurele component van € 50.000. Daarnaast is er sprake van een voordeel op leergangen (€ 100.000) en op een aantal overige posten (€ 61.000).

4.3.1 – Inkomensoverdrachten - Rijk (incidenteel voordeel € 901.000)

Dit betreft de bijdrage van het Rijk voor de projecten 25KV (€ 417.000) en Impuls omgevingsveiligheid (€ 484.000) welke niet begroot waren. De lasten van deze projecten zijn verantwoord bij 3.8 Overige goederen en diensten.

4.3.2 – Inkomensoverdrachten – gemeenten (incidenteel nadeel € 691.000)

Dit nadeel is onder meer een gevolg van de maatwerkafrekening de loonkosten (zie 1.1); de gemeenten hoefden minder bij te dragen dan geraamd. Daarnaast is er een lagere bijdrage voor de huisvestingskosten (zie 3.4), ook deze zijn direct met de gemeenten afgerekend. Tegenover deze lagere bijdragen staan ook lagere uitgaven.

7.5 – Overige verrekeningen (incidenteel voordeel € 1.705.000)

Eenzijds heeft de VRZHZ te maken een bezuinigingsopgave, anderzijds kampt de VR met kostenstijgingen. De financiële vertaling daarvan is opgenomen in het Meerjarenperspectief 2016-2020 (MJP). Uit eerdere informatievoorziening is gebleken dat, op basis van onder meer het jaarrekeningresultaat 2016, bezuinigingen eerder kunnen worden gerealiseerd dan bij het opstellen van het MJP was voorzien, wat leidt tot een incidenteel voordeel in 2017. Dit voordeel uit het MJP zal met het verwerken van de resultaatbestemming 2017 separaat aan de gemeenten worden teruggegeven zoals eerder in Burap aangekondigd.

5.2 *Aanwending post onvoorzien*

In de begroting is 2017 is rekening gehouden met een post onvoorzien van € 10.000. Deze post is in 2017 niet aangewend.

5.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De baten en lasten op de algemene dekkingsmiddelen kunnen als volgt worden weergegeven.

	Realisatie 2016	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie 2017
Lasten				
Rentelasten	1.420.075	1.362.150	1.362.150	1.366.139
Aankopen niet duurzame goederen en diensten			73.208	
Toevoegingen aan reserves	991.128	97.502	130.880	477.760
Betaalde belastingen	49.000			
Kapitaallasten		804.097	-130.167	40.879
Overige verrekeningen van kostenplaatsen	17.814	1.832.535	76.621	
<i>Totaal lasten</i>	<i>495.761</i>	<i>4.096.284</i>	<i>1.512.692</i>	<i>1.884.778</i>
Baten				
BDUR	5.696.710	5.510.000	5.610.224	5.610.224
Gemeentelijke bijdragen	5.221.164	5.857.717	5.802.653	5.802.653
Rente	1.918.783	1.877.362	1.881.740	1.939.928
Onttrekking reserves	31.800	687.901	1.188.257	794.138
<i>Totaal baten</i>	<i>12.868.457</i>	<i>13.932.980</i>	<i>14.482.874</i>	<i>14.146.943</i>
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-12.372.696	-9.836.696	-12.970.182	-12.262.165

Toevoegingen en onttrekkingen reserves

Voor de toelichting op de mutaties in de reserves wordt verwezen naar paragraaf 6.2.4.1 en voor de toelichting op het meerjarenperspectief naar paragraaf 4.6.

Brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR)

Voor een specificatie van de ontvangen BDUR in 2017 wordt verwezen naar hoofdstuk 7.

Gemeentelijke bijdragen

In de volgende tabel zijn in de kolom Inwonerbijdragen (IWB) de gemeentelijke bijdragen opgenomen die aansluiten in het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Voor de volledigheid zijn in de tabel ook de bijdragen opgenomen welke zijn verantwoord binnen de overige productgroepen.

Gemeente	aantal inwoners	inwoner-bijdrage	gemeentelijke bijdragen	maatwerk	huisvesting	Totaal
Alblasserdam	19.715	247.498	885.490	4.715	232.592	1.370.295
Dordrecht	118.750	1.481.006	7.541.342	1.057.435	1.572.517	11.652.300
Hendrik-Ido-Ambacht	28.823	333.313	1.103.063	8.770	128.627	1.573.773
Papendrecht	32.126	347.544	1.112.132	7.684	104.785	1.572.145
Sliedrecht	24.471	257.398	995.522	15.153	148.426	1.416.499
Zwijndrecht	44.545	550.141	2.165.503	10.653	329.063	3.055.360
Drechtsteden	268.430	3.216.900	13.803.052	1.104.410	2.516.010	20.640.372
Giessenlanden	14.489	179.215	941.717	4.884	134.588	1.260.404
Gorinchem	35.236	441.198	1.750.090	11.879	417.656	2.620.823
Hardinxveld-Giessendam	17.720	189.888	1.257.024	5.973	99.021	1.551.906
Leerdam	20.662	244.136	1.310.012	6.965	215.982	1.777.095
Molenwaard	29.092	354.309	1.727.551	9.807	280.956	2.372.623
Zederik	13.636	164.203	997.745	4.596	131.032	1.297.576
Alblasserwaard & Vijfheerenlanden	130.835	1.572.949	7.984.139	44.104	1.279.235	10.880.427
Binnenmaas	28.716	341.908	2.022.036	23.857	172.429	2.560.230
Cromstrijen	12.768	146.136	663.920	5.639	60.395	876.090
Korendijk	10.733	147.505	1.003.347	4.740	148.788	1.304.380
Oud-Beijerland	23.670	283.169	962.719	15.240	223.900	1.485.028
Strijen	8.697	94.086	435.158	3.840	44.173	577.257
Hoeksche Waard	84.584	1.012.804	5.087.180	53.316	649.685	6.802.985
TOTAAL	483.849	5.802.653	26.874.371	1.201.830	4.444.930	38.323.784
Bijdrage per inwoner		11,99				

5.4 Incidentele baten en lasten

x € 1.000	Realisatie 2016			Raming 2017 oorspronkelijk			Raming 2017 na wijziging			Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Directie en Bedrijfsvoering (incl. alg. middelen en projecten)	1.280	345	-935	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandweer (incl. GMC)	1.596	916	-680	325	-	-325	-	-	-	-	-	-
VRC	89	-	-89	12	-	-12	-	-	-	-	-	-
Reserveringen	85	858	773	22	337	315	-	-	-	-	-	-
Totaal	3.050	2.119	-931	359	337	-22	-	-	-	-	-	-

In 2017 is er geen sprake geweest van incidentele baten en lasten.

5.5 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In hoofdstuk 6.2.4.1 is een overzicht opgenomen van het verloop van de reserves. De onttrekking uit de reserve dekking kapitaallasten wordt aangemerkt als een structureel dekkingsmiddel aangezien de onttrekking aan deze reserve gelijk is aan de afschrijvingstermijn van de daarbij behorende investering.

5.6 WNT-verantwoording 2017 VRZHZ

Conform de Wet Normering Topinkomens is in onderstaand overzicht de bezoldiging opgenomen van het eerste leidinggevende niveau dat wordt aangemerkt als topfunctionaris. Binnen de VRZHZ zijn geen andere functionarissen in dienst die een hogere bezoldiging genieten dan het in de WNT genoemde maximum voor 2017.

Bedragen x € 1	C.H.W.M. Post
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01/31-12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	123.994
Beloningen betaalbaar op termijn	16.994
<i>Subtotaal</i>	<i>140.988</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	140.988
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01-01/31-12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	117.147
Beloningen betaalbaar op termijn	14.740
Totale bezoldiging 2016	131.887

In onderstaand overzicht zijn de toezichthouders opgenomen. De toezichthoudende taak hebben zij onbezoldigd uitgeoefend.

Naam	Functie	Periode
Dhr. J.G.A. Paans	Burgemeester gemeente Alblasserdam	
Dhr. A.J. Borgdorff	Burgemeester gemeente Binnenmaas	
Dhr. J.J. Luteijn	Burgemeester gemeente Cromstrijen	
Dhr. A.A.M. Brok	Burgemeester gemeente Dordrecht	Tot 28-2
Dhr. P.A.C.M. van der Velden	Waarnemend burgemeester gemeente Dordrecht	Tot 12-09
Dhr. A.W. Kolff	Burgemeester gemeente Dordrecht	Vanaf 13-09
Dhr. W. ten Kate	Waarnemend burgemeester gemeente Giessenlanden	
Dhr. G. Veldhuijzen	Waarnemend burgemeester gemeente Gorinchem	Tot 27-8
Mw. R.W.J. Melissant-Briene	Burgemeester gemeente Gorinchem	Vanaf 28-8
Dhr. D. Heijkoop	Burgemeester gemeente Hardinxveld-Giessendam	
Dhr. J. Heijkoop	Burgemeester gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	
Dhr. S. Stoop	Waarnemend burgemeester gemeente Korendijk	
Dhr. T. Bruinsma	Waarnemend burgemeester gemeente Leerdam	
Dhr. D.R. van der Borg	Burgemeester gemeente Molenwaard	
Mw. J. Hermans-Vloedveld	Waarnemend burgemeester gemeente Oud-Beijerland	
Dhr. A.J. Moerkerke	Burgemeester gemeente Papendrecht	
Dhr. A.P.J. van Hemmen	Burgemeester gemeente Sliedrecht	
Dhr. J.B. Waaijer	Waarnemend burgemeester gemeente Strijen	
Dhr. A.F. Bonthuis	Waarnemend burgemeester gemeente Zederik	
Dhr. D.J. Schrijer	Burgemeester gemeente Zwijndrecht	

5.7 **Rechtmatigheid**

Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

6 Balans

Activa	31-dec-17	31-dec-16
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings met een economisch nut	<u>68.249.067</u>	<u>69.490.590</u>
	68.249.067	69.490.590
<i>Financiële vaste activa</i>		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	<u>18.000</u>	<u>18.000</u>
Leningen aan deelnemingen	<u>1.450.000</u>	<u>1.830.000</u>
	1.468.000	1.848.000
Totaal vaste activa	69.717.067	71.338.590
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>		
Gereed product en handelsgoederen	<u>39.913</u>	<u>31.464</u>
	39.913	31.464
<i>Subtotaal uitzettingen rente typische looptijd < 1 jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	<u>496.946</u>	<u>281.533</u>
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	<u>-1.019</u>	<u>1.355.291</u>
Overige vorderingen	<u>424.434</u>	<u>189.462</u>
	920.361	1.826.286
Liquide middelen	199.391	224.573
Overlopende activa	282.873	754.327
Totaal vlottende activa	1.442.538	2.836.650
TOTAAL GENERAAL ACTIVA	71.159.605	74.175.240

Passiva	31-dec-17	31-dec-16
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserve	620.678	449.075
Bestemmingsreserves	3.617.532	4.105.514
Resultaat voor bestemming	3.046.569	2.733.491
	7.284.779	7.288.080
Voorzieningen	1.077.860	923.897
<i>Vaste schulden</i>		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	48.239.205	50.431.490
Openbare lichamen	2.769.550	2.824.418
	51.008.755	53.255.908
Totaal vaste passiva	59.371.395	61.467.885
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden rente typische looptijd < dan 1 jaar</i>		
Kasgeldleningen	1.000.000	-
Overige schulden	3.480.714	4.573.937
	4.480.714	4.573.937
Overlopende passiva	7.307.497	8.133.418
Totaal vlottende passiva	11.788.211	12.707.355
TOTAAL GENERAAL PASSIVA	71.159.605	74.175.240

6.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

6.1.1 Activa

6.1.1.1 Materiële vaste activa

De VRZHZ beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De overgenomen kazernes in 2013 zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs zijnde de boekwaarde waartegen de kazernes zijn overgedragen van de gemeenten naar de VRZHZ.

Slijtende investeringen worden vanaf het jaar na ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. In september 2014 heeft het AB besloten dat de kazernes behoren tot materieel vast actief met een maatschappelijke bestemming, wat betekent dat de verkrijgingsprijs minus afschrijving de balanswaardering is en dat er niet afgeschreven wordt bij waardevermindering. Hier is alleen sprake van bij verkoop als blijkt dat de marktwaarde op dat moment kleiner is dan de boekwaarde.

Er wordt in het jaar nadat het activum in gebruik is genomen afgeschreven op het actief. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota Waarderen en afschrijven.

6.1.1.2 Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden.

De overige financiële vaste activa is gewaardeerd tegen nominale waarde.

6.1.1.3 Voorraden en onderhanden werk

Gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen lagere marktwaarde. De als "onderhanden werken" opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

6.1.1.4 Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

6.1.2 Passiva

6.1.2.1 Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

6.2 Toelichting op de balans per 31 december 2017

6.2.1 Vaste activa

6.2.1.1 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen activa met een economisch nut. Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa is als volgt.

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2017	Investeringsen	Correcties	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	6.256.427	22.226			6.278.653
Bedrijfsgebouwen	36.473.560		1.790.612	-651.247	37.612.925
Vervoermiddelen	17.369.658	922.398		-1.708.083	16.583.973
Machines, apparaten en installaties	2.665.590	600.451		-376.614	2.889.427
Overige materiële vaste activa	6.725.355	1.079.049	-1.790.612	-1.129.704	4.884.088
Totaal	69.490.590	2.624.124	-	-3.865.648	68.249.066

In de kolom correcties staan de re-classificaties van overige materiële vaste activa naar bedrijfsgebouwen. Dit betreft een administratieve correctie als gevolg van de besluitvorming met betrekking tot de overname van de kazernes. Hierin is bepaald dat installaties onderdeel zijn van de panden en daarom worden afgeschreven gedurende de resterende levensduur van de panden. Bij de overname van de panden in de eerste tranche zijn de installaties opgenomen onder de overige materiële vaste activa. Met deze re-classificatie is dit gecorrigeerd in overeenstemming met de besluitvorming in november 2015.

6.2.1.2 Kredieten

In de bijlage is de staat van de kredieten opgenomen. De kredieten ouder dan 2 jaar waarvan beargumenteerd wordt voorgesteld deze mee te nemen naar 2018 zijn:

Omschrijving	AB-besluit	Over te brengen krediet	Reden niet afsluiten
<u>Brandweer</u>		1.581.750	
Hoofdbescherming 2015	2014-2140	7.058	Rust nog een verplichting op
Alarmontvangers BRW 2015	2015-1798	44.044	Rust nog een verplichting op
AGS pakken 2015	2015-1798	24.723	Aanbesteding gereed, bestelling en levering in 2018
Was-drooginstallatie 2015	2015-1798	20.000	Rust nog een verplichting op
Voertuig 18-244 2016 18-9508	2015-4026	30.300	Rust nog een verplichting op
Dienstauto 2016	2015-1799	43.724	Rust nog een verplichting op
Tankautospuit vrijwilligers 2016	2015-1799	772.052	Bestelling is afhankelijk van resultaat aanbesteding
Piketvoertuig commando 2016	2016-999	87.100	Rust nog een verplichting op
Brandweershulpverleningsvoertuig 2016	2016-999	9.005	Rust nog een verplichting op
Logistiek voertuig incl. omkleedruimte 2016	2016-3446	400.000	Aanschaf is afhankelijk van uitkomsten landelijke onderzoeken in 2018.
Meetkoffers 2016	2015-1799	75.119	Rust nog een verplichting op
Uitbreiding machinale reinigingscapaciteit 2016	2016-3446	54.125	Rust nog een verplichting op
Compressor 2016	2015-1799	14.500	Rust nog een verplichting op
<u>Bedrijfsvoering</u>		45.000	
Aankoop grond Oud Beijerland	2016-3446	45.000	Rust nog een verplichting op
<u>Totaal</u>		<u>1.626.750</u>	

6.2.2 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2017 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2017	Investerings	Des-investeringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2017
<u>Kapitaalverstrekkingen aan</u>					
Deelnemingen	18.000	-	-	-	18.000
<u>Leningen aan</u>					
Deelnemingen	1.830.000	-	-	380.000	1.450.000
Totaal	1.848.000	-	-	380.000	1.468.000

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

In de Algemene Vergadering van 15 december 2016 hebben de aandeelhouders van Spinel Veiligheidscentrum B.V. en Zuid-Holland Zuid Participatie B.V. besloten tot fusie. Als gevolg van dit besluit, waarvan het Algemeen Bestuur van VRZHZ op 15 december 2016 kennis heeft genomen, zijn de aandelen van Zuid-Holland Zuid Participatie B.V. vervallen en zijn de vermogensbestanddelen met ingang van 1 januari 2016 in Spinel Veiligheidscentrum B.V. verantwoord.

Leningen aan deelnemingen

In het dagelijks bestuur van 11 juni 2014 is besloten een lening te verstrekken aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. voor een bedrag van € 100.000. De hoofdsom wordt uiterlijk op 31 december 2018 volledig afgelost of zoveel eerder als mogelijk. Over de hoofdsom of de restant hoofdsom is geen rente verschuldigd.

In het Algemeen Bestuur van 25 november 2015 is besloten een lening te verstrekken aan de Zuid-Holland Zuid Participatie B.V. voor een bedrag van € 1.200.000. Door de fusie per 1 januari 2016 is de restant hoofdsom overgegaan naar Spinel Veiligheidscentrum B.V. De resterende looptijd van de lening is 9 jaar. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 120.000 welke voor het eerst op 31 december 2016 heeft plaatsgevonden. Over de uitstaande hoofdsom wordt een rente ontvangen van 1,05% per jaar.

Op 19 maart 2015 is in het Dagelijks Bestuur besloten een lening te verstrekken aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. voor een bedrag van € 650.000. De looptijd van de lening is 5 jaar. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 130.000. Over de uitstaande hoofdsom wordt een rente ontvangen van 0,60% per jaar.

6.2.3 Vlottende activa

6.2.3.1 Voorraden

De voorraden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	31-12-2017	31-12-2016
Gereed product/handelsgoederen	39.913	31.464
Totaal	39.913	31.464

6.2.3.2 Uitzettingen korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden.

Omschrijving	31-12-2017	Voorziening oninbaar	31-12-2017 na voorziening	31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	496.946	-	496.946	281.533
Overige vorderingen	424.434	-	424.434	189.462
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	-1.019	-	-1.019	1.355.291
Totaal	920.361	-	920.361	1.826.286

Als gevolg van een jaar overstijgende mutatie bedraagt het saldo in 's Rijks schatkist negatief.

6.2.3.3 Liquide middelen

Binnen de post liquide middelen kan het volgende onderscheid worden gemaakt.

Omschrijving	31-12-2017	31-12-2016
Kassaldi	1.404	3.024
Banksaldi	197.987	221.549
Totaal	199.391	224.573

6.2.3.4 Overlopende activa

Binnen de post overlopende activa kan het volgende onderscheid worden gemaakt.

Omschrijving	31-12-2017	31-12-2016
Vooruitbetaalde bedragen	248.094	270.772
Nog te ontvangen voorschotten EU- en Rijkssubsidies	-	352.020
Nog te ontvangen van derden	34.779	131.535
Totalen	282.873	754.327

6.2.4 Vaste passiva

6.2.4.1 Eigen vermogen

Reserves

Het verloop van de reserves is in onderstaand overzicht weergegeven.

Omschrijving	1-1-2017	Bestemming resultaat 2016	Resultaat 2017	Rente	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2017
Algemene reserves Algemene reserve VRZHZ	449.075	-	-	13.472	169.931	-11.800	620.678
<i>Totaal algemene reserves</i>	<i>449.075</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>13.472</i>	<i>169.931</i>	<i>-11.800</i>	<i>620.678</i>
<i>Bestemmingsreserves</i>							
Dekking kapitaalslasten	913.591	-	-	27.406	87.226	-164.591	863.632
Reserve egalisatie kosten opleiden	160.981	-	-	-	50.000	-43.805	167.176
Reserve egalisatie kapitaallasten	2.110.575	-	-	-	129.724	-	2.240.299
Reserve Schoner werken	560.648	-	-	-	-	-344.150	216.498
Reserve Inzet Organisatie	223.000	-	-	-	-	-223.000	-
Ontwikkeling Samenvoeging meldkamers	136.719	-	-	-	-	-6.792	129.927
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	<i>4.105.514</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>27.406</i>	<i>266.950</i>	<i>-782.338</i>	<i>3.617.532</i>
<i>Resultaat voor bestemming</i>	<i>2.733.491</i>	<i>-2.733.491</i>	<i>3.046.569</i>				<i>3.046.569</i>
Totaal generaal	7.288.080	-2.733.491	3.046.569	40.878	436.881	-794.138	7.284.779

Bestemming resultaat 2016

Het resultaat van 2016 ad € 2.733.491 is voor een bedrag van € 80.000 ingezet ten behoeve van de formatieve lasten in het kader van de bovenwettelijke taken voor evenementenveiligheid (cf. AB-besluit dd. 15 december 2016). Een bedrag van € 2.653.491 is uitgekeerd aan de gemeenten.

Algemene reserve

VRZHZ

Deze algemene reserve is bestemd voor de egalisatie van incidentele, niet voorziene, tegenvallers binnen de VRZHZ als concern. De toevoeging (€ 169.931) betreft de vrijval uit de reserve schoner werken (€ 104.500) en de onderschrijving op enkele projecten van de Organisatie Ontwikkeling (€ 65.431). De richtlijnen schrijven voor dat vrijval ten gunste van de Algemene reserve komt. De onttrekking (€ 11.800) betreft het Convenant Noodhulp NRK.

Bestemmingsreserves

Reserve dekking kapitaallasten

Investerings die geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd met reserves worden bruto geactiveerd. Het bedrag dat wordt gefinancierd uit een algemene reserve of een subsidie wordt in deze specifieke bestemmingsreserve geboekt. Jaarlijks wordt een bedrag aan afschrijving en rentelasten aan deze reserve onttrokken. Als het ware wordt de reserve over de gehele afschrijvingsduur van de investering verdeeld. Het rentepercentage bespaarde rente is gelijk aan het rentepercentage over de investering. Zo wordt voorkomen dat er budgettaire afwijkingen ontstaan. De dotaties in 2017 bedragen de investeringen in Installatie Was- en droogruimte (€ 47.226) en het tweede deel van de investering in het centraal sleutelsysteem (€ 40.000). In 2017 is een bedrag van € 164.591 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten.

Reserve egalisatiekosten opleiden

Begin 2017 is een visiedocument operationele trainingen opgesteld. Vanuit deze visie komen de volgende speerpunten naar voren; het gelijktijdig slim en integraal beoefenen van meerdere hoofdfuncties en het aanbrengen van een betere spreiding van oefenbelasting over de jaren. Concreet houdt dit voor operationeel leidinggevend in dat afgestapt is van de vierjaarlijkse week operationele trainingen en doorontwikkeld zijn naar jaarlijkse kortere operationele trainingen. Voor het boekjaar 2017 is er daarom hiervoor € 43.805 onttrokken.

Reserve egalisatie kapitaallasten

Uit deze reserve wordt het verschil tussen de werkelijke kapitaallasten en de begrote kapitaallasten gedekt. De begrote kapitaallasten zijn berekend op basis van de systematiek van de gemiddelde kapitaallasten. In 2017 bedraagt de toevoeging € 129.724. In 2017 is de systematiek van de te berekenen kapitaallasten geëvalueerd. Op basis van de analyse van de huidige systematiek is de conclusie dat deze goed werkt. Tegelijkertijd is de afspraak gemaakt de egalisatiereserve in 2018, na actualisatie van het Meerjaren-investeringsplan, te schouwen.

Reserve schoner werken

De oorspronkelijke reserve bedroeg € 650.000 voor 2 jaar; 2016 en 2017. Een nadere uitwerking (zie jaarrekening 2016) leerde dat een reserve van € 545.500 afdoende was. In 2017 is dan ook €104.500 teruggevloeid naar de Algemene reserve.

In 2017 is de reserve schoner werken aangewend voor uitgaven ten behoeve van extra gebruiksartikelen, voorlichtingsmaterialen, piketkosten ten behoeve van de borging van de warme logistiek en onderzoek en opleiding naar de effecten van veranderende normering dan wel eisen aan de pasvorm van ademluchtgelaatsmaskers. Daarnaast is er een verplichting aangegaan voor de aanpassing van de installatie voor de uitbreiding van machinale was- en droogcapaciteit. Levering hiervan vindt plaats in het eerste kwartaal 2018.

Het project is afgerond, maar gezien de verdere doorontwikkeling van schoner werken die afhankelijk is van de in 2018 verwachte uitkomsten van een aantal lopende landelijke onderzoeken en de verdere doorontwikkeling van het "warme" logistieke proces in relatie met de herstructurering van de VRZHZ, heeft het bestuur in BURAP-II ingestemd met verlenging van het project naar de jaren 2018 en mogelijk 2019.

Reserve Inzet Organisatieontwikkeling

Omschrijving	Door AB gevoteerd bedrag	Realisatie 2016	Dotatie aan Alg reserve 2016	Realisatie 2017	Dotatie aan Alg reserve 2017	Saldo 31-12-2017
A. Doorontwikkeling personeel en organisatie/reorganisatie	315.000	219.593	17.407	50.027	27.973	-
B. Doorontwikkeling informatiepositie en informatiegericht werken	186.000	81.489	39.511	65.000	-	-
C. Voorkant Veiligheidsketen (Omgevingswet/Doorontwikkeling E&A)	115.000	58.560	16.440	2.541	37.459	-
D. Harmonisering t.b.v. efficiency en ontwikkeling	145.000	105.000	-	40.000	-	-
Afronding	-3.448		-3.448		-	-
Totaal reserve	757.552	464.642	69.910	157.568	65.432	-

Zoals uit bovenstaande cijfers blijkt, zijn in 2017 als gevolg van de bestuurlijke afspraken de deelprojecten afgerond. Het restant van €65.432 is overgeboekt naar de algemene reserve.

Als gevolg van de bestuurlijke afspraak laten we de onderschrijving uit deze reserve dit jaar vrijvallen. De richtlijnen schrijven voor dat vrijval ten gunste van de Algemene reserve komt. Hieronder een korte toelichting op de inhoudelijke realisaties per hoofdproject.

In het hoofdproject A) doorontwikkeling personeel en organisatie/reorganisatie zijn trajecten, zoals de doorontwikkeling van de Brandweer naar 2020, opleidingen naar aanleiding van de reorganisatie, pilots TS4, pilot mixmodel beroeps, opleidingen HV1, ontwikkeling netwerkmanagement en Ik en onze VRZHZ opgestart. Het traject Ik en onze VRZHZ en haar onderliggende sporen (leiderschaps-, persoonlijke en teamontwikkeling) lopen door in 2018. Deze sporen hebben als doel onze organisatie en haar medewerkers te ontwikkelen naar de waarden zoals in het beleidsplan van de VRZHZ is omschreven.

In het hoofdproject B) doorontwikkeling informatiepositie en informatiegericht werken is gewerkt aan onder andere de vernieuwde ICT-omgeving (voorbereidingen en uitvoer in 2017 en 2018). Tevens is het project over de kostenverdeelsleutel afgerond in 2017.

Onder het hoofdproject C) voorkant veiligheidsketen vindt de doorontwikkeling van risicobeheersing (mede in het licht van de nieuwe omgevingswet) plaats, zoals bijscholing van medewerkers naar een meer risicogerichte benadering en een meer op samenwerking ingericht werkproces. Onderdelen (doorontwikkeling risicobeheersing en E&A) van dit hoofdproject zijn afgerond. In 2017 is capaciteit vrijgemaakt om met behulp van een impactanalyse de overstromingsscenario's in Zuid-Holland Zuid in beeld te brengen. Bij de start van dit traject zijn middelen vrijgemaakt om dit mogelijk te maken. Op dit moment kan geconstateerd worden dat er veel inspanningen zijn verricht op dit dossier en dat er goede voortgang wordt geboekt maar dat de middelen die destijds geraamd waren niet meer nodig zijn voor de realisatie van dit product.

Hoofdproject D) de harmonisering van de organisatie ten behoeve efficiency en ontwikkeling heeft betrekking op onder andere verhuizingen en gebouwaanpassingen als gevolg van de reorganisatie

2016, evenals het efficiënter maken van de toegang tot de verschillende gebouwen in onze regio. In 2017 zijn de ontwikkelingen afgerond met de aanpassingen aan de verscheidene gebouwen d.m.v. een uniform sleutelsysteem.

Reserve Samenvoeging meldkamers

In 2016 is de reserve samenvoeging meldkamers gevormd ter dekking van aanloopkosten van samenvoeging van de meldkamers in Rotterdam en Dordrecht. Deze kosten hebben geen betrekking op de samenvoeging van de meldkamer zelf, maar betreffen de harmonisatieslag die in aanloop van de samenvoeging gemaakt wordt, bijvoorbeeld het harmoniseren van de protocollen en het synchroniseren van de processen (zoals het omnummeren van de voertuigen). In 2016 en 2017 zijn een aantal van deze harmonisatieslagen gerealiseerd en de totale kosten die hiermee samenhangen bedroeg € 120.073. Naar verwachting wordt de harmonisatieslag in 2018 verder afgerond.

6.2.4.2 Voorzieningen

In onderstaand overzicht is het verloop van de voorzieningen in 2017 weergegeven.

Omschrijving	1-1-2017	Toevoeging	Aanwending	31-12-2017
Onderhoud SB/Voertuigen	239.251	-	-1.638	237.613
Onderhoud VR-Gebouw	119.215	42.906	-21.976	140.145
Onderhoud gebouwen	356.155	694.746	-633.336	417.565
Vervanging meubilair	-	88.823	-21.505	67.318
Groot onderhoud blusboot	160.849	27.043	-21.100	166.792
Meldkamer	48.427	-	-	48.427
Totalen	923.897	853.518	-699.555	1.077.860

Voorziening onderhoud SB/voertuigen

Uit berekeningen is gebleken dat met het saldo van de voorziening per 1 januari 2017 het onderhoud gedurende de resterende levensduur (tot en met 2024) is gegarandeerd. Dat betekent dat er geen dotaties meer hoeven plaats te vinden

Voorziening onderhoud VR-gebouw

Deze voorziening is gevormd voor het uitvoeren van het onderhoud aan het VR-gebouw, zoals in het meerjarenonderhoudsplan (MOP) is weergegeven. In 2017 heeft een dotatie van €42.906 plaatsgevonden en is een aanwending gedaan van € 21.976.

Voorziening onderhoud gebouwen

Deze voorziening is gevormd voor het uitvoeren van het onderhoud van de kazernes die sinds 1 januari 2016 in eigendom zijn van de VRZHZ. In 2017 heeft een dotatie van € 694.746 plaatsgevonden en is een aanwending gedaan van € 633.336, dit bedrag is inclusief het bedrag voor de vorming van de voorziening vervanging meubilair. De dotatie wordt berekend op basis van het meer jaren onderhoudsplan (MOP) per kazerne en is een gemiddeld bedrag over de resterende levensduur van de panden.

Voorziening Vervanging Meubilair

Er is een splitsing gemaakt in de jaarlijkse dotatie aan de voorziening; voor de vervanging van het meubilair is een aparte voorziening gevormd. De vervangingsbedragen zijn opgenomen in het MJOP, opgesteld door BBN. De toevoeging is op basis van de jaarlijkse gemiddelde dotatie voor de

resterende levensduur van de panden, zie de onderhoudsplannen. In 2017 heeft een dotatie plaatsgevonden van €88.823 en was er een aanwending van € 21.505.

Voorziening groot onderhoud blusboot

De VRZHZ beschikt over een blusboot. De voorziening is bestemd voor de dekking van kosten van groot onderhoud. Het groot onderhoud kan in de loop der jaren uit deze voorziening gedekt worden. Ten grondslag aan deze voorziening ligt een schema van dotaties en onttrekkingen conform een groot onderhoudsplan.

Voorziening Meldkamer

Deze voorziening is gevormd voor het samenvoegen van de Meldkamers in de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) De te verwachte desintegratiekosten zijn € 50.000. Deze kosten hebben betrekking op het ontmantelen van de huidige meldkamer op het Oranjepark. In 2016 is een bedrag van € 1.573 onttrokken uit deze voorziening.

6.2.4.3 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De VRZHZ heeft op 31 december 2017 de volgende langlopende schulden:

Omschrijving	01-01-2017	Toevoegingen	Aflossingen/ afschrijvingen	31-12-2017	Aflossing- verplichting 2018	Rentelasten 2017
Onderhandse leningen van						
Binnenlandse Banken en overige financiële instellingen	50.431.490	-	2.192.285	48.239.205	2.249.708	1.294.985
Gemeenten	2.824.418	-	54.868	2.769.550	56.185	71.153
Totaal	53.255.908	-	2.247.153	51.008.755	2.305.893	1.366.138

De rentepercentages op de leningen bij de BNG Bank variëren tussen 1,81% en 3,85%. Het rentepercentage van de leningen van de gemeenten bedraagt 2,40%. Dit is gelijk aan het gemiddelde percentage van de leningen die aangetrokken zijn ten behoeve van de financiering van de kazernes bij de BNG.

6.2.5 Vlottende passiva

6.2.5.1 Netto vlottende schulden

De kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Omschrijving	31-12-2017	31-12-2016
Kasgeldleningen	1.000.000	0
Overige schulden	3.480.713	4.573.937
Totalen	4.480.713	4.573.937

Overige schulden

Omschrijving	31-12-2017	31-12-2016
Crediteuren	1.879.341	2.063.196
Belastingdienst	1.480.448	1.672.227
Overige nog te betalen kosten	120.925	838.514
Totalen	3.480.713	4.573.937

De schuld aan de belastingdienst betreft de nog af te dragen BTW en de nog te betalen loonheffingen over december 2017.

6.2.6 Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt.

Omschrijving	31-12-2017	31-12-2016
Nog te betalen kosten	1.348.663	1.999.244
Ontvangen voorschotten EU en Rijkssubsidies	5.837.088	5.872.681
Onderhanden werk opleidingen	110.117	253.505
Overige overlopende passiva	11.629	7.989
Totalen	7.307.497	8.133.418

Nog te betalen bedragen

De nog te betalen bedragen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	31-12-2017	31-12-2016
Huisvestingskosten	-	56.170
Afrekening Box 3	549.852	500.008
Kosten crisisnoodopvang vluchtelingen	-	1.666
Afrekening Huisvestingskosten gemeenten	266.612	154.504
Rente langlopende leningen	167.234	172.763
Blusboot	-	255.000
Belastingdienst	124.000	-
Overige kosten	240.965	859.133
Totalen	1.348.663	1.999.244

Ontvangen voorschotten EU- en rijkssubsidies

De ontvangen voorschotten van subsidies betreffen niet bestede, geormerkte gelden. Het verloop hiervan is als volgt te specificeren.

Specificatie gesubsidieerde projecten	1-1-2017	Toevoeging	Aanwending	31-12-2017
25 KV Spanningstester (CLU+)	2.038.191	437.469	-21.963	2.453.697
Crismas	212.010		-110.712	101.298
ESF	39.521	51.265		90.786
Impuls Omgevingsveiligheid	-	641.000	-641.000	-
Predict	173.580		-131.788	41.792
Spoorzone	3.361.136		-250.753	3.110.383
USAR	15.652	108.591	-117.716	6.527
Overige Europese subsidies	32.591	570	-557	32.604
Totaal	5.872.681	1.238.895	-1.274.488	5.837.088

25 KV Spanningstester (CLU+)

Voor de HSL en Betuweroute zijn vier opgeleide 25kV teams beschikbaar en kunnen na alarmering binnen 15 minuten ter plaatse zijn. Hiervoor wordt vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Milieu een vergoeding ontvangen ter dekking van investering- en beheerskosten. In 2017 heeft geen

investering plaats gevonden. De vergoedingen worden o.a. in 2018 ingezet ter dekking van investeringskosten en het beheer van dit specialisme.

Crismas

VRZHZ heeft als coördinator deelgenomen aan het Europese project CRISMAS. Dit project is gestart in 2016 en geëindigd in 2017 en had als doel een aantal Europese regio's en steden bij te staan in het uitvoeren van een lokaal risk assessment en het ontwikkelen van een risk management strategie. De gemaakte kosten hebben vooral betrekking op reis- en verblijfskosten en het doorstorten van al in 2016 ontvangen subsidie aan de andere partners. De finale afrekening vindt plaats in 2018.

ESF

Ten aanzien van het ESF-project wordt onderstaand een verloopoverzicht weergegeven van de bestedingen van de afgelopen jaren.

Bestedingen	Tot en met 2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totaal
Overige kosten	298.413	20.741	9.662	-	-	-	-	328.816
Honoraria praktijk docenten	53.871	-	297	-	-	-	-	54.168
Boeken	14.868	-	-	-	-	-	-	14.868
Kosten overige lesmiddelen	6.657	-	735	-	-	-	-	7.392
Honoraria chauffeur TAS	5.013	-	-	-	-	-	-	5.013
Reiskosten chauffeur TAS	132	-	-	-	-	-	-	132
Overige projectkosten	6.283	-	-	-	-	-	-	6.283
Totale	385.237	20.741	10.694	-	-	-	-	416.672

Het saldo ultimo 2017 is ongewijzigd ten opzichte van 2016. De subsidie is bedoeld voor verbetering van kwaliteit van brandweeropleidingen. De verwachting is dat in 2018 de subsidie onder andere aangewend wordt voor het aanpassen van de leergangen, opzetten van de trajectbegeleiding (aandachtspunt vanuit de audit) en het bijscholen van de instructeurs om de nieuwe elektronische leeromgeving (ELO) voor de opleiding manschap A, leergang brandweerchauffeur en de pilot leergang bevelvoerder, te kunnen verzorgen. Na afronding van de laatste tranche zal de eindafrekening van de ontvangen subsidie worden opgesteld.

Het landelijk uitlopen van de pilot fase met als gevolg vertraging voor onze implementatie is de reden dat geen bestedingen in 2016 zijn gedaan. Implementatie ELO start in 2017 met de eerste type leergang te weten Manschap A en vervolgens leergang bevelvoerder en brandweerchauffeur. Implementatie behelst meerdere onderdelen zoals aanschaf ICT middelen, inhoudelijke aanpassingen aan lesstof, functioneel beheer maar ook bijscholing van functionarissen (instructeurs, leerwerkplekbegeleiders).

Impuls Omgevingsveiligheid

Vanuit het ministerie van Infrastructuur en Milieu is voor alle veiligheidsregio's in Nederland een subsidie ter beschikking gesteld van € 3.000.000. Deze subsidie wordt per landsdeel ter beschikking gesteld. VRZHZ is onderdeel van het landsdeel Zuid-West. Voor het landsdeel Zuid-West is in 2017

€ 641.000 (deelprogramma 4) aan subsidie gereserveerd. De verdeling van dit bedrag binnen landsdeel Zuid-West is gebaseerd op een samenwerkingsovereenkomst.

De VRZHZ coördineert de gelden van het landsdeel Zuid-West. Na het indienen van verantwoordingen van bestede uren en middelen, zijn per kwartaal voorschotten uitgekeerd door de landelijke budgethouder (uitvoerder: Provincie Zuid-Holland). Het gehele subsidievoorschot voor Zuid-West wordt vanwege de coördinerende rol op de rekening van VRZHZ gestort. De andere vier veiligheidsregio's binnen Zuid-West hebben voor hun deel van de subsidie facturen ingediend bij de VRZHZ. Hieronder per veiligheidsregio de werkelijke bestedingen van de ontvangen subsidie (incl. het deel voor VRZHZ):

Bestedingen	VRR	VRHM	VRH	VRZ	VRZHZ	Totaal
Deelprogramma 4	252.140	84.906	47.088	126.877	129.990	641.000
	252.140	84.906	47.088	126.877	129.990	641.000

Predict

VRZHZ heeft als partner deelgenomen aan het Europese project PREDICT. Dit project is gestart in 2015 en geëindigd in 2017 en had betrekking op onderzoek naar Cascade-effecten van uitval van Vitale infrastructuur. De loonkosten van de inzet van een medewerker van de VRZHZ zijn ten laste van het project gebracht evenals de met het project samenhangende reis en verblijfskosten. Voor het project is subsidie verkregen die voor een groot deel al in eerdere jaren beschikbaar is gesteld. De definitieve afrekening vindt plaats in 2018.

Spoorzona

Op 31 mei 2006 heeft het Rijk, een subsidie van €15 miljoen beschikbaar gesteld aan de gemeenten Dordrecht en Zwijndrecht voor het treffen van maatregelen ten gunste van een verbeterde hulpverlening op en rond het spoor door Dordrecht en Zwijndrecht. Met de verstrekte subsidie is het project Spoorzone ontstaan.

In het licht van de subsidie zijn afspraken gemaakt dat de commandant van de Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid, thans Algemeen Directeur van de VRZHZ:

- als gedelegeerd opdrachtgever voor dit project fungeert en dat binnen de regionale brandweer een projectorganisatie is ingericht voor de aansturing en de inhoudelijke begeleiding van dit project;
- als kasbeheerder van het totale subsidieproject optreedt.

USAR

In 2017 heeft het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid een participantenbijdrage toegekend aan de VRZHZ. Deze vergoeding wordt voor een deel uitbetaald aan de deelnemers van het Urban Search and Rescue Team, die vanuit de regio Zuid-Holland Zuid worden geleverd. Het overige deel is bedoeld als tegemoetkoming aan de werkgevers voor het beschikbaar stellen van personeel ten behoeve van USAR.

Overige projectkosten

Uitgaven en inkomsten voor werkzaamheden die niet gerelateerd zijn aan een subsidieproject maar betreffen verbonden werkzaamheden voor de Europese Commissie zoals het uitvoeren van Peer Reviews, de ontvangst van buitenlandse delegaties, deelname aan advisory boards voor andere projecten, het verwerven van nieuwe projectsubsidies en dergelijke.

Onderhanden werken opleidingen

Binnen de organisatie-eenheid organiseert Bureau Vakbekwaamheid brandweercursussen voor met name de regio Zuid-Holland Zuid. De opbrengsten (als ook de kosten) van cursussen, die op 31 december 2017 nog niet zijn afgesloten, worden integraal op de balans als transitorische post opgenomen. In 2018 worden de betreffende opbrengsten weer ten gunste van de exploitatie gebracht.

6.2.6.1 *Gebeurtenissen na balansdatum*

Ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening waren geen relevante gebeurtenissen na balansdatum bekend die zouden moeten worden verwerkt in het jaarresultaat.

6.2.6.2 *Garantstellingen*

Garantstelling lening Spinel Veiligheidscentrum B.V. € 2,25 miljoen.

In 2006 is een multidisciplinair oefenterrein in gebruik genomen. De investering en financiering hiervan zijn via Spinel Veiligheidscentrum B.V. gelopen. Per 1 januari 2010 heeft de VRZHZ de aandelen voor 100% overgedragen gekregen en heeft daarmee voor 100% het eigendom van deze vennootschap. De VRZHZ heeft zich garant gesteld voor de, door Spinel Veiligheidscentrum B.V. , aangegane langlopende lening. Dit is bekrachtigd in de vergadering van het Algemeen bestuur van 15 februari 2006. Deze garantiestelling is door de VRZHZ overgenomen (bestuurlijk bekrachtigd). Ultimo 2017 is het openstaande bedrag op deze lening € 1.610.000.

In 2016 is door Spinel Veiligheidscentrum B.V. een nieuwe lening aangetrokken voor een bedrag van € 957.000 waarvoor VRZHZ garant staat (DB 28 januari 2016 2016/24). Het openstaande bedrag ultimo 2017 bedraagt € 638.225.

Tot en met 2017 heeft de verstrekte garantstelling niet tot uitbetaling geleid.

Garantstelling nieuwe meldkamer locatie Rotterdam

Met de ondertekening van de overeenkomst inzake nieuwe meldkamer locatie Rotterdam ten behoeve van de samenvoeging van de meldkamers Zuid-Holland Zuid en Rotterdam Rijnmond, is tevens ingestemd met een garantstelling tegenover de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond voor de verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst (DB 17 december 2015 2015/4307). De garantstelling is pro rata de verdeelpercentages, dat voor de VRZHZ uitkomt op een percentage van 4,8%. Voor de nog af te sluiten financieringsovereenkomst van maximaal € 12 miljoen bedraagt de garantstelling voor de VRZHZ daarom maximaal € 567.000.

6.2.6.3 *Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen*

De VRZHZ leest multifunctionals (kopiëren, printen, mailen). Hiervoor is een contract afgesloten met een looptijd tot 30 november 2017. Dit contract kan mogelijk eenmalig voor een jaar worden verlengd. De kosten bedragen circa € 120.000 per jaar.

In 2016 is een rekening-courant overeenkomst afgesloten met Spinel Veiligheidscentrum B.V. om te kunnen voorzien in de financieringsbehoefte. De rekening-courant faciliteit bedraagt maximaal € 1.000.000. Ultimo 2017 heeft Spinel Veiligheidscentrum B.V. geen bedrag openstaan. Over het gemiddelde saldo wordt een rente in rekening gebracht van 0,65%. De ontvangen rente in 2017 over het gemiddelde openstaande saldo bedraagt circa € 1.000.

Voor vaste telefoondiensten en internetverkeer is een overeenkomst afgesloten tot en met 2023. De jaarlijkse kosten bedragen € 202.000.

De jaarlijkse kosten voor het uitbesteden van de salarisadministratie bedragen € 112.000. De overeenkomst is aangegaan tot en met 2020.

Het onderhoudscontract van de software van de financiële afdeling bedraagt € 8.000 en het servicecontract/licenties hiervan € 20.000 per jaar.

De jaarlijkse kosten voor accountantsdiensten bedragen € 48.000.

Het contract met Koffie Partners Koffieautomaten omvat jaarlijks € 34.000.

7 SiSa bijlage 2017

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties				
januari 2018				
JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: A2 / 01</i>	
			€ 5.610.224	

Specificatie 2017

A2/01. BDUR

De totale BDUR-bijdrage over 2017 voor de VRZHZ bedraagt € 5.610.224. Dit gehele bedrag is in 2017 besteed.

Verloop SISA	31-12-2016	Toevoeging	Aanwending	31-12-2017
BDUR regulier 2017	-	5.547.016	5.547.016	-
BDUR 2017 Loon en prijsbijstelling	-	63.208	63.208	-
	-	5.610.224	5.610.224	-

8 Vaststelling

Dagelijks bestuur

Als (concept)jaarrekening vastgesteld en aangeboden aan het dagelijks bestuur op 22 maart 2018.

Het dagelijks bestuur van de VRZHZ,

de secretaris,

de voorzitter,

Drs. C.H.W.M. Post Mcm

Mr. A.W. Kolff

Algemeen Bestuur

Jaarrekening 2017, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRZHZ in de openbare vergadering van 12 april 2018.

de secretaris,

de voorzitter,

Drs. C.H.W.M. Post Mcm

Mr. A.W. Kolff

C. bijlagen

1 Kerngegevens

Gegevens per 31 december 2017		Rekening 2012	Rekening 2013	Rekening 2014	Rekening 2015	Rekening 2016	Rekening 2017
Aantal inwoners		480.310	481.794	483.024	483.849	484.813	483.849
Oppervlakte regio in ha		87.985	87.985	87.985	87.985	87.985	87.985
Exploitatielasten (excl. mutaties reserves)		37.606.000	42.809.000	45.300.000	46.077.000	47.422.000	46.944.000
Netto personeelslasten (eigen personeel)		15.638.879	23.900.299	23.710.405	23.198.000	24.110.000	24.288.000
Investerings (excl. overdracht gemeenten)		7.187.976	26.236.419	3.521.108	6.596.604	3.115.542	2.624.124
Investerings overdracht gemeenten		-	9.000.884	-	19.048.611		
Boekwaarde investeringen	materiële vaste activa	14.082.266	46.674.121	46.848.279	69.935.843	69.490.590	68.249.067
	financiële vaste activa	3.876.000	1.596.000	416.000	1.986.000	1.848.000	1.468.000
	waarvan vordering Regio ZHZ	3.876.000	1.596.000	416.000	-		
Algemene reserves		1.135.544	369.179	906.061	295.371	449.075	620.678
Bestemmingsreserves		1.634.116	1.513.427	1.801.218	4.383.847	4.105.514	3.617.532
Voorzieningen		294.018	246.083	349.395	370.704	923.897	1.077.860
Langlopende schulden		5.500.000	37.722.905	36.067.860	55.445.860	53.255.908	51.008.755
Rentepercentage financiering		4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	3,00%	3,00%
Formatie op 31-12 (fte's)		211,11	309,84	308,41	300	302	301

2 Risico's

1. Langdurige calamiteit (I)				
Omschrijving	Een langdurige calamiteit vergt langdurige inzet van de crisisorganisatie. Inzet van medewerkers van partners in de crisisorganisatie VRZHZ wordt vergoed. Daarnaast vergt een dergelijke calamiteit gelet op de maatschappelijke impact en de noodzaak tot zorgvuldige evaluatie, waaronder het begeleiden van onderzoeksactiviteiten door inspecties en de Onderzoeksraad, externe ondersteuning en inzet van mensen en middelen. De ervaring met o.a. het incident Chemie-Pack is aanleiding voor dit risico.			
Beheersingsmaatregel	Geen beheersingsmaatregel mogelijk. Dekking vindt plaats uit algemene reserve.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 1.000.000	33%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 66.000

2. Regionale meldkamers (S)				
Omschrijving	<p>Door landelijke bezuinigingsmaatregelen worden de meldkamers van ZHZ en Rotterdam-Rijnmond samengevoegd (als onderdeel van de vorming van de landelijke meldkamerorganisatie LMO), waarbij gekozen is voor Rotterdam als locatie. Dit heeft de volgende risico's voor de VRZHZ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een belangrijke onzekere factor op financieel gebied is de onduidelijkheid op welke wijze de financiering na overgang naar de Landelijk Meldkamer Organisatie (LMO) er uit zal komen te zien. Het ministerie van J&V stelt een afroming van de BDUR gelden voor als financiële dekking voor de LMO. Hoe groot deze uitname wordt en wat daarvan de consequenties zijn voor de betrokken gemeenten zullen zijn is op dit moment niet aan te geven. - Mogelijk hogere kosten ICT door jaarlijkse bijdrage landelijke ICT. Op dit moment is nog niet bekend welke financiële gevolgen de aansluiting op de landelijke ICT-faciliteit van politie/LMO zal hebben. Het is nog niet bekend hoe groot de regionale investering in ICT nog zal zijn, noch welke bijdrage voor de aansluiting op de landelijke faciliteit zal moeten worden betaald. Dit brengt het risico met zich mee dat de kosten voor ICT hoger uit zullen vallen dan nu voorzien. Weliswaar heeft de minister van J&V een garantie afgegeven dat het aansluiten op de landelijke ICT-faciliteit voor Rotterdam geen hogere kosten met zich mee mag brengen, maar het is de vraag of deze stand houdt. - De heroriëntatie van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO), het resultaat van de Gateway Review naar de LMO en de voortgang van het proces, heeft onder meer geleid tot aanpassing van het tempo van de realisatie van één landelijke meldkamerorganisatie. Uitgangspunt was dat de nieuwe GMC op het moment van ingebruikname, of kort daarna, zou worden overgedragen aan de LMO. Inmiddels is duidelijk dat die overdracht in ieder geval niet vóór 2020 zal plaatsvinden. De heroriëntatie heeft geen invloed op het tijdstip van ingebruikname van de nieuwe meldkamer. <p>Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft in 2016 opdracht gegeven om te onderzoeken of de besparingen en het daarbij behorende tijdsplan zoals opgenomen in het Transitieakkoord (2013) realistisch zijn. In het regeerakkoord Rutte III zijn er extra middelen beschikbaar gesteld om de eerdere beoogde taakstelling op te heffen. Hiervoor is landelijk €17 mln. beschikbaar. Hiermee komt de beoogde taakstelling te vervallen.</p>			
Beheersingsmaatregel	Maximale invloed uitoefenen via de bestaande overlegstructuren op de voorgenomen uitname uit het BDUR. Goede sturing vanuit de projectorganisatie op de overgang vanuit Dordrecht naar Rotterdam.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 300.000	50%	Hoog (20%)	Structureel	€ 120.000

3. Garantstelling en risico's leningen oefenterrein (I)				
Omschrijving	De VRZHZ staat garant voor de lening die de ZHZ Investerings B.V. (per 8 januari 2016 Spinel Veiligheidscentrum B.V.) in 2006 heeft afgesloten bij de BNG. De lening (met een totaalwaarde van € 6, 9 mln. en een stand per 1 januari 2017 van € 3,05 mln.) is aangetrokken voor de bouw van een multidisciplinair opleidings- en oefenterrein op het industrieterrein Dordtse Kil III in Dordrecht. Tevens zijn andere garantstellingen aangegaan en heeft de VRZHZ leningen verstrekt, teneinde de liquiditeitspositie te verbeteren. De totale risicowaarde bedraagt per 1 januari 2018: € 4,5 mln. Het financieel risico is gelegen in het maken van aanspraak van BNG Bank op de garantstelling van de VRZHZ in de lening aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. Mede gezien de nauwe (bestuurlijke) relatie tussen de B.V. en de VRZHZ is het voor de VRZHZ mogelijk tijdig in te grijpen bij mogelijke financiële risico's in de bedrijfsvoering. Daarnaast is door de positieve exploitatieresultaten over 2016 en 2017, de verbeterde liquiditeitspositie en de punctualiteit van betaling door Spinel het risico naar beneden bijgesteld.			
Beheersingsmaatregel	De VRZHZ heeft de volgende beheersmaatregelen getroffen: <ol style="list-style-type: none"> 1. dienstverleningsovereenkomst gesloten tussen Spinel Veiligheidscentrum B.V. en de VRZHZ voor uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken, waaronder financieel advies en treasurybeheer; 2. regulier management- en directieoverleg is gepland, met een vaste agenda met daarop minimaal de operationele en financiële prestaties en forecast, ter voorbereiding op de vergaderingen van de Raad van Commissarissen. 			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 4.500.000	5%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 45.000

4. Opkomsttijden / operationele dekking (S)				
Omschrijving	De regio Zuid-Holland Zuid maakt gebruik van de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de genoemde opkomsttijden in de Wet Veiligheidsregio's. Het risico is dat niet voldaan wordt aan het gestelde rondom het bestuurlijk gemotiveerd afwijken. Met name in de dagsituatie staat de operationele dekking onder druk bij een aantal posten waardoor niet voldaan wordt aan de opkomsttijden. Beide situaties zouden kunnen leiden tot eventuele schadeclaims.			
Beheersingsmaatregel	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijke en ambtelijke beïnvloeding; • Opleiding en werving van personeel; • Werken met kleinere bezetting; • Aangepaste alarmering en uitrukprocedures. 			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€4.000.000	5%	Midden (10%)	Structureel	€ 80.000

5. Brandweeronderwijs (S)				
Omschrijving	De impact voor de "eigen" opleidingsschool als gevolg van het centraliseren brandweeronderwijs en uitkomsten van de landelijke audit in 2018 e.v. Bij het niet voldoen aan de deze audit mogen wij zelf geen brandweeronderwijs meer geven en volgt er onvermijdelijke outsourcing. Dit leidt tot daling van inkomsten waardoor loonkosten van vast personeel financieel ongedekt zijn.			
Beheersingsmaatregel	In 2017 en 2018 worden binnen het samenwerkingsverband West 4 de verbeterpunten van de eerste audit opgepakt en aangepast in de organisatie van de leergangen.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€600.000	30%	Laag (5%)	Structureel	€ 36.000

6. Friciekosten uittreding Leerdam en Zederik (I)				
Omschrijving	Per 1/1/2019 treden de gemeenten Leerdam en Zederik uit de VRZHZ, vanwege de fusie met de gemeente Vianen tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. De provinciegrens wordt gewijzigd en het werkgebied van Leerdam en Zederik wordt ondergebracht in de provincie Utrecht (wetsvoorstel 34824) en daarom in de Veiligheidsregio Utrecht. Het bestuurlijke uitgangspunt hierbij is er geen sprake is van ongedekte achterblijvende kosten en een kostenneutraal project. Het wetsvoorstel geeft hiertoe geen garantie. Bij handhaving van het wetsvoorstel blijft een risico op (gedeeltelijke) ongedekte lasten. Deze resulteren dan in een bezuinigingsopgave en/of verhoging van de bijdrage van de achtergebleven deelnemende gemeenten.			
Beheersingsmaatregel	Om het risico te beheersen wordt allereerst getracht (via een zienswijze bij de vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer) het wetsvoorstel zo aan te passen dat de financiële effecten gemitigeerd worden. Ten tweede wordt, in samenspraak met de Veiligheidsregio Utrecht en de BVO Vijfheerenlanden, alles in het werk gesteld om de kosten zo laag mogelijk te houden.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€6.600.000	25%	(Hoog) 20%	Incidenteel	€330.000

7. Inkomsten OMS (S)				
Omschrijving	Onderzoek heeft uitgewezen dat het huidige OMS stelsel niet in stand kan blijven. De belangrijkste onzekerheid is of de VRZHZ gedurende de looptijd van de overeenkomst met KPN (tot 21 januari 2021) ook de markt al vrij mag/kan geven en wat daar de gevolgen van zijn. Het risico is dat abonnees tussentijds het abonnement opzeggen.			
Beheersingsmaatregel	Middels het opstellen van een impactanalyse en het adressering in de begrotingen 2017 t/m 2020 wordt dit financieel risico beheerst.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€300.000	Gemiddeld (25%)	Laag (5%)	Structureel	15.000

3 Kredieten

Onderstaand is de staat van de kredieten opgenomen. Voorgesteld wordt om de kredieten met een looptijd van langer dan 2 jaar af te voeren, tenzij er een verplichting aan ten grondslag ligt of tenzij er redenen zijn om deze te handhaven.

GB-rekening	Artikel nr.	Omschrijving	AB-besluit	Beschikbaar gesteld krediet	Cumulatief ten laste van krediet	Restant krediet	Over te brengen krediet	Af te sluiten
		x € 1.000						
Totaal		Totaal		10.358	3.945	6.413	5.508	
Bedrijfsvoering		Bedrijfsvoering		2.140	157	1.983	1.533	
731000	7310001	Aankoop grond Oud Beijerland	2011-2447	45	22	23	23	nee
739000	7390009	Centraal sluitsysteem 2016	2011-2447	80	80			ja
739000	7390010	Vervanging Exact 2017	2015-1804	450		450		ja
739000	7390011	Project implementatie & datamigratie 2017	2016-3446	1.400		1.400	1.400	nee
739000	7390012	Camerasysteem ROT VR gebouw 2017	2016-997	55	55			ja
739000	7390017	Zonwering Kohnstammlaan	2017-2226	110		110	110	nee
Brandweer		Brandweer		8.218	3.787	4.430	3.975	
735000	7350005	Tankautospuiteroeps I 2015	2015-4026	387	387			Ja
735000	7350007	Voertuig 18-732 2016	2015-4026	36	32	4		Ja
735000	7350008	Voertuig 18-535 2016 18-6801	2015-4026	30	26	4		Ja
735000	7350010	Voertuig 18-542 2016 18-7003	2015-4026	36	21	16		Ja
735000	7350011	Voertuig 18-285 2016 18-9602	2015-4026	48	37	12		Ja
735000	7350012	Voertuig 18-489 2016 18-6307	2015-4026	30	26	4		Ja
735000	7350013	Voertuig 18-092 2016 18-9792	2015-4026	61	41	20		Ja
735000	7350014	Voertuig 18-244 2016 18-9508	2015-4026	30		30	30	Nee
735000	7350015	Tankautospuiteroeps II 2016	2015-4026	387	384	3		Ja
735000	7350016	Midlife update tankautospuiteroeps 2016	2015-1799	182	182			Ja
735000	7350017	Dienstauto 2016	2015-1799	151	108	44	44	Nee
735000	7350018	Dienst bus 2016 18-5101 en 18-7101	2015-1799	97	85	12		Ja
735000	7350019	Personeel materieel voertuig 2016 18-9409	2015-1799	42	26	16		Ja
735000	7350020	Tankautospuiteroeps vrijwilligers 2016	2015-1799	1.162	390	772	772	Nee
735000	7350021	Piketvoertuig commando 2016	2016-999	87		87	87	Nee
735000	7350022	Brandweershulpverlenings voertuig 2016	2016-999/2017-990	111	102	9	9	Nee

735000	7350023	Logistiek voertuig incl. omkleedruimte 2016	2016-3446	400		400	400	Nee
735000	7350024	Dienstauto's 2017	2016-997	127		127	127	Nee
735000	7350025	Midlife update tankautospuut 2017	2016-997	91	93	-3		Ja
735000	7350026	Personeel materieel voertuig 2017	2016-997	48		48	48	Nee
735000	7350027	Tankautospuut vrijwilligers 2017	2016-997	1.549		1.549	1.549	Nee
735000	7350028	Piketvoertuig commando 2017	2016-997	121		121	121	Nee
735000	7350030	Vervanging haakarmvoertuig 2017	2017-990	175	6	169	169	Nee
737200	7372001	C2000 apparatuur 2015	2014-2140	402	375	27		Ja
737200	7372002	Alarmontvangers BRW 2015	2015-1798	119	75	44	44	Nee
737200	7372003	Mobilifoons 2015	2015-1798	38	16	22		Ja
737200	7372004	Portofoons 2015	2015-4026	70	50	20		Ja
737200	7372006	Ademluchttoestel 2016	2015-1799	61	58	3		Ja
737200	7372007	Meetkoffers 2016	2015-1799	109	34	75	75	Nee
737200	7372008	C2000 apparatuur 2017	2016-997	12	12			Ja
737200	7372009	Mobiele dataterminal 2017	2016-997	182	35	146		Ja
737200	7372010	Ademluchttoestel 2017	2016-997	107	76	30	30	Nee
737200	7372011	Alarmontvanger 2017	2016-997	35		35	35	Nee
737200	7372012	C2000 apparatuur 2017	2017-990	22	11	12	12	Nee
737400	7374001	Hydraulisch redgereedschap 2015	2014-2140	15	14			Ja
737400	7374002	Overige bekapping 2015	2014-2140	18	18			Ja
737400	7374003	Bekapping blusboot	2017-990	150		150	150	Nee
739000	7390001	Software testen ademluchtapparatuur	2014-4082	35	31	4		Ja
739000	7390002	Software 2015	2014-2140	79	63	16		Ja
739000	7390003	Testbank toestel en gelaatstuk 2015	2014-2140	36	36			Ja
739000	7390004	Was-drooginstallatie 2015	2015-1798	20		20	20	Nee
739000	7390005	Testapparatuur 2016		16	13	2		Ja
739000	7390006	Databekabeling 2016	2015-1799	50		50		Ja
739000	7390007	Pilot AED 2016	2016-999	98	31	66		Ja
739000	7390008	Uitbr. machinale reinigingscapaciteit 2016	2016-3446	92	38	54	54	Nee
739000	7390013	Testbank toestel en gelaatstuk 2017	2016-997	12		12		Ja
739000	7390016	Ritregistratiesysteem 2017	2017-990	75		75	75	Nee
739200	7392002	Hoofdbescherming 2015	2014-2140	153	146	7	7	Nee
739200	7392005	AGS pakken 2015	2015-1798	113	88	25	25	Nee
739200	7392007	Compressor 2016	2015-1799	15		15	15	Nee
739200	7392008	Bluskleiding 2016	2016-3446	345	344			Ja
739200	7392010	Ademluchthelmen 2016	2016-3446	277	279	-2		Ja
739200	7392012	Compressor 2017		77		77	77	Nee

4 Operationele kentallen

Onze mensen	
Medewerkers	301
Vrijwilligers	792

Onze regio	
gemeenten	17
inwoners	483.849

Risicobeheersing- Brandveilig Leven	
controles brandveiligheid bouwwerken en bedrijven	428
lespakketten per klas verstrekt	141
gastlessen verzorgd / voorlichting gegeven	256
adviezen brandveiligheid evenementen	228
adviezen omgevingsvergunningen (brandveiligheid, milieu en RO)	862
inspecties bij BRZO-bedrijven	16
woningen bezocht	811
woningchecks	408
rookmelders geplaatst	317

Incidenten	
Aantal incidenten	3.206
Brand:	1.089
Dienstverlening	624
Leefmilieu:	265
OMS melding:	451
Ongeval:	614
Overig (verkeer):	163

Prio incidenten	
Prio 1:	1.592
Prio 2:	1.566
Prio 3:	48

4 GRIP-1 incidenten	
Brand voormalige betonfabriek- Gorinchem- augustus 2017	
Zeer grote brand woning- Papendrecht- juli 2017	
Zeer grote brand woning binnenstad- Leerdam- juni 2017	
Brand voormalige betonfabriek- Arkel- juni 2017	

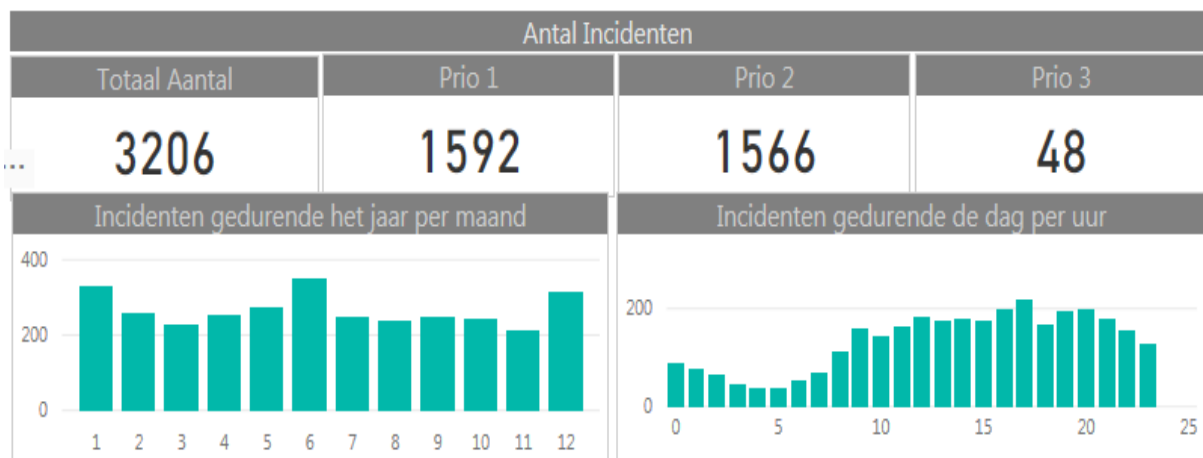
Veiligheid bij evenementen	
evenementen totaal	1.782
waarvan categorie A evenementen met een laag risico	1.124
evenementendagen	2.929

Vakbekwaamheid	
3.018 geregistreerde oefenmomenten in Safety Portal Oefenen	
63 teams volgde de kwaliteitsmetingen	
20 teams volgde de tweedaagse training op Trainingsbase Weeze	
Awareness Terrorismegevolgbestrijding op alle 36 posten geïntroduceerd	

Multidisciplinaire vakbekwaamheid	
Bestuurlijke oefeningen	14
COPI-oefeningen	24
ROT-oefeningen	4
collega's die deelnamen aan de oefening met de nieuwe grafische user interface (GUI) van LCMS	300
collega's die de cursus e-learning basis rampenbestrijding volgden	20
Oefeningen crisisteams:	31
- GHOR	
- Bevolkingszorg	36
- Crisisbeheersing	31

Kengetallen incidentbestrijding

1. a. *Het aantal incidenten in het jaar 2017.*

Bovenstaand betreft het aantal incidenten in 2017 naar prioriteit (1,2 en 3).

Onderstaande grafiek laat het verloop van het aantal meldingen/maand en het aantal OMS-meldingen per maand zien in de jaren 2015 t/m 2017.

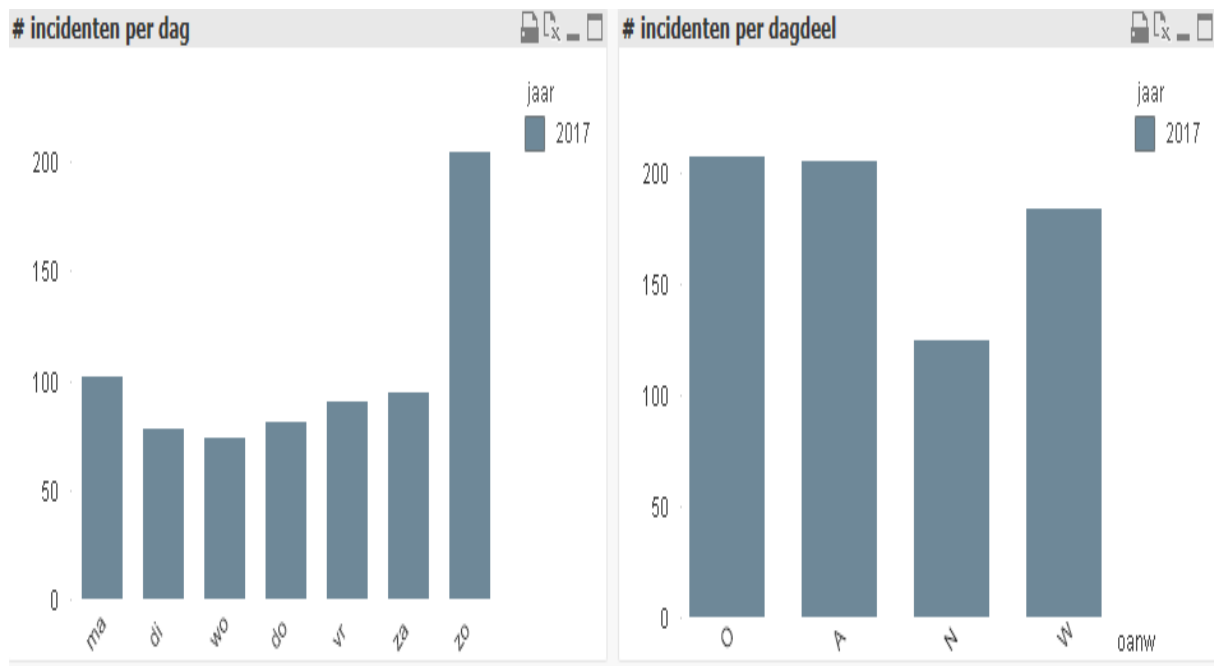
1. b. Het aantal (OMS)-meldingen per maand.

Trends: Het totaal aantal incidenten (over de jaren 2015 t/m 2017 heen) blijft nagenoeg gelijk. De verdeling over de incident categorieën verandert wel waarbij het aantal branden hetzelfde blijft maar de automatische meldingen een duidelijke dalende lijn laten zien.

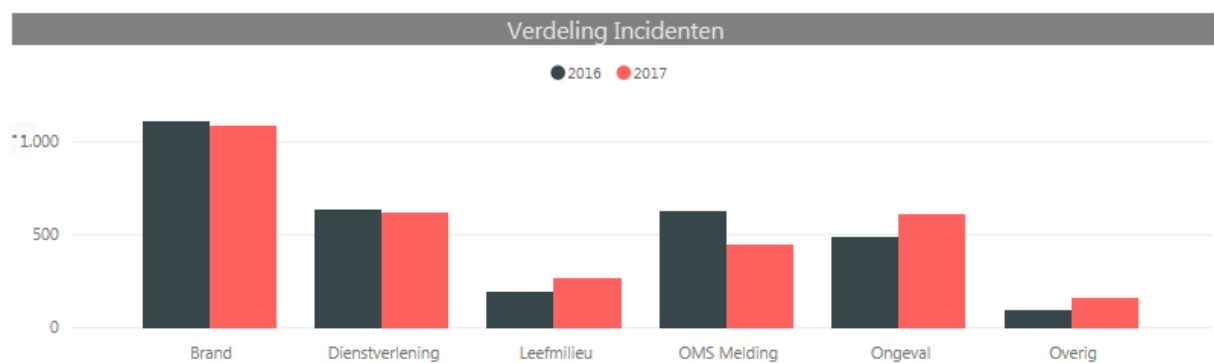
Bijzonder is dat het *aantal meldingen per maand per jaar* nogal eens kan verschillen. Verklaringen hiervoor zijn bijvoorbeeld het optreden van storm dat veelal tot grote aantallen meldingen leidt. Ook in de maand december 2017 waren er minder meldingen dan in 2016. De oud-en nieuw was *relatief* rustig.

1. C. Het aantal branden per dag en per dagdeel in 2017.

Bovenstaand laat zien op welke dagen van de week de meeste branden zijn en op welk moment van de dag (ochtend, avond, nacht of weekend) deze plaatsvinden. 's Nachts lopen slapende personen het meeste risico bij brand. 's Nachts vinden echter minder branden plaats.

2. a. De verdeling tussen de verschillende incident-categorieën in 2016 en 2017.

Het betreft de hoofdindeling in de categorieën : branden, dienstverlening, milieumeldingen. Ongevallen, Automatische (OMS) meldingen en overige meldingen.

2.b. Onderverdeling van de categorieën brand en dienstverlening.

Jaar 2016

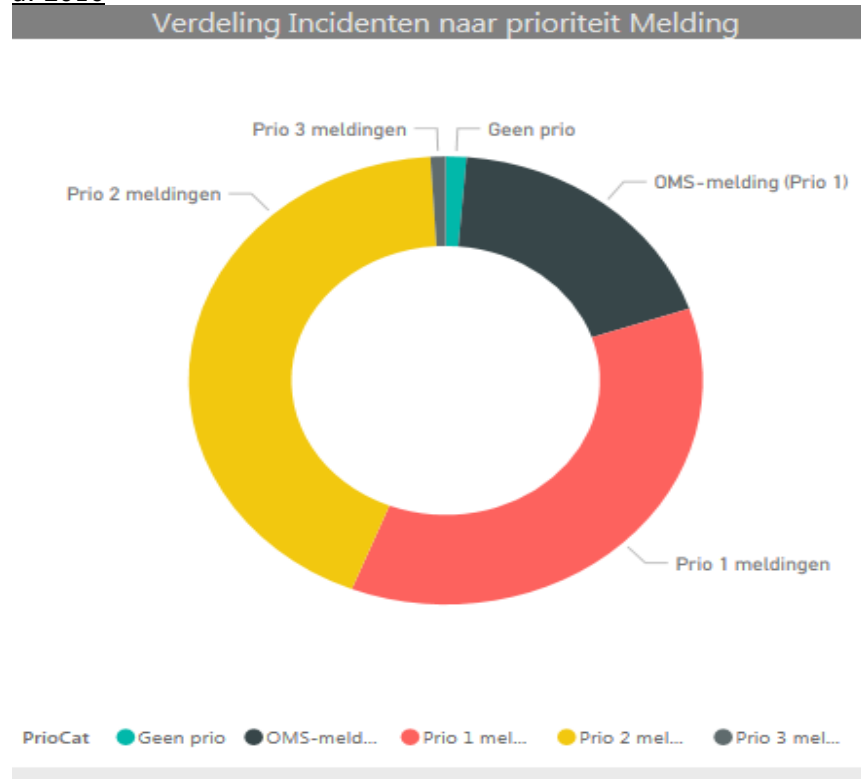
Onderverdeling incidentcategorie brand		Onderverdeling incidentcategorie DV	
Bijgebouw	45	Ambulancezorg	115
Buiten (BR)	498	Brandweer	247
Gebouw	292	Dieren (DV)	233
Onbekend (BR)	2	Multi	15
Scheepvaart (BR)	12	Politie	32
Specifiek	138	Scenario (DV)	7
Wegvervoer (BR)	151	Totaal	649
Totaal	1138		

Jaar 2017

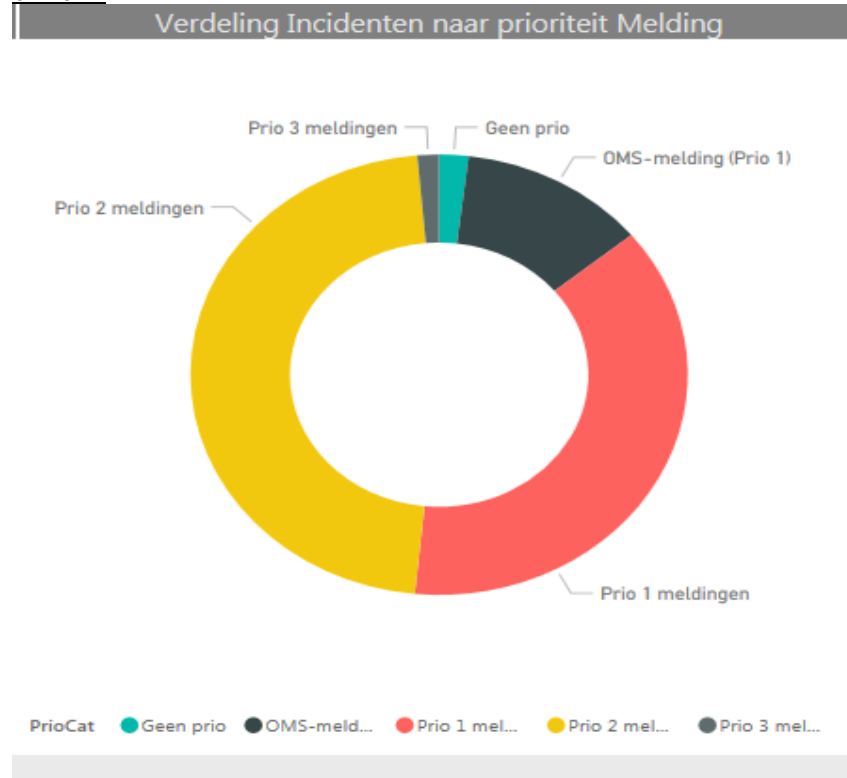
Onderverdeling incidentcategorie brand		Onderverdeling incidentcategorie DV	
Bijgebouw	39	Ambulancezorg	93
Buiten (BR)	453	Brandweer	292
Gebouw	298	Dieren (DV)	218
Natuur	3	Multi	13
Onbekend (BR)	1	Politie	6
Scheepvaart (BR)	15	Scenario (DV)	15
Specifiek	176	Totaal	637
Spoorvervoer (BR)	1		
Wegvervoer (BR)	137		
Totaal	1123		

2.c. Onderverdeling incidenten naar prioriteit.

a. 2016

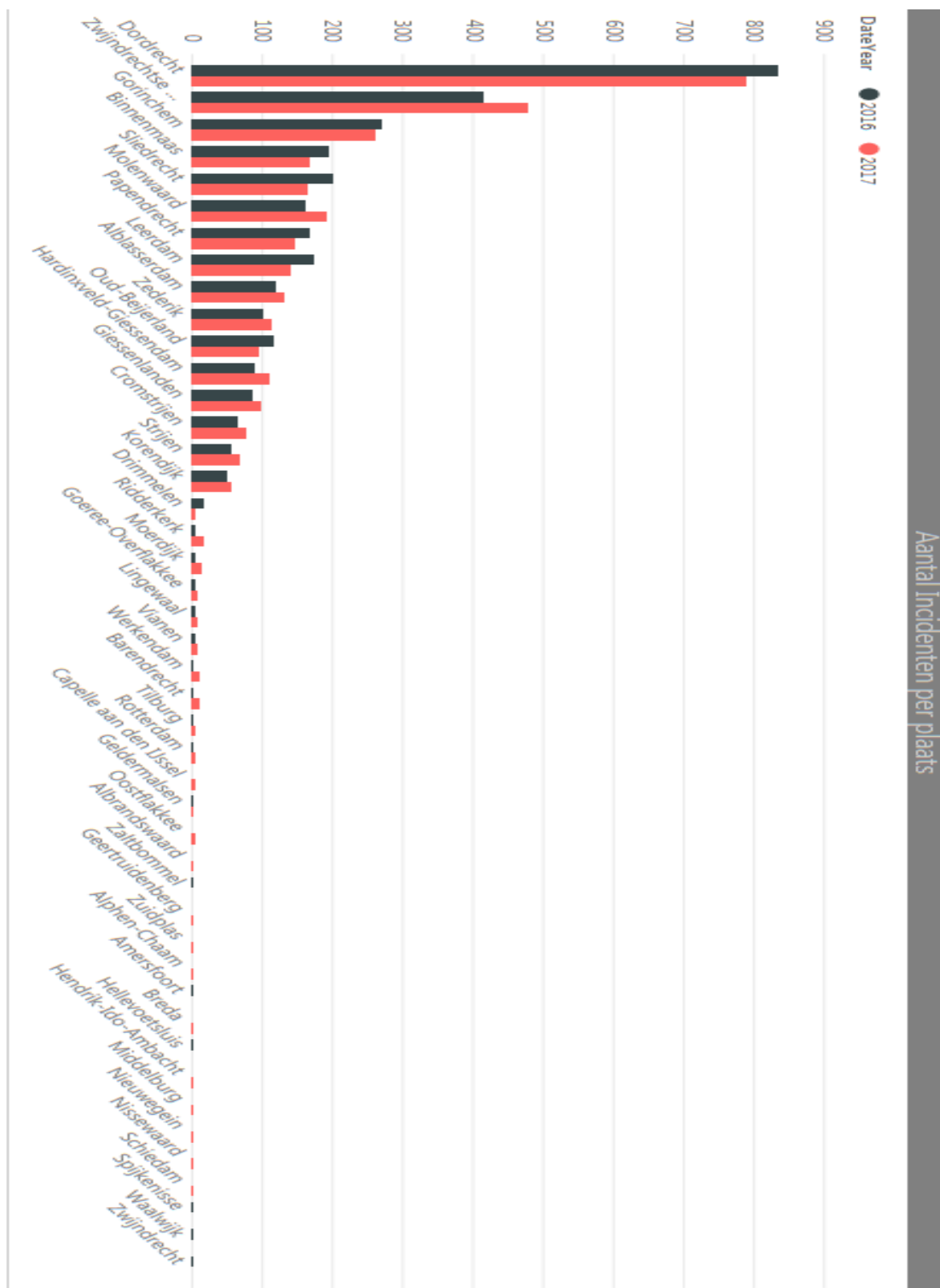

b. 2017

3. Verdeling van de incidenten per gemeente in de regio.

U ziet in de tabel ook enkele gemeenten buiten onze regio staan. Het betreft in deze gevallen het verlenen van bijstand en/of dat wij in bepaalde voorkomende gevallen de eerste TS zijn.

4. Behaalde opkomsttijden.

Het Besluit Veiligheidsregio's (artikel 3.2.3) verplicht het bestuur om alle in de praktijk gerealiseerde opkomsttijden te registreren. De gerealiseerde tijden worden geregistreerd en alle overschrijdingen van normtijden worden verklaard.

In het Besluit Veiligheidsregio's zijn de realisatiepercentages niet genormeerd. Het is aan het Bestuur van de veiligheidsregio om te bepalen in hoeverre de vastgestelde opkomsttijden in het dekkingsplan mogen worden overschreden in de realisatiefase. Voor Brandweer Zuid-Holland Zuid gelden de volgende door het bestuur vastgestelde realisatiepercentages:

- In 80% van de gevallen worden de objecten bereikt binnen de Zuid-Holland Zuid referentietijd;
- Waar niet aan het uitgangspunt van 80% voldaan kan worden, wordt tenminste 95% van de gevallen het object maximaal twee minuten later bereikt.
- In de resterende 5% van de gevallen wordt de maximale wettelijke opkomsttijd van 18 minuten niet overschreden.

jaar	realisatiepercentage	> 18 minuten
2016	97,7	1
2017	94,8	2

In 2016 heeft de brandweer een realisatiepercentage van 97,7% behaald.

In één situatie werd de maximale opkomsttijd van 18 minuten niet gehaald. De reden hiervan was gelegen in het feit dat in 1ste instantie een onjuiste alarmeringscode werd verzonden

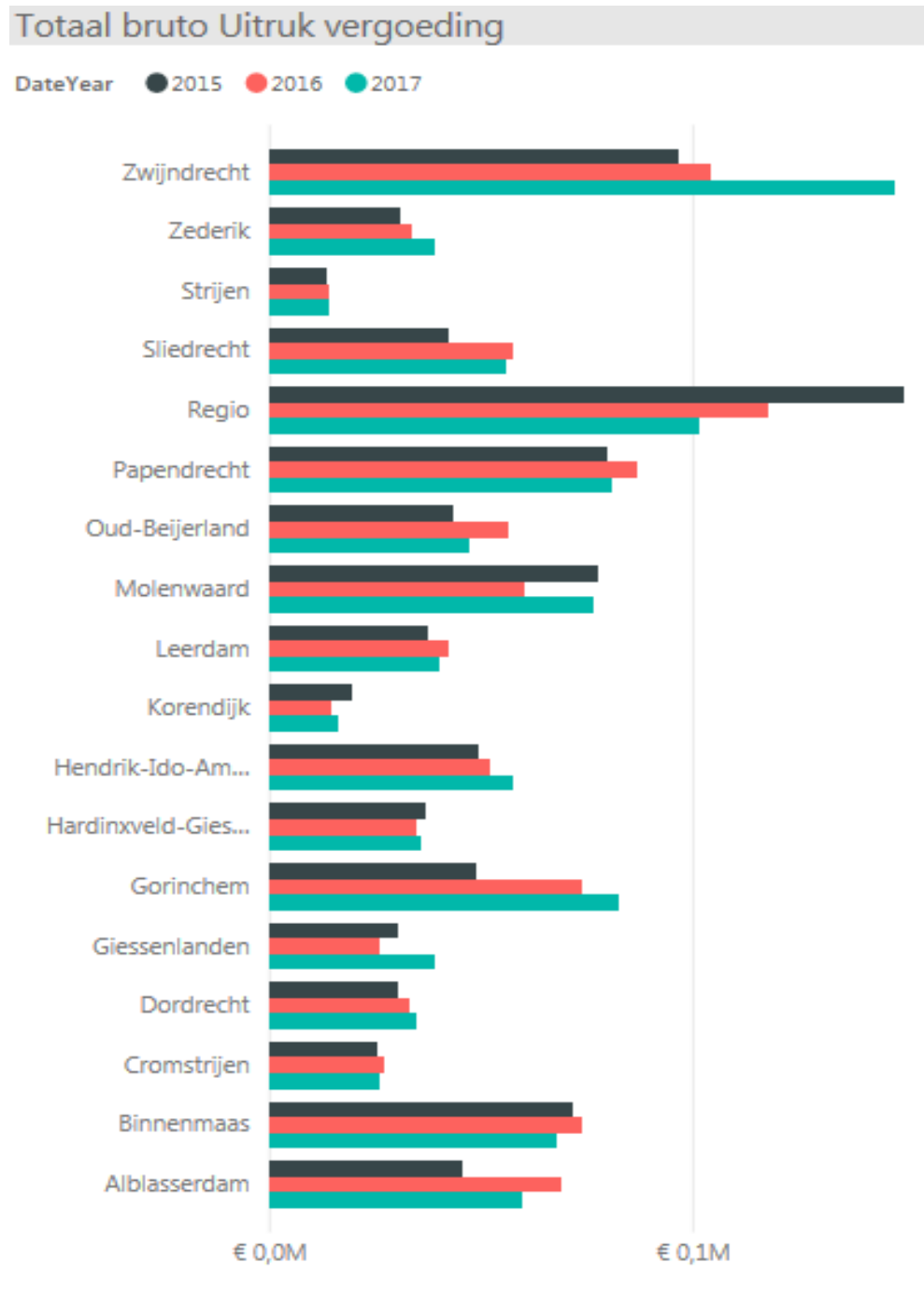
In 2017 heeft de brandweer een realisatiepercentage van 94,8% behaald.

Het realisatiepercentage is t.o.v. 2016 achteruitgegaan. De oorzaak is geanalyseerd. In een significant aantal gevallen is de verwerkingstijd op de meldkamer overschreden. De reden hiervan is dat bij automatische meldingen eerst telefonisch wordt gecheckt of er daadwerkelijk sprake is van een brand. Hierdoor duurt het langer dan 1 minuut voordat de voertuigen worden gealarmeerd. In een kleiner aantal gevallen is de uitruktijd van de vrijwilligers aan de lange tijd. Hier is niet een trend in aanwijsbaar (bijvoorbeeld een bepaalde post die vanwege minder vrijwilligers hier structureel last van heeft).

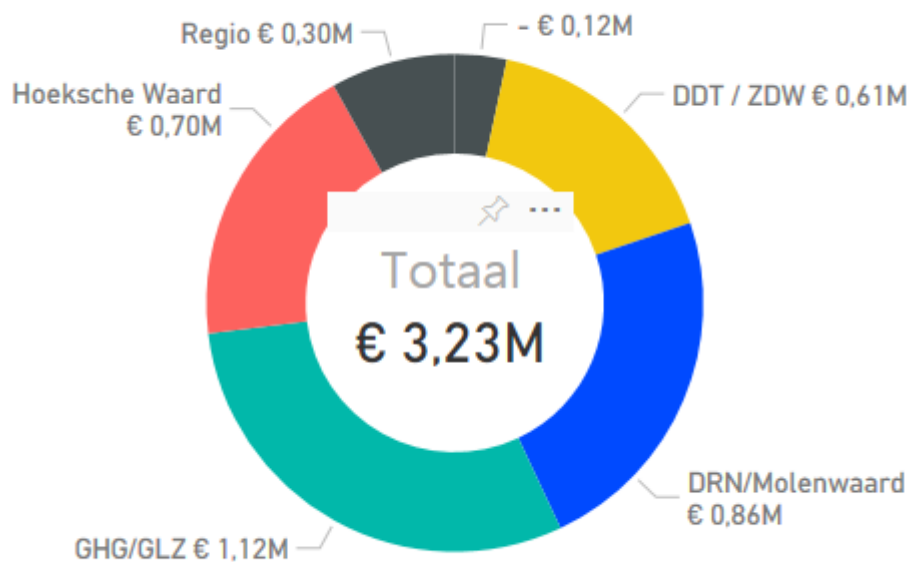
In 2 situaties is de limiet van 18 minuten in 2017 overschreden. In één geval was dit te wijten aan de verwerkingstijd meldkamer en in één geval aan een lange aanrijdtijd vanwege een wegafsluiting.

5. Kentallen aangaande de vergoedingen van vrijwilligers

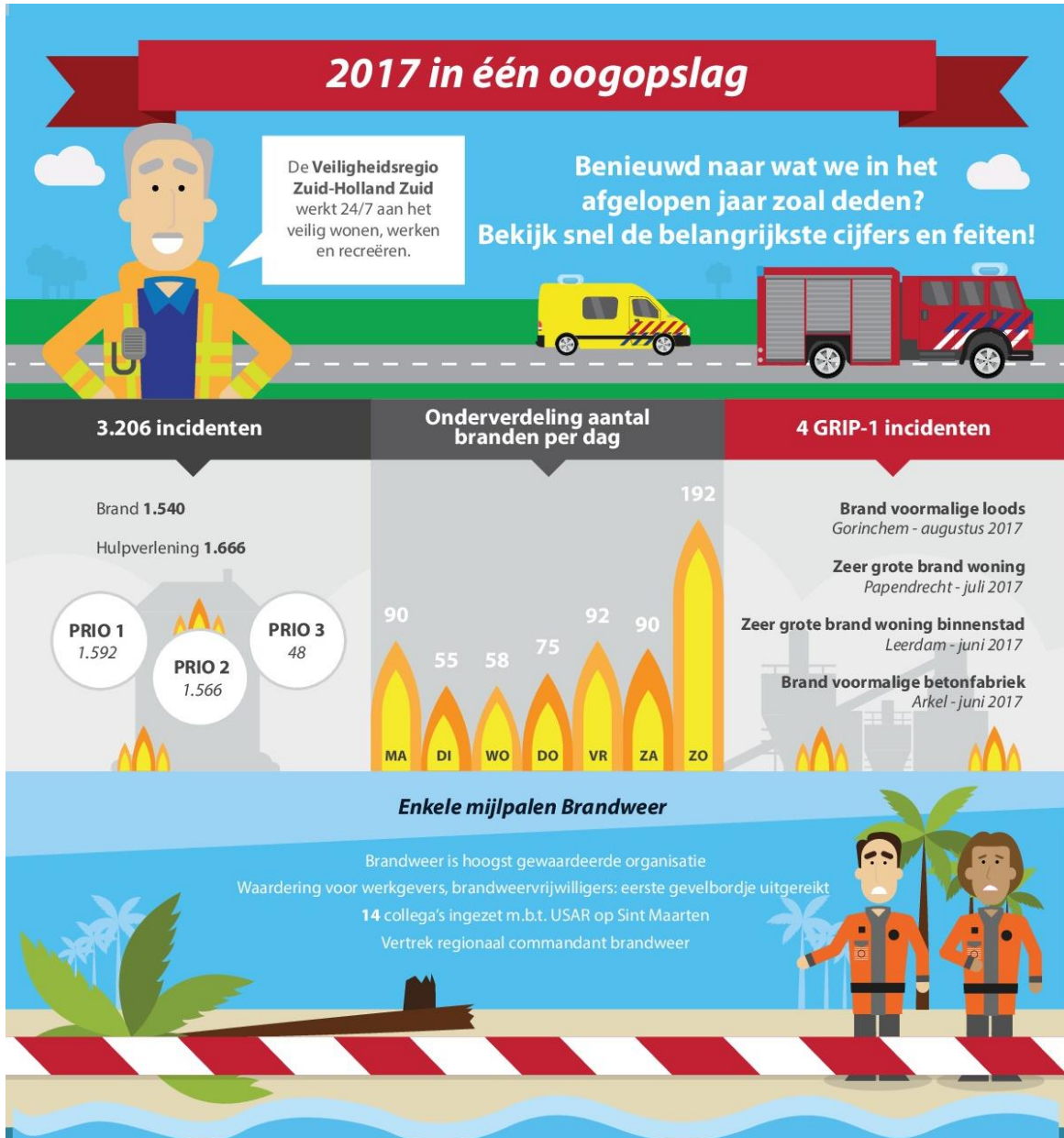
De vergoedingen van vrijwilligers hangen o.a. samen met het aantal uitrukken, het aantal oefenuren en overige vergoedingen (vaste vergoeding, vergaderuren en piketuren).

Totaal uitbetaalde vergoeding bruto per cluster

5 Jaarverslag in één oogopslag

Vorbereiden op Rampen en Crises

Oefeningen crisisteams 300 collega's oefenden met de nieuwe grafische user interface (GUI) en LCMS

31 GHOR

36 Bevolkingszorg 20 collega's volgden de e-learning Basiskennis crisisbeheersing

31 Crisisbeheersing 22 plannen zijn i.s.m partners geactualiseerd

>100 piketfunctionarissen zijn 24/7 operationeel inzetbaar

Vakbekwaamheid crisisteams

14 Bestuurlijke oefeningen

24 COPI-oefeningen

4 ROT-oefeningen

1 Systeemtest in Oud-Beijerland

Risicobeheersing - Brandveilig Leven

428 controles brandveiligheid bouwwerken en bedrijven

256 gastlessen verzorgd/voorlichting gegeven

228 adviezen brandveiligheid evenementen

862 adviezen omgevingsvergunning (brandveiligheid, milieu en RO)

16 inspecties bij BRZO-bedrijven

141 lespakketten per klas verstrekt

811 woningen bezocht,
408 woningchecks
317 rookmelders geplaatst

Onze mensen

301 medewerkers
792 vrijwilligers

Onze spullen

14.891 maskers gereinigd
13.347 cilinders gevuld na gebruik
4.923 bluspakken gewassen t.b.v. SchonerWerken

Onze auto's

225 APK-keuringen
7 nieuwe voertuigen, waarvan
1 nieuwe brandweer hulpboot
136.963 liter brandstof verbruikt

Onze regio

17 gemeenten
483.849 inwoners

Onze financiën*

46.944.000 uitgaven
49.674.000 inkomsten

* Bedragen voor accountantscontrole

Dit waren de belangrijkste cijfers en hoogtepunten in 2017.

Op www.vrzhz2017.nl vind je meer informatie.

veiligheids
regiozhz

6 **Controleverklaring**

Zie bijgevoegde controleverklaring

Accountantsverslag 2017

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

28 maart 2018

T: +31 (0)10 24 24 600
E: info@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
K.P. van der Mandelelaan 40
3062 MB Rotterdam- Nederland

Aan het dagelijks bestuur en de directie van
Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
Romboutslaan 105
3312 KP DORDRECHT

Rotterdam, 28 maart 2018
Kenmerk: MS/GD/1053590/RA8735

Geachte leden van het dagelijks bestuur en de directie,

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna; VRZHZ) gecontroleerd. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Met dit verslag willen wij u zo goed mogelijk informeren en ondersteunen in de uitoefening van uw controlerende taak. De onderwerpen, die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2017.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met uw organisatie. Jaarlijks vraagt zowel het opstellen als het controleren van de jaarrekening een aanzienlijk inspanning. Bij deze willen wij onze dank uitspreken voor de constructieve en prettige samenwerking met alle betrokken medewerkers van VRZHZ.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.

namens deze,

C.M. Steehouwer MSc RA

Inhoudsopgave

1. Management samenvatting

2. Uw jaarrekening en
onze bevindingen

3. Uw interne beheersing en
onze bevindingen

Bijlagen

1. Management samenvatting

Strekking controleverklaring

- De jaarrekening 2017 is getrouw en rechtmatig. VRZHZ heeft voldaan aan alle eisen van financiële rechtmatigheid.
- Aangezien de jaarrekening 2017 van Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid aan de daaraan te stellen eisen voldoet, verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening.
- Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage.
- De verantwoording van WNT-verantwoording voldoet aan vereisten.

Belangrijke controlebevindingen

- Voorzieningen groot onderhoud gebouwen zijn behoudend uitgevoerd, voor 2018 staat de herijking van het onderhoudsplan op de planning.
- Van de overlopende schulden (subsidies) Spoorzone en 25KV, samen € 3,6 miljoen, zijn bestedingsplannen aanwezig voor de uitgaven in de komende jaren.
- De aanvullende detailwerkzaamheden naar aanleiding van de interim-controle hebben niet geleid tot bevindingen bij de jaarrekening. De bruto-risico's zijn tot een aanvaardbaar risiconiveau teruggebracht.
- Uit onze controle zijn voor een totaal bedrag € 0 verwerkte en voor -/- € 49.000 niet-verwerkte controleverschillen naar voren gekomen.
- De details van de controleverschillen, zowel de verwerkte als de niet-verwerkte, zijn in paragraaf 2.2 opgenomen.

Analyse van de financiële positie

Rekening van baten en lasten	Realisatie 2017	Begroot na wijziging
<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>		
Baten	49.674	46.805
Lasten	46.944	47.862
Saldo baten en lasten programma's	2.730	-/- 1.057
Mutaties reserves	317	1.057
Resultaat	3.047	0

In de BURAP van 2017 was reeds een geprognoseerd resultaat opgenomen die de verwachte realisatie over 2017 reeds bevestigde. Van dit resultaat is circa € 1,7 miljoen het resultaat op het bijgestelde Meerjarenperspectief en de daarin naar voren gehaalde bezuinigingen. Het resultaat op het MJP vloeit daardoor middels het jaarresultaat 2017 terug naar de gemeenten. Overige voordelen zitten in de ketenoefening voor € 0,6 miljoen en voor personeel € 0,4 miljoen.

Onze controle

- Onze controleaanpak is risicogericht.
- De goedkeuringstolerantie voor de getrouwheid van de jaarrekening bedraagt 1% van de lasten inclusief de dotaties aan de reserves en bedraagt € 474.000.
- Onze rapporteringsgrens bedraagt € 50.000.
- Wij zijn onafhankelijk van Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.
- Geen sprake van fraude of materiële non-compliance.
- Geen significante tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

2. Uw jaarrekening en onze bevindingen

2.1 Uw financiële positie

2.2 Controleverschillen

2.3 Controlebevindingen

2.4 Rechtmatigheid

2.5 Strekking Controleverklaring

2.1 Uw financiële positie

Resultaat 2017 bedraagt € 3,0 miljoen.

Resultaat 2017 Het saldo van de jaarrekening van de VRZHZ over het jaar 2017 bedraagt € 3.050.000 voordelig.

In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

Rekening van baten en lasten	Realisatie 2017	Begroot na wijziging	Begroot vóór wijziging
<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>			
Baten	49.674	46.805	48.375
Lasten	46.944	47.862	48.965
Saldo baten en lasten programma's	2.730	-/- 1.057	-/- 590
Stortingen in reserves	478	131	98
Onttrekkingen aan reserves	794	1.188	688
Resultaat	3.047	0	0

Belangrijkste afwijkingen in het resultaat 2017

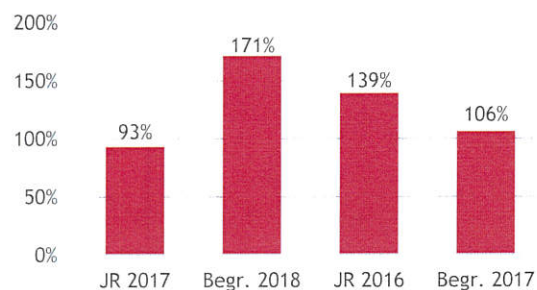
In de BURAP van 2017 was reeds het geprognostiseerd resultaat opgenomen dat de verwachte realisatie over 2017 reeds bevestigde. Van dit resultaat is ca. € 1,7 mln. Het resultaat op het bijgestelde Meerjarenperspectief en de daarin naar voren gehaalde bezuinigingen. Het resultaat op het MJP vloeit daardoor middels het jaarresultaat 2017 terug naar de gemeenten.

De overige € 1,3 mln is hoofdzakelijk te verklaren uit:

- Testen en oefenen - Voordelen op onder meer ketenoefeningen, multidisciplinaire vakbekwaamheid en trainingen € 0,6 mln
- Personeel - Voordeel € 0,4 mln als gevolg van vasthouden vacatures door herstructurering, daartegenover is het gevolg dat er extra is ingehuurd.

2.1 Uw financiële

Ratio weerstandsvermogen

Solvabiliteitsratio

Ratio weerstandsvermogen

Uit uw eigen analyses trekt u de conclusie dat weerstandsvermogen matig is

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een analyse opgenomen van de risico's die de VRZHZ loopt. Deze risico's zijn 'op geld gezet' en afgezet tegen de algemene reserve van de VRZHZ. Hoewel het 'op geld zetten' van risico's per definitie een subjectieve aangelegenheid is, geeft het wel een indicatie van de risico's die de VRZHZ loopt en of hier voldoende buffers voor aanwezig zijn. Uit uw eigen analyse blijkt dat er matig weerstandsvermogen aanwezig is. De geconstateerde risico's uitgedrukt in geld € 677.000 kunnen voor 93% worden opgevangen met de aanwezige reserves waarbij een weerstandsvermogen is van 93%. In de begroting 2018 wordt een forse stijging verwacht waarbij de ratio weerstandsvermogen 171% wordt.

Solvabiliteit = eigen vermogen / balanstotaal

De solvabiliteitsratio van de VRZHZ is iets hoger in vergelijking met de vastgestelde begroting

Het financiële kengetal solvabiliteit is de verhouding van het eigen vermogen gedeeld door het totaal van de balans. In feite geeft dit kengetal aan in hoeverre de activa van VRZHZ (ofwel bezittingen aan de debetzijde van de balans) worden gefinancierd met eigen middelen.

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2017 12% en is ten opzichte van 2016 gestegen met 1%, deze stijging wordt veroorzaakt door de dalende langlopende schuld en het stijgende eigen vermogen.

2.2 Controleverschillen

Overzicht ongecorrigeerde controleverschillen ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid

Ongecorrigeerde controleverschillen			
Post/omschrijving van de toelichting	Controleverschillen	Onzekerheden	Verwijzing
Getrouwheid (resultaatsimpact controleverschillen in €)			
Onderhanden werk opleidingen	€ 53.000	€ -	Paragraaf 2.2
Voorziening groot onderhoud Meubilair (reclassificatie naar de overige schulden), geen effect op het resultaat betreft enkel een verschuiving in de balans	€ 67.000	€ -	Paragraaf 2.3
Debetbedragen in de crediteurenlijst (reclassificatie naar de overige vorderingen), geen effect op het resultaat betreft enkel een verschuiving in de balans	€ 40.000	€ -	
Onjuist afgedragen premiepercentage ADP	€ 102.000		
Subtotaal impact ongecorrigeerde controleverschillen ten aanzien van getrouwheid	€ 262.000	€ -	
Rechtmatigheid (financiële onrechtmatigheid in €)			
Geen bevindingen	€ 0	€ -	
Totaal impact ongecorrigeerde controleverschillen (inclusief rechtmatigheid)	€ 262.000	€ -	

2.2 Controleverschillen

Materialiteit en conclusie

Materialiteit		
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.		
Berekening materialiteit	Fouten (in de verantwoording)	Onzekerheden (in de controle)
Materialiteit (1% voor fouten / 3% voor onzekerheden)	€ 474.000	€ 1.422.000
Door BDO gehanteerde tolerantie bij de controle (70% van de materialiteit)	€ 331.000	€ 993.000
Door bestuur vastgestelde rapporteringstolerantie (5% van de materialiteit)	€ 23.700	
Impact ongecorrigeerde controleverschillen		
Totaal impact ongecorrigeerde controleverschillen ten aanzien van getrouwheid:	-/- € 49.000	
Totaal impact ongecorrigeerde controleverschillen ten aanzien van rechtmatigheid:	€ 0	
Conclusie		
Op basis van bovenstaande opstelling blijkt dat de som van ongecorrigeerde controleverschillen de materialiteit voor rechtmatigheid niet overschrijdt de grens voor getrouwheid en rechtmatigheid worden niet overschreden. Derhalve verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2017.		

2.3. Controlebevindingen

Voorziening groot onderhoud VR en gebouwen	<p>De voorzieningen groot onderhoud hebben betrekking op de verwachte uitgaven voor onderhoud. De voorzieningen zijn gebaseerd op het in 2015 extern opgestelde meerjaren-onderhoudsplan (MJOP). De voorziening is op instellingsniveau gemaakt waarin alle kazernes zijn betrokken.</p> <p>De dotaties aan de voorziening zijn gebaseerd op het onderhoudsplan. De bijdragen die ontvangen worden van de gemeenten zijn ook een afgeleide van het onderhoudsplan. In zowel de onderhoudsvoorziening als de bijdrage die ontvangen wordt door de gemeenten zijn bedragen opgenomen voor:</p> <ul style="list-style-type: none">• Klein onderhoud• Structureel onderhoud• Vervangingsinvesteringen• Groot onderhoud <p>Het deel van de bijdrage inzake de vervangingsinvesteringen meubilair is in de jaarrekening 2017 opgenomen als afzonderlijke post van € 67.000 onder de voorzieningen. De ontvangen bijdragen voor deze investeringen betreffen feitelijk vooruitontvangen gelden en behoren onder de kortlopende schulden op de balans te worden gepresenteerd (reclassificatie).</p> <p>Voor het VR-Gebouw en de gebouwen is voor de komende 14/15-jaren in beeld gebracht wat de kosten zijn voor het onderdeel groot onderhoud. Deze kosten behoren alleen onderdeel te zijn van een voorziening groot onderhoud. Het is niet toegestaan om structureel en klein onderhoud op te nemen onder de voorziening.</p> <p>VR-gebouw: voor de komende 15 jaren worden er € 222.338 aan kosten verwacht. Gebouwen: voor de komende 14 jaren worden er € 3.191.629 aan kosten verwacht.</p> <p>Voor het gelijkmatig verdelen van deze kosten (egaliseren) is een dotatie op jaarbasis € 243.000 benodigd de komende jaren om de geplande kosten inzake groot onderhoud te kunnen dekken zoals deze zijn beschreven in het MJOP. Kijkend naar de omvang van de voorziening per 31 december 2017 VR-gebouw € 140.000 en Gebouwen € 418.000 zijn deze rekening houdend met de verwachte kosten voor de komende 14/15-jaren, de uitgestelde onderhoudskosten 2016 en 2017 en de dotaties toereikend weergegeven in de jaarrekening 2017.</p> <p>Voor 2018 zal een nieuwe schouwing gaan plaatsvinden voor de voorziening groot onderhoud.</p>
Voorziening groot onderhoud SB voertuigen	<p>Deze voorziening is opgebouwd uit het verwachte kostenniveau aan onderhoud tot en met 2024. Er dient eenmalig een zogenoemde 'midlife update' uitgevoerd te worden voor een bedrag van € 100.000. Daarnaast zijn er kosten gereserveerd voor carrosserie en onvoorzien van € 40.000 en is specialistisch onderhoud 2017-2024 van € 96.000.</p> <p>Deze onderhoudswerkzaamheden zijn opgenomen in de voorziening, voor de komende jaren is geen dotatie meer nodig. De uitvoering van de update had reeds moeten plaatsvinden in 2017 echter is dit in tijd doorgeschoven. De verwachte kosten betreft een interne inschatting van de kosten door de eigen specialistische werkplaats van VRZHZ. Bij de kosteninschatting is rekening gehouden met de ervaringen bij andere onderhoudswerkzaamheden die in de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. Wij kunnen ons vinden in de waardering van de voorziening.</p>

2.3. Controlebevindingen

Voorziening groot onderhoud meldkamer	Deze voorziening is gevormd uit het verwachte kostenniveau aan onderhoud voor de samenvoeging van de Meldkamers in de Landelijke Meldkamer Organisatie. De verwachte desintegratiekosten zijn € 50.000. De kosten staan gepland voor 2018. Op 15 mei staat de verhuizing gepland, voor 1 september moet het pand sloopklaar zijn.
Voorziening groot onderhoud blusboot	Op basis van 10-jarige onderhoudsplan zijn verschillende soorten onderhoud gepland type A, B en C. Deze verschillende soorten onderhoud zijn uitgezet voor de komende 10-jaren waarin jaarlijks een onderhoudsbeurt voor de blusboot worden uitgevoerd. De kosten voor de komende 10 jaren zijn gespreid in de tijd in gelijkmatige dotaties in de voorziening. De onttrekking worden conform het onderhoudsplan uitgevoerd. In 2017 zijn de kosten van onderhoud € 21K in lijn met de geplande onttrekking van € 25K. De voorziening van het groot onderhoud is in samenhang met de leverancier opgesteld. Wij kunnen ons vinden in deze voorziening.
Onderhanden werk opleidingen	<p>Binnen de veiligheidsregio worden al sinds de start van VRZHZ jaarlijks de kosten van opleiding opgenomen op de balans in een onderhanden werk positie. In de boekhouding worden voor opleidingen projecten geopend. Voor deze projecten wordt een begroting en planning gemaakt voor de uitvoering. Per balansdatum wordt getoetst welke opleidingen gestart zijn in 2017 en doorlopen in 2018, hiervan wordt een onderhandenwerk positie opgenomen in de balans (overloop).</p> <p>Uit de controle is naar voren gekomen dat de overlopende post is gericht op zowel externe als interne kandidaten. Dit betreft derhalve deels een interne doorbelasting binnen de boekhouding. De overlopende post in de jaarrekening betreft voor € 53.000 (interne kandidaten) geen feitelijke verplichting/ vooruitontvangen bedragen maar betreft een interne doorbelasting binnen de boekhouding van VRZHZ (budgetoverheveling). Omdat er geen sprake is van een feitelijke verplichting staat dit bedrag onterecht op de balans, dit bedrag is derhalve meegenomen in de foutenevaluatie.</p>
Overlopende subsidies	<p>In de jaarrekening van VRZHZ is onder de kortlopende schulden voor een bedrag van € 5.837.000 aan vooruitontvangen subsidies opgenomen. Deze subsidies zullen nog in de komende jaren worden uitgegeven. De twee belangrijkste posten betreffen de 25KV Spanningstester € 2.454.000 en de Spoorzone € 3.110.000 (kassiersfunctie).</p> <p>De subsidies die nu zijn ontvangen kennen een bestedingsverplichting voor het doel waarvoor het is afgegeven. Echter bestaat er geen terugbetalingsverplichting of controle achteraf op de juiste bestedingen van de gelden. Deze gelden betreffen een lumpsum bedrag die uitgegeven mag worden door de VRZHZ. Indien er geen sprake is van een bestedingsplan cq uitgave in de komende jaren dan kan dit bedrag vrijvallen ten gunste van het resultaat en vermogen.</p> <p>VRZHZ heeft in een memo het bestedingsplan voor de komende jaren geformuleerd. Uit dit bestedingsplan komt naar voren dat de gelden die nu gereserveerd staan op de balans daadwerkelijk uitgegeven gaan worden. De gelden die op de balans staan zijn juist. De uitgaven in de jaarrekening 2017 zijn overigens nog beperkt, jaarlijks dienen de uitgaven wel getoetst te worden aan de opgestelde plannen om de voortgang te bewaken van de investeringen maar ook om te evalueren of 'potje' met gelden toereikend of te hoog is.</p>
Desinvesteringen	Gedurende 2017 zijn er diverse activa (m.n. vervoersmiddelen) verkocht waar een boekwinst van € 67.000 op is behaald. Deze activa hadden een boekwaarde van € 0 en zijn bij het opstellen van de jaarrekening uit de activelijst gehaald. In het verloopoverzicht van de materiële vaste activa in de jaarrekening is echter niet zichtbaar dat er desinvesteringen zijn geweest omdat dit niet specifiek wordt toegelicht. Wij adviseren u om deze toelichting op te nemen zodat ook inzichtelijk is welke desinvesteringen in een boekjaar hebben plaatsgevonden.

2.4 Bevindingen rechtmatigheid

Bevindingen ten aanzien van financiële rechtmatigheid	Bij de controle van de jaarrekening dienen wij vast te stellen dat de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Ten aanzien van naleving van Europese aanbestedingswetgeving is de inkoop conform de geldende wetgeving op de juiste wijze aanbesteed.
Onttrekken of doteren aan bestemmingsreserves	<p>De mutaties in de bestemmingsreserves dienen voorzien te zijn van een besluit van het bestuur. Elke wijziging in de reserve dient voor 31 december besloten te zijn. Indien er geen sprake is van een genomen besluit is dit in strijd met de BBV en zijn derhalve onrechtmatigheden met betrekking tot externe regelgeving en wegen mee bij de oordeelsvorming inzake zowel de getrouwheid als rechtmatigheid in de controleverklaring.</p> <p>Tijdens de controle hebben wij van u begrepen en vastgesteld dat per gevormde bestemmingsreserve expliciete besluitvorming is op het moment van de eerste vorming van de reserve. Deze besluitvorming bij de oorsprong heeft zijn doorwerking in de jaren daarna voor het mogen onttrekken en doteren aan deze reserves.</p>

2.5 Strekking controleverklaring

Goedkeurende controleverklaring	Wij verstrekken bij de jaarrekening 2017 van veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid een goedkeurende controleverklaring met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid.
De jaarrekening is getrouw	Een goedkeurende controleverklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2017 een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva per 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten.
De jaarrekening is rechtmatig	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving.
Geen bevindingen WNT	Wij hebben de in de WNT-bijlage van de jaarrekening genoemde beloningen gecontroleerd met inachtneming van protocol WNT 2017. Op grond van ons onderzoek hebben wij deze opgave geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor WNT geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
Jaarverslag is verenigbaar	Ingevolge Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

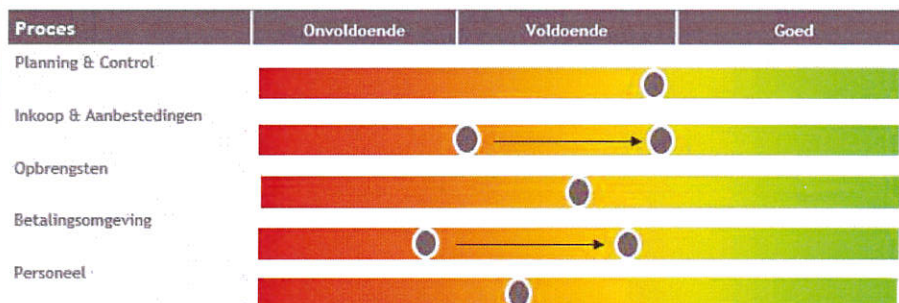
3 Uw interne beheersing en onze bevindingen

Interne beheersing

Middels onze management letter 2017 hebben wij u geïnformeerd over onze bevindingen omtrent uw interne beheersing vanuit onze interim controle. Deze bevindingen zien met name toe op:

1. Geen volledig contractenregister aanwezig.
2. Formaliseren procedure inschakeling inkoopafdeling.
3. Prestatielevering onvoldoende zichtbaar.
4. Ontbreken controle crediteurenstamgegevens.
5. Ontbreken controle invoer tarieven Safetyportal.
6. Onvoldoende zichtbare controle mutatielijsten ADP.

De managementsamenvatting in de managementletter gaf het volgende beeld;

Op basis van deze bevindingen zijn er tijdens de jaarrekeningcontrole aanvullende detailwerkzaamheden gedaan om de bruto-risico's te verkleinen naar aanvaardbare netto-risico's. Voor de betalingsomgeving hebben wij aanvullende werkzaamheden verricht op de crediteurenstamgegevens. Daarnaast hebben wij de prestatielevering van de inkoop vastgesteld. Uit de aanvullende detailcontroles komen geen bevindingen naar voren waarmee de risico's in voldoende mate zijn gemitigeerd voor ons oordeel.

De planning & control cyclus hebben wij in opzet en bestaan als ruim voldoende bestempeld tijdens de interimfase. Bij de uitkomst van de cijfers in de jaarrekening zien wij afwijkingen ten opzichte van de begroting die hoger zijn dan verwacht. De werking van de planning & control proces verdient naar onze mening aandacht. Een begroting die 2-3% afwijkt van de werkelijke cijfers zien wij in de praktijk als een acceptabele afwijking.

Tijdens de uitvoering van de jaarrekeningcontrole hebben wij geen nieuwe bevindingen geconstateerd omtrent de interne beheersing. Voor toelichting op de genoemde bevindingen verwijzen wij naar onze management letter.

Bijlage A: Onze controle

Bijlage A

Onze controle

Fraude en non-compliance	<p>Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie.</p> <p>Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de gemeenschappelijke regeling. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en -situaties besproken met de directie en met de auditcommissie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen indicaties voor materiële fraude opgeleverd.</p>
Geautomatiseerde gegevensverwerking	<p>De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst, waar nodig brengen wij verslag uit over tekortkomingen.</p> <p>Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de onderneming uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. Voor de uitwerking van de bevindingen over de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking verwijzen wij naar onze management letter 2017.</p>
Onafhankelijkheid	<p>Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij bevestigen dat we geen giften hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de onderneming of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.</p>

Bijlage B

Bevindingen SiSa-bijlage

Geen bevindingen
inzake de controle van
de SiSa-bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De VRZHZ heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2017 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel hierna weergegeven.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout / onzekerheid
A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	geen	-	n.v.t.

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
T.a.v. de directie
Romboutslaan 105
3312 KP DORDRECHT

Rotterdam, 28 maart 2018
Kenmerk: 1053590/GD/RA8736
Betreft: jaarrekening 2017 van Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Geachte directie,

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat de controleverklaring wordt opgenomen in de bij de jaarstukken behorende "Overige gegevens".

Wij sturen 10 exemplaren van de controleverklaring toe die is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u deze tekst van de controleverklaring zonder persoonlijke handtekening op te nemen in de openbaar te maken jaarstukken. Wij sluiten één exemplaar bij van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw eigen archief.

Ook bevestigen wij u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met deze jaarrekening. Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Verder bevestigen wij ermee akkoord te gaan dat een afschrift van onze controleverklaring, tezamen met de vastgestelde jaarrekening, te verstrekken aan de deelnemende gemeenten. De jaarstukken met onze controleverklaring is uitsluitend bestemd voor u en deze gebruikers en mag zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf niet aan anderen ter beschikking worden gesteld.

Een exemplaar van de jaarrekening dient te worden ondertekend door de leden van het bestuur. Deze jaarrekening dient te worden vastgesteld in de bestuursvergadering en de vaststelling dient te worden genotuleerd.

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot de bestuursvergadering omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarstukken noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de

vergadering moet worden gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 2:362 lid 6 BW en artikel 2:392 lid 1 letter g BW. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

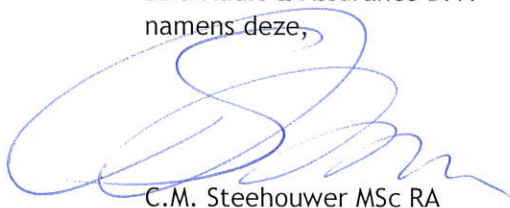
In de bijlagen hebben wij ook een gewaarmerkt exemplaar van het bestuursverslag opgenomen. In onze controleverklaring hebben wij ook een oordeel gegeven over dit bestuursverslag.

Daarnaast sturen wij u de managementletter en het accountantsverslag 2017.

Ten behoeve van ons dossier ontvangen wij graag een kopie van de ondertekende notulen van de bestuursvergadering met daarin de vaststelling van de jaarrekening.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

C.M. Steehouwer MSc RA

Bijlagen:

- gewaarmerkte jaarrekening 2017;
- één getekend exemplaar van onze controleverklaring;
- tien exemplaren van de controleverklaring 'was getekend';
- managementletter;
- accountantsverslag.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid te Dordrecht gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
<p>De jaarrekening bestaande uit:</p> <ol style="list-style-type: none">1. het overzicht van baten en lasten over 2017 en de toelichting (pagina nr. 31 tot en met pagina nr. 38); en2. de balans per 31 december 2017 en de toelichting (pagina nr. 40 tot en met pagina nr. 56);3. een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving (pagina nr. 42 en pagina nr. 43)4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina nr. 57).	<p>Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina nr. 31 tot en met pagina nr. 56 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).</p> <p>Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader.</p>

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, alsmede het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 november 2017 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2017.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 474.000. De bij onze controle toegepaste goedkeurings-tolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2017. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 23.900 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen (pagina nr. 10 tot en met pagina nr. 29);
- ▶ de bijlagen zoals opgesomd op pagina nr. 4 van de jaarstukken.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten zoals opgenomen in artikel 213 lid 3 sub d van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet Gemeenschappelijke regelingen verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 november 2017, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het algemeen bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 28 maart 2018

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

C.M. Steehouwer MSc RA

Agendapunt II-2
 Registratienummer 2018/659

- Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur
- Datum vergadering: 12 april 2018
- Onderwerp: Begroting 2019
- Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van de voorliggende Begroting 2019 en de volgende voorgenomen besluiten:
- 1) In te stemmen met de ontwerp-begroting 2019 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid;
 - 2) Kennis te nemen van de jaarschijven 2020-2022 in de ontwerp-begroting van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid;
 - 3) In te stemmen met het verlagen van de algemene reserve naar 1% van het lastentotaal van de begroting en het uitkeren van het overtollige deel van de algemene reserve (€ 114.000);
 - 4) In te stemmen met de teruggave aan de gemeenten van de MJP-meevaller van € 115.000 als gevolg van de MJP-analyse uit BURAP-II 2017;
 - 5) In te stemmen met de investeringen in jaarschijf 2019 van het in de begroting 2019 opgenomen investeringsplan;
 - 6) Kennis te nemen van de jaarschijven 2020-2022 van het in de begroting 2019 opgenomen investeringsplan;
 - 7) De ontwerp-begroting aan te bieden aan de colleges met het verzoek deze ter zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden.
- Vergaderstuk: 2018/659/A - Ontwerp-begroting 2019 inclusief bijlages
- Toelichting: Bijgaand ontvangt u de ontwerp-begroting 2019 van de VRZHZ. Deze is gestoeld op jaarschijf 2019 uit het beleidsplan 2017-2020. De daarin opgenomen beleidsdoelstellingen en niet eerder voorziene ontwikkelingen hebben een plek gekregen in deze begroting.

Leeswijzer

In deze oplegnotitie gaan wij eerst kort in op de beleidsvoornemens in de begroting 2019. Vervolgens worden kort de belangrijkste ontwikkelingen met een financieel effect uitgelicht. Vervolgens worden de gevraagde beslissingen nader toegelicht. Onderdeel van de beslispunten is de vaststelling van

jaarschijf 2019 van het geactualiseerde meerjarig investeringsplan. Wij sluiten deze oplegnotitie af met het proces van de analyse van de aan dit investeringsplan gekoppelde egalisatiereserve kapitaallasten.

De beleidsvoornemens

In de voorliggende begroting vormen de ontwikkelopgaves in de regio en van de organisatie het zwaartepunt. Voor 2019 verwachten we, naast het invulling geven aan onze dagelijkse operationele taken, onder meer de volgende ontwikkelingen te ontplooiën:

- het verhogen van de zelfredzaamheid;
- de omslag in denken als gevolg van de veranderende omgeving;
- de transitie naar een informatie-gestuurde organisatie;
- het optuigen van accountmanagement;
- de uitrol van het nieuwe dekkingsplan;
- de implementatie van risico-communicatie.

Daarnaast vindt in 2019 ook het zwaartepunt van de herijking van het Risicoprofiel van de regio plaats. De bovenstaande opsomming geeft een beperkt deel van de totale beleidsvoornemens weer.

Begrotingsjaar 2019 is het eerste begrotingsjaar, waarin de nieuwe kostenverdeelssystematiek en de in dat traject gemaakte afspraken van kracht zijn. Tevens wordt dit begrotingsjaar een hoofdstuk met innovatieve ontwikkelingen uitgelicht. Hiermee geven we zoals afgesproken invulling aan onze constante zoektocht naar innovatie en doorontwikkeling. In de voorliggende begroting treft u onze beleidsvoornemens, uiteengezet langs de lijnen van het beleidsplan 2017-2020.

Nieuwe ontwikkelingen

In de voorliggende begroting is geen rekening gehouden met de uittreding van Leerdam en Zederik. Zodra er meer duidelijkheid over de ontvlechting is zal dit in later stadium middels een begrotingswijziging verwerkt worden. Wel zien wij in deze begroting een aantal nieuwe ongedekte ontwikkelingen op ons afkomen: de terugloop in OMS-inkomsten, de lasten van het preventief periodiek medisch onderzoek en de verhogingen ten behoeve van de IFV-dienstverlening. In de voorliggende begroting is hier rekening mee gehouden. Deze ontwikkelingen dekt de VRZHZ uit de structurele effecten van het jaarresultaat 2017 en vangt de VRZHZ hiermee zelf op. Hiermee wil de VRZHZ anticiperen omwille van een zo stabiel mogelijk verloop van haar financiën. U ziet hieronder een financiële recapitulatie van de samenhang tussen de jaarstukken 2017 en de begroting 2019. Daar besluitvorming op de jaarresultaatbestemming op hetzelfde moment voorligt als de begroting 2019 gaat deze recapitulatie uit van de gevraagde besluiten. Indien deze wijzigen, worden deze conform besluitvorming verwerkt in de voorliggende begroting.

Financiële recapitulatie begroting 2019

	I/S	2019	2020	2021	2022
Vastgestelde begroting 2018 AB		171.000	624.000	624.000	624.000
Herijding MJP Jaarrekening 2018		703.000	410.000	410.000	410.000
MJP-resultaat teruggeven aangemeenten		-874.000	-1.034.000	-1.034.000	-1.034.000
Begroting na teruggave MJP-resultaat aan gemeenten		0	0	0	0
Ontwikkelingen BURAP-II 2017 en Jaarstukken 2017:					
a) Veranderende Omgeving (€ 0,6 mln) *	I	-257.000	-200.000		
b) Informatiegericht werken (incidentele kosten € 0,6 mln)	I	-250.000	-200.000	-150.000	
b) Informatiegericht werken (structurele kosten)	S	-310.000	-310.000	-310.000	-310.000
c) Afname OMS -inkomsten	S	-125.000	-125.000	-225.000	-225.000
d) PRMO-kosten	S	-108.000	-108.000	-108.000	-108.000
e) Verhogingen bijdrage IFV	S	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000
Totaal		-1.140.000	-1.033.000	-883.000	-733.000
Ontwikkelingen (nieuw):					
f) Effecten herstructurering en O&F	S	pm	pm	pm	pm
Totaal		-	-	-	-
Dekkingsmogelijkheden:					
a) Reserveren Jaarrekening resultaat 2017 (totaal € 1,2 mln) *	I	507.000	400.000	150.000	
b) Structureel effect jaarrekening 2017	S	631.000	631.000	631.000	631.000
c) Indexatie materiele lasten (centraliseren)	S	150.000	150.000	150.000	150.000
Totaal		1.288.000	1.181.000	931.000	781.000
<small>*Inclusief bestemmingsreserve loopt vanaf 2018</small>					
Saldo begroting 2019-2022		148.000	148.000	48.000	48.000

Het verlagen van de algemene reserve (beslispunt 3)

De begroting 2019 is het eerste P&C-document waarbij de nieuwe beleidsregels gelden voor het aftoppen van de algemene reserve. Hiermee laat de VRZHZ het sturen op een voldoende weerstandsratio los. Conform de nieuwe beleidsregels stellen we voor de algemene reserve af te toppen op de vastgestelde hoogte (1% van het lastentotaal van de begroting). Hiermee willen we de algemene reserve verlagen met € 114.000 en dit bedrag uitkeren aan de gemeenten via het jaarresultaat 2019.

Tabel: aftopping Algemene reserve

Huidige hoogte Algemene Reserve (afgerond)	€ 620.000
Vastgestelde hoogte Algemene Reserve (1% lastentotaal)	€ 506.000
Uitkeren aan gemeenten	€ 114.000

Hierbij willen wij vanuit het oogpunt van risicomanagement opmerken dat hiermee onze risico's niet volledig afgedekt zullen worden door onze weerstandscapaciteit. Het verdient onze aanbeveling dat in dit geval onze deelnemende gemeenten hier in hun risicomanagement rekening mee houden. Ten behoeve van de gemeenten is de weerstandsratio van de VRZHZ in kaart gebracht in deze begroting. De VRZHZ blijft hierbij onverminderd sturen op de beheersing van de in onze risico-paragraaf genoemde risico's.

Teruggave van de MJP-meevaller (beslispunt 4)

Uit de herijking van het MJP bij BURAP-II 2017 blijkt een incidentele meevaller in 2019 van € 115.000. Het voorstel is om deze meevaller uit te keren aan de gemeenten via het jaarresultaat 2019.

Meerjarig investeringsplan (beslispunt 5 en 6)

Bij deze begroting is ook een volledig geactualiseerde meerjarig investeringsplan (MJIP) opgenomen. De actualisatie van dit investeringsplan heeft een stapeling van investeringen in jaarschijf 2018 tot gevolg. Hiervan gaan de kapitaallasten in 2019 lopen. Dit uit zich in 2019 in een hoge onttrekking aan de egalisatiereserve kapitaallasten. In navolging op de evaluatie op de systematiek van het egaliseren van de kapitaallasten in september 2017 is afgesproken dat de VRZHZ na actualisatie van dit meerjarig investeringsplan de bijhorende egalisatiereserve kapitaallasten analyseert en hier een bestuurlijk voorstel voor formuleert. Dit voorstel wordt aan het algemeen bestuur van 28 juni 2018 voorgelegd. Het eerste beeld leert ons dat de VRZHZ het investeringsplan de afgelopen jaren niet volledig heeft uitgevoerd, onder meer door een capaciteitsvraagstuk. De onderrealisatie van het investeringsplan heeft een groeiend effect op de egalisatiereserve kapitaallasten. Tegelijkertijd is geconstateerd dat een investeringsachterstand tijdelijk zonder gevolgen kan plaatsvinden, maar dat een inhaalslag benodigd is. Dit betekent dat een beroep op de in de egalisatiereserve gereserveerde middelen gedaan gaat worden, waarvan de omvang nu nog niet aan te geven is.

In het lopende traject van de herstructurering wordt er rekening gehouden met de voor de uitvoer van het nieuwe investeringsplan benodigde capaciteit. Wij zullen de analyse van de omvang van de egalisatiereserve in relatie tot het capaciteitsvraagstuk bezien en in het AB van 28 juni een integrale analyse op de omvang van de egalisatiereserve voorleggen. Dit kan gevolgen hebben voor de omvang van de in de begroting genoemde egalisatiereserve kapitaallasten. Dit zal tegelijkertijd en in samenhang met BURAP-I 2018 bestuurlijk voorgelegd worden. Met deze bovengenoemde actie wil de VRZHZ transparant en goed doordacht verder bouwen aan een bestendige financiële lijn.

Juridische aspecten: n.v.t.

Financiën: De financiële consequenties worden conform verwerkt

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒	MT	☒	AB
☐	AGV	☒	Audit commissie
☒	DB	☐	Anders, nl. ...
		☐	Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐	Ter kennisname	☐	Voor instemming
☐	Ter advisering	☒	Niet van toepassing

Gevraagde inbreng (C)OR

Zaaknummer (C)OR

Datum N.v.t.

overlegvergadering (C)OR

Vervolgstappen:

- De ontwerp-begroting wordt na kennisname in het algemeen bestuur aan de colleges aangeboden met het verzoek deze voor zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden.
- Verzending aan de colleges vindt plaats voor 15 april 2018 en daarmee hanteert de VRZHZ dezelfde planning als de Omgevingsdienst (OZHZ) en Dienst Gezondheid & Jeugd (DGJ).
- De gemeenten wordt gevraagd uiterlijk 10 juni 2018 hun zienswijze bij de VRZHZ aan te leveren.
- De behandeling van de begroting met ontvangen zienswijzen kan vervolgens plaatsvinden in het algemeen bestuur op 28 juni 2018.
- Daarmee wordt voldaan aan de vaststelling voor 1 juli 2018 zoals vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling VRZHZ.
- Vervolgens wordt de begroting aan de gedeputeerde staten gestuurd.

Raadsavonden

Op 8, 14 en 16 mei 2018 vinden er raadsavonden plaats voor de drie subregio's in ZHZ, waarin de drie gemeenschappelijke regelingen VRZHZ, DG&J en OZHZ gezamenlijk de jaarstukken en concept begrotingen toelichten.

Communicatie:

n.v.t.

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

Bedrijfsvoering

D. Vermeulen

J. Rutten

J. Boons

dd. 29-3-2018

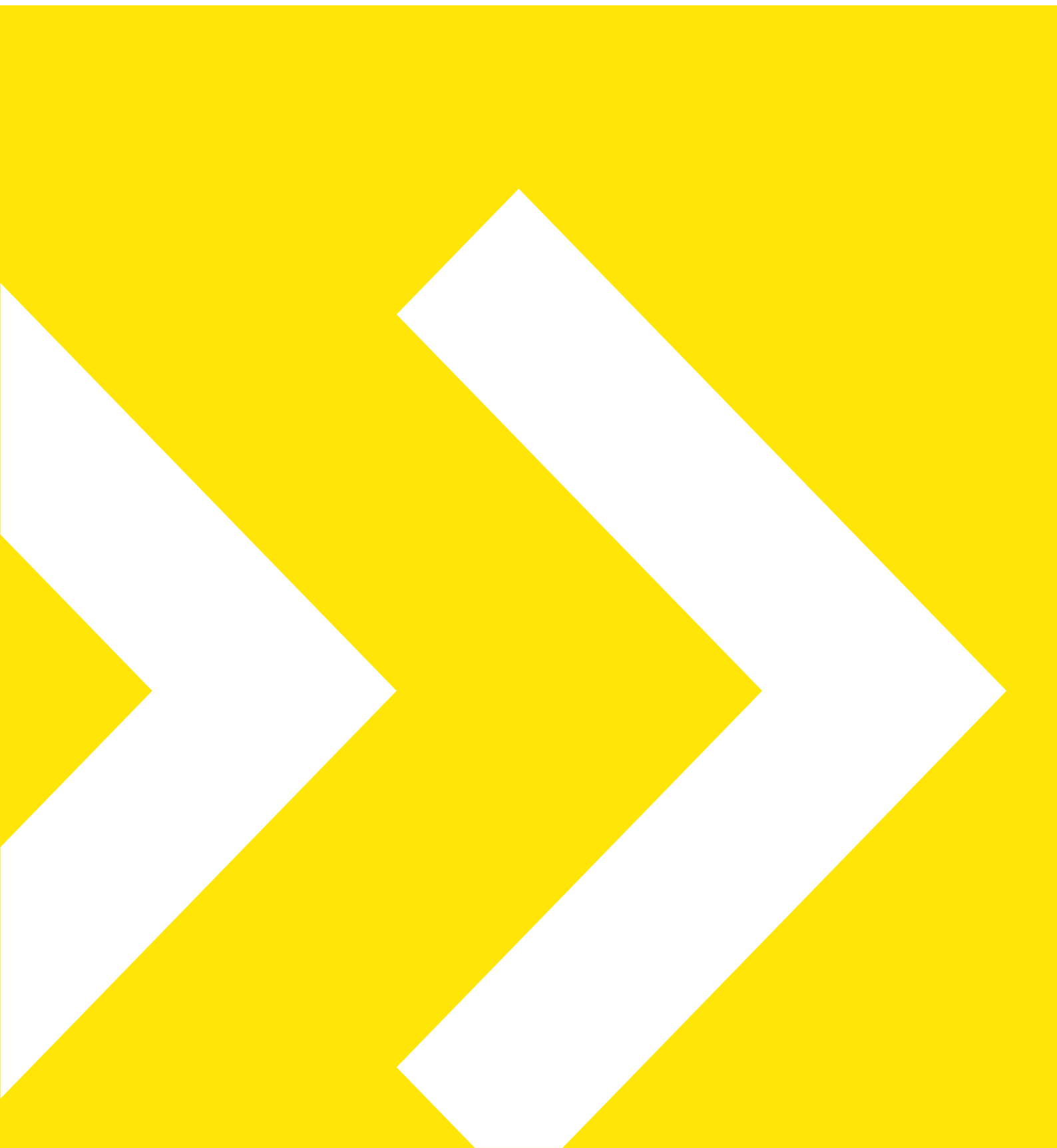
dd. 29-3-2018

dd. 29-3-2018

Vergaderstuk 2018/659/A

Begroting 2019

Versie: 1.0
Datum: 12-04-2018

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1 Samenvatting	5
1.1 Raming van baten en lasten	6
1.2 Post Onvoorzien	6
2 Beleidsbegroting	7
2.1 Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant – risicobeheersing	7
2.2 Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig - preparatie en repressie	9
2.3 Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen – samenwerking	12
2.4 Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering-professionaliteit	13
3 Innovatieve ontwikkelingen	16
4 Paragrafen	17
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	17
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	19
4.3 Financiering	20
4.4 Bedrijfsvoering	25
4.5 Verbonden partijen	25
4.6 Meerjarig investeringsplan	27
5 Financiële begroting	28
5.1 Overzicht van baten en lasten	28
5.2 Overzicht van de gemeentelijke bijdragen	28
5.3 Incidentele baten en lasten	29
5.4 Meerjarenraming 2019-2022	30
5.5 Uiteenzetting financiële positie	30
5.6 Verloop van reserves	30
5.7 Verloop van voorzieningen	32
6 Bijlages	35
Bijlage 1: Overzicht van baten en lasten naar kostensoorten (incl. de productgroepen)	35
Bijlage 2: Programmaplan met overzicht van baten en lasten	36
Bijlage 3: Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling	36
Bijlage 4: Verplichte beleidsindicatoren	36
Bijlage 5: Geprognosticeerde balans	37
Bijlage 6: Risico's	38

Inleiding

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ) is in 2009 opgericht ter uitvoering van de in 2010 in werking getreden Wet Veiligheidsregio's. De veiligheidsregio is een organisatie die werkt voor gemeenten, burgers en partners in Zuid-Holland Zuid om:

- incidenten en rampen te voorkomen door risico's te achterhalen en hierover te adviseren om deze zoveel mogelijk te beperken;
- een daadkrachtige respons te organiseren voor bestrijding in acute situaties;
- na incidenten zo snel mogelijk terug te keren naar de normale situatie zodat de maatschappelijke continuïteit gewaarborgd blijft.

Eind 2016 is het nieuwe Meerjarenbeleidsplan vastgesteld, dat mede op basis van de missie, de visie en het risicoprofiel van de organisatie is opgesteld. Dit beleidsplan, waarin de strategische beleidsdoelen voor de jaren 2017 tot en met 2020 zijn opgenomen, vormt het richtsnoer op basis waarvan de concrete beleidsvoornemens voor 2019 geformuleerd zijn. De beleidsvoornemens worden over het algemeen ingegeven door de dynamiek, waarin de VRZHZ zich bevindt, veranderende wetgeving en de bouw van een nieuwe organisatie, maar dat laat onverlet dat het merendeel van ons werk (en dus ook de begroting) bestaat uit dagelijkse zorg.

Hieronder volgt een leeswijzer:

*In de voorliggende Begroting 2019 treft u in **hoofdstuk 1** een korte samenvatting. Het programmaplan treft u in **hoofdstuk 2**. Ditmaal is met **hoofdstuk 3** een hoofdstuk aan innovatieve ontwikkelingen gewijd.*

*In **hoofdstuk 4** presenteren wij de tot de begroting horende verplichte paragrafen met hierin onder meer een uiteenzetting van ons weerstandsvermogen, onze verbonden partijen en het investeringsplan.*

*Vervolgens gaat **hoofdstuk 5** in op de financiële begroting met de verschillende onderdelen, zoals: het overzicht van baten en lasten, onze financiële positie en het verloop van de reserves en voorzieningen.*

*Wij sluiten de begroting af met een aantal **bijlagen**. Hiertoe behoren de benoemde risico's, maar ook enkele bijlages, waarmee wij het bestuur middels verschillende dwarsdoorsnedes inzicht willen geven in de financiële begroting.*

1 Samenvatting

Deze begroting is gestoeld op jaarschijf 2019 uit het beleidsplan 2017-2020, de daarin opgenomen ontwikkelingen en niet eerder voorziene ontwikkelingen. De ontwikkelopgaves vormen het zwaartepunt van de beleidsvoornemens in deze begroting. Voor 2019 verwachten we, naast het invulling geven aan onze dagelijkse operationele taken, onder meer de volgende ontwikkelingen te ontplooiën:

- het verhogen van de zelfredzaamheid;
- de omslag in denken als gevolg van de veranderende omgeving;
- de transitie naar een informatie-gestuurde organisatie;
- het optuigen van accountmanagement;
- de uitrol van het nieuwe dekkingsplan;
- de implementatie van risico-communicatie.

Daarnaast vindt in 2019 ook het zwaartepunt van de herijking van het Risicoprofiel van de regio plaats. De bovenstaande opsomming geeft een beperkt deel van de totale beleidsvoornemens weer.

In hoofdstuk 2 gaan wij langs de lijnen van het beleidsplein 2017-2020 dieper in onze beleidsvoornemens. Hieronder treft u een samenvatting van de financiële begroting 2019 en de opbouw daarvan vanuit de begroting 2018.

Begrotingsbeeld 2019

Bijgaand treft u op concernniveau de Begroting 2019. Maar eerst presenteren wij een overzicht met de wijzigingen in de gemeentelijke bijdragen in de Begroting 2019 ten opzichte van de Begroting 2018. In paragraaf 5.2 is het overzicht van de bijdrage per gemeente opgenomen. De mutaties kostenverdeelsystematiek zijn conform de op 22-02-2018 door het Algemeen Bestuur vastgestelde notitie "Een nieuwe verdeelsleutel voor de VRZHZ". Deze zijn op totaal begrotingsniveau neutraal, maar hebben wel een effect op de huisvesting en gemeentelijke bijdrage. In deze begroting is rekening gehouden met de toekomstige gemeentelijke fusies. Daarnaast wordt er geen rekening gehouden met de uittreding van Leerdam en Zederik. Zodra er meer duidelijkheid over de ontvlechting is zal dit in later stadium middels een begrotingswijziging verwerkt worden. Een verdere uiteenzetting van deze uitgangspunten treft u in de vastgestelde technische uitwerking kostenverdeelsystematiek zoals die op 22-02-2018 zijn vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Korthedshalve wordt naar beide stukken verwezen. Hieronder treft u het verloop aan in de begroting 2019 ten opzichte van de begroting 2018.

<i>x € 1.000</i>	Gemeen- telijke bijdrage	Maatwerk	Huisvesting	Totaal
Begroting 2018 (vastgesteld juni 2017)	33.110	1.758	4.595	39.463
Mutaties Burap's 2018	-479	-21	30	-470
Begroting 2018 na wijziging	32.631	1.737	4.625	38.993
Mutaties kostenverdeelsystematiek:		-313	-4.625	252
Maatwerk (m.u.v. FLO)	313			
Huisvesting	4.625			
Commerciële huur	252			
Indexatie 2019	794			794
Teruggave MJP en renteresultaat	-435			-435
Begroting 2019	38.180	1.424	-	39.604

Het verloop van de bijdrage per gemeente leidt tot de volgende concernbegroting voor 2019:

CONCERNNIVEAU	Raming 2019		
	Lasten	Baten	Saldo
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	50.568	48.600	-1.968
Mutaties reserves	54	2.136	2.083
Gerealiseerd resultaat	50.621	50.736	115

1.1 Raming van baten en lasten

In onderstaande tabel is de raming van baten en lasten weergegeven.

CONCERNNIVEAU	Realisatie 2017			Raming 2018 na wijziging			Raming 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Bedragen x € 1.000</i>									
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	46.944	49.674	2.730	47.009	47.970	961	50.568	48.600	-1.968
Mutaties reserves	478	794	316	1.017	486	-531	54	2.137	2.083
Gerealiseerd resultaat	47.422	50.468	3.047	48.026	48.456	430	50.621	50.736	115

1.2 Post Onvoorzien

Conform de BBV is een post onvoorzien opgenomen. Deze post bedraagt € 10.000.

2 Beleidsbegroting

2.1 Beleidsdoelstelling 1: Focus op de voorkant – risicobeheersing

Herijking regionaal risicoprofiel

Het Regionaal risicoprofiel (hierna: RRP) is een wettelijk verplichte inventarisatie en analyse van de in de regio aanwezige risico's plus de risico's uit aangrenzende gebieden. Het levert input voor het regionale beleidsplan. De herijking start in 2018 en loopt door tot eind 2019. Op grond van de Wet veiligheidsregio's, worden na herziening gemeenteraden verzocht op basis van het herijkte RRP hun wensen kenbaar te maken, in de vorm van een zienswijze. Na behandeling van de zienswijzen wordt het RRP in 2020 door het algemeen bestuur vastgesteld. Het herziene RRP zal vervolgens dienen ter input op het nieuwe beleidsplan 2021-2024, welke in 2020 vervaardigd zal worden.

De veranderende omgeving

De omgeving met betrekking tot de voorbereiding van de fysieke veiligheid verandert. 2019 staat voor de VRZHZ in het teken van deze ontwikkelopgave. Hiermee verandert ook de rol van de veiligheidsregio en de invulling die zij geeft aan de wettelijke taken. Onderdeel van deze majeure transitie is de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021. Hierdoor is er minder ruimte in het proces om veiligheidsinvloed uit te oefenen op basis van rijksregelgeving, meldingen en vergunningen. In het proces zal vroegtijdig ruimte gezocht worden in beleidsbeïnvloeding vooraf. Dit gebeurt door samenwerking en onderhandeling met belanghebbenden om te komen tot een veiligere omgeving. Ook de advisering vanuit de GHOR-taken wordt hierin meegenomen.

De veranderende omgeving in ogenschouw nemen zullen onze medewerkers op basis van deskundigheid en professionaliteit meer risicogericht gaan adviseren, zetten onze adviseurs in op risicobeïnvloeding en bewustwording van burgers en bedrijven, en zijn onze adviseurs in verbinding met gemeenten en partners. Binnen de VRZHZ vindt hiertoe een omslag plaats van *reactief adviseren* naar *proactief handelen*. In 2019 worden de medewerkers hiervoor opgeleid en omgeschoold.

Op regionaal en landelijk niveau zijn er in samenspraak met gemeenten en andere veiligheidsregio's pilots uitgevoerd t.b.v. het borgen van (externe) veiligheid in Omgevingsvisies en -plannen. In 2019 worden met alle gemeenten afspraken gemaakt en adviseert de VRZHZ bij het opstellen van ruimtelijke visies en plannen.

Daarnaast werken we op het vlak van risicobeheersing in 2019 als veiligheidsregio integraal. In 2018 vindt de doorontwikkeling plaats naar deze integrale advisering en vindt afstemming plaats over de wijze waarop de uitvoeringsdiensten integraal de gemeenten kunnen adviseren. In 2019 is dit ingebed in onze processen. Dit houdt in dat adviezen aan de gemeenten vooraf met de interne afdelingen en met de regionale diensten Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (hierna: OZHZ) en Dienst Gezondheid & jeugd (hierna: DG&J) worden afgestemd. Daarop zal de multidisciplinaire crisisorganisatie zich in 2019 voorbereiden. In het beleidsplan 2017-2020 is de focus gelegd op de voorkant van de veiligheidsketen

met aandacht voor een doelgroepgerichte aanpak, zelfredzaamheid en risicocommunicatie. Wij gaan later in op de doelgroepgerichte aanpak, zelfredzaamheid en risicocommunicatie.

Ook zal accountmanagement een belangrijke rol in de integrale advisering spelen. In 2018 wordt ingezet op accountmanagement. De verbinding en afstemming met gemeenten en partners wordt in nauwe afstemming en samenwerking tussen de verschillende interne afdelingen opgepakt. De implementatie van accountmanagement loopt door in 2019, waarna evaluatie en borging volgt.

De verschillende thema's binnen het facetbeleid

In deze beleidscyclus 2017 tot en met 2020 wordt jaarlijks aan één thema extra aandacht besteed. In 2019 is het thema 'Integrale Veiligheidsplannen'. Om externe integratie hiervan adequaat te borgen is het van belang dat fysieke veiligheid onderdeel is van integrale veiligheidsplannen. In 2019 gaat de VRZHZ hierop investeren. In 2019 starten tevens de voorbereidingen voor het thema van volgend jaar.

Doelgroepgerichte aanpak

De doelgroepgerichte aanpak is verwoord in het jaarplan (Brand)Veilig Leven (hierna: BVL) waarin een duidelijke sturing plaatsvindt op risico's, doelgroepen en interventies. De VRZHZ is in 2018 gestart met een integrale aanpak ter bevordering van zelfredzaamheid. In het jaar 2019 wordt deze risico- en doelgroepgerichte aanpak voortgezet en waar nodig bijgesteld.

Hoog water en overstromingen

Overstromingsrisico's zijn in Zuid-Holland Zuid als prioritair risico benoemd. In het beleidsplan 2017-2020 is dit vertaald in een risicogerichte aanpak, waarbij in samenwerking met partners onderzocht wordt of en op welke wijze risico's verkleind kunnen worden t.b.v. een planmatige voorbereiding op rampen en crises. Parallel hieraan heeft het veiligheidsberaad het project 'Water en Evacuatie' geïnitieerd als één van haar strategische onderwerpen voor de veiligheidsregio's met als doel het ontwikkelen van een structurele aanpak. Hiermee wordt een adequate crisisbeheersing bij overstromingen bevorderd. De eerste stap hierin is het inzichtelijk maken van de leefbaarheid van het effectgebied bij verschillende ernstige wateroverlast- of overstromingsscenario's en de gevolgen daarvan voor de in dat gebied aanwezige personen, dieren, zeer kwetsbare objecten en vitale infrastructuur. Hiertoe wordt per dijkkring een impactanalyse 'Ernstige Wateroverlast en Overstromingen' in 2018 en 2019 opgesteld en in 2020 afgerond.

Risicocommunicatie

Risicocommunicatie betreft de informatievoorziening aan burgers over de oorsprong, de omvang en de gevolgen van een ramp of een crisis en over de maatregelen die de veiligheidsregio heeft genomen ter voorkoming en bestrijding ervan. De belangrijkste doelstelling van risicocommunicatie is de bewustwording en handelingsbekwaam maken van inwoners. Risicocommunicatie levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de zelfredzaamheid. De basis voor deze informatievoorziening wordt gevormd door het risicoprofiel van de VRZHZ. In 2018 is het beleidskader Risicocommunicatie vastgesteld. In het jaar 2019 wordt het beleidskader Risicocommunicatie geïmplementeerd binnen de VRZHZ én de gemeentelijke communicatieafdelingen. Daarbij zal de geanalyseerde data, inclusief de door de burger gewenste informatievoorziening worden meegenomen. Hiermee wil de VRZHZ steeds beter inspelen op de behoeftes van de burger.

Evenementenveiligheid

Naar aanleiding van het rapport "Evenementenveiligheid ZHZ" en het besluit van het Algemeen Bestuur wordt op dit moment door de VRZHZ een bovenwettelijke taak uitgevoerd. In december 2016 heeft het AB besloten om deze coördinerende taak op het gebied van evenementenveiligheid voor twee jaar door de VRZHZ uit te laten voeren. Afgesproken is om dit na twee jaar te evalueren. In 2019 zal op basis van de evaluatie een voorstel voor borging aan het AB worden voorgelegd. Behoudens het bovenstaande traject zullen de adviseurs van de VRZHZ, Brandweer, GHOR en VRC, zich blijven inzetten op het proces van evenementenveiligheid vanuit hun wettelijk kader en daarin volgens de afgesproken werkwijze mono en multidisciplinair blijven adviseren. Het effect op de primaire zorg in de regio tijdens evenementen is een belangrijk aandachtspunt voor de VRZHZ in het kader van veiligheid.

2.2 Beleidsdoelstelling 2: Startklaar en daadkrachtig - preparatie en repressie

Implementatie van het Dekkingsplan

In de afgelopen jaren hebben de gemeenten en de regio een stevig en slagvaardig fundament ontwikkeld voor daadkrachtige repressie. Gestandaardiseerd waar dat kan en maatwerk waar dat nodig is. De standaardisering heeft betrekking op de dagelijkse bestrijding van kleine branden en andere kleinschalige incidenten, waarbij maatwerk als variabele voertuigbezetting mogelijk is. De bezetting van posten is al jaren een uitdaging. Afnemende werkgelegenheid in de dorpskernen, een toename in flexibiliteit op de arbeidsmarkt en individualisering maakt dat paraatheid op sommige momenten onder druk komt te staan. Het toepassen van variabele voertuigbezetting speelt hierop in door ook met minder mensen toch snel een eerste inzet te kunnen plegen.

Het nieuwe dekkingsplan zal via een zorgvuldig traject geïmplementeerd worden. Dit traject vereist aanpassingen in de meldkamersystemen, het aanpassen van de vakbekwaamheidseisen ten aanzien van de variabele voertuigbezetting, het maken van de risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) en de daaraan verbonden maatregelen gericht op het veilig variabel uitrukken. Ook zal er overdracht van operationele informatie van specifieke kennis over gewijzigde verzorgingsgebieden plaatsvinden. De aanpassingen die hebben te maken met de invoering van het nieuwe dekkingsplan worden beschreven en uitgezet bij de medewerkers binnen de organisatie. Het personeel wordt hierop voorbereid, getraind en opgeleid. Dit omvangrijke project start in 2018. Het vervolg en de afronding zullen in 2019 plaatsvinden. Hieraan verbonden vindt tegelijkertijd de herziening en plaatsing van specialisme ten aanzien van het grootschalig en bijzonder brandweeroptreden en wordt het personeel opgeleid en getraind.

In de zoektocht naar mogelijkheden voor slimmere en effectievere brandbestrijding en hulpverlening deelt de Brandweer Zuid-Holland Zuid de landelijke toekomstvisie van Brandweer Nederland. In 2018 vindt er een nieuwe aanbesteding voor tankautospuiten plaats, waarin voorzien wordt in nieuwe blustechnieken. Na de bouwfase zullen in 2019 de eerste voertuigen geleverd worden. Voor ingebruikname wordt het personeel in 2019 geschoold en getraind.

Een continue parate repressieve brandweerorganisatie

In 2019 is voorzien in een continue parate repressieve brandweerorganisatie. De paraatheid is een belangrijk aandachtspunt voor de brandweer. Hierbij wordt opgemerkt dat de samenleving verandert en dat heeft effect op de bereidheid van burgers om zich beschikbaar te stellen als vrijwilliger. Ook bij de

brandweerorganisatie is dit merkbaar. Er ontstaan bij een aantal posten op bepaalde momenten paraatheidsproblemen. Een aantal trajecten zijn opgezet ten behoeve van het boeien en binden van vrijwilligers. Het project 'Meer verzelfstandiging brandweerposten' is in 2017 opgezet. Dit project wordt in 2019 omgezet in het programma 'Posten centraal' en beoogt het boeien en binden van vrijwilligers door in de brandweerposten de balans te vinden tussen enerzijds uniformiteit en anderzijds lokale regelruimte en zelfstandigheid. In 2020 wordt dit project afgerond, worden de resultaten geborgd en kennen de brandweerposten meer zelfstandigheid.

Thematische aanpak 2019

2019 kent op multi-vlak een thematische aanpak, waarbij verschillende relevante thema's van start gaan of uitgewerkt worden, zoals zelfredzaamheid, de samenvoeging van de meldkamer, de maatregelen ten behoeve van vervoerscongestie en het traject *Van 2 naar 1*. De concrete effecten en uitwerking van deze thema's op 2019 zullen in 2018 zichtbaar worden. Hieronder worden deze thema's geadresseerd:

Melding en alarmering

De samenvoeging van de meldkamers van VRZHZ en VRR medio 2018 vraagt aanpassingen in de multidisciplinaire operationele preparatie en repressie. Allereerst zal er sprake zijn van harmonisatie van de alarmering voor beide veiligheidsregio's en dat vraagt herziening van alarmeringsprocessen binnen VRZHZ. Hetzelfde geldt voor de rol van de calamiteitencoördinator (hierna: CaCo) en de aansluiting van de CaCo op de hoofdstructuur. Ook landelijk vindt harmonisatie van deze rol plaats voor alle meldkamers. Tot slot is er op de meldkamer Rotterdam een Veiligheidsregio Informatiecentrum (hierna: VIC) actief voor zowel de VRR als de VRZHZ. De personele en procesmatige invulling van dit VIC en de aansluiting op de koude en warme organisatie zal in 2019 aandacht krijgen.

Een goede uitvoering van de wettelijke taak 'melding en alarmering' voor de regio Zuid-Holland Zuid blijft gedurende dit hele proces en na de samenvoeging een belangrijk aandachtspunt van de VRZHZ. Daarnaast volgt de VRZHZ landelijk beleid op het gebied van melding en alarmering, waaronder een mogelijke verdere centralisatie op landelijk niveau.

Zelfredzaamheid

In 2019 blijft de VRZHZ, net als in voorgaande jaren, actief participeren in en inzetten op de brede initiatieven ten behoeve van het vergroten van de zelfredzaamheid van burgers in de regio als onderdeel van een robuuste crisisbeheersing. Het project Zelfredzaamheid binnen de VRZHZ doet aanbevelingen voor versterkte weerbaarheid en vitaliteit van de samenleving. Daarnaast zal in 2019 op basis van de ontwikkelde visie en aanbevelingen de planvorming aangepast worden. Hierop wordt de multidisciplinaire crisisorganisatie voorbereid.

Vervoerscongestie

De voorziene vervoerscongestie in de regio, als gevolg van diverse gelijktijdige ingrijpende infrastructurele maatregelen, vraagt aanpassingen in de preparatie van de mono- en multidisciplinaire crisisorganisatie. Hierdoor worden mensen en middelen in de piketfuncties tijdelijk anders ingezet. Deze aanpassingen worden in 2019 opgepakt en de crisisorganisatie wordt hierop voorbereid.

Doorontwikkeling crisisorganisaties

In 2018 wordt met het traject 'Van 2 naar 1' de samenvoeging van de crisisorganisaties van DG&J en GHOR gerealiseerd, evenals de doorontwikkeling van bevolkingszorg. In 2019 krijgt deze samenvoeging haar definitieve vorm met de borging van de processen op het vlak van mensen, middelen, opleiding en

planvorming. Ten aanzien van de doorontwikkeling van bevolkingszorg gaat het in 2019 met name om de vorming van de regionale crisisorganisatie, de sturing hierop en de versterkte verbinding met gemeentes.

Vakbekwaamheid

Het aantal incidenten laat over de afgelopen jaren een dalende trend zien. Hoe hiermee om te gaan wordt in 2018 door het netwerk vakbekwaamheid verkend. De uitwerking van de aanbevelingen uit deze verkenning zal in 2019 plaatsvinden, in de vorm van intensivering en het vinden van nieuwe vormen met een hoger leerrendement. Gedacht kan worden aan het oppakken van trends als een Elektronische Leeromgeving (hierna: ELO), virtual reality, serious gaming en Crew Resource Management (CRM). De VRZHZ blijft investeren in het gesteld staan voor incidenten in de context dat het aantal incidenten naar de toekomst toe naar verwachting blijft afnemen.

De piketorganisatie

In 2018 vindt binnen de VRZHZ onderzoek naar de piketorganisatie plaats. Dit leidt mogelijk tot een herbezinning op het aantal harde en zachte piketten en de personele invulling van piketten. Op basis van de onderzoeksresultaten zal in 2019 uitvoering hieraan worden gegeven.

Een veilige en gezonde werkomgeving

Het project 'Schoner Werken' is gestart met als doel het terugdringen van de gezondheidsrisico's door een 100% schone werkomgeving te bewerkstelligen. De VRZHZ zal in 2019 de ingezette lijn continueren en uitbouwen. De concrete uitwerking van 'Schoner Werken' in 2019 is grotendeels afhankelijk van de uitkomsten van aantal wetenschappelijke onderzoeken in 2018. Voorzichtige signalen geven aan dat er verschuiving gaat plaatsvinden van de gevolgen van een uitwendige besmetting door rook en roet naar de gevolgen van inhalatie door de rook en roet. Ook de effecten van (extreme) hitte op de brandweermens worden op dit moment onderzocht en zullen mogelijk aanvullende eisen gaan genereren. De VRZHZ zal in 2019 de landelijke lijn op basis van de onderzoeken oppakken met als doel een veilige en gezonde werkomgeving te creëren voor haar medewerkers.

Niet alleen in het kader van het bovengenoemde traject is er aandacht voor een veilige en gezonde werkomgeving. Ook op het vlak van de arbeidsomstandigheden vindt er continu risico-inventarisatie en evaluatie plaats binnen alle gelederen van de organisatie. Deze inventarisaties leiden tot aanbevelingen, opvolging en beheersing van de processen ten behoeve van een veilige werkomgeving. Zo wordt op het vlak van de kazernes in 2018 een verdiepende risico-inventarisatie en evaluatie uitgevoerd. De eventueel hieruit voortvloeiende beheersmaatregelen zullen hun beslag krijgen in 2019. Ook leidt de risico-inventarisatie tot maatwerk in 2019 op het vlak van periodiek medisch onderzoek (PMO). Naast het PMO vindt in 2019 de verdere uitrol van het preventief periodiek medisch onderzoek (hierna: PPMO) plaats. Deze bestaat uit de jaarlijkse fysieke test en de medische keuring. Het PPMO is op dit moment ingevoerd voor de 24-uursberoepsdienst en wordt uitgerold over de vrijwillig bevelvoerder en manschappen. De begeleiding van PPMO vergt echter extra menskracht in relatie tot de oude keuringsmethode. De continue risico-inventarisaties en evaluaties zijn ingebed in het reguliere proces van de arbodienst van de VRZHZ.

Terrorismegevolgbestrijding

De VRZHZ pleegt veel inzet om de organisatie en partners volledig voor te bereiden op het vlak van terrorismegevolgbestrijding (hierna: TGB). De landelijke lijn hiervoor wordt in 2018 verder vormgegeven. Wel is al duidelijk dat dit thema de komende jaren een blijvend onderwerp van aandacht is. Het is één van de prioritaire risico's en dit onderwerp is in 2019 onderdeel van de reguliere planvorming. Zo blijft TGB een prominent aandachtspunt in 2019.

2.3 Beleidsdoelstelling 3: Samen verder komen – samenwerking

Gezamenlijk optrekken in de voorbereiding op het vlak van de Omgevingswet

De VRZHZ participeert in 2019 in de regionale stuurgroep en projectgroep Omgevingswet. Samen met OZHZ, DG&J, gemeenten, waterschappen, Rijkswaterstaat en Provincie Zuid-Holland wordt voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021. Zie hiervoor ook Hoofdstuk 2.1. "Beleidsdoelstelling 1".

Wet maatschappelijke ondersteuning

Naar verwachting worden de effecten van gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (hierna: WMO) voor partners in 2018 zichtbaar. VRZHZ zal in 2019 aansluiten bij deze verandering en hier zowel de GHOR- als de bevolkingszorgtaken in meenemen. Om de kennis en ervaring te ontsluiten wordt in 2019 ingezet op de contacten en de netwerken met de ketenpartners.

Accountmanagement

Het doel van accountmanagement is het opbouwen en onderhouden van een relatie tussen de gemeenten en de VRZHZ om de fysieke veiligheid in de gemeenten te bevorderen. De VRZHZ zet in 2019 organisatie-breed in op de intensivering van accountmanagement en de aanwezigheid in relevante netwerken om aansluiting te houden met maatschappelijke veranderingen en de veranderende vraag aan de VRZHZ. Deze intensivering plaats integraal plaats binnen de VRZHZ. Hierin wordt waar nodig door de verschillende interne afdelingen samen opgetrokken.

De samenwerking en partnerschappen

In het kader van het herijken van het Regionaal Risicoprofiel wordt in 2019 met alle partners samengewerkt.

De VRZHZ participeert daarbij in het kader van waterveiligheid in het projectteam Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden. Ook levert de VRZHZ inbreng in het landelijke vervolgonderzoek n.a.v. het IFV-rapport "Op zoek naar samenhang", een verkennend onderzoek naar de Regionale Risicoprofielen en het Nationaal Veiligheidsprofiel.

In de afgelopen jaren is binnen de eerstelijnszorg de veerkracht steeds verder verminderd. Dit heeft gevolgen voor de beschikbaarheid van plaatsen voor slachtoffers van incidenten. De GHOR blijft in het kader van zorgcontinuïteit investeren in partnerschappen om hier zicht op te houden en aangehaakt te blijven.

In 2019 worden beleid en uitvoeringsprogramma's in samenwerking en integrale afstemming met de regionale uitvoeringsdiensten OZHZ en DG&J geëvalueerd en uitgewerkt. Specifiek betreft dit de evaluatie van de taakafstemming met de OZHZ in het kader van de Taakafstemming Uitvoeringsdiensten Risicobeheersing (hierna: TUR). Deze wordt in 2018 ingevoerd en waarbij afspraken gemaakt worden over de wijze waarop de uitvoeringsdiensten effectief kunnen samenwerken om gemeenten integraal te kunnen adviseren. De ambitie is om in 2019 integraal te adviseren als veiligheidsregio.

Samenwerkingsverband Industriële veiligheid in Zuid-West

In 2019 wordt het samenwerkingsverband tussen de veiligheidsregio's in Zuid-Holland en Zeeland voor de uitvoering van taken op het gebied van industriële veiligheid verder uitgebouwd op basis van de herijking in 2018. Door middel van verdergaande samenwerking binnen de regio Zuid-West wordt gezamenlijk voldaan aan de landelijk gestelde eisen aan de uitvoering van 'BRZO 2015' en is een robuust samenwerkingsverband gevormd. Het doel is om taken op uniforme en eenduidige wijze uit te voeren en bedrijven uniform te behandelen.

Daarnaast vindt er vanuit de verschillende inhoudelijke expertises op meerdere vlakken en op adhoc-basis samenwerking, afstemming en kennisuitwisseling plaats. Zo vindt er onder meer op het vlak van brandweeronderwijs uitwisseling van kennis plaats binnen de veiligheidsregio's behorende tot de WestVier (Rotterdam-Rijnmond, Hollands-Midden, Haaglanden en Zuid-Holland Zuid). Op terrein van financiën en control vindt eenzelfde afstemming en kennisuitwisseling plaats tussen de veiligheidsregio's in de Zuidwestelijke Delta (Rotterdam-Rijnmond, Zeeland, Brabant-West, Zuid-Holland Zuid) en de grote regionale gemeenschappelijke regelingen (DG&J, OZHZ, GRD en de VRZHZ). De veiligheidsregio zal ook in 2019 via samenwerking en kennisuitwisseling met partners binnen en buiten de regio de door haar gewenste ontwikkelingen aanjagen.

2.4 Beleidsdoelstelling 4: Investeren in bedrijfsvoering-professionaliteit

Herstructurering VRZHZ

Na de regionalisering van de brandweer in 2013 is de afgelopen jaren besteed aan het finetunen van de organisatie. In 2016 heeft dat geleid tot een reorganisatie voor de onderdelen VRC en bedrijfsvoering. Vanuit de wens een efficiëntere organisatie neer te zetten, die zich meer naar buiten oriënteert, waarbij verantwoordelijkheden laag in de organisatie liggen en dus minder management nodig is, zijn vanaf de zomer van 2017 voorbereidingen getroffen voor een herstructurering per 1 september 2018.

Het jaar 2019 is het eerste volle jaar van de nieuwe organisatie, waarin met name de kanteling van een gebiedsgerichte organisatie naar een procesgerichte organisatie voelbaar zal zijn. Ter voorbereiding op de start van de organisatie zijn al veel stappen genomen, maar zoals met iedere reorganisatie zal ook deze keer enige zettingstijd nodig zijn. Het personeel zal hierbij zo veel mogelijk ondersteund worden.

Uittreding Leerdam en Zederik

Per 1 januari 2019 fuseren de gemeenten Leerdam en Zederik met de gemeente Vianen tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Deze gemeente wordt door een wijziging van de provinciegrens onderdeel van de provincie Utrecht en daarom bij wet onderdeel van de Veiligheidsregio Utrecht. Om deze overgang in goede banen te leiden is een projectstructuur ingericht waarin nauw wordt samengewerkt met de Veiligheidsregio Utrecht en de drie wettelijke gemeenschappelijke regelingen in Zuid-Holland Zuid. De Wet ARHI laat ruimte om in het eerste half jaar 2019 nog enkele onderdelen in de niet-operationele overdracht af te ronden. In de projectplanning is deze termijn opgenomen als uitloophase voor bijvoorbeeld het laten passeren van notariële akten vastgoedoverdracht of overdracht van bluskleding of opleidingen. Het primaire proces (brandweezorg, crisisbeheersing, GHOR en bevolkingszorg) is 1 januari 2019 overgedragen.

Ontwikkelopgave risicobeheersing

De ontwikkelopgave op het vlak van risicobeheersing, die in 2018 is gestart is als gevolg van de veranderde omgeving, wordt in 2019 onverminderd voortgezet. Een andere manier van werken wordt geïntroduceerd waarbij nadruk wordt gelegd op het ontwikkelen van competenties als samenwerkingscapaciteiten, overtuigen en beïnvloeden. Hiertoe zullen intern de medewerkers opgeleid en ontwikkeld worden.

De implementatie van de BIG-8 cyclus

Om aan procescriteria, zoals wettelijk vastgelegd in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht, te voldoen wordt op het vlak van risicobeheersing in 2019 een sluitende beleidscyclus volgens de zogenoemde BIG-8 cyclus geïntroduceerd.

Het generatiepact

In 2018 zal gestart worden met de pilot 'Generatiepact'. Deze pilot beoogt een vloeiendere uitstroom van oudere medewerkers ten behoeve van een instroom van jonger personeel. Dit draagt bij aan een evenredig verdeeld leeftijdsbestand binnen de organisatie. Afhankelijk van de definitieve uitwerking, verloop, evaluatie van de pilot en de bijbehorende kosten voor de werkgever wordt bepaald of het generatiepact een vaste arbeidsvoorwaarde binnen de VRZHZ wordt. Uitwerking van de gekozen richting vindt in 2019 plaats.

Integriteitsbeleid

In 2018 wordt gestart met het opstellen van integriteitsbeleid. Het zwaartepunt van de uitrol en implementatie vindt in 2019 plaats. Daarna zal er volgens het vastgestelde integriteitsbeleid gewerkt worden.

Arbeidsmarktcommunicatie

In 2019 gaan we aan de slag met arbeidsmarktcommunicatie, dat naast werving gaat over *employer branding*. Employer branding is het verkrijgen en behouden van een positieve, bij voorkeur unieke, positie als werkgever. Dit traject is niet alleen richting de externe, maar ook richting de interne arbeidsmarkt met naast werving ook een duidelijk doel op het gebied van binding.

Cultuurtraject

De vanaf 2016 ingezette doorontwikkeling van de organisatie, onder de noemer "Ik en mijn VRZHZ", zal ook in 2019 doorgezet worden, met onder meer leiderschapstrajecten, team- en persoonlijke ontwikkeling. Dit alles met als doel om de gewenste cultuurverandering te realiseren voor 2020; een organisatie waarin medewerkers zelf zoveel mogelijk eigen verantwoordelijkheid durven nemen, zelf elkaar aanspreken op gedrag en zelf de samenwerking zoeken in de organisatie.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren

Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (Hierna: WNRA) in werking. De invoering van deze wet vraagt om een zorgvuldige voorbereiding. De WNRA leidt tot een daadwerkelijk andere rechtspositie dan de huidige CAR/UWO, het ontslagrecht gaat veranderen en de bezwaar- en beroepsprocedures komen te vervallen. In 2018 en mogelijk 2019 zal de definitieve vorm van en effect op de rechtspositie van de vrijwilligers duidelijk worden. Dit kan de beschikbaarheid van onze vrijwilligers verder onder druk zetten. Op basis van de definitieve vorm en effecten van de WNRA zullen in 2019 inspanningen gepleegd worden teneinde aan te sluiten bij de behoeften van de vrijwilligers. Indien nodig zullen in 2019 ook de interne voorbereidingen op de WNRA plaatsvinden.

Elektronische Leeromgeving

In 2019 zal in ZHZ de Elektronische Leeromgeving (hierna: ELO) voor alle brandweer-leergangen geïmplementeerd zijn. Deze wijziging is in 2017 in gang gezet en omvat een omvangrijke operatie in les- en leerstof, bijscholing van docenten, instructeurs en leerwerkplekbegeleiders.

Huisvesting

In 2019 vinden er diverse bouwkundige ontwikkelingen plaats. Zo zal onder meer in Klaaswaal en Papendrecht nieuwbouw in aanbouw zijn of verkend worden. In Dordrecht zal, na verhuizing van de meldkamer in 2018, de kazerne Oranjepark in delen gesloopt en weer opgebouwd worden. De VRZHZ draagt hierbij zorg voor het actief blijven van de uitrukpost gedurende de sloop en bouw. In alle gevallen betreft het huisvesting waar gemeenten nog eigenaren zijn. Er is een nauwe samenwerking tussen de betreffende gemeenten en VRZHZ om de nieuwbouw in gezamenlijkheid ten uitvoer te brengen.

Informatie-gestuurd werken

In het informatiebeleidsplan (2015) zijn de beleidsdoelen van de VRZHZ ten aanzien van informatie benoemd. In het beleidsplan VRZHZ 2017-2020 is een daarop aansluitende visie weggelegd ten aanzien van informatiegericht werken. Samengevat gaat het erom, dat (alleen) de juiste mensen over de juiste informatie beschikken op het juiste moment. Hoewel er al stappen gemaakt zijn (met name aan de repressieve kant van de organisatie) is onze visie, dat de VRZHZ verder moet door ontwikkelen naar een informatiegerichte organisatie. Processen zowel in het voorkomen van incidenten (risicobeheersing), het bestrijden van incidenten (repressie) als de wijze waarop we transparant willen zijn en verantwoorden, vragen om een beter inzicht in en de beschikbaarheid van data. Hiertoe gaan we een meerjarig groeipad in, dat gestart is in 2018 en doorloopt in 2019, gericht op het in technische zin upgraden van het huidige systeem, en van daaruit door ontwikkelen naar een organisatie die op de Cloud is gericht. Speerpunt in 2019 is daarbij de invoering van het zaakgericht werken, in het bijzonder vanuit de processen risicobeheersing en daarnaast het invullen van de wettelijke eisen rondom informatieveiligheid.

Doorontwikkeling van de financiële functie en de controlfunctie

Met de vorming van de centrale controlunit wordt in 2018 de doorontwikkeling van de controlfunctie opgepakt. Het einddoel hierin is om in 2019 de controlfunctie van de VRZHZ door te ontwikkelen naar business control. Ook zal in 2019 gestart worden met de verkenning naar contractmanagement. Hiermee wordt blijvend aandacht besteed aan de bedrijfsvoering ten einde in control te komen over alle relevante bedrijfsvoering processen.

Kostenverdeelsystematiek

In 2018 wordt de nieuwe kostenverdeelsystematiek vastgesteld. Hierin wordt ook gekozen voor een ingroeimodel van enkele jaren. 2019 zal het eerste jaar zijn, waarin de nieuwe kostenverdeelsystematiek van kracht zal zijn, rekening houdend met het vastgestelde ingroeimodel. Hiermee doet de VRZHZ in 2019 een stap richting een objectieve en toekomstbestendige wijze van kostenverdeling.

3 Innovatieve ontwikkelingen

Bij de vaststelling van het Meerjarenperspectief 2016-2020 is de afspraak gemaakt dat de VRZHZ blijft zoeken naar innovatieve maatregelen. Om zichtbaar te maken wat de VRZHZ op dit vlak doet willen we met ingang van de begroting 2019 een hoofdstuk wijden aan innovatieve ontwikkelingen. Hieronder verstaan we innovatieve ontwikkelingen in de breedste zin van het woord. Dit kan betrekking hebben op nieuwe ideeën, technieken, materiaal, processen of werkwijzen. In dit hoofdstuk treft u omwille van het overzicht een beknopte herhaling van de beleidsvoornemens uit hoofdstuk 2 "Beleidsbegroting" die een innovatief karakter met zich meedragen. Hiermee wil de VRZHZ aantonen dat het te allen tijde tracht vooruit te lopen op of aan te haken bij de nieuwe landelijke trends en ontwikkelingen.

- Het Veiligheidsregio Informatiecentrum (VIC), wat zorgt voor een verbeterde aansluiting van informatiemanagement- en communicatieprocessen op de meldkamer.
- Digitale informatievoorziening en de nieuwe technieken om data van andere organisaties te ontsluiten ten behoeve van de brandweereenheden.
- De technische upgrade van het huidige systeem en de doorontwikkeling naar een organisatie die op de Cloud gericht is ten behoeve van een informatie-gestuurde organisatie.
- Ontwikkeling van nieuwe en andere competenties die de veranderende omgeving aan onze medewerkers risicobeheersing vraagt.
- Risicogerichtheid en doelgroepgerichte risicobeïnvloeding met onder meer het gebruik van de analyse van dynamische risicoprofielen, methodieken als een RAM (Risiko Analyse Monitor) en risicogerichte protocollen.
- Doorontwikkeling Bevolkingszorg en de in deze regio gekozen inrichting van de regionale crisisorganisatie voor bevolkingszorg.
- Invoering van het nieuwe dekkingsplan en de variabele voertuigbezetting.
- De nieuwe tankautospuiten, die in 2019 geleverd worden, voorzien in nieuwe blustechnieken. Hier wordt het personeel in geschoold en getraind.
- Vakbekwaamheid en het gebruik van vernieuwende werkvormen als: ELO, virtual reality en Crew Resource Management, een onderwijstechniek uit de luchtvaartbranche. Deze werkvormen zorgen voor een hoger leerrendement.
- De VRZHZ gaat in 2019 werken met een digitale evaluatiemethodiek. Door gebruik te maken van een app voor de evaluatie van incidenten en oefeningen ontstaat een kwalitatief beter totaalbeeld van de operationele staat van de organisatie.
- Invoering van de Big-8 cyclus en de bijhorende methodieken worden beleidsvoornemens en uitvoeringsplannen op het vlak van risicobeheersing met ingang van 2019 op een nieuwe wijze gemonitord, geëvalueerd en bijgesteld.
- Met de lancering van www.zhzveilig.nl zijn de VRZHZ en de VRR de eerste veiligheidsregio's in Nederland die een gezamenlijke crisiscommunicatie-website hebben. De serviceverlening van de VR bij een incident, ramp of crisis is hiermee regio-overstijgend en brengt technische voordelen met zich mee.
- Op het vlak van materieel en logistiek met het toepassen en uitrollen van scantechnieken (de zogenaamde RFID-technieken).

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beschikbare weerstandscapaciteit (in €)	2019
Algemene reserve per 1 januari	620.678
Onvoorzien	10.000
Totale weerstandscapaciteit	630.678

Risico's

Een risico is een kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet is voorzien in de begroting. In de onderstaande tabel presenteren wij een geactualiseerd overzicht van de huidige risico's. Indien risico's zijn afgedekt middels maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van (bestemmings-)reserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle, zijn ze niet opgenomen in deze paragraaf. In de onderstaande tabel zijn de geactualiseerde risico's gepresenteerd. Voor de volledige beschrijving van de risico's wordt verwezen naar bijlage 5 "Risico's".

Nr.	Risico en I/S	financiële gevolgen <i>in €</i>	Kans (%)	Risicoprofiel	I/S*	Benodigd weerstandscapaciteit <i>In €</i>
1.	Langdurige calamiteit	1.000.000	33%	Hoog (20%)	I	66.000
2.	Regionale Meldkamer	300.000	50%	Hoog (20%)	S	120.000
3.	Garantstelling en risico's leningen oefenterrein	4.500.000	5%	Hoog (20%)	I	45.000
4.	Opkomsttijden/Operationele dekking	4.000.000	5%	Midden (10%)	S	80.000
5.	Brandweeronderwijs	600.000	30%	Laag (5%)	S	36.000
6.	Frictiekosten uittreding Leerdam en Zederik	6.600.000	25%	Hoog (20%)	I	330.000
7.	Inkomsten OMS	300.000	25%	Laag (5%)	S	15.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit						692.000

* Bij een structureel risico gaan wij conform ons beleid uit van 4 jaar.

Op basis van de vastgestelde Eenduidige begrotingskaders en algemene reserve GR'en (AB2017/1712) wordt met ingang van de begroting 2019 de algemene reserve afgetopt op 1% van het lastentotaal van de begroting. In geval de weerstandratio een onvoldoende waardering kent, wordt de algemene reserve van de VRZHZ niet aangevuld ter afdekking van haar risico's. Het niet-afgedekt deel van het risico wordt verlegd naar de deelnemende gemeenten. Het is aan de deelnemende gemeenten dit ongedekte deel van de risico's middels hun eigen risicomanagement af te dekken. Hieronder treft u de weerstandratio van de VRZHZ op basis van de weerstandscapaciteit en geactualiseerde risicoparagraaf.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 630.678}}{\text{€ 692.000}} = 0,91$$

Aan deze ratio is de volgende waardering toegekend:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

In onderstaande tabel is een aantal kengetallen opgenomen die inzichtelijk moeten maken over hoeveel (financiële) ruimte de VRZHZ beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen.

Kengetallen:	Realis. 2017	Begrot. 2018	Begrot. 2019	Begrot. 2020	Begrot. 2021	Begrot. 2022
Netto schuldquote	124%	153%	148%	148%	133%	123%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	121%	150%	146%	147%	132%	122%
Solvabiliteitsrisico	12%	6%	3%	4%	3%	4%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt de het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VR in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteit als de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen is lager geworden ten opzichte van 2017. De uitkomst van de solvabiliteitsratio betekent voor de VR dat een deel van de vaste activa is gefinancierd met vlottende passiva en daarom de kortlopende schulden niet volledig in één keer betaald kunnen worden. Bij een hoger eigen vermogen kan de ratio worden verbeterd.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente van de langlopende leningen) te dekken.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van voertuigen en brandweermaterieel voert de VRZHZ geheel zelfstandig uit. Hiervoor heeft zij adequate en moderne werkplaatsen ingericht. Een meerjarig investeringsplan wordt als basis onderdeel voor reguliere vervanging gebruikt en in de begroting vastgesteld (zie paragraaf 4.6).

De afdeling materieel en logistiek werkt vanuit twee richtinggevende beleidsdocumenten,

1. Een geactualiseerd meerjarig investeringsplan 2019;
2. M&L beleid- en beheernotitie 2013 -2015.

Meerjarig investeringsplan

Het meerjarig investeringsplan (MIP) blijft ongewijzigd werken vanuit de methode "technische afschrijving" dat inzicht geeft in de te vervangen middelen (o.a. vaar- en voertuigen, persoonlijke beschermingsmiddelen). Het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt vooraf, maar ook tussentijds bij onverwachte problemen ter besluitvorming, voorgelegd aan het MT brandweer.

Het MIP geeft duidelijke richtinggevende kaders aan met betrekking tot de beschikbare budgetten voor de uitvoering van de desbetreffende jaarschijf. Een punt van aandacht blijft echter de prioritering, de vorm van aankopen, de beschikbare mankracht en de planning van de leverancier of inbouwfirma. Deze niet beïnvloedbare varia maken dat het bijzonder lastig is om een verplichtingen planning te maken. Het doorschuiven van een investering en de uiteindelijke kapitaallasten zijn uiteraard niet wenselijk, maar in sommige gevallen onvermijdbaar. Het verkennen vooraf op realiteit is noodzakelijk.

Beleid- en beheernotitie

Vanuit het totaaloverzicht van alle assets is er per product of middel een onderhoudsblad beschikbaar waarin specifiek is opgenomen wat de benodigde arbeidsuren en materialen zijn inclusief een correctieve toeslag om het benodigde onderhoud en reparatie aan het desbetreffende middel uit te kunnen voeren. In de beheerbegroting is een onderbouwing van de diverse kostenposten opgenomen (o.a. inkoop onderdelen). Gedurende het lopende begrotingsjaar worden deze "uitgaven" periodiek gevolgd. Eventuele noodzakelijke aanpassingen worden gerapporteerd in de financiële en bestuurlijke planning & control cyclus.

Vastgoedbeheer

Het beheer en onderhoud is planmatig georganiseerd en gericht op het behoud van het gewenste kwaliteitsniveau waarin de beoogde functie van gebruik ongestoord mogelijk wordt gemaakt. Het onderhoud is uitgewerkt in een 3-jaarlijks te actualiseren Meerjaren Onderhoudsplan (MOP).

Sinds 1 januari 2016 heeft de VRZHZ 35 panden in eigendom, voor het onderhoud van deze panden is een voorziening ingesteld. In deze voorzieningen wordt jaarlijks een bedrag gestort. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening is inclusief het klein onderhoud conform het meerjaren onderhoudsplan dat is opgesteld. In 2018 heeft een actualisatie van de onderhoudsplannen plaatsgevonden.

4.3 Financiering

Rentevisie

Op dit moment wordt optimaal gebruik gemaakt van de huidige lage rentestand. Ten tijde van het opstellen van de begroting bedraagt de 3-maands Euribor 0,329%¹ negatief. In de praktijk betekent dit dat wordt gekozen voor kortlopende financiering tegen lage tarieven. De ontwikkelingen op de kapitaalmarkt worden in de gaten gehouden zodat op basis van de financieringsbehoefte zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt wordt van de renteontwikkeling. Op basis van het investeringsplan zal bekeken worden in hoeverre deze met langlopende middelen worden gefinancierd zodat tegenover de vaste activa in beginsel langlopende schulden staan.

Renterisiconorm

Onder renterisiconorm wordt verstaan: "een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar". Op grond van artikel 2, lid 2 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden is de renterisiconorm voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 20% met een minimum van € 2,5 miljoen². Dit houdt in dat in een jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal aan herfinanciering of renteherziening toegestaan is. Het Rijk heeft het maximumpercentage ingesteld om ervoor te zorgen dat de rentelast over de jaren min of meer stabiel blijft.

Renterisiconorm	2019	2020	2021	2022
1) Renteherzieningen	-	-	-	-
2) Aflossingen	2.366	2.428	2.492	2.557
3) Renterisico (1+2)	2.366	2.428	2.492	2.557
4) Renterisiconorm komend jaar	10.124			
5a) Ruimte onder renterisiconorm (= 4>3)	7.758			
5b) Overschrijding renterisiconorm (= 3>4)	-			
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal komend jaar	50.621			
Percentage	20%			
Regeling (4)	10.124			

EMU saldo

In onderstaande tabel is het EMU saldo voor de jaren 2018 tot en met 2020 opgenomen.

<i>X € 1.000</i>	2018	2019	2020
EMU saldo	-7.362	-1.882	3.939

¹ <http://www.actuelerentestanden.nl/euribor.asp>

² Bron: Overheid.nl 21-12-2015

Kasgeldlimiet

Onder kasgeldlimiet wordt verstaan: "een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar". Op grond van artikel 2, lid 1 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden is de kasgeldlimiet voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2%.³

De kasgeldlimiet is een instrument om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat fluctuaties in de korte rente (maximaal 1 jaar) een relatief grote impact op de rentelasten hebben. De kasgeldlimiet is bepaald op een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de jaarbegroting, zoals deze bij aanvang van het jaar is vastgesteld, met een ministeriële regeling vastgesteld minimumbedrag.

	mnd. x €1.000		mnd. x €1.000		mnd. x €1.000		mnd. x €1.000	
1 Vlottende korte schuld	1	0	4	1.000	7	0	10	0
	2	0	5	0	8	0	11	0
	3	1.000	6	2.000	9	0	12	1.000
2 Vlottende middelen	1	4.906	4	6.415	7	7.794	10	5.034
	2	4.987	5	3.499	8	809	11	2.512
	3	1.123	6	1.236	9	7.330	12	518
3 Netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	1	-4.906	4	-5.415	7	-7.794	10	-5.034
	2	-4.987	5	-3.499	8	-809	11	-2.512
	3	-123	6	764	9	-7.330	12	482
4 Gemiddelde netto vlottende schuld (+) danwel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)		-3.339		-2.717		-5.311		-2.355
	5 Kasgeldlimiet	4.151	4.151	4.151	4.151			
6a Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4) Overschrijding van de kasgeldlimiet	7.490	6.868	9.462	6.506				
6b (4-5)	0	0	0	0				
7 Begrotingstotaal	50.621	50.621	50.621	50.621				
8 Percentage regeling	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%				
9 Kasgeldlimiet	4.151	4.151	4.151	4.151				

³ Bron: Overheid.nl 21-12-2015

Toelichting

Post 1: het gezamenlijke bedrag van:

1. opgenomen gelden met een oorspronkelijke rente typische looptijd van korter dan 1 jaar,
2. de schuld in rekening-courant,
3. de voor een termijn van korter dan 1 jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden,
4. overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.

Post 2: het gezamenlijke bedrag van:

1. de contante gelden in kas,
2. de tegoeden in rekening-courant,
3. de overige uitstaande gelden met een rente typische looptijd van korter dan 1 jaar.

Post 7: stand van de begroting per 1 januari van het desbetreffende jaar.

Kredietrisico's

Bij het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties loopt de VRZHZ het risico dat de betrokken partijen niet aan hun financiële verplichtingen richting de VRZHZ kunnen voldoen. Daarom neemt de VRZHZ risico-beperkende maatregelen en voert een actief risicobeheer. De VRZHZ berekent de risico's op wanbetaling van de betreffende geldnemers. Dit wordt het kredietrisico genoemd.

Kredietrisico (standen 2018)	Gegarandeerd/verstrekt bedrag (in euro)	Kredietrisico (in euro)
Garanties t.b.v. rechtspersonen	2.250.000	22.500
Verstreekte leningen	1.570.000	15.700
Totaal	3.820.000	38.200

Rentetoerekening

Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt vanaf 2018 conform de gewijzigde BBV plaats via het taakveld Treasury. Hiertoe worden alle rentelasten en rentebaten in eerste instantie op het taakveld Treasury geboekt. In onderstaand schema is weergegeven hoe de rentetoerekening voor de begroting 2019 heeft plaatsgevonden.

Rentetoerekening	x € 1000
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.353
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	-
Saldo rentelasten en rentebaten	11
Rentelast projectfinanciering aan taakveld doorberekenen	1.342
Saldo door te rekenen externe rente aan taakvelden	1.234
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	108
	-
Verwacht renteresultaat op taakveld Treasury	139
	-
	31

Het gehanteerde percentage voor de omslagrente bedraagt 0,5%. Het percentage van de rente over het eigen vermogen mag maximaal het rentepercentage zijn dat door de VR over extern aangetrokken

financieringsmiddelen wordt vergoed. Omdat dit percentage hoger is dan het omslagpercentage is ervoor gekozen om te rekenen met het omslagpercentage van 0,5%. Dit betreft de rentetoe rekening aan de reserve dekking kapitaallasten. Door het aanhouden van het omslagpercentage ontstaan geen verschillen in de toevoegingen en onttrekkingen van de rentebedragen op deze reserve.

Organisatiefinanciering

Voor de overname van de kazernes zijn in 2015 4 nieuwe leningen aangetrokken voor een bedrag van € 19.378.000 waarvan 2 leningen bij de gemeente Giessenlanden en Hendrik-Ido-Ambacht. De leningen uit 2015 bij de BNG Bank hebben een rentepercentage van 1,81% en 1,93%. Hiermee komt het gemiddelde rentepercentage voor de overname van alle kazernes uit op 2,4%. In onderstaande tabellen het meerjarige verloop van de langlopende schulden.

2019

Leningnr.	Instelling	Datum overeenkomst	oorspronkelijk bedrag	Rente %	Rente/aflossing datum	Saldo 31 december 2018	Aflossingen 2019	Rentelasten 2019	Saldo 31 december 2019
40.107.630	BNG	12-7-2012	500.000	2,99%	4x pj	326.306	32.089	9.199	294.217
40.107.631	BNG	12-7-2012	5.000.000	3,85%	4x pj	4.644.019	67.700	177.282	4.576.319
40.107.633	BNG	12-7-2012	10.000.000	2,68%	4x pj	4.578.072	1.030.915	106.633	3.547.157
40.108.850	BNG	10-1-2014	1.150.000	2,22%	4x pj	681.445	123.767	13.759	557.678
40.108.851	BNG	10-1-2014	550.000	3,25%	4x pj	462.077	23.818	14.568	438.259
40.108.852	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,80%	4x pj	9.064.196	250.731	250.303	8.813.465
40.108.853	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,81%	4x pj	9.065.549	250.430	251.825	8.815.119
40.108.854	BNG	10-1-2014	2.250.000	3,55%	4x pj	1.998.077	68.745	69.718	1.929.332
40.110.208	BNG	25-11-2015	3.500.000	1,81%	4x pj	3.158.534	117.995	56.149	3.040.539
40.110.209	BNG	25-11-2015	13.000.000	1,93%	4x pj	12.011.220	342.490	228.659	11.668.730
Giessenlanden		25-11-2015	1.418.000	2,40%	4x pj	1.340.207	27.186	32.097	1.313.021
Hendrik-Ido-Ambacht		25-11-2015	1.460.000	2,40%	4x pj	1.373.157	30.348	32.880	1.342.809
			58.828.000			48.702.859	2.366.214	1.243.073	46.336.645

2020

Leningnr.	Instelling	Datum overeenkomst	oorspronkelijk bedrag	Rente %	Rente/aflossing datum	Saldo 31 december 2019	Aflossingen 2020	Rentelasten 2020	Saldo 31 december 2020
40.107.630	BNG	12-7-2012	500.000	2,99%	4x pj	294.217	33.059	8.223	261.158
40.107.631	BNG	12-7-2012	5.000.000	3,85%	4x pj	4.576.319	70.344	174.617	4.505.975
40.107.633	BNG	12-7-2012	10.000.000	2,68%	4x pj	3.547.157	1.058.823	78.570	2.488.334
40.108.850	BNG	10-1-2014	1.150.000	2,22%	4x pj	557.678	126.537	10.981	431.141
40.108.851	BNG	10-1-2014	550.000	3,25%	4x pj	438.259	24.601	13.779	413.658
40.108.852	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,80%	4x pj	8.813.465	257.826	243.183	8.555.639
40.108.853	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,81%	4x pj	8.815.119	257.541	244.705	8.557.578
40.108.854	BNG	10-1-2014	2.250.000	3,55%	4x pj	1.929.332	71.218	67.234	1.858.114
40.110.208	BNG	25-11-2015	3.500.000	1,81%	4x pj	3.040.539	120.146	53.995	2.920.393
40.110.209	BNG	25-11-2015	13.000.000	1,93%	4x pj	11.668.730	349.148	221.988	11.319.582
Giessenlanden		25-11-2015	1.418.000	2,40%	4x pj	1.313.021	27.838	31.443	1.285.183
Hendrik-Ido-Ambacht		25-11-2015	1.460.000	2,40%	4x pj	1.342.809	31.076	32.150	1.311.733
			58.828.000			46.336.645	2.428.157	1.180.867	43.908.488

2021

Leningnr.	Inste lling	Datum over- eenkomst	oorspron- kelijk bedrag	Rente %	Rente/ aflossing datum	Saldo 31 december 2020	Aflos- singen 2021	Rente- lasten 2021	Saldo 31 december 2021
40.107.630	BNG	12-7-2012	500.000	2,99%	4x pj	261.158	34.058	7.217	227.100
40.107.631	BNG	12-7-2012	5.000.000	3,85%	4x pj	4.505.975	73.092	171.847	4.432.883
40.107.633	BNG	12-7-2012	10.000.000	2,68%	4x pj	2.488.334	1.087.486	49.747	1.400.848
40.108.850	BNG	10-1-2014	1.150.000	2,22%	4x pj	431.141	129.370	8.140	301.771
40.108.851	BNG	10-1-2014	550.000	3,25%	4x pj	413.658	25.411	12.964	388.247
40.108.852	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,80%	4x pj	8.555.639	265.121	235.862	8.290.518
40.108.853	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,81%	4x pj	8.557.578	264.855	237.383	8.292.723
40.108.854	BNG	10-1-2014	2.250.000	3,55%	4x pj	1.858.114	73.780	64.661	1.784.334
40.110.208	BNG	25-11-2015	3.500.000	1,81%	4x pj	2.920.393	122.335	51.801	2.798.058
40.110.209	BNG	25-11-2015	13.000.000	1,93%	4x pj	11.319.582	355.936	215.187	10.963.646
Giessenlanden		25-11-2015	1.418.000	2,40%	4x pj	1.285.183	28.506	30.773	1.256.677
Hendrik-Ido- Ambacht		25-11-2015	1.460.000	2,40%	4x pj	1.311.733	31.822	31.402	1.279.911
			58.828.000			43.908.488	2.491.772	1.116.985	41.416.716

2022

Leningnr.	Inste lling	Datum over- eenkomst	oorspron- kelijk bedrag	Rente %	Rente/ aflossing datum	Saldo 31 december 2021	Aflos- singen 2022	Rente- lasten 2022	Saldo 31 december 2022
40.107.630	BNG	12-7-2012	500.000	2,99%	4x pj	227.100	35.088	6.181	192.012
40.107.631	BNG	12-7-2012	5.000.000	3,85%	4x pj	4.432.883	75.947	168.969	4.356.936
40.107.633	BNG	12-7-2012	10.000.000	2,68%	4x pj	1.400.848	1.116.924	20.144	283.924
40.108.850	BNG	10-1-2014	1.150.000	2,22%	4x pj	301.770	132.266	5.236	169.504
40.108.851	BNG	10-1-2014	550.000	3,25%	4x pj	388.247	26.247	12.123	362.000
40.108.852	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,80%	4x pj	8.290.519	272.623	228.334	8.017.897
40.108.853	BNG	10-1-2014	10.000.000	2,81%	4x pj	8.292.724	272.376	229.853	8.020.348
40.108.854	BNG	10-1-2014	2.250.000	3,55%	4x pj	1.784.334	76.435	61.995	1.707.899
40.110.208	BNG	25-11-2015	3.500.000	1,81%	4x pj	2.798.058	124.564	49.568	2.673.494
40.110.209	BNG	25-11-2015	13.000.000	1,93%	4x pj	10.963.645	362.855	208.253	10.600.789
Giessenlanden		25-11-2015	1.418.000	2,40%	4x pj	1.256.678	29.190	30.087	1.227.487
Hendrik-Ido- Ambacht		25-11-2015	1.460.000	2,40%	4x pj	1.279.910	32.586	30.636	1.247.324
			58.828.000			41.416.717	2.557.101	1.051.380	38.859.616

4.4 Bedrijfsvoering

De paragraaf "Bedrijfsvoering" behoort tot de bij het BBV verplichte paragrafen. De VRZHZ hanteert in haar programmabegroting en programmaverantwoording vier beleidsdoelstellingen. Eén hiervan betreft de beleidsdoelstelling "Investeren in bedrijfsvoering – professionaliteit", welke gewijd is de bedrijfsvoering van de veiligheidsregio. Omwille van de leesbaarheid en om dubbelingen te voorkomen verwijzen wij u voor de inhoudelijke verantwoording over de bedrijfsvoering naar hoofdstuk 3.4.

Als aanvulling op de toelichting in paragraaf 2.4 "Investeren in bedrijfsvoeringprofessionaliteit worden ten aanzien van de bedrijfsvoering en bedrijfsvoering kosten, de volgende kentallen genoemd:

Kengetal		grootte
Personeelsleden in dienst	Medewerkers	301
	Vrijwilligers	808
Personeel van derden	Kosten	€ 535.000
Automatisering	Kosten	€ 1.537.700

4.5 Verbonden partijen

De VRZHZ heeft een verbonden partijen; Spinel Veiligheidscentrum B.V.

In onderstaande tabel is opgenomen wat achtereenvolgens het belang van de VRZHZ in de verbonden partij, het eigen vermogen, het vreemd vermogen en het resultaat van het boekjaar is.

Naam en vestigingsplaats	Belang		Eigen vermogen X € 1.000		Vreemd vermogen X € 1.000		Resultaat boekjaar
	01-01	31-12	01-01	31-12	01-01	31-12	
Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht	100%	100%	678 *	57 *	4.633 *	5.753 *	232 *

* De cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2016 aangezien de jaarrekening van 2017 bij het opstellen van de jaarrekening van de VR nog niet beschikbaar is

In onderstaande tabel is opgenomen in hoeverre de verbonden partij gaat bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van de VR.

Verbonden partij	Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht
Aard activiteiten en financiering	<p>De vennootschap is eigenaar en exploitant van het opleidings- en oefenterrein voor brandweer en hulpdiensten, gelegen aan Spinel 100 te Dordrecht. De vennootschap heeft een eigen begroting, jaarrekening en financiële administratie cf. Titel 9 BW2. Huisbankier is BNG Bank. De VRZHZ staat, als enig aandeelhouder, garant voor de financiering bij de BNG Bank.</p> <p>De VRZHZ betaalt bijdrage voor het opleiden, trainen en oefenen van repressief personeel (inkomsten van de vennootschap). De verkoopt zelf 'trainings-arrangementen' en trainingen aan publieke en private partijen, teneinde inkomsten van derden te genereren.</p>
Openbaar belang dat wordt behartigd	<p>Opleiding, training en oefening van repressief personeel (voornamelijk brandweer) in de regio ZHZ. Een eigen oefenterrein in de regio is van belang om vrijwilliger en beroepskrachten in dichte nabijheid van woonplaats/kazerne te kunnen trainen en oefenen.</p>
Bestuurlijke betrokkenheid	<ol style="list-style-type: none"> 1. VRZHZ is 100% aandeelhouder; 2. Leden van het Algemeen Bestuur hebben zitting in aandeelhoudersvergadering namens de aandeelhouder (VRZHZ); 3. Drie leden van dagelijks bestuur vormen de toezichthouder van de vennootschap (Raad van Commissarissen); 4. Algemeen directeur VRZHZ is directeur-bestuurder van de vennootschap.
Relevante ontwikkelingen/risico's	<ol style="list-style-type: none"> 1. De VRZHZ staat (sinds 2005) garant voor de totale lening bij de BNG Bank. De vennootschap heeft in overleg met de RvC en de VRZHZ herstelmaatregelen genomen. De liquiditeit zal op termijn aantrekken. Met de onderliggende businesscase is er geen direct risico op een claim van de BNG Bank op de borg. 2. Per 31/12/2015 is de samenwerkingsovereenkomst (PPS) verlopen t.b.v. de exploitatie over de periode 2005-2015. Een andere B.V. van de VRZHZ was hierin commandite. Voor de beëindiging van de samenwerking is een overeenkomst gesloten. Dit heeft geleid tot de betaling van een transitievergoeding van €1,2 mln. Voor betaling van deze vergoeding heeft de B.V. vreemd vermogen aangetrokken bij de VRZHZ. Deze verplichting is overgenomen in de businesscase van Spinel Veiligheids-centrum B.V. De verplichting ultimo 2017 is € 960.000.

4.6 Meerjarig investeringsplan

Het Meerjarig investeringsplan (hierna: MJIP) is, conform de begrotingsrichtlijnen 2019 (AB2017/2229), op basis van nieuw vastgesteld beleid volledig geactualiseerd. Hieronder zijn de jaarschijven 2019-2022 van het MJIP weergegeven. Hiervan is jaarschijf 2019 ter besluitvorming en zijn de jaarschijven 2020-2022 ter kennisname.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
adempluchtoestellen	47.200	83.400	55.100	102.300
dienstauto's	91.000	130.000	15.000	33.000
dienstauto (DIR VR)		35.000		
dienstauto (DIR BW)				35.000
piketvoertuig (BVD)	40.000	40.000		56.000
piketvoertuig (HOVD)		56.000		
dienstbussen	126.000	181.000	84.000	42.000
personeel-materieel voertuig		42.000		
ademplucht maskers (gelaatstukken)	45.200	30.290	27.300	
haakarmvoertuig	190.000		570.000	
MDT operationele voorbereiding	140.000			
scooter	26.000	16.000		
tankautospuut midlife update/revisie	141.000		78.000	
tankautospuut nieuw	4.745.000	1.460.000	1.460.000	1.095.000
tankautospuut nieuw bekapping	1.105.000	340.000	340.000	255.000
redvoertuigen		1.500.000		
uitrukkleding (jeugd)		90.000		
duikkleding		45.000		
haakarmbakken		1.550.000	1.150.000	1.150.000
midlife update haakarmbak		175.000		
midlife update redvoertuig				100.000
apparatuur werkplaats veiligheidsvoorzieningen		650.000		
overige grote voertuigen		52.000	135.000	
redvesten		37.000		
Piketvoertuig IM/ROT	25.000			
Piketvoertuig HSIM/CC			25.000	
Piketvoertuig VR ROT			25.000	
Piketvoertuig RCVD-ROL		27.000		
Piketvoertuig GHOR			20.000	
Piketvoertuig IM				20.000
Volkswagen Polo 18-239 (post)		15.000		
Camerasysteem, bediening AV systeem ROT VR-gebouw				55.000
Implementatie financieel systeem (vh Exact)	450.000			
Huistelefooninstallatie/infra		255.000		
Wifi			350.000	
IPads			37.000	
Presentatieschermen/beamers		25.000	25.000	25.000
Mobiele telefoons 2019	72.000			
Vervanging meubilair VR-gebouw		151.000		
Totaal	7.243.400	6.985.690	4.396.400	2.968.300

5 Financiële begroting

Dit hoofdstuk bevat naast het overzicht van de baten en lasten en de reguliere onderwerpen ook een toelichting op wijzigingen in de begroting als gevolg van de BBV-vernieuwing. Daarnaast zal de begroting 2018 voor het eerst de financiële begroting voor het totale programma Veiligheid opnemen door deze louter op concernniveau te presenteren. Om het bestuur inzicht te blijven bieden treft u in bijlage 1 de onderverdeling naar afdelingen binnen de VRZHZ en de onderverdeling naar kostensoorten.

5.1 Overzicht van baten en lasten

De gecompriëerde programmabegroting 2019 voor de VRZHZ bestaat uit het programma Veiligheidsregio.

CONCERNNIVEAU <i>Bedragen x € 1.000</i>	Realisatie 2017			Raming 2018 na wijziging			Raming 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	46.944	49.674	2.730	47.009	47.970	961	50.568	48.600	-1.968
Mutaties reserves	478	794	316	1.017	486	-531	54	2.137	2.083
Gerealiseerd resultaat	47.422	50.468	3.047	48.026	48.456	430	50.621	50.736	115

In bijlage 1 is het overzicht van baten en lasten uitgesplitst per economische categorie.

In bijlage 2 is het overzicht toegevoegd met een uitsplitsing van het programma Veiligheid conform artikel 17 van de BBV.

5.2 Overzicht van de gemeentelijke bijdragen

In onderstaande tabel is de gemeentelijke bijdrage opgenomen.

Gemeente	Bijdrage conform kostenverdeling 2017	Mutaties 2017/2018	Totale gemeentelijke bijdrage 2019	Verdeling in %
Alblasserdam	1.373.525	12.147	1.385.672	3,6
Dordrecht	12.257.928	92.453	12.350.381	27,4
Hendrik-Ido-Ambacht	1.707.818	16.534	1.724.351	4,9
Papendrecht	1.778.975	20.583	1.799.558	6,1
Sliedrecht	1.544.396	16.871	1.561.267	5,0
Zwijndrecht	3.225.228	31.380	3.256.608	9,3
Giessenlanden-Molenwaard	3.663.590	32.055	3.695.645	9,5
Gorinchem	2.725.783	24.632	2.750.415	7,3
Hardinxveld-Giessendam	1.241.411	10.123	1.251.534	3,0
Leerdam-Zederik	2.847.323	23.282	2.870.605	6,9
Hoeksche Waard	6.900.314	57.362	6.957.675	17,0
Totaal	39.266.289	337.421	39.603.710	100,0

De bijdrage in bovenstaande tabel bestaat uit twee componenten. Het grootste gedeelte bestaat uit de bedrage die gebaseerd is op de vastgestelde Begroting 2017. Daarop is de Kostenverdeelsystematiek van toepassing, waartoe op 22-02-2018 is besloten door het Algemeen Bestuur (AB2018/060).

Omdat het om een bevroren situatie per 1-1-2017 gaat en er in de jaren 2017 en 2018 ontwikkelingen zijn geweest zoals gemeld in de Burap's van betreffende jaren, is de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van 1-1-2017 toegenomen. Over de verdeling van deze mutaties zijn aanvullende afspraken gemaakt. Deze worden, conform de in het AB van 22 februari vastgestelde Technische uitwerking kostenverdeelsystematiek (AB2018/062), verdeeld op basis van de september circulaire 2017 gemeentefonds, cluster OOV - sub cluster brandweer. Het effect daarvan is in onderstaande tabel uitgewerkt.

	verdeel- sleutel (in%)	mutaties 2017/2018	mutaties 2019	totaal
Alblasserdam	3,6	-300	12.447	12.147
Dordrecht	27,4	-2.283	94.736	92.453
Hendrik-Ido-Ambacht	4,9	-408	16.942	16.534
Papendrecht	6,1	-508	21.091	20.583
Sliedrecht	5,0	-417	17.288	16.871
Zwijndrecht	9,3	-775	32.155	31.380
Giessenlanden-Molenwaard	9,5	-792	32.847	32.055
Gorinchem	7,3	-608	25.240	24.632
Hardinxveld-Giessendam	3,0	-250	10.373	10.123
Leerdam-Zederik	6,9	-575	23.857	23.282
Hoeksche Waard	17,0	-1.416	58.778	57.362
Totaal	100,0	-8.332	345.753	337.421

5.3 Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten weergegeven.

(x € 1.000)	Realisatie 2017			Raming 2018			Raming 2019		
	lasten	baten	Saldo	lasten	baten	Saldo	lasten	baten	Saldo
Directie & Bedrijfsv.	-	-	-	-	-	-	600	600	-
BRW	-	-	-	-	-	-	607	607	-
VRC	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Projecten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserveringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-	-	1.207	1.207	-

In de voorbereiding tot het opstellen van de begroting 2019 is een aankondiging gedaan van de implementatie Informatiegericht werken en de ontwikkelingen veranderende omgeving. In eerdere bestuurlijke besluiten memo's is inhoudelijk ingegaan op deze ontwikkelingen en de daarmee gepaard gaande kosten.

De bijbehorende incidentele kosten zijn in bovenstaand overzicht opgenomen:

- Informatiegericht werken; € 600.000
- Veranderende Omgeving; € 607.000.

5.4 Meerjarenraming 2019-2022

In onderstaande tabel is de meerjarenraming voor het programma veiligheidsregio opgenomen.

CONCERN	Raming 2019			Raming 2020			Raming 2021			Raming 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	50.567	48.600	-1.967	48.484	48.404	-80	48.631	48.362	-269	48.366	48.297	-69
Mutaties reserves	54	2.136	2.082	53	138	85	53	327	274	52	126	74
Gerealiseerd resultaat	50.621	50.736	115	48.537	48.542	5	48.684	48.689	5	48.418	48.423	5

5.5 Uiteenzetting financiële positie

In onderstaande tabel is op hoofdlijnen de financiering van de VRZHZ weergegeven. Voor meer gedetailleerde informatie wordt verwezen 4.3 Financiering.

Omschrijving	01-01-2019	Aflossingen/ afschrijvingen	31-12-2019	Aflossings- verplichting 2020	Rentelast 2019
Onderhandse leningen van					
Binnenlandse Banken en overige financiële instellingen	45.989.496	2.308.680	43.680.816	2.369.244	1.117.274
Gemeenten	2.713.364	57.534	2.655.831	58.914	63.593
Totaal	48.702.860	2.366.214	46.336.647	2.428.158	1.180.867

5.6 Verloop van reserves

Hierna is een overzicht opgenomen van de reserves die per 1 januari 2019 aanwezig zijn bij de VRZHZ, inclusief een toelichting.

2019

Omschrijving	1-1-2019	Rente	Overige toevoeging	Onttrekking	31-12-2019
<i>Algemene reserves</i>					
Algemene reserve Veiligheidsregio	620.678	-	-	-	620.678
<i>Totaal algemene reserves</i>	<i>620.678</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>620.678</i>
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Dekking kapitaallasten	728.728	3.644	-	-138.549	593.823
Reserve egalisatie kosten opleidingen	217.176	-	50.000	-	267.176
Reserve egalisatie kapitaallasten	3.203.215	-	-	-1.997.793	1.205.422
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	<i>4.149.119</i>	<i>3.644</i>	<i>50.000</i>	<i>-2.136.343</i>	<i>2.066.420</i>
Totaal algemeen	4.769.798	3.644	50.000	-2.136.343	2.687.099

2020

Omschrijving	1-1-2020	Rente	Overige toevoeging	Onttrekking	44.196
<i>Algemene reserves</i>					
Algemene reserve Veiligheidsregio	620.678	-	-	-	620.678
<i>Totaal algemene reserves</i>	620.678	-	-	-	620.678
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Dekking kapitaallasten	593.823	2.969	-	-137.896	458.896
Reserve egalisatie kosten opleidingen	267.176	-	50.000	-	317.176
Reserve egalisatie kapitaallasten	1.205.422	-	-	-	1.205.422
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	2.066.420	2.969	50.000	-137.896	1.981.493
Totaal generaal	2.687.099	2.969	50.000	-137.896	2.602.172

2021

Omschrijving	1-1-2021	Rente	Overige toevoeging	Onttrekking	44.561
<i>Algemene reserves</i>					
Algemene reserve Veiligheidsregio	620.678	-	-	-	620.678
<i>Totaal algemene reserves</i>	620.678	-	-	-	620.678
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Dekking kapitaallasten	458.896	2.295	-	-126.345	334.845
Reserve egalisatie kosten opleidingen	317.176	-	50.000	-200.000	167.176
Reserve egalisatie kapitaallasten	1.205.422	-	-	-	1.205.422
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	1.981.493	2.295	50.000	-326.345	1.707.443
Totaal generaal	2.602.172	2.295	50.000	-326.345	2.328.121

2022

Omschrijving	1-1-2022	Rente	Overige toevoeging	Onttrekking	44.926
<i>Algemene reserves</i>					
Algemene reserve Veiligheidsregio	620.678	-	-	-	620.678
<i>Totaal algemene reserves</i>	620.678	-	-	-	620.678
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Dekking kapitaallasten	334.845	2.343	-	-116.895	220.293
Reserve egalisatie kosten opleidingen	167.176	-	50.000	-	217.176
Reserve egalisatie kapitaallasten	1.205.422	-	-	-	1.205.422
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	1.707.443	2.343	50.000	-116.895	1.642.891
Totaal generaal	2.328.121	2.343	50.000	-116.895	2.263.569

Algemene reserve

Deze algemene reserve is bestemd voor de egalisatie van incidentele, niet voorziene, tegenvallers binnen de VRZHZ en voor het opvangen van risico's.

Bestemmingsreserves

Reserve dekking kapitaallasten

Op grond van de het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is deze reserve in 2004 in het leven geroepen. Investerings die geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd met reserves worden bruto geactiveerd. Het bedrag dat wordt gefinancierd uit een algemene reserve of een subsidie wordt in deze specifieke bestemmingsreserve geboekt. Jaarlijks wordt een bedrag aan afschrijving en rentelasten aan deze reserve onttrokken. Als het ware wordt de reserve over de gehele afschrijvingsduur van de investering verdeeld. Het rentepercentage bespaarde rente is gelijk aan het rentepercentage over de investering. Zo wordt voorkomen dat er budgettaire afwijkingen ontstaan.

Reserve egalisatie kosten opleiden

Voor alle repressieve functies binnen de brandweer is oefenen noodzakelijk. Landelijk zijn er richtlijnen meegegeven over de normering per functie en welke onderdelen beoefend en getraind dienen te worden. Voor de officieren wordt daarom vierjaarlijks een trainingsweek onder realistische omstandigheden georganiseerd. Dit vindt plaats op een oefencentrum dat geschikt is voor het behalen van de beoogde oefendoelen bij complexe inzetten en grootschalig optreden. De piekkosten voor deze periodieke oefeningen voor een bedrag van € 200.000 worden uit de reserve gedekt. Jaarlijks vindt een gelijke dotatie van € 50.000 plaats aan deze reserve vanuit de bestaande budgetten.

Egalisatiereserve kapitaallasten

Uit deze reserve wordt het verschil tussen de werkelijke kapitaallasten en de begrote kapitaallasten gedekt. De begrote kapitaallasten zijn berekend op basis van de systematiek van de gemiddelde kapitaallasten. De systematiek is in 2017 geëvalueerd en besloten werd deze niet te wijzigen. De hoge onttrekking in 2019 is een gevolg van een stapeling van naar 2018 doorgeschoven investeringen waarvan de kapitaallasten in 2019 tot uitdrukking komen.

5.7 Verloop van voorzieningen

Hierna is een overzicht opgenomen van de voorzieningen die per 1 januari 2019 aanwezig zijn bij de VRZHZ. Vervolgens wordt hiervan het verwachte verloop in 2019-2022 gegeven.

Naam:	Voorziening onderhoud VR gebouw			
Einddatum:	geen einddatum			
Doel en omschrijving en reserve/voorziening voorziening	Onderhoud VR gebouw conform Meerjarenonderhoudsplan 2014-2054. Als gevolg van het AB-besluit 2015/1804/G is het MJOP vanaf 2016 aangepast. De jaarlijkse onttrekkingen zijn gebaseerd op het nieuwe MJOP.			
	2019	2020	2021	2022
Saldo 1/1	161.808	189.190	207.880	229.366
Toevoegingen				
dotatie	42.906	42.906	42.906	42.906
<i>Totaal toevoegingen</i>	<i>42.906</i>	<i>42.906</i>	<i>42.906</i>	<i>42.906</i>
Onttrekkingen				
Onderhoudskosten conform MJOP	15.524	24.216	21.420	57.316
<i>Totaal onttrekkingen</i>	<i>15.524</i>	<i>24.216</i>	<i>21.420</i>	<i>57.316</i>
Saldo 31-12	189.190	207.880	229.366	214.956

Naam:	Voorziening onderhoud gebouwen			
Einddatum:	geen einddatum			
Doel en omschrijving en reserve/voorziening	Onderhoud gebouwen conform Meerjarenonderhoudsplan 2014-2054. De jaarlijkse onttrekkingen zijn gebaseerd op het MJOP.			
	2019	2020	2021	2022
Saldo 1/1	507.804	643.720	512.688	510.079
Toevoegingen				
dotatie	674.510	674.510	674.510	674.510
<i>Totaal toevoegingen</i>	<i>674.510</i>	<i>674.510</i>	<i>674.510</i>	<i>674.510</i>
Onttrekkingen				
Onderhoudskosten conform MJOP	538.594	764.792	639.204	956.302
<i>Totaal onttrekkingen</i>	<i>538.594</i>	<i>764.792</i>	<i>639.204</i>	<i>956.302</i>
Saldo 31-12	643.720	553.438	588.744	306.952

Naam:	Voorziening onderhoud SB/voertuigen			
Einddatum:	31-12-2022			
Doel en omschrijving en reserve/voorziening	Onderhoud voor twee schuimblusvoertuigen die gefinancierd zijn uit het project Spoorzone.			
	2019	2020	2021	2022
Saldo 1/1	85.613	73.613	61.613	49.613
Toevoegingen	-	-	-	-
<i>Totaal toevoegingen</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Onttrekkingen				
Onderhoudskosten	12.000	12.000	12.000	12.000
<i>Totaal onttrekkingen</i>	<i>12.000</i>	<i>12.000</i>	<i>12.000</i>	<i>12.000</i>
Saldo 31-12	73.613	61.613	49.613	37.613

Naam:	Voorziening onderhoud blusboot			
Einddatum:	31-12-2025			
Doel en omschrijving en reserve/voorziening	Onderhoud blusboot			
	2019	2020	2021	2022
Saldo 1/1	160.924	161.998	95.822	95.896
Toevoegingen				
dotatie	27.043	27.043	27.043	27.043
<i>Totaal toevoegingen</i>	<i>27.043</i>	<i>27.043</i>	<i>27.043</i>	<i>27.043</i>
Onttrekkingen				
Onderhoudskosten	25.969	93.219	26.969	26.969
<i>Totaal onttrekkingen</i>	<i>25.969</i>	<i>93.219</i>	<i>26.969</i>	<i>26.969</i>
Saldo 31-12	161.998	95.822	95.896	95.970

Naam:	Voorziening vervanging meubilair			
Einddatum:	geen einddatum			
Doel en omschrijving en reserve/voorziening	Vervanging meubilair kazernes.			
	2019	2020	2021	2022
Saldo 1/1	84.230	128.641	173.052	217.463
Toevoegingen				
dotatie	44.411	44.411	44.411	44.411
<i>Totaal toevoegingen</i>	<i>44.411</i>	<i>44.411</i>	<i>44.411</i>	<i>44.411</i>
Onttrekkingen				
Onderhoudskosten conform MJOP	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
<i>Totaal onttrekkingen</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Saldo 31-12	128.641	173.052	217.463	261.874

*Toelichting p.m. In 2018 vindt een actualisatie plaats van het huidige vervangingsplan voor het meubilair. De resultaten hiervan zijn ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend.

6 Bijlages

Bijlage 1: Overzicht van baten en lasten naar kostensoorten (incl. de productgroepen)

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Realisatie 2017	Raming na wijziging 2018	Raming 2019	Directie en Bedrijfsv. 2019	BRW 2019	VRC 2019
<u>Lasten</u>						
Salarissen en sociale lasten	24.288	26.101	26.464	3.762	20.492	2.209
Belastingen	281	234	234	171	60	2
Ingeleend personeel	1.029	535	535	228	245	62
Goederen en diensten	13.436	13.216	13.211	5.273	6.737	1.202
Rente	1.366	1.304	1.243	1.243	0	0
Mutaties voorzieningen	756	765	789	762	27	0
Afschrijvingen	3.866	3.297	5.524	1.816	3.651	57
Toegerekende reële/bespaarde rente	1.922	1.481	2.492	2.324	167	1
Overige verrekeningen	0	77	77	77	0	0
Subtotaal lasten	46.944	47.009	50.568	15.656	31.379	3.533
<u>Baten</u>						
Uitgeleend personeel	565	339	339	76	200	62
Overige goederen en diensten	2.334	1.714	1.714	176	1.418	119
Inkomensoverdrachten - Rijk	6.511	5.613	5.613	5.613	0	0
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	38.324	38.993	39.604	38.180	1.424	0
Rente	18	0	0	0	0	0
Toegerekende reële/bespaarde rente	1.922	1.311	1.330	1.330	0	0
Subtotaal baten	49.674	47.970	48.600	45.376	3.042	182
GEREALISEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.730	962	-1.968	29.720	-28.337	-3.351
Toevoegingen aan reserves	-478	-1.017	-54	-54	0	0
Onttrekkingen aan reserves	794	486	2.136	2.136	0	0
GEREALISEERD RESULTAAT	3.047	430	115	31.803	-28.337	-3.351

Toelichting:

Als gevolg van ontwikkelingen met betrekking tot optimalisering van de administratie en opvolging van de richtlijnen BBV, zijn de Algemene Middelen onderdeel van productgroep Directie en Bedrijfsvoering geworden. Om die reden vindt er een verschuiving plaats tussen de productgroepen Directie en Bedrijfsvoering en de Brandweer.

Bijlage 2: Programmaplan met overzicht van baten en lasten

Concern	Baten	Lasten	Saldo
Programma veiligheid	47.045	34.854	12.191
Algemene dekkingsmiddelen	1.330	1.247	83
Kosten overhead	224	14.406	-14.182
Vennootschapsbelasting	0	50	-50
Onvoorzien	0	10	-10
Saldo van baten en lasten	48.600	50.568	-1.968
Mutaties reserves	2.136	54	2.083
Resultaat	50.736	50.621	115

Bijlage 3: Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning			
0.4 - Overhead	224	14.406	-14.182
0.5 - Treasury	1.330	1.247	83
0.8 - Overige baten en lasten	43.793	204	43.589
0.9 - Vennootschapsbelasting	0	50	-50
0.10 - Mutaties reserves	2.136	54	2.083
0.11 - Resultaat van de rekening baten / lasten	-115	0	-115
1. Veiligheid			
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	3.252	34.660	-31.408
Totaal	50.621	50.621	0

Bijlage 4: Verplichte beleidsindicatoren

De door de BBV voorgeschreven beleidsindicatoren die relevant zijn voor de VRZHZ treft u hieronder en behoren allen tot taakveld 0. " Bestuur en ondersteuning".

0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	301 fte *
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	279 fte *
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	€ 103,75
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	2,19%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	28,46%

*exclusief vrijwilligers.

Bijlage 5: Geprognosticeerde balans

In onderstaande tabel is conform artikel 20 lid 1 sub b een geprognosticeerde begin- en eindbalans opgenomen van het begrotingsjaar die tenminste de posten bevat om het EMU-saldo te kunnen berekenen.

Omschrijving (x € 1.000)	Realisatie 31-12-2017	Begroting 31-12-2018	Begroting 31-12-2019	Begroting 31-12-2020	Begroting 31-12-2021	Begroting 31-12-2022
Activa						
Vaste activa						
Materiële vaste activa	68.249	77.338	78.083	74.871	67.715	62.586
Financiële vaste activa						
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	18	18	18	18	18	18
Leningen aan deelnemingen	1.450	1.100	850	600	480	360
Vlottende activa						
Vorraden	40	31	34	35	33	34
Overige vlottende activa	1.203	2.153	1.979	1.778	1.970	1.909
Liquide middelen	199	194	206	200	200	202
Totaal Activa	71.160	80.834	81.170	77.503	70.417	65.109
Passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserve	621	621	621	621	621	621
Bestemmingsreserves	3.618	4.149	2.066	1.982	1.708	1.708
Resultaat voor bestemming	3.047	0	0	0	0	0
Vorzieningen	1.078	1.318	1.197	1.051	1.102	1.005
Langlopende schulden	51.009	48.703	46.337	43.908	41.417	38.860
Vlottende passiva	11.788	26.044	30.949	29.941	25.569	22.917
Totaal Passiva	71.160	80.834	81.170	77.503	70.417	65.109

Bijlage 6: Risico's

1. Langdurige calamiteit (I)				
Omschrijving	Een langdurige calamiteit vergt langdurige inzet van de crisisorganisatie. Inzet van medewerkers van partners in de crisisorganisatie VRZHZ wordt vergoed. Daarnaast vergt een dergelijke calamiteit gelet op de maatschappelijke impact en de noodzaak tot zorgvuldige evaluatie, waaronder het begeleiden van onderzoeksactiviteiten door inspecties en de Onderzoeksraad, externe ondersteuning en inzet van mensen en middelen. De ervaring met o.a. het incident Chemie-Pack is aanleiding voor dit risico.			
Beheersingsmaatregel	Geen beheersingsmaatregel mogelijk. Dekking vindt plaats uit algemene reserve.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 1.000.000	33%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 66.000

2. Regionale meldkamers (S)				
Omschrijving	<p>Door landelijke bezuinigingsmaatregelen worden de meldkamers van ZHZ en Rotterdam-Rijnmond samengevoegd (als onderdeel van de vorming van de landelijke meldkamerorganisatie LMO), waarbij gekozen is voor Rotterdam als locatie. Dit heeft de volgende risico's voor de VRZHZ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een belangrijke onzekere factor op financieel gebied is de onduidelijkheid op welke wijze de financiering na overgang naar de Landelijk Meldkamer Organisatie (LMO) er uit zal komen te zien. Het ministerie van J&V stelt een afroaming van de BDUR gelden voor als financiële dekking voor de LMO. Hoe groot deze uitname wordt en wat daarvan de consequenties zijn voor de betrokken gemeenten zullen zijn is op dit moment niet aan te geven. - Mogelijk hogere kosten ICT door jaarlijkse bijdrage landelijke ICT. Op dit moment is nog niet bekend welke financiële gevolgen de aansluiting op de landelijke ICT-faciliteit van politie/LMO zal hebben. Het is nog niet bekend hoe groot de regionale investering in ICT nog zal zijn, noch welke bijdrage voor de aansluiting op de landelijke faciliteit zal moeten worden betaald. Dit brengt het risico met zich mee dat de kosten voor ICT hoger uit zullen vallen dan nu voorzien. Weliswaar heeft de minister van J&V een garantie afgegeven dat het aansluiten op de landelijke ICT-faciliteit voor Rotterdam geen hogere kosten met zich mee mag brengen, maar het is de vraag of deze stand houdt. - De heroriëntatie van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO), het resultaat van de Gateway Review naar de LMO en de voortgang van het proces, heeft onder meer geleid tot aanpassing van het tempo van de realisatie van één landelijke meldkamerorganisatie. Uitgangspunt was dat de nieuwe GMC op het moment van ingebruikname, of kort daarna, zou worden overgedragen aan de LMO. Inmiddels is duidelijk dat die overdracht in ieder geval niet vóór 2020 zal plaatsvinden. De heroriëntatie heeft geen invloed op het tijdstip van ingebruikname van de nieuwe meldkamer. <p>Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft in 2016 opdracht gegeven om te onderzoeken of de besparingen en het daarbij behorende tijdsplan zoals opgenomen in het Transitieakkoord (2013) realistisch zijn. In het regeerakkoord Rutte III zijn er extra middelen beschikbaar gesteld om de eerdere beoogde taakstelling op te heffen. Hiervoor is landelijk €17 mln. beschikbaar. Hiermee komt de beoogde taakstelling te vervallen.</p>			
Beheersingsmaatregel	Maximale invloed uitoefenen via de bestaande overlegstructuren op de voorgenomen uitname uit het BDUR. Goede sturing vanuit de projectorganisatie op de overgang vanuit Dordrecht naar Rotterdam.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 300.000	50%	Hoog (20%)	Structureel	€ 120.000

3. Garantstelling en risico's leningen oefenterrein (I)				
Omschrijving	De VRZHZ staat garant voor de lening die de ZHZ Investerings B.V. (per 8 januari 2016 Spinel Veiligheidscentrum B.V.) in 2006 heeft afgesloten bij de BNG. De lening (met een totaalwaarde van € 6, 9 mln. en een stand per 1 januari 2017 van € 3,05 mln.) is aangetrokken voor de bouw van een multidisciplinair opleidings- en oefenterrein op het industrieterrein Dordtse Kil III in Dordrecht. Tevens zijn andere garantstellingen aangegaan en heeft de VRZHZ leningen verstrekt, teneinde de liquiditeitspositie te verbeteren. De totale risicowaarde bedraagt per 1 januari 2018: € 4,5 mln. Het financieel risico is gelegen in het maken van aanspraak van BNG Bank op de garantstelling van de VRZHZ in de lening aan Spinel Veiligheidscentrum B.V. Mede gezien de nauwe (bestuurlijke) relatie tussen de B.V. en de VRZHZ is het voor de VRZHZ mogelijk tijdig in te grijpen bij mogelijke financiële risico's in de bedrijfsvoering. Daarnaast is door de positieve exploitatieresultaten over 2016 en 2017, de verbeterde liquiditeitspositie en de punctualiteit van betaling door Spinel het risico naar beneden bijgesteld.			
Beheersingsmaatregel	De VRZHZ heeft de volgende beheersmaatregelen getroffen: <ol style="list-style-type: none"> 1. dienstverleningsovereenkomst gesloten tussen Spinel Veiligheidscentrum B.V. en de VRZHZ voor uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken, waaronder financieel advies en treasurybeheer; 2. regulier management- en directieoverleg is gepland, met een vaste agenda met daarop minimaal de operationele en financiële prestaties en forecast, ter voorbereiding op de vergaderingen van de Raad van Commissarissen. 			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 4.500.000	5%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 45.000

4. Opkomsttijden / operationele dekking (S)				
Omschrijving	De regio Zuid-Holland Zuid maakt gebruik van de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de genoemde opkomsttijden in de Wet Veiligheidsregio's. Het risico is dat niet voldaan wordt aan het gestelde rondom het bestuurlijk gemotiveerd afwijken. Met name in de dagsituatie staat de operationele dekking onder druk bij een aantal posten waardoor niet voldaan wordt aan de opkomsttijden. Beide situaties zouden kunnen leiden tot eventuele schadeclaims.			
Beheersingsmaatregel	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijke en ambtelijke beïnvloeding; • Opleiding en werving van personeel; • Werken met kleinere bezetting; • Aangepaste alarmering en uitrukprocedures. 			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€4.000.000	5%	Midden (10%)	Structureel	€ 80.000

5. Brandweeronderwijs (S)				
Omschrijving	De impact voor de "eigen" opleidingsschool als gevolg van het centraliseren brandweeronderwijs en uitkomsten van de landelijke audit in 2018 e.v. Bij het niet voldoen aan de deze audit mogen wij zelf geen brandweeronderwijs meer geven en volgt er onvermijdelijke outsourcing. Dit leidt tot daling van inkomsten waardoor loonkosten van vast personeel financieel ongedekt zijn.			
Beheersingsmaatregel	In 2017 en 2018 worden binnen het samenwerkingsverband West 4 de verbeterpunten van de eerste audit opgepakt en aangepast in de organisatie van de leergangen.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€600.000	30%	Laag (5%)	Structureel	€ 36.000

6. Friciekosten uittreding Leerdam en Zederik (I)				
Omschrijving	Per 1/1/2019 treden de gemeenten Leerdam en Zederik uit de VRZHZ, vanwege de fusie met de gemeente Vianen tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. De provinciegrens wordt gewijzigd en het werkgebied van Leerdam en Zederik wordt ondergebracht in de provincie Utrecht (wetsvoorstel 34824) en daarom in de Veiligheidsregio Utrecht. Het bestuurlijke uitgangspunt hierbij is er geen sprake is van ongedekte achterblijvende kosten en een kostenneutraal project. Het wetsvoorstel geeft hiertoe geen garantie. Bij handhaving van het wetsvoorstel blijft een risico op (gedeeltelijke) ongedekte lasten. Deze resulteren dan in een bezuinigingsopgave en/of verhoging van de bijdrage van de achtergebleven deelnemende gemeenten.			
Beheersingsmaatregel	Om het risico te beheersen wordt allereerst getracht (via een zienswijze bij de vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer) het wetsvoorstel zo aan te passen dat de financiële effecten gemitigeerd worden. Ten tweede wordt, in samenspraak met de Veiligheidsregio Utrecht en de BVO Vijfheerenlanden, alles in het werk gesteld om de kosten zo laag mogelijk te houden.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€6.600.000	25%	(Hoog) 20%	Incidenteel	€330.000

7. Inkomsten OMS (S)				
Omschrijving	Onderzoek heeft uitgewezen dat het huidige OMS stelsel niet in stand kan blijven. De belangrijkste onzekerheid is of de VRZHZ gedurende de looptijd van de overeenkomst met KPN (tot 21 januari 2021) ook de markt al vrij mag/kan geven en wat daar de gevolgen van zijn.			
Beheersingsmaatregel	Middels het opstellen van een impactanalyse en het adressering in de begrotingen 2017 t/m 2020 wordt dit financieel risico beheerst.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€300.000	Gemiddeld (25%)	Laag (5%)	Structureel	15.000

Agendapunt	II-3
Registratienummer	2018/660

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 12 april 2018

Onderwerp: Brandweerkazerne Klaaswaal

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met: Het ontwerpprincipe van een opgepluste basispost voor de kazerne in Klaaswaal.

Vergaderstuk: Geen

Toelichting: Voor de bouw van een nieuwe kazerne in Klaaswaal wordt gewerkt aan een ontwerp door een werkgroep die is samengesteld uit een vertegenwoordiging van de gemeente, de brandweer en bedrijfsvoering. Hieruit is een ontwerp gekomen wat passend is in de omgeving en toekomstgericht is vormgegeven. Echter valt dit ontwerp duurder uit (€ 1,6 mln ten opzichte van €1,3 mln op basis van ramingen).

Algemeen uitgangspunt:

Klaaswaal wordt gerekend tot de zogenaamde basisposten waarbij voor de ruimtestaat en financiële raming wordt uitgegaan van een remise met twee uitrukdeuren. De kosten zoals opgenomen in de begroting van de VRZHZ (en als dusdanig verwerkt in de besluitvorming rondom de kostenverdeelsystematiek) zijn 1,2 miljoen euro. Deze bedragen zijn gebaseerd op de zogenaamde standaard kazernes zoals die zijn bepaald in het huisvestingsonderzoek 2015.

Huidige situatie:

De huidige post Klaaswaal bestond vroeger uit één gezamenlijk pand van gemeentewerken en brandweer. Bij het vertrek van gemeentewerken is het pand in z'n geheel overgedragen aan de brandweer. Het pand heeft drie uitrukdeuren (twee voor en één achter). De beschikbare stallingsruimte wordt volledig benut, onder andere vanwege een aantal centrale voorzieningen die hierin zijn ondergebracht (jeugdbrandweer, opleidingsaanhanger, vervoerscapaciteit voor autowrakken ten behoeve van oefenen).

Het ontwerp:

In het ontwerp is naar de toekomst gekeken. Het is gewenst in te spelen op paraatheidsproblemen waar veel basisposten – overdag op werkdagen - in de Hoeksche Waard mee worstelen. Gelet op de strategische ligging van de post Klaaswaal in de Hoeksche Waard kan vanuit deze post een mogelijke bijdrage in bijvoorbeeld de vorm van een snelle interventie worden geleverd.

Het nieuwe dekkingsplan is voor maximaal vier jaar vastgesteld en zal in de implementatiefase het eerder genoemde paraatheidsvraagstuk in de Hoekse Waard manifest maken.

Een uitrukpost wordt gebouwd voor de komende vijftig jaar. Het is dus nu van belang een dusdanige keuze te maken die bij kan dragen aan het paraatheidsvraagstuk.

De raming van de kazerne komt daarmee op een bedrag uit van € 1,6 mln. Meest opvallende verschil ten opzichte van de standaard kazerne is een derde stallingsdeur. Een standaard kazerne met twee deuren komt nu uit op € 1,3 mln. Het verschil in jaarlijkse kapitaallasten tussen € 1,3 mln en € 1,6 mln bedraagt circa € 8.000.

Juridische aspecten:

Geen

Financiën:

De bouw van de kazerne gebeurt in financiële afhandeling door gemeente Cromstrijen omdat de kazerne nog in gemeentelijk eigendom is. Na oplevering wordt de kazerne overgedragen aan de VRZHZ die dan een lening daarvoor zal aangaan.

De jaarlijkse kapitaallasten voor een kazerne van € 1,6 mln. (afschrijving 50 jaar) bedragen € 8.000 meer ten opzichte van een kazerne van € 1,3 mln. Bij overname van het pand door de VRZHZ zullen deze kosten volgens de nieuwe kostenverdeelsystematiek worden doorberekend naar de gemeenten.

Procedure:

Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Gevraagde inbreng (C)OR

Zaaknummer (C)OR

Datum nvt

overlegvergadering (C)OR

Vervolgstappen: Uitwerking van het voorlopig ontwerp en realisatie.

Communicatie: nvt

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Bedrijfsvoering	D. Vermeulen	J. Maas	J. Boons

dd. 29-3-2018

dd. 29-3-2018

dd. 29-3-2018

Agendapunt II-4
 Registratienummer 2018/661

Voorstel voor de vergadering van: Het Algemeen Bestuur

Datum vergadering: 12 april 2018

Onderwerp: Zelfredzaamheid

Gevraagd besluit: Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd in te stemmen met: de definitie zelfredzaamheid

Vergaderstuk: Geen

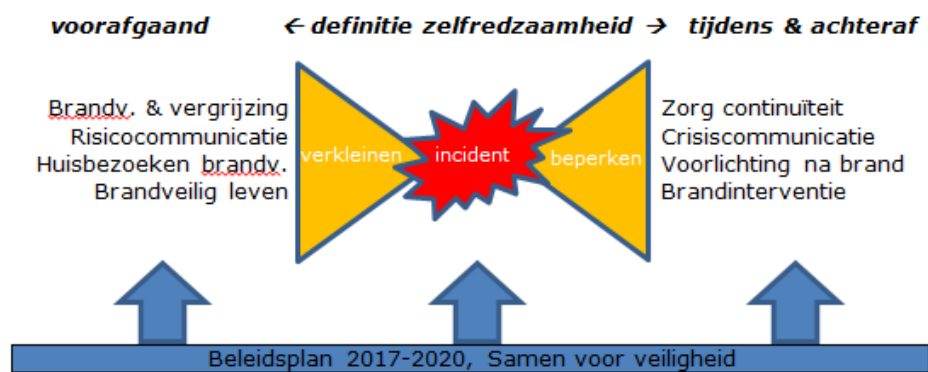
Toelichting: Zelfredzaamheid is in het jaar 2017 in het algemeen bestuur geagendeerd om een koersverkenning omtrent het thema uit te voeren. Tijdens deze koersverkenning zou een impressie worden gegeven over de interpretatie van het begrip zelfredzaamheid aan de hand van de kernpunten uit de afstudeerscriptie van J. van Wijchen (Een onderzoek naar de kansen en belemmeringen bij het implementeren van BrandVeilig Leven). Het onderwerp zelfredzaamheid is uiteindelijk niet besproken tijdens het algemeen bestuur. Om het onderwerp zelfredzaamheid en de verdere ontwikkeling daarvan niet te vertragen, gezien de doelstellingen uit het beleidsplan 2017-2020, heeft dhr. C. Post aangegeven om op lokaal niveau bestuurlijke gesprekken te voeren omtrent het onderwerp.

In het beleidsplan (2017-2020) van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) wordt gerefereerd aan zelfredzaamheid: 'De VRZHZ richt zich op het vergroten van zelfredzaamheid van burgers en bedrijven onder andere in de advisering, het toezichthouden, de planvorming en risicocommunicatie'. Om een eenduidig beeld te hebben van het begrip zelfredzaamheid is het van belang om te komen tot een zelfredzaamheidsdefinitie. Deze definitie zal het vertrekpunt zijn voor het veiligheidsregio beleid en uitvoering die een relatie hebben met dit onderwerp. Mede daarom is de definitie tot stand gekomen in afstemming met alle veiligheidsregio afdelingen en haar partners. De partnerafstemming heeft plaatsgevonden met de Omgevingsdienst, het Waterschap, maar ook met de bestuurlijke kringen Drechtsteden en Hoeksche Waard. Ook heeft nationaal onderzoek plaatsgevonden naar de gevoerde definities Zelfredzaamheid.

De zelfredzaamheidsdefinitie waar de veiligheidsregio met haar partners toe gekomen is luidt:

"Zelfredzaamheid omvat de vermogens en handelingen van burgers en bedrijven om zichzelf en anderen te helpen voor, tijdens en na incidenten, rampen en crises om deze zoveel mogelijk te voorkomen en/ of te beheersen. Het betreft de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven in relatie tot de overheid ten behoeve van de fysieke veiligheid"

Ter illustratie:

Juridische aspecten: Er zijn geen juridische aspecten.

Financiën: Dit brengt geen financiële consequenties met zich mee.

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☒ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Gevraagde inbreng (C)OR

Zaaknummer (C)OR

Datum nvt

overlegvergadering (C)OR

Vervolgstappen: In september 2018 wordt aan u een regio brede aanpak zelfredzaamheid voorgelegd met daarin de producten en een tijdspad.

Het 'platform Zelfredzaamheid' verzorgt de verbinding tussen en tot op zekere hoogte de initiatie van zelfredzaamheidsonderwerpen. Dit platform zal dan ook de brede aanpak zelfredzaamheid opstellen en verzorgd de agendering in

september.

Tot op heden bestaat de platformvertegenwoordiging uit een ARB van een gemeente en veiligheidsregio medewerkers van de GHOR, bureau gemeenten en de brandweerafdeling Risicobeheersing.

Aanvullend aan de brede aanpak zelfredzaamheid worden in september ook twee concrete onderwerpen aangeleverd. Dit zijn de plannen voor 'Risicocommunicatie' en 'Zelfstandig wonende verminderd zelfredzame personen'.

De gemeenten en de veiligheidsregio zijn verbonden in de uitvoering en het is de bedoeling dat borging – op onderwerpen die daarvoor geschikt zijn - plaatsvindt in de gemeentelijke Integrale veiligheidsplannen.

Communicatie:

- De communicatie omtrent de ontwikkelingen van 'zelfredzaamheid' vindt plaats middels berichtgeving op het Intranet van de VRZHZ.
- En het agenderen bij de afdelingen Risicobeheersing, bedrijfsvoering en VRC alsmede het versturen aan de gemeenten.

Organisatie eenheid

Indiener niveau 2

Concerncontroller

Directiesecretaris

Brandweer

G.J.W. Visser

J. Boons

dd. 26-2-2018

dd. 27-3-2018

Agendapunt II-5
 Registratienummer 2018/662

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 12 april 2018

Onderwerp: Vijfheerenlanden

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met:

1. de constatering dat de inkrimping van het verzorgingsgebied van VRZHZ leidt tot een noodzakelijke aanpassing in de (operationele) organisatie van VRZHZ, alsmede een daling van de inwonerbijdrage en BDuR voor VRZHZ;
2. de constatering dat het wetsvoorstel dat de herindeling regelt, incl. de wetsbehandeling in de Tweede Kamer, ruimte laat voor verschillende interpretatie over de rechtshandelingen betreffende uit- en intreding en dat (naast een gedegen juridisch advies) een pragmatische werkwijze nodig is om in 2018 stappen te kunnen blijven zetten om de noodzakelijke aanpassing in de (operationele) organisatie door te voeren;
3. het voorstel om de projectorganisatie niet te laten wachten op volledige juridische duidelijkheid, maar in samenwerking met de huidige gemeenten Leerdam en Zederik, in 2018 een voorziening voor te laten bereiden die toeziet op de noodzakelijke aanpassing in de (operationele) organisatie;
4. het standpunt dat de kosten die gemoeid zijn met de aanpassing van de (operationele) organisatie van VRZHZ niet kunnen leiden tot een verhoging van de bijdrage door de achterblijvende gemeenten en/of een taakstelling bij de ambtelijke organisatie van VRZHZ en derhalve in alle redelijkheid en billijkheid vergoed dienen te worden door de gemeenten Leerdam en Zederik, haar rechtsopvolger of via een regeling met het Rijk;
5. het voorstel dat de voorzieningen die getroffen dienen te worden voor de aanpassing van de (operationele) organisatie en de financiële consequenties in 2018 voor definitieve besluitvorming aan het algemeen bestuur worden voorgelegd, zodat alle huidige deelnemers aan VRZHZ kunnen deelnemen aan de besluitvorming over de effecten en voorzieningen behorende bij de inkrimping van het verzorgingsgebied.

Vergaderstuk:

Geen

Toelichting:

Op 1 januari 2019 treedt de wet in werking die regelt dat de gemeenten Leerdam, Zederik en Vianen fuseren tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden en dat deze gemeente door een provinciegrenswijziging wordt ondergebracht in de provincie Utrecht en derhalve bij de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Dit heeft effect op de grootte van het verzorgingsgebied van VRZHZ, de inwonerbijdrage en de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDuR).

Aanpassing (operationele) organisatie

De overgang van het werkgebied van Leerdam en Zederik naar VRU heeft effect op de (operationele) organisatie van VRZHZ. Zowel voor de personele als de materiële component.

Ten aanzien van de personele formatie geldt dit voor:

- vrijwilligers (voor de posten Leerdam, Schoonrewoerd, Meerkerk, Ameide en Lexmond);
- ambtenaren in de kantoororganisatie (bedrijfsvoering, opleidingen, technische dienst, crisisbeheersing en operationele voorbereiding);
- nevenfuncties in de operationele organisatie (piketinvulling voor (hoofd)officieren en functionarissen in de hoofdstructuur van de crisisbeheersing).

De projectorganisatie *VR | Vijfheerenlanden* brengt in detail in beeld welke gevolgen dit heeft en werkt samen met VRU en Bedrijfsvoeringsorganisatie Vijfheerenlanden aan de reductie van de effecten, door bijvoorbeeld te werken aan openstelling van vacatures voor medewerkers van VRZHZ en het overnemen van materieel en materiaal.

Verschillen in interpretatie, dekking van kosten en projectcontinuïteit

Op verschillende punten is het wetsvoorstel dat de herindeling en provinciegrenswijziging regelt onduidelijk. Die onduidelijkheden zijn benoemd in de inbreng bij de hoorzitting van de vaste kamercommissie Binnenlandse Zaken, de aansluitende brief met nadere informatie aan de leden van deze commissie en in de ambtelijke contacten met het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Bedrijfsvoeringsorganisatie Vijfheerenlanden.

In de kern betreffen het vragen over:

- het uittreden uit de gemeenschappelijke regeling of een automatische overgang vanwege de wettelijke plicht om aangesloten te zijn bij een veiligheidsregio;
- de noodzakelijke territoriale congruentie van veiligheidsregio's met provinciegrenzen;
- wie de kosten die gemoeid zijn bij deze (wettelijk bepaalde overdracht) gaan dragen.

De projectorganisatie *VR | Vijfheerenlanden* brengt in afstemming met het dagelijks bestuur de vragen op diverse plekken onder de aandacht. Dit heeft als doel te voorkomen dat de 'achterblijvende ZHZ-gemeenten', VRZHZ en/of nieuwe gemeente Vijfheerenlanden volledig verantwoordelijk wordt voor de dekking van de frictie- en desintegratiekosten.

Ondanks verschil in (juridische) interpretatie is ambtelijke overeenstemming over het idee dat er diverse zaken geregeld moeten worden om de noodzakelijke aanpassing aan de (operationele) organisatie door te voeren, zodat zorg voor veiligheid in het volledige werkgebied van beide veiligheidsregio's én het specifieke gebied van de gemeenten Leerdam, Zederik en Vianen niet wegvalt. De projectorganisatie zal zo goed als mogelijk en voldoende gesteund met juridisch advies voortgang blijven maken in de (operationele) overdracht.

Bestuurlijke besluitvorming in 2018

Binnen de standaard kaders van de Wet arhi is het mogelijk om de (financiële) afwikkeling in het jaar ná de fusiedatum te regelen. Beide veiligheidsregio's streven er in de projectorganisatie *VR | Vijfheerenlanden* naar om ten minste de methodiek van kostenberekening en afspraken voor (operationele) overdracht in 2018 voor besluitvorming voor te leggen aan het algemeen bestuur en zo nodig voor zienswijzen bij de gemeenteraden.

Juridische aspecten: Op diverse vraagstukken worden de beide veiligheidsregio's voorzien van juridisch advies door AKD. Dit advies wordt betrokken in de uitwerking van de besluitvorming in het najaar van 2018.

Financiën: Ter voorbereiding op eerdere ambtelijke gesprekken met het ministerie van Binnenlandse Zaken en het informerende gesprek tussen de algemeen directeur VRZHZ, de projectleider *VR | Vijfheerenlanden* en de burgemeesters van Leerdam en Zederik is in januari een eerste inschatting gemaakt van de financiële effecten van deze herindeling op VRZHZ. Nader onderzoek wordt gedaan naar de effecten van de herindeling op Spinel Veiligheidscentrum, de meldkamer Rotterdam en de nieuwe kostenverdeelssystematiek. Voor deze laatste uitwerking wordt extern advies ingewonnen bij de heer Bosland van BAPM, dezelfde partij die heeft geadviseerd bij de totstandkoming van de nieuwe kostenverdeelssystematiek.

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☒ Anders, nl. Stuurgroep project
<i>VR Vijfheerenlanden</i>
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:
 Ter kennisname Voor instemming
 Ter advisering Niet van toepassing

Gevraagde inbreng (C)OR

Zaaknummer (C)OR

Datum n.v.t.

overlegvergadering (C)OR

Vervolgstappen: - Juridisch advies
- Financieel advies
- Ambtelijk voorbereidende gesprekken
- Operationele en financiële regelingen c.q. voorzieningen

Voorlopige besluitvorming gepland in het algemeen bestuur in juni 2018,
definitieve besluitvorming gepland in het algemeen bestuur in november 2018.

Communicatie: -

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
Directie	C.H.W.M. Post	J. Maas	J. Boons
	dd. 27-3-2018	dd. 27-3-2018	dd. 27-3-2018

Agendapunt II-6
Registratienummer 2018/663

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 12 april 2018

Onderwerp: Effect herindelingen op bestuurlijke vorm

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
1. Kennis te nemen van het kader rondom de huidige bestuurlijke vorm.
2. Opdracht te geven tot verdere uitwerking van het onderwerp.

Vergaderstuk: Geen

Toelichting: Voor een aantal gemeenten in onze regio wordt naar verwachting per 1 januari 2019 een belangrijke wijziging doorgevoerd:

- De huidige vijf gemeenten in de Hoeksche Waard gaan op in één gemeente Hoeksche Waard;
- De gemeenten Molenwaard en Giessenlanden vormen de nieuwe gemeente Molenlanden;
- De gemeenten Leerdam en Zederik verlaten onze regio en gaan over naar de Provincie Utrecht/VRU.

Het effect van deze herindelingen op de bestuurlijke vorm is dat de GR VRZHZ van de huidige 17 deelnemers teruggaat naar 10 deelnemers. Dit roept de vraag op welke bestuurlijke vorm het beste past bij het nieuwe aantal gemeenten.

Huidige vorm

Conform onze gemeenschappelijke regeling werken we nu met een algemeen bestuur (17 leden) , een dagelijks bestuur met portefeuillevdeling (5 leden inclusief voorzitter) en een aantal ondersteunende gremia zoals de auditcommissie en (tijdelijke) bestuurlijke begeleidingscommissies op specifieke onderwerpen. Het dagelijks bestuur kent een samenstelling op basis van geografische indeling (drie subregio's) en naar aard van het regionaal risicoprofiel.

Wettelijk kader

In de Wet op de gemeenschappelijke regelingen staat in artikel 12 lid 1 vermeld dat het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.

Bij de herziening van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2015 is tevens opgenomen dat het dagelijks bestuur nimmer de meerderheid mag uitmaken van het algemeen bestuur (artikel 14). Argument is dat om reële interne verantwoording mogelijk te maken het dagelijks bestuur zowel in personele omvang als in stemgewicht geen meerderheid uit mag maken van het algemeen bestuur. Dit sluit daarmee formeel uit dat een dagelijks bestuur en het algemeen bestuur uit dezelfde leden bestaat.

Landelijk beeld

Met dit wettelijk kader in gedachten heeft de VRZHZ landelijk uitgevraagd welke bestuurlijke vormen gehanteerd worden. Zoals verwacht, verschilt dit in het land. Daarom is specifiek gekeken naar de bestuurlijke vormen bij een relatief gering aantal deelnemers. Dit levert een aantal vormen op, deze variëren van het delegeren van zoveel mogelijk taken en bevoegdheden aan het dagelijks bestuur tot aan het beleggen van zoveel mogelijk taken en bevoegdheden bij het algemeen bestuur met daarbinnen weer verschillende varianten.

Uitgangspunten

Om te komen tot een eventuele aanpassing van de bestuurlijke vorm zijn de belangrijkste uitgangspunten op een rij gezet. Deze uitgangspunten vormen het toetsingskader op de uiteindelijk in te richten structuur:

1. Een zo groot mogelijke betrokkenheid van de individuele leden.
2. De bestuurlijke vorm draagt bij aan transparantie en controleerbaarheid voor de leden en de gemeenten als deelnemers.
3. De bestuurlijke vorm is een afspiegeling van het geografische gebied en het risicoprofiel.
4. De verschillende rollen zijn herkenbaar en duidelijk belegd.
5. De bestuurlijke vorm voldoet aan het wettelijk kader.
6. De bestuurlijke vorm is in staat om de verschillende netwerkrelaties te onderhouden.

Scenario's

Met bovenstaande uitgangspunten in gedachten en de verschillende varianten in het land heeft het dagelijks bestuur op 22 maart 2018 verkennend gesproken over dit onderwerp.

Ter ondersteuning van dat gesprek is een aantal mogelijke scenario's gepresenteerd, deze zijn niet uitputtend en kennen daarbinnen nog mogelijkheden voor varianten:

1. Taken en bevoegdheden zoveel mogelijk beleggen bij het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur kent drie leden die met name bedrijfsvoeringsportefeuilles behartigen (HRM, financiën etc) en fungeren als een soort agendacommissie.
2. Taken en bevoegdheden zoveel mogelijk delegeren aan het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur richt zich dan op het behandelen van thematische onderwerpen.
3. Dagelijks bestuur met vaste kern met daaromheen flexibele schil van leden die afhankelijk van het onderwerp aanhaken.
4. De huidige bestuurlijke vorm hanteren en daarmee de portefeuilleverdeling, en dientengevolge een kleiner algemeen bestuur.

Het algemeen bestuur wordt toestemming gevraagd om de verschillende scenario's uit te werken in voor- en nadelen en deze te presenteren bij de volgende vergadering van 28 juni aanstaande. Een definitief besluit op een eventuele aanpassing van de bestuurlijke vorm volgt pas in 2019 met de dan aanwezige leden van het algemeen bestuur, gevolgd door een aanpassing van de tekst van de huidige gemeenschappelijke regeling (inclusief akkoord van de colleges van de deelnemers).

Juridische aspecten: Een eventuele aanpassing van de bestuurlijke vorm vraagt uiteindelijk een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling VRZHZ met daarbij een akkoord van alle colleges van de gemeenten met toestemming van de raden.

Financiën: N.v.t.

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☐ MT	☒ AB
☐ AGV	☐ Audit commissie
☐ DB	☐ Anders, nl. ...
	☐ Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐ Ter kennisname	☐ Voor instemming
☐ Ter advisering	☒ Niet van toepassing

Gevraagde inbreng (C)OR

Zaaknummer (C)OR

Datum n.v.t.

overlegvergadering (C)OR

Vervolgstappen: Geen

Communicatie: n.v.t.

Organisatie eenheid
Directie

Indiener niveau 2
J. Boons

Concerncontroller

Directiesecretaris
J. Boons

dd. 26-3-2018

dd. 26-3-2018

Agendapunt	III-1
Registratienummer	2018/664

Voorstel voor de vergadering van: Het algemeen bestuur

Datum vergadering: 12 april 2018

Onderwerp: Weerstandsvermogen en Risicomanagement

Gevraagd besluit: Het algemeen bestuur wordt gevraagd: in te stemmen met de geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Vergaderstuk: 2018/664/A - Nota Weerstandsvermogen & Risicomanagement

Toelichting: De voorliggende nota gaat enerzijds in op de wijze waarop risicomanagement gevoerd wordt en anderzijds de wijze waarop de omvang van het weerstandsvermogen bepaald wordt. In het algemeen bestuur van 26 september 2017 (AB2017/1712) zijn de eenduidige kaders voor de begroting en algemene reserve van de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld. Hiermee is het beleid met betrekking tot onze algemene reserve gewijzigd. Vooruitlopend op regionale goedkeuring door alle gemeenten en GR'en in deze regio heeft de VRZHZ dit beleid opgenomen in de vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2019 (AB2017/2229). In het voorliggende voorstel wordt het nieuwe beleid ook doorgevoerd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Deze wijziging heeft als gevolg dat de systematiek van het waarderen van de weerstandsratio, en daaraan gekoppeld de omvang van onze algemene reserve, losgelaten wordt. De omvang van onze algemene reserve is bepaald op 1% van het begrotingstotaal met een minimum van € 0,5 mln. Dit kan mogelijk tot gevolg hebben dat de risico's niet volledig afgedekt worden door het weerstandsvermogen van de VRZHZ, maar ten laste komen van de gemeenten. Dit is in lijn met de vastgestelde eenduidige kaders voor de begroting en algemene reserve.

Daarnaast kan op basis van het tot nu toe gevoerde risicomanagement geconcludeerd worden dat het huidige stelsel van risicomanagement voldoet. Dit stelsel stelt de Veiligheidsregio in staat adequaat op de risico's in te spelen.

De nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement zal minimaal éénmaal per vier jaar geëvalueerd worden. Indien nodig vindt actualisatie van en bestuurlijke besluitvorming over de nota plaats.

Juridische aspecten: n.v.t.

Financiën: Het voorliggende beleid wordt, conform de vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2019 (AB2017/2229), met ingang van de begroting 2019 van kracht.

Procedure: Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:

☒	MT	☒	AB
☐	AGV	☐	Audit commissie
☒	DB	☐	Anders, nl. ...
		☐	Niet van toepassing

Ondernemingsraad: Doorgeleiding naar de (centrale) ondernemingsraad:

☐	Ter kennisname	☐	Voor instemming
☐	Ter advisering	☒	Niet van toepassing

Gevraagde inbreng (C)OR

Zaaknummer (C)OR

Datum n.v.t.

overlegvergadering (C)OR

Vervolgstappen: N.v.t.

Communicatie: n.v.t.

Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concerncontroller	Directiesecretaris
---------------------	-------------------	-------------------	--------------------

Bedrijfsvoering	D. Vermeulen	J. Maas	N. Kaïm
-----------------	--------------	---------	---------

dd. 27-3-2018

dd. 27-3-2018

dd. 27-3-2018

Vergaderstuk 2018/664/A

Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2018

Versie: 1.0

Datum: 1 februari 2018

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Definities.....	4
3	Wettelijk kader	4
4	Doelstellingen	4
5	Risicomanagement	5
6	Weerstandscapaciteit	7
7	Weerstandsvormogen	8
8	Koppeling met de P&C-cyclus	8
9	Slotbepalingen	9

1 Inleiding

Voor de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid is het van belang om inzicht te hebben in relevante risico's als ook welke activiteiten ondernomen moeten worden om deze risico's te beheersen. In veel gevallen is er bij het daadwerkelijk optreden van een risico ook sprake van financiële schade. Een adequate weerstandscapaciteit is van belang om deze financiële risico's op te kunnen vangen, zonder dat de veiligheidsregio beperkt wordt in het uitoefenen van de wettelijke taken. Risicomanagement is hierin een belangrijk onderdeel van het planning- en controlinstrumentarium dat gericht is op het vergroten van de interne beheersing, het sturend vermogen en de robuustheid van de veiligheidsregio.

Het formuleren van beleid omtrent weerstandsvermogen en risicomanagement is een wettelijke plicht. In deze nota wordt onze wijze van risicomanagement beschreven. Vervolgens wordt de berekeningswijze van de weerstandscapaciteit en samenstelling van het weerstandsvermogen bepaald. Op basis hiervan kan een uitspraak gedaan worden over de robuustheid van de begroting van de VRZHZ.

2 Definities

Risico's:	Een risico is een onzekere gebeurtenis met oorzaken, een kans van optreden en effecten op de realisatie van de organisatiedoelstellingen. Als er zekerheid is over het optreden van een gebeurtenis, dan is er géén sprake meer van een risico.
Risicomanagement:	Risicomanagement is het proces waarbij effectief wordt omgegaan met bedreigingen die invloed hebben op de realisatie van organisatiedoelstellingen.
Risicoprofiel:	Het risicoprofiel beschrijft de impact die het risico kan hebben op de realisatie van de organisatiedoelstellingen.
Weerstandsvermogen:	Het weerstandsvermogen is het resultaat van de confrontatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's. Het geeft aan in hoeverre de veiligheidsregio in staat is om de niet begrote financiële gevolgen van risico's op te vangen middels eigen middelen.
Weerstandscapaciteit:	De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de veiligheidsregio beschikt om niet voorziene lasten te dekken, zonder dat de concernbegroting (toewijzen van middelen) en de geformuleerde doelstellingen aangepast moet worden.

3 Wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt het wettelijk kader geschetst waar deze nota uit voortvloeit. Dit wettelijk kader bestaat uit een extern (het BBV) en een intern (de financiële verordening VRZHZ) component. Conform de financiële verordening VRZHZ zal de nota Weerstandsvermogen & Risicomanagement ten minste één maal in de vier jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd en bijgesteld worden.

4 Doelstellingen

De nota weerstandsvermogen en risicomanagement kent de volgende doelstellingen:

Kaderstelling bestuur

Het algemeen bestuur heeft een kaderstellende, een budgetbepalende en een controlerende taak. Middels deze nota geeft het algemeen bestuur de kaders met betrekking tot weerstandsvermogen en risicomanagement aan.

Het inbedden van risicomanagement

Door het invoeren van risicomanagement is de veiligheidsregio in staat een gedegen en goed onderbouwde invulling te geven aan risicomanagement. Hiermee draagt risicomanagement als instrument bij aan het vergroten van de interne beheersing. Zowel bestuurders, management en medewerkers dienen zich bewust te zijn van kansen, onzekerheden en bedreigingen. Er is dan ook bij het toepassen van risicomanagement bijzondere aandacht voor risicobewustzijn. Op basis van deze informatie is de veiligheidsregio in staat om goed onderbouwde keuzes maken:

- a. welke risico's gedragen kunnen worden
- b. welke beheersmaatregelen getroffen kunnen worden
- c. in hoeverre de gereserveerde middelen de risico's afdekken.

5 Risicomanagement

Risicomanagement

Risicomanagement is een instrument om op een gestructureerde en éénduidige wijze risico's in kaart te brengen (identificeren), te analyseren (kwantificeren) en te leren beheersen. Risicomanagement is gebaseerd op het maken van risicoanalyses. Een éénmalige risicoanalyse is niet voldoende. Pas wanneer de risicoanalyse regelmatig herhaald wordt, de inventarisatie periodiek geactualiseerd wordt en de beheersmaatregelen bovendien integraal onderdeel uitmaken van onze bedrijfsvoering, is er sprake van risicomanagement. Het inschatten van mogelijke toekomstige gebeurtenissen en hun effecten kan er voor zorgen dat de veiligheidsregio minder wordt verrast en dat er voldoende maatregelen genomen zijn om negatieve effecten te kunnen opvangen.

Integraal risicomanagement

Het éénmalig inventariseren en analyseren van de risico's als basis voor de beoordeling van het weerstandsvermogen wordt als onvoldoende beoordeeld. Er moet een continu proces van identificatie, prioritering en beheersing van risico's worden ingericht. Integraal risicomanagement is een systematisch en cyclisch proces van identificeren, beoordelen en kwantificeren van risico's, het bepalen en uitvoeren van activiteiten en maatregelen die de kans van optreden en/of de gevolgen van risico's beheersbaar houdt en het evalueren. Het model van integraal risicomanagement wordt aan de hand van de bovengenoemde elementen vorm gegeven in het volgende cyclische proces: identificeren, analyseren, beheersen, kwantificeren en evalueren.

Identificering van risico's

Het is van belang om in het kader van het risicomanagement onderscheid te maken in de verschillende vormen waarin risico's zich kunnen voordoen. De inventarisatie en identificatie van risico's gebeurt middels de P&C-cyclus en vindt plaats in het voorjaar bij de opmaak van de jaarstukken en de begroting.

Analyseren

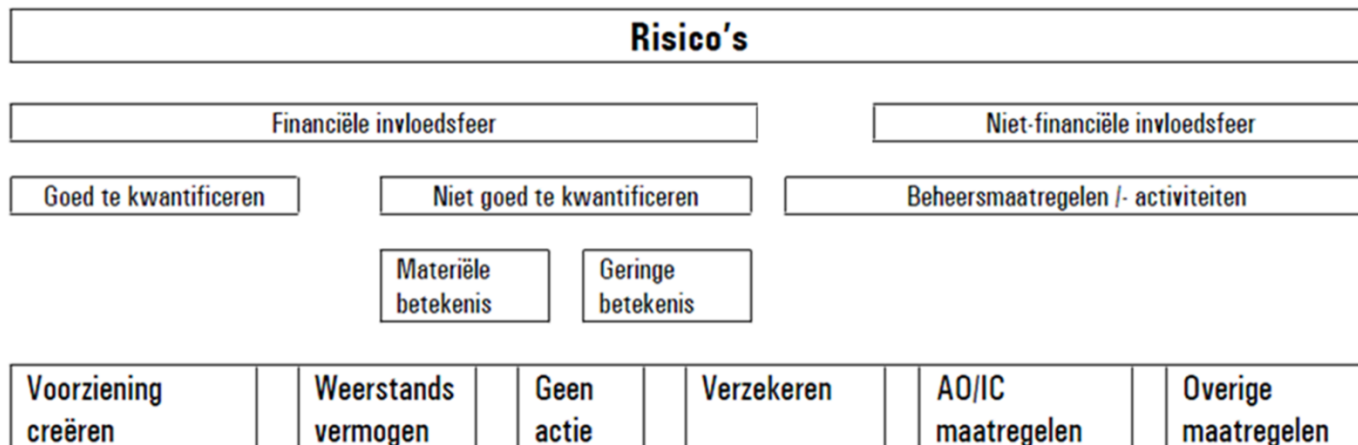
Er zijn risico's die verwaarloosbaar zijn, omdat de kans dat ze zich voordoen zo klein is of de financiële gevolgen zo gering, dat het niet nodig is om daartegen maatregelen te treffen. Andere risico's zijn bijvoorbeeld verzekeraar. Er zijn ook risico's in de vorm van calamiteiten waartegen geen maatregelen te nemen zijn of alleen tegen zulke hoge financiële offers dat die offers niet in verhouding staan tot de kans dat zo'n calamiteit zich voordoet. De in kaart gebrachte risico's worden op het voorgaande geanalyseerd. Primair is de risico-eigenaar hier verantwoordelijk voor.

Beheersmaatregelen

Nadat de risico's geïdentificeerd en geanalyseerd zijn, is het moment gekomen om maatregelen te treffen om te komen tot maatregelen en activiteiten. Het onderstaand schema kan worden gebruikt als richtlijn

voor de te nemen beslissing omtrent de soort maatregelen die genomen kan worden. De organisatie dient alle risico's te beheersen. De niet beheersbare risico's worden opgenomen in de risico-paragraaf. Hier zullen beheersmaatregelen en weerstandscapaciteit tegenover staan ter afdekking van het risico.

Figuur: schema maatregelen risico's

Risico-paragraaf

Integraal risico-management omhelst het managen van alle risico's, ook de risico's die op andere manier beheerst en afgedekt worden. De risico's die op een andere manier zijn afgedekt zijn echter niet relevant voor opname in de risico-paragraaf. Hierbij valt te denken aan:

- a) Risico's zonder financiële gevolgen;
- b) Risico's die afgedekt zijn door het instellen van voorzieningen en bestemmingsreserves;
- c) Risico's waarvan de mogelijke financiële gevolgen zijn afgedekt door middel van verzekeringen.

Deze bovenstaande risico's worden niet meegenomen in de risico-paragraaf. Alleen de geïdentificeerde risico's welke nog niet zijn afgedekt worden opgenomen in de risico-paragraaf. Daarnaast is het wenselijk om voor de in de risico-paragraaf op te nemen risico's een ondergrens vast te stellen. De risico's met een financieel risico onder de grens worden niet gekwantificeerd. Voor de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid is een ondergrens van €50.000 (ca. 0,1% van het begrotingstotaal) het uitgangspunt.

Meestal is een risico niet goed te kwantificeren of te beheersen en moet deze dus worden 'gedekt' door de weerstandscapaciteit. De schade die zich op enig moment kan openbaren, is niet alleen financieel, maar ook niet-financieel zoals imagoschade. Ook deze dienen adequaat geadresseerd te worden in de risico-paragraaf. In beide gevallen gaat het hier om de geleden schade op te vangen of te 'compenseren'. Indien de financiële schade goed te kwantificeren is, kan een voorziening worden getroffen of andere beheersmaatregelen worden getroffen. Indien beheersmaatregelen goed zijn ingevoerd kan er voor worden gekozen om het risico te verwijderen uit de risico-paragraaf. De benodigde maatregelen zijn getroffen en de kans op het zich voordoen van het risico is immers kleiner geworden.

Kwantificering van risico's

Zowel de financiële gevolgen die het risico met zich meebrengt als de kans dat een risico zich manifesteert wordt bepaald in percentages. Deze worden door de risico-eigenaar in samenspraak met control bepaald. Bij de financiële gevolgen kan de financieel adviseur adviseren of ondersteuning bieden.

Voor ieder risico wordt naast een inschatting van het financiële risico en de kans dat dit risico zich voordoet, ook de ernst van het risico bepaald. Dit wordt het risico-profiel genoemd. In deze gaat het niet om de financiële impact, maar om de kwalitatieve impact op de organisatie op het moment dat het risico plaatsvindt. Uitgangspunt voor het bepalen van het risico-profiel is de mate waarin het behalen van de strategische, tactische, operationele, project-, programma- en/of jaardoelstellingen belemmerd wordt bij het zich voordoen van het risico. De inschatting van het risico-profiel vindt plaats langs de classificering

laag, gemiddeld en hoog met daaraan gekoppeld een wegingsfactor van 5%, 10% respectievelijk 20%. Een risico dat grote financiële gevolgen heeft, maar bij het voordoen weinig bedreiging vormt voor de realisatie van de doelstellingen weegt hierbij minder zwaar dan een risico dat naast dezelfde financiële gevolgen ook een grote bedreiging voor de realisatie van de doelstellingen tot gevolg heeft. Inschatting kan plaatsvinden op basis van de volgende vraag: Indien het risico zich voordoet, is de organisatie, is de uitvoering of zijn haar werkprocessen in een bepaalde mate ontwricht? Ter toelichting schetsen we een fictief voorbeeld. Het risico op het failliet gaan van een schuldenaar kan een financieel gevolg met zich meebrengen. Op basis van de kwalitatieve impact van dit risico is het profiel van dit risico "laag" (5 %). Immers, het levert behoudens een financiële belemmering geen andere belemmering op voor het behalen van de doelstellingen. Het risico op een gebeurtenis, waarbij het kantoorpand van de VRZHZ onbruikbaar verklaard wordt kan een gevolg van eenzelfde financiële omvang met zich meebrengen. Echter worden ook de reguliere werkzaamheden hiermee ontwricht. Deze gebeurtenis brengt hierdoor, ondanks hetzelfde financiële verlies, een grotere belemmering voor de realisatie van de doelstellingen met zich mee. Om die reden wordt het risico-profiel van dit laatste risico geclassificeerd onder "hoog" (20%).

Het inschatten van de financiële gevolgen, de kans op het zich voordoen en het risico-profiel is vaak een subjectief oordeel wat gepaard kan gaan met intensief overleg tussen de risico-eigenaar, control, financieel adviseur en andere stakeholders. De risico-eigenaar is primair verantwoordelijk voor de inschatting en wordt hierbij in ieder geval ondersteund door control. Inschatting kan plaatsvinden op basis van onder meer ervaringscijfers, vergelijkingen met andere risico's, het bestuurlijk en organisatorisch belang en soortgelijke voorbeelden in het land.

Op basis van de uitkomsten van het classificeren en het kwantificeren van de kans, financiële gevolgen en risicoprofiel kan het benodigd weerstandsvermogen worden bepaald. Risico's met een incidenteel gevolg worden voor een periode van één jaar meegenomen in de berekeningen. Structurele risico's worden voor een periode van vier jaar meegenomen in de berekeningen (het risico wordt met factor vier vermenigvuldigd wordt). Dit vanuit het uitgangspunt dat de organisatie binnen vier jaar in staat moet zijn om toereikende maatregelen te treffen om het gesignaleerde risico af te dekken.

Taken en bevoegdheden

De risico-eigenaar is binnen de ambtelijke organisatie aanspreekpunt voor zijn risico's. De risico-eigenaar zorgt ervoor dat er wordt gerapporteerd over de risico's. Hij/zij identificeert, analyseert, beheerst en kwantificeert. De rol van risico-eigenaar ligt bij de leidinggevenden op niveau twee (het MT VRZHZ). Control ondersteund hierbij en heeft hier een adviserende, signalerende en toetsende rol bij. De (concern)controller heeft binnen het risicomanagement een bijzondere rol. Hij toetst, informeert en rapporteert vanuit zijn onafhankelijke rol.

Evaluatie

Het evalueren van het gevoerde risicomanagement is een essentieel onderdeel van risicomanagement. Deze evaluatie heeft betrekking op de genoemde verschillende elementen in het proces. Evaluatie heeft tot doel om het totaalproces te verbeteren.

Benodigd weerstandsvermogen

Op basis van de eerder genoemde kwantificering van de risico's in de risicoparagraaf wordt per risico het benodigd weerstandsvermogen bepaald. Dit doen we als volgt.

$$\begin{aligned} & \textit{Benodigd weerstandsvermogen} \\ & = \\ & \textit{Financieel gevolg (€) x kans van manifestatie (%) x risicoprofiel (%) x I/S (jaar)} \end{aligned}$$

In dit hoofdstuk wordt beschreven uit welke bestanddelen de weerstandscapaciteit van onze de veiligheidsregio is opgebouwd.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de veiligheidsregio beschikt om niet voorziene lasten te dekken, zonder dat de concernbegroting (toewijzen van middelen) en de geformuleerde doelstellingen aangepast moet worden.

De algemene reserve is een vrij besteedbare reserve en dient in die hoedanigheid als buffer voor het afdekken van niet voorzienbare risico's en tegenvallers. Ook de post onvoorzien kent eenzelfde karakter. De algemene reserve en de post onvoorzien fungeren hierdoor als weerstandscapaciteit. In geval een risico zich voordoet en de bestaande weerstandscapaciteit dit onvoldoende kan opvangen, kan uitgeweken worden naar de volgende mogelijkheden. Deze uitwijkmogelijkheden zijn expliciet geen onderdeel van de weerstandscapaciteit, maar worden voor het volledige beeld op het vlak van risicomanagement en weerstandvermogen hieronder weergegeven:

- Bestemmingsreserves;
- Kostenreductie (cq. ombuigingen);
- Verwerking via de resultatenrekening (jaarresultaat) van de impact met de deelnemende eigenaren, namelijk de gemeenten.

Hierbij laten we de eventuele stille reserves buiten beschouwing daar in het geval van de Veiligheidsregio er veelal geen sprake zal zijn van een substantiële omvang van deze. Het is daarnaast een onwaarschijnlijk scenario dat de uitwijkmogelijkheden aangesproken, daar nooit alle risico's zich tegelijkertijd voordoen.

7 Weerstandvermogen

Zoals gezegd vinden risico's nooit allemaal tegelijk plaats. Daarom is het niet efficiënt als de Veiligheidsregio haar eigen risicobuffer volledig moet aanleggen. Bovendien moeten risico's die zich daadwerkelijk voordoen allereerst binnen de Veiligheidsregio worden opgevangen. Op de 1^e plaats via de exploitatie, anders via het aanwezige weerstandscapaciteit, te weten de algemene reserve en post onvoorzien. Pas indien deze geen ruimte meer hebben, kan bij voorkeur door het herbestemmen van een bestemmingsreserve of het verwerking via de resultatenrekening en dus via het jaarresultaat een beroep worden gedaan op de deelnemende gemeenten. Anderzijds moet de veiligheidsregio als zelfstandige organisatie een zekere ruimte kunnen houden voor een efficiënte bedrijfsvoering. Op basis van het bovenstaande wordt de volgende wijze van berekening van de weerstandscapaciteit, in casu de algemene reserve, gehanteerd:

- De Veiligheidsregio houdt een éénvoudige, bescheiden buffer aan van 1% van het totaal van de lasten met een minimum van € 0,5 miljoen.
- Indien de buffer lager is geworden dan de voorgestelde 1% van het lastenbegrotingstotaal wordt dit in beginsel niet aangevuld door de gemeenten. Aanvulling dient primair plaats te vinden uit mogelijke (toekomstige) voordelige jaarrekeningresultaten.
- Het is daarbij niet de bedoeling de algemene reserve aan te vullen middels een extra inwonerbijdrage.

8 Koppeling met de P&C-cyclus

Om de gewenste doelen ten aanzien van het weerstandvermogen te bereiken is het van belang om het integrale risicomanagement inclusief weerstandvermogen op een heldere en verantwoorde manier in de organisatie te verankeren. Op het moment dat zich bijvoorbeeld nieuwe risico's aandienen, moet de risico-inventarisatie hierop worden aangepast. Zo ook met risico's, waartegen adequate maatregelen doorgevoerd zijn of risico's die niet meer relevant. Deze kunnen worden afgevoerd. Op deze wijze blijft de benodigde weerstandvermogen ter dekking van de aanwezige risico's actueel.

Koppeling

Even belangrijk is het op een verantwoorde manier omgaan met de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit om te voorkomen dat de weerstandscapaciteit afneemt door bijvoorbeeld een verkeerde aanwending van middelen. Voor een effectieve verankering van risicomanagement in de organisatie is goede communicatie van belang. Een inhoudelijke communicatie over de risico's zal plaatsvinden middels de planning & control producten. Door de koppeling van het risicomanagement aan de P&C-cyclus wordt dit thema periodiek onder de aandacht gebracht.

Jaarlijkse cyclus

Elk voorjaar dient er bij de vervaardiging van de jaarstukken T-1 en de begroting T+1 een inventarisatie plaats te vinden van de risico's. De vervaardiging van de jaarstukken T-1 en de begroting T+1 vinden nagenoeg op hetzelfde moment plaats. De geïnventariseerde risico's worden opgenomen in de risico-paragraaf. De risico-paragraaf wordt vervolgens voor zowel de jaarstukken T-1 als de begroting T+1 gebruikt. Bij de eerste en tweede bestuursrapportage in jaar T kan de geldende risico-paragraaf geactualiseerd worden. Hiermee wordt de risico-paragraaf een dynamisch stuk en worden in de bestuursrapportages in principe alleen die risico's gemeld die nieuw zijn, die significant afwijken of afgevoerd moeten worden. Eénmaal per jaar zal een evaluatie plaatsvinden van het gevoerde beleid, zodat er indien nodig kan worden bijgestuurd. De rapportage over risico's is hiermee direct gekoppeld aan de planning & control producten tenzij materieel wezenlijke zaken zich voor (dreigen te) doen. Dan kan worden besloten een separate notitie aan het bestuur aan te bieden.

9 Slotbepalingen

Citeertitel

Deze nota kan worden geciteerd onder de naam "Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2018".

Inwerkingtreding

Deze nota treedt in werking op 12 april 2018.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 12 april 2018,

De secretaris

De voorzitter

Drs. C.H.W.M. Post Mcm

Mr. A.W. Kolff

	Agendapunt	III-2	
	Registratienummer	2018/665	
Voorstel voor de vergadering van:	Het algemeen bestuur		
Datum vergadering:	12 april 2018		
Onderwerp:	Concept verslag auditcommissie		
Gevraagd besluit:	Het algemeen bestuur wordt gevraagd:		
	<ul style="list-style-type: none"> - kennis te nemen van het conceptverslag van de auditcommissie d.d. 15 maart 2018. 		
Vergaderstuk:	2018/665/A - conceptverslag auditcommissie d.d. 15 maart 2018		
Toelichting:	Bijgaand ontvangt u het concept verslag van de vergadering van de auditcommissie d.d. 15 maart 2018.		
Juridische aspecten:	Niet van toepassing.		
Financiën:	Geen		
Procedure:	Het voorstel wordt bij de volgende overleggen behandeld:		
	☐ MT	☒ AB	
	☐ AGV	☒ Audit commissie	
	☐ DB	☐ Anders, nl. ...	
		☐ Niet van toepassing	
Ondernemingsraad:	Niet van toepassing.		
Vervolgstappen:	Geen		
Communicatie:	Niet van toepassing		
Organisatie eenheid	Indiener niveau 2	Concern-controller	Directiesecretaris .
Directie	J. Boons		J. Boons
	dd. 29-3-2018		dd. 29-3-2018

Besluitenlijst

Overleg: Auditcommissie Veiligheidsregio ZHZ
 Datum: 15 maart 2018
 Vastgesteld op:

Aanwezig:

J.J. Luteijn	burgemeester	Gemeente Cromstrijen (voorzitter)
C.H.W.M. Post	algemeen directeur	VRZHZ
J. Rutten	concerncontroller a.i.	VRZHZ
G. Nassy	beleidsadviseur financiën	VRZHZ
A.R. Wagemans	bestuursondersteuning	VRZHZ – verslag
M. Steehouwer	accountant	BDO

Afwezig

D.R. van der Borg	burgemeester	Gemeente Molenwaard
A.J.P. van Hemmen	burgemeester	Gemeente Sliedrecht
J. Hermans-Vloedveld	burgemeester	Gemeente Oud-Beijerland
D. Vermeulen	hoofd bedrijfsvoering	VRZHZ

I Opening

Agendapunt I-1 2018/638	Vaststellen agenda <i>De auditcommissie wordt gevraagd:</i> - <i>de agenda d.d. 15 maart 2018 vast te stellen.</i>
Toelichting	André Vogelaar loopt vandaag met Carlo mee. De accountant de heer Steehouwer is aanwezig om de accountantsverklaring op de jaarstukken toe te lichten.
Besluit	Conform

Agendapunt I-2 2018/639	Mededelingen <i>n.v.t.</i>
Toelichting	De heer Post legt kort uit dat het standpunt van de VRZHZ inzake de frictiekosten van Vijfheerenlanden nogmaals wordt benadrukt in ons AB. De 15 achterblijvende gemeenten in de VRZHZ en de 35 ontvangende gemeenten van de VRU zijn niet financieel verantwoordelijk voor de gevolgen van de herindeling. In dit proces wordt in open communicatie met Zederik en Leerdam nauw samengewerkt met de VRU. Voor de zomer zal het AB het proces vaststellen en na de zomer de opbouw en hoogte van de frictiekosten. G.J. Bosland is als externe deskundige bij de berekening van de desintegratiekosten betrokken.

Agendapunt I-3 2018/640	Besluitenlijst <i>De auditcommissie wordt gevraagd:</i> - <i>de besluitlijst d.d. 25 januari 2017 vast te stellen.</i>
Besluit	Conform

II Ter behandeling

Agendapunt II-1	Jaarstukken 2017
------------------------	-------------------------

2018/641	<i>De auditcommissie wordt gevraagd: Advies uit te brengen aan het dagelijks bestuur over de Jaarstukken 2017</i>
Toelichting	Voor de accountant is dit het eerste jaar van samenwerking met de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Het proces is goed verlopen met een inhoudelijk goede oplevering. De accountant heeft het verslag inhoudelijk toegelicht en is ingegaan op de benoemde punten van aandacht. De accountant stond kort stil bij de interne beheersing en het frauderisico. Beide onderwerpen zijn getoetst en voldoende beheerst bevonden. Er is een spendanalyse uitgevoerd. Hier waren geen bevindingen. Burgemeester Van Hemmen en burgemeester Luteijn (en namens hem zijn adviseur) hebben schriftelijk vragen en opmerkingen meegegeven. De afspraak is gemaakt om deze inclusief ambtelijke toelichting via de mail met de auditcommissie te delen.
Acties	Accountant komt ook in DB. De definitieve accountantsverklaring wordt na akkoord van het DB op de stukken bijgevoegd na het DB t.b.v. de verzending van de AB-stukken.
Advies aan het DB	Akkoord en doorgeleiden naar AB

Agendapunt II-2 2018/642	Begroting 2019 <i>De auditcommissie wordt gevraagd: Advies uit te brengen aan het dagelijks bestuur over de begroting 2019.</i>
Toelichting	Er is kort stilgestaan bij de hoogte van de egalisatiereserve kapitaallasten. De stijging kapitaallasten lijkt eenmalig te zijn. Dit heeft te maken met noodzakelijke investeringen. Deze uitleg in de oplegger voor het AB verwerken. De nadelen worden opgevangen met de voordelen, zoals in de vorige auditcommissie is afgesproken.
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - Uitleg stijging kapitaallasten in oplegger verwerken. - Expliciet In oplegger vermelden dat er een apart AB voorstel naast Burap I-2018 wordt voorbereid met de meerjarige doorberekeningen van de egalisatiereserve kapitaallasten, de schouw en de spelregels. Dit is conform bestuurlijke afspraken. - Link met accountantsverklaring in de oplegger opnemen.
Advies aan DB	Kapitaallasten en proces egalisatiereserve in AB-oplegger toelichten. Stukken verder akkoord gaan door naar AB.

Agendapunt II-3 2018/643	Intern Controleplan 2018 <i>De auditcommissie wordt gevraagd: Advies uit te brengen aan het dagelijks bestuur over de Intern Controleplan 2018.</i>
Toelichting	Vorig jaar is het intern controleplan alleen door MT behandeld nu wordt het plan ook voor het DB geagendeerd; het hoeft niet naar het AB. Er was wat onduidelijkheid over of de accountant kennis genomen had van dit plan. Er wordt een korte uitleg gegeven van de verschillen met het plan dat de accountant vorig jaar heeft gezien. In toekomst (2020) moet het DB zelf een rechtmatigheidsverklaring afgeven over het "in control" zijn.
Acties	In het DB de afstemming met de accountant toelichten (actie Johan Rutten).
Advies aan DB	Akkoord

III Ter kennisname

Agendapunt III-1 2018/644	Weerstandvermogen en Risicomanagement <i>De auditcommissie wordt gevraagd: Advies uit te brengen aan het dagelijks bestuur over de Weerstandvermogen en Risicomanagement</i>
Toelichting	Indien een risico zich voordoet, dan lost de Veiligheidsregio dit altijd eerst zelf op. Alleen in het uiterste geval wordt een beroep gedaan op de

	gemeenten. De risico's en knelpunten worden altijd tijdig gemeld. Daardoor ontstaat geen acuut financieel probleem.
Advies aan DB	Akkoord en doorgeleiden naar AB

IV Overig

Agendapunt III-1	Rondvraag en sluiting
Toelichting	Voor de rondvraag zijn geen punten ingebracht.